

A DEVELOPMENT OF THE CAUSAL MODELS OF PERPETRATION AND VICTIMIZATION
OF INTIMATE PARTNER VIOLENCE

Miss Saranya Sriyothin

บทคัดย่อและแฟ้มข้อมูลฉบับเต็มของวิทยานิพนธ์ตั้งแต่ปีการศึกษา 2554 ที่ให้บริการในคลังปัญญาจุฬาฯ (CUIR)
เป็นแฟ้มข้อมูลของนิสิตเจ้าของวิทยานิพนธ์ ที่ส่งผ่านทางบัณฑิตวิทยาลัย

The abstract and full text of theses from the academic year 2011 in Chulalongkorn University Intellectual Repository (CUIR)
are the thesis authors' files submitted through the University Graduate School.

A Dissertation Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Doctor of Philosophy Program in Psychology

Faculty of Psychology

Chulalongkorn University

Academic Year 2014

Copyright of Chulalongkorn University

การพัฒนาโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของการกระทำ ความรุนแรง และการถูกกระทำ ความรุนแรงในคูรััก

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชาจิตวิทยา
คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ปีการศึกษา 2557
ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หัวข้อวิทยานิพนธ์	การพัฒนาโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของการกระทำ
	ความรุนแรงและการถูกระทำความรุนแรงในคูรั๊ก
โดย	นางสาวศรัญญา ศรีโยธิน
สาขาวิชา	จิตวิทยา
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.คัคนางค์ มณีศรี

คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาตรีบัณฑิต

.....คณบดีคณะจิตวิทยา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.คัคนางค์ มณีศรี)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(อาจารย์ ดร.วัชรภรณ์ บุญญศิริวัฒน์)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.คัคนางค์ มณีศรี)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์สุภาพรณ โคตรจรัส)

.....กรรมการ
(อาจารย์ ดร.อภิษฎา ไชยวุฒิกุลวานิช)

.....กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ กิตติคุณ ดร.นงลักษณ์ วิรัชชัย)

ศรัณญา ศรีโยธิน : การพัฒนาโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของการกระทำความรุนแรงและการถูกกระทำความรุนแรงในคูรััก (A DEVELOPMENT OF THE CAUSAL MODELS OF PERPETRATION AND VICTIMIZATION OF INTIMATE PARTNER VIOLENCE) อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก: ผศ. ดร.คัคนางค์ มณีศรี, 183 หน้า.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาอัตราส่วน ความถี่และรูปแบบความรุนแรงในคูรััก รวมถึงพัฒนาโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของการกระทำและถูกกระทำความรุนแรงในคูรััก โดยศึกษากับผู้ใหญ่วัยทำงานที่มีคูรัักต่างประเทศ จำนวน 1,010 คน ตอบแบบสอบถามประสบการณ์ที่ได้รับจากผู้เลี้ยงดูในวัยเด็ก รูปแบบความผูกพัน ความหลงตนเอง การกระทำความรุนแรงต่อคูรัักและการถูกกระทำความรุนแรงจากคูรััก

ผลการศึกษา พบว่า เพศชายมีค่าเฉลี่ยกระทำความรุนแรงต่อคูรัักทางจิตใจสูงที่สุด รองลงมาคือทางเพศ ทางกายและการทำร้ายจนบาดเจ็บต่ำที่สุด ในขณะที่เพศหญิงกระทำความรุนแรงทางจิตใจสูงที่สุด รองลงมาคือทางกาย ทางเพศและการทำร้ายจนบาดเจ็บต่ำที่สุด แต่เพศชายรายงานการถูกกระทำความรุนแรงทางจิตใจสูงที่สุด รองลงมาได้แก่ทางกายและทางเพศที่มีคะแนนใกล้เคียงกันและถูกทำร้ายจนบาดเจ็บต่ำที่สุด ส่วนเพศหญิงถูกกระทำความรุนแรงทางจิตใจสูงที่สุด รองลงมาคือทางเพศ ทางกายและถูกทำร้ายจนบาดเจ็บต่ำที่สุด

ผลการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้าง พบว่า ประสบการณ์ความรุนแรงจากผู้เลี้ยงดูมีอิทธิพลทางตรงและทางอ้อมต่อการกระทำความรุนแรงต่อคูรัักผ่านความวิตกกังวลในความผูกพันและความหลงตนเอง และมีอิทธิพลทางตรงและทางอ้อมต่อการถูกกระทำความรุนแรงจากคูรัักผ่านความวิตกกังวลและการหลีกเลี่ยงหนีในความผูกพัน ในขณะที่ประสบการณ์การสนับสนุนจากผู้เลี้ยงดูมีอิทธิพลทางลบต่อการกระทำความรุนแรงต่อคูรัักผ่านความวิตกกังวลในความผูกพันและความหลงตนเองและมีอิทธิพลทางลบต่อการถูกกระทำความรุนแรงจากคูรัักผ่านความวิตกกังวลและการหลีกเลี่ยงหนีในความผูกพัน

5278456038 : MAJOR PSYCHOLOGY

KEYWORDS: CHILDHOOD EXPERIENCES / ATTACHMENT STYLES / NARCISSISM / INTIMATE PARTNER VIOLENCE / PERPETRATION / VICTIMIZATION

SARANYA SRIYOTHIN: A DEVELOPMENT OF THE CAUSAL MODELS OF PERPETRATION AND VICTIMIZATION OF INTIMATE PARTNER VIOLENCE. ADVISOR: ASST. PROF.KAKANANG MANEESRI, Ph.D., 183 pp.

The purposes of this research were to explore prevalence, frequency and forms of intimate partner violence (IPV,) and to investigate causal model of perpetration and victimization. A sample of 1,010 heterosexual adults completed the questionnaires measuring their childhood experiences, adult attachment styles, narcissism, and IPV.

For the mean score of perpetration, male perpetrators’ psychological aggression score was the highest, followed by sexual coercion, physical assault, and the lowest mean was for injury. Female perpetrators’ psychological aggression score was the highest, followed by physical assault, sexual coercion, and the lowest was for injury. For male victims, psychological aggression score was the highest, followed by physical assault, sexual coercion, and the lowest was for injury. Female victims’ psychological aggression score was the highest, followed by sexual coercion, physical assault, and the lowest was for injury.

Structural equation modeling results revealed that abusive childhood experiences affected perpetration directly and indirectly through anxiety over abandonment and narcissism, and affected victimization directly and indirectly through anxiety over abandonment and avoidance of intimacy; whereas supportive childhood experiences affected perpetration through anxiety over abandonment and narcissism, and affected victimization through both anxiety over abandonment and avoidance of intimacy.

Field of Study: Psychology

Student's Signature

Academic Year: 2014

Advisor's Signature

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จลงได้ด้วยดีจากความช่วยเหลือและความเมตตาจากบุคคลหลายท่านที่ผู้วิจัยขอกราบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

กราบขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.คศินางค์ มณีศรี อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ได้ให้ความเมตตา ให้โอกาส ทูมเทแรงกายแรงใจในการให้คำปรึกษา ให้ข้อเสนอแนะอันมีค่า ให้ความอนุเคราะห์ตรวจสอบแก้ไขวิทยานิพนธ์และบทความเป็นอย่างดีมาโดยตลอด

กราบขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร.ธีระพร อุวรรณโณ อาจารย์จรุงกุล บุรพวงค์ อาจารย์ ดร.อภิษฐา ไชยวุฒิกรณวาณิช และอาจารย์ ดร.วิชราภรณ์ บุญญศิริวัฒน์ ที่ประสทธิประสาทวิชาความรู้และให้คำแนะนำในมุมมองต่างๆแก่ผู้วิจัย

กราบขอบพระคุณศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร.นงลักษณ์ วิรัชชัย และรองศาสตราจารย์ ดร.วรรณิ แกมเกตุ ที่ได้ให้ความรู้ด้านสถิติ ด้วยความเมตตาเป็นอย่างสูงและให้คำแนะนำอันเป็นประโยชน์อย่างยิ่งแก่ผู้วิจัย

กราบขอบพระคุณบริษัท องค์กร หน่วยงานต่างๆ ทั้งในภาครัฐและเอกชนในทุกภูมิภาค รวมถึงคู่รักทุกคนที่ให้ความอนุเคราะห์เป็นอย่างสูงและสละเวลาอันมีค่าในการให้ข้อมูลอันมากมายแก่ผู้วิจัย

ขอขอบคุณเพื่อน พี่น้องจิตวิทยาสังคมทุกคนที่คอยให้ความช่วยเหลือ เป็นกำลังใจ ในหลายๆด้าน จนผู้วิจัยสามารถทำวิทยานิพนธ์เล่มนี้ให้สำเร็จลงได้ ผู้วิจัยรู้สึกรักและผูกพันกับทุกๆคนจนเหมือนเป็นพี่น้องกันจริงๆ

กราบขอบพระคุณทุกคนในครอบครัวที่ให้ความรัก ความเข้าใจ ให้การสนับสนุนและอดทนกับผู้วิจัยอันเป็นแรงผลักดันสำคัญในการทำวิทยานิพนธ์ให้สำเร็จลุล่วงลงได้

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญภาพ.....	ญ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	7
แนวคิดเชิงทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความรุนแรงในคูรััก.....	7
รูปแบบความรุนแรงในคูรััก.....	7
ปัจจัยที่สัมพันธ์กับการกระทำความรุนแรงในคูรัักทั้งในฐานะผู้กระทำและผู้ถูกกระทำ.....	9
ก. คุณลักษณะของผู้กระทำความรุนแรง.....	9
ข. คุณลักษณะของผู้ถูกกระทำความรุนแรง.....	9
วงจรความรุนแรงในคูรััก.....	12
งานวิจัยเกี่ยวกับความรุนแรงในคูรััก.....	12
ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความรุนแรงในคูรััก.....	16
การเรียนรู้ทางสังคม (social learning).....	16
งานวิจัยเกี่ยวกับประสบการณ์ความรุนแรงจากพ่อแม่และความรุนแรงในคูรััก.....	20
รูปแบบความผูกพัน (attachment style).....	23
งานวิจัยเกี่ยวกับรูปแบบความผูกพันและความรุนแรงในคูรััก.....	27
ความหลงตนเอง (narcissism).....	29
งานวิจัยเกี่ยวกับความหลงตนเองและความรุนแรงในคูรััก.....	32

วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	34
ขอบเขตของการวิจัย.....	34
ตัวแปรในการวิจัย.....	34
สมมติฐานในการวิจัย.....	35
คำจำกัดความในงานวิจัย.....	38
ประโยชน์ที่ได้รับ.....	40
บทที่ 2 วิธีดำเนินการวิจัย.....	41
กลุ่มประชากร.....	41
กลุ่มตัวอย่าง.....	41
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	49
ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ.....	49
การทดสอบโมเดลการวัด.....	64
การพิจารณาจริยธรรมการวิจัย.....	73
ชั้นศึกษาจริง.....	73
การพิทักษ์สิทธิ์กลุ่มประชากรหรือผู้มีส่วนร่วมในการวิจัย.....	74
บทที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	75
ลักษณะทางประชากรของผู้เข้าร่วมการวิจัย.....	77
การวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น.....	80
การทดสอบสมมติฐาน.....	90
บทที่ 4 อภิปรายผลการวิจัย.....	117
ผลการวิเคราะห์โมเดลเพื่อทดสอบสมมติฐาน.....	118
ข้อเสนอแนะเพื่อการป้องกันความรุนแรงในคู่รักของสังคมไทย.....	122
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ.....	128

ผลการวิจัย.....	132
ข้อเสนอแนะในการป้องกันความรุนแรงในคู่รักของสังคมไทย	134
ข้อจำกัดและข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป	136
รายการอ้างอิง	138
ภาคผนวก.....	150
ภาคผนวก ก ตัวอย่างแบบสอบถาม.....	151
ภาคผนวก ข ผลการวิเคราะห์ข้อกระทงของมาตรวัดประสพการณ์จากพ่อแม่	165
ภาคผนวก ค ผลการวิเคราะห์ข้อกระทงของมาตรวัดความรุนแรงในคู่รัก.....	170
ภาคผนวก ง คำสั่งที่ใช้ในการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้างความรุนแรงในคู่รัก	176
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์	183

สารบัญตาราง

ตารางที่ 1	ร้อยละการถูกกระทำ ความรุนแรงต่อผู้หญิงจากคู่ครองของตนเองทั้งทางกายและทางเพศ	2
ตารางที่ 2	ปัจจัยที่สัมพันธ์กับความรุนแรงในคู่รัก	10
ตารางที่ 3	ลักษณะทางประชากรของนักศึกษาในการศึกษานำร่อง (N = 68).....	42
ตารางที่ 4	ค่าเฉลี่ย ความถี่ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียวของประสบการณ์ทางอ้อมและทางตรงของการกระทำ ความรุนแรงของพ่อแม่ที่ต้องนึกถึงเหตุการณ์ใน 4 ช่วงอายุ (N = 68).....	45
ตารางที่ 5	ลักษณะทางประชากรของกลุ่มคนทำงานในการศึกษานำร่อง (N = 197).....	47
ตารางที่ 6	เปรียบเทียบค่าความเที่ยงแบบสอดคล้องภายในของมาตรวัดประสบการณ์จากพ่อแม่ระหว่างผู้พัฒนามาตรกับของผู้วิจัยปรับปรุง (N = 197)	53
ตารางที่ 7	ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาและค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยงที่ได้จากการทดสอบซ้ำของมาตรวัดรูปแบบความผูกพัน (N = 189).....	56
ตารางที่ 8	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันระหว่างคะแนนจากการตอบมาตรวัดรูปแบบความผูกพัน (N = 189).....	58
ตารางที่ 9	ความเที่ยงแบบสอดคล้องภายในของมาตรวัดความรุนแรงในคู่รัก (N = 197)	63
ตารางที่ 10	ความเที่ยงแบบสอดคล้องภายในของมาตรวัดการกระทำ ความรุนแรงและการถูกกระทำ ความรุนแรงในคู่รัก (N = 197).....	64
ตารางที่ 11	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของมาตรวัดความหลงตนเอง	69
ตารางที่ 12	จำนวนและร้อยละของผู้เข้าร่วมการวิจัย จำแนกตามลักษณะพื้นฐานต่างๆ (N = 1,010).....	78
ตารางที่ 13	ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและผลการทดสอบความแตกต่างของการกระทำ ความรุนแรงต่อคู่รักระหว่างเพศชายกับหญิง (N = 1,010).....	81
ตารางที่ 14	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการกระทำ ความรุนแรงต่อคู่รักตามตัวแปรส่วนบุคคล (N = 1,010).....	83

ตารางที่ 15 ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและผลการทดสอบความแตกต่างของ
การถูกรักษา ความรุนแรงจากคูรักระหว่างเพศชายกับหญิง (N = 1,010) 86

ตารางที่ 16 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการถูกรักษาความรุนแรงจากคูรักร่วม
ตัวแปรส่วนบุคคล (N = 1,010)..... 88

ตารางที่ 17 ผลการทดสอบอคติในการตอบแบบสอบถามของผู้เข้าร่วมการวิจัย 90

ตารางที่ 18 คะแนนต่ำสุด คะแนนสูงสุด ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความเบ้
และความโด่งของตัวแปรสังเกตได้ 24 ตัวแปร (N = 1,010)..... 93

ตารางที่ 19 ค่าสหสัมพันธ์ของตัวแปรสังเกตได้ 24 ตัวแปร (N = 1,010)..... 94

ตารางที่ 20 ค่าสถิติการวิเคราะห์อิทธิพลทางตรงและทางอ้อมของโมเดลการกระทำ
ต่อคูรักร 101

ตารางที่ 21 ค่าน้ำหนักองค์ประกอบของตัวแปรสังเกตได้ 20 ตัว ของตัวแปรแฝง 6 ตัว ในโมเดล
การกระทำรุนแรงต่อคูรักร (N = 1,010)..... 105

ตารางที่ 22 ค่าสถิติการวิเคราะห์อิทธิพลทางตรงและทางอ้อมของโมเดลการถูกรักษา
ความรุนแรงจากคูรักร 109

ตารางที่ 23 ค่าน้ำหนักองค์ประกอบของตัวแปรสังเกตได้ 20 ตัว ของตัวแปรแฝง 6 ตัว ในโมเดล
การถูกรักษาความรุนแรงจากคูรักร (N = 1,010) 112

สารบัญภาพ

ภาพที่ 1 รูปแบบความผูกพันตามแนวคิดของ Bartholomew (1990)	25
ภาพที่ 2 กรอบแนวคิดในการวิจัย	37
ภาพที่ 3 โมเดลการวัดประสบการณ์ทางบวกและทางลบจากพ่อแม่แบบ 7 องค์ประกอบ	65
ภาพที่ 4 โมเดลการวัดประสบการณ์ทางบวกและทางลบจากพ่อแม่แบบ 6 องค์ประกอบ	66
ภาพที่ 5 โมเดลการวัดประสบการณ์ทางบวกและทางลบจากพ่อแม่แบบองค์ประกอบละ 3 ข้อ.....	67
ภาพที่ 6 โมเดลการวัดรูปแบบความผูกพัน.....	68
ภาพที่ 7 โมเดลการวัดความหลงตนเอง.....	69
ภาพที่ 8 โมเดลการวัดการกระทำความรุนแรงต่อคู่อริแบบ 5 องค์ประกอบ 27 ข้อ	70
ภาพที่ 9 โมเดลการวัดการกระทำความรุนแรงต่อคู่อริแบบ 4 องค์ประกอบ 21 ข้อ	71
ภาพที่ 10 โมเดลการวัดการกระทำความรุนแรงต่อคู่อริ 4 องค์ประกอบ 16 ข้อ.....	72
ภาพที่ 11 โมเดลการวัดการถูกกระทำความรุนแรงจากคู่อริ 4 องค์ประกอบ 16 ข้อ.....	73
ภาพที่ 12 โมเดลการกระทำความรุนแรงต่อคู่อริ	98
ภาพที่ 13 โมเดลการถูกกระทำความรุนแรงจากคู่อริ	106

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ความรุนแรงต่อเด็กและผู้หญิงถือเป็นปัญหาสำคัญของทั่วโลกที่ต้องเร่งดำเนินการป้องกัน แก้ไขและช่วยเหลือผู้ประสบปัญหาอย่างจริงจัง ซึ่งในระดับสากลก็ได้ตระหนักถึงผลกระทบจาก ปัญหาความรุนแรงต่อผู้หญิงโดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องคือ องค์การสหประชาชาติกำหนดให้วันที่ 25 พฤศจิกายนของทุกปีเป็นวันยุติความรุนแรงต่อผู้หญิง สำหรับประเทศไทยเองก็มีการรณรงค์วันนี้เป็น ครั้งแรกเมื่อ ปี พ.ศ. 2538 โดยมูลนิธิเพื่อนหญิง องค์กรสตรี องค์กรแรงงาน นักวิชาการและนักศึกษา ได้นำเสนอมาตรการยุติความรุนแรงต่อผู้หญิงให้แก่รัฐบาล สาธารณชนและสังคม เพื่อให้เกิด การตระหนักว่าความรุนแรงที่เกิดขึ้นกับผู้หญิงไม่ใช่เรื่องส่วนตัวของผู้หญิงคนใดคนหนึ่งแต่เป็นปัญหา สังคมที่ต้องร่วมกันแก้ไข มาตรการทางกฎหมายเริ่มปรากฏเป็นรูปธรรมในปี พ.ศ. 2550 รัฐบาลไทย ได้ประกาศใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 เมื่อวันที่ 12 พฤศจิกายน พ.ศ. 2550 มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อคุ้มครองและให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ถูกกระทำ ความรุนแรงในครอบครัว โดยผู้ถูกกระทำและผู้พบเห็นเหตุการณ์มีหน้าที่ต้องแจ้งเหตุเพื่อยุติความ รุนแรง ทั้งนี้กระทรวงยุติธรรมได้ร่วมมือกับกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) กองทุนการพัฒนาเพื่อสตรีแห่ง สหประชาชาติ (The United Nations Development Fund for Women = UNIFEM) และ เครือข่ายผู้หญิง โดยได้รับพระกรุณาธิคุณจากพระเจ้าหลานเธอพระองค์เจ้าพัชรกิติยาภาในการเป็น ทูตสันถวไมตรีในการต่อต้านความรุนแรงต่อผู้หญิงในโครงการ Say NO to Violence Against Women โดยสามารถรณรงค์ให้คนไทยลงนามสนับสนุนการยุติความรุนแรงต่อผู้หญิงได้จำนวนถึง 3,123,679 รายชื่อ ซึ่งถือว่าเป็นจำนวนมากที่สุดในโลก จากนั้นได้ประทานรายชื่อให้กับ ดร.จิน เดอ คูน่า ผู้อำนวยการยูนิเฟม เมื่อวันที่ 25 พฤศจิกายน พ.ศ. 2551 ซึ่งเป็นวันสากลแห่งการยุติ ความรุนแรงต่อสตรีเพื่อส่งมอบให้นายบัน คิมูน เลขาธิการสหประชาชาติ (UNIFEM, 2008)

แม้ประเทศไทยจะตระหนักถึงความสำคัญของการยุติความรุนแรงต่อผู้หญิงและมีมาตรการทางกฎหมายอย่างเป็นรูปธรรม แต่พบว่าประเทศไทยยังประสบปัญหาความรุนแรงต่อเด็กและสตรีอย่างต่อเนื่อง เมื่อพิจารณาจากรายงานวิจัยและสถิติความรุนแรงที่เกิดขึ้น ประเทศไทยซึ่งเป็นหนึ่งในภาคีสมาชิกของสหประชาชาติได้ร่วมมือทำวิจัยกับองค์กรอนามัยโลกและอีก 9 ประเทศสมาชิกทั่วโลกพบข้อมูลการใช้ความรุนแรงต่อผู้หญิง ซึ่งเกิดจากคูรักรักของตนเองทั้งทางกายและทางเพศ ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1

ร้อยละการถูกรังแกทำ ความรุนแรงต่อผู้หญิงจากคูรักรักของตนเองทั้งทางกายและทางเพศ

ที่ตั้ง	ความรุนแรงทางกาย (ร้อยละ)		ความรุนแรงทางเพศ (ร้อยละ)		ความรุนแรงทางกายหรือทางเพศ หรือทั้งคู่ (ร้อยละ)	
	อดีต	ปัจจุบัน	อดีต	ปัจจุบัน	อดีต	ปัจจุบัน
	Bangladesh City	37.7	19.0	37.4	20.2	53.4
Bangladesh Province	41.7	15.8	49.7	24.2	61.7	31.9
Brazil City	27.2	8.3	10.1	2.8	28.9	9.3
Brazil Province	33.8	12.9	14.3	5.6	36.9	14.8
Ethiopia Province	48.7	29.0	58.6	44.4	70.9	53.7
Japan City	12.9	3.1	6.2	1.3	15.4	3.8
Namibia City	30.6	15.9	16.5	9.1	35.9	19.5
Peru City	48.6	16.9	22.5	7.1	51.2	19.2
Peru Province	61.0	24.8	46.7	22.9	69.0	34.2
Samoa	40.5	17.9	19.5	11.5	46.1	22.4
Serbia & Montenegro City	22.8	3.2	6.3	1.1	23.7	3.7
Thailand City	22.9	7.9	29.9	17.1	41.1	21.3
Thailand Province	33.8	13.4	28.9	15.6	47.4	22.9
Tanzania City	32.9	14.8	23.0	12.8	41.3	21.5
Tanzania Province	46.7	18.7	30.7	18.3	55.9	29.1

ที่มา : Garcia-Moreno, Jansen, Ellsberg, Heise, และ Watts (2005)

สหประชาชาติยังคงสำรวจข้อมูลความรุนแรงในครอบครัวต่อเนื่องมาจนถึง ปี ค.ศ. 2010 ซึ่งรายงานว่าคนไทยเชื่อว่าการที่สามีตีภรรยาเป็นเรื่องที่ยอมรับได้มีสถิติสูงเป็นอันดับ 2 จาก 41 ประเทศ นอกจากนี้ประเทศไทยยังมีสถิติความรุนแรงในคู่รัก ตั้งแต่ปี ค.ศ. 2000-2010 โดยมีการกระทำความรุนแรงทางกายสูงเป็นอันดับ 36 และมีความรุนแรงทางเพศสูงเป็นอันดับ 7 จาก 75 ประเทศ แม้ประเทศไทยจะมีกฎหมายคุ้มครองเกี่ยวกับการกระทำความรุนแรงต่อผู้หญิงแล้วก็ตาม (UN Women, 2011)

จากข้อมูลขององค์การอนามัยโลกพบว่ามี ความสอดคล้องกับข้อมูลของกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ที่ได้สำรวจข้อมูลการถูกทำร้ายของผู้หญิงและเด็กในปี พ.ศ. 2551 พบข้อมูลผู้หญิงถูกทำร้ายทางกายสูงที่สุด รองลงมาคือทางเพศและทางจิตใจ โดยพบว่าผู้หญิงถูกทำร้ายโดยสามีสูงที่สุด รองมาคือคู่รักและเพื่อน ตามลำดับ ส่วนข้อมูลเด็กพบว่าถูกทำร้ายทางเพศสูงที่สุด รองลงมาคือทางกายและทางจิตใจ โดยพบว่าถูกทำร้ายโดยคู่รักสูงที่สุด รองลงมาคือเพื่อนและพี่น้องของตนเอง (UNIFEM, 2009) นอกจากนี้เมื่อพิจารณาข้อมูลผลการดำเนินงานของ “บ้านพักฉุกเฉิน” ที่ช่วยเหลือผู้หญิงและเด็กผู้ประสบปัญหาเดือดร้อน สมาคมส่งเสริมสถานภาพสตรีได้ให้ความช่วยเหลือผู้หญิงและเด็กผู้ประสบความเดือดร้อนต่างๆไปแล้ว จำนวนทั้งสิ้น 50,393 คน โดยมีสถิติการดำเนินงานให้ความช่วยเหลือผู้ประสบปัญหาเดือดร้อนเรื่องครอบครัวถึง 19,425 คน คิดเป็นร้อยละ 40 และเป็นปัญหาถูกสามีทำร้ายร่างกายถึง 4,714 คน คิดเป็น ร้อยละ 9 (สมาคมส่งเสริมสถานภาพสตรี, 2553) และผลก็เป็นไปในทางเดียวกับข้อมูลการดำเนินงานช่วยเหลือเด็กและสตรีที่ถูกกระทำรุนแรงของศูนย์พึ่งได้ กระทรวงสาธารณสุขได้วิเคราะห์ว่าสถานการณ์การกระทำ ความรุนแรงต่อเด็กและสตรีมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นชัดเจน โดยปี พ.ศ. 2549 ศูนย์พึ่งได้ให้การช่วยเหลือเด็กและสตรีที่ถูกกระทำรุนแรง 15,882 คน เฉลี่ยวันละ 43 คน แต่ในปี พ.ศ. 2553 มีถึง 25,744 คน เฉลี่ยวันละ 71 คน ซึ่งเป็นเด็ก ร้อยละ 51 สตรี ร้อยละ 48 ในเด็กส่วนใหญ่เป็นเด็กหญิง ร้อยละ 88 และอยู่ในวัย 10-15 ปี สูงถึง ร้อยละ 47 ของเด็กทั้งหมดที่มารับบริการ โดยพบว่าเด็ก 10-15 ปี ถูกกระทำรุนแรงทางเพศมากที่สุด ร้อยละ 68 รองลงมาเป็นการทำร้ายร่างกายร้อยละ 21 ซึ่งผู้ที่กระทำกับเด็กมากที่สุดคือแฟนและเพื่อน สำหรับสตรีที่ถูกกระทำรุนแรงมีถึง ร้อยละ 74 อยู่ในช่วงอายุ 25-45 ปี โดยถูกกระทำรุนแรงจากคู่สมรสมากที่สุดร้อยละ 46 โดยเป็นการทำร้ายร่างกาย ร้อยละ 75 รองลงมาคือถูกกระทำทางเพศ ร้อยละ 15 (สำนักสารนิเทศ สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข, 2553) ทั้งนี้เห็นได้ชัดว่าสถานการณ์ความรุนแรงที่เกิดขึ้นในสังคมไทยส่วนใหญ่มีสาเหตุมาจากผู้กระทำความรุนแรงที่เป็นผู้ใกล้ชิดหรือคนในครอบครัวของเหยื่อเองและก็มีสถิติเพิ่มขึ้นทุกปีดังเช่นจำนวนเหตุการณ์ความรุนแรงในครอบครัวที่สำนักส่งเสริมสถาบันครอบครัว สำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัวรายงานว่า มีจำนวนเหตุการณ์ความรุนแรงต่อบุคคลทั่วไปและความรุนแรงใน

ครอบครัวประจำปี พ.ศ. 2551 จำนวน 60 เหตุการณ์ ปี พ.ศ. 2552 เพิ่มขึ้นเป็น 390 เหตุการณ์ ในปี พ.ศ. 2553 ก็มีจำนวนมากถึง 986 เหตุการณ์ ในปี พ.ศ. 2554 พบว่ามีจำนวนสูงสุดถึง 1,131 เหตุการณ์ แต่ในปี พ.ศ. 2555 มีจำนวนลดลงเล็กน้อยคือ 1,089 เหตุการณ์ และในปี พ.ศ. 2556 มีจำนวน 1,047 เหตุการณ์ โดยรวมพบว่าเป็นเหตุการณ์ความรุนแรงทางกายสูงสุด รองลงมาคือ ความรุนแรงทางจิตใจ การละเลย/ทอดทิ้ง ความรุนแรงทางเพศและการล่วงละเมิด ตามลำดับ ซึ่งผู้กระทำความรุนแรงสูงที่สุดคือสามี/ภรรยา แต่ที่น่าสังเกตคือผู้กระทำความรุนแรงรองลงมาคือบิดา/มารดาของเหยื่อเอง (ศูนย์ข้อมูลความรุนแรงต่อเด็ก สตรีและความรุนแรงในครอบครัว, 2557) ซึ่งจากรายงานต่างๆ สามารถสะท้อนให้เห็นถึงสภาพปัญหาความรุนแรงใกล้ตัวที่มีอยู่ในครอบครัวไทยในปัจจุบันอย่างชัดเจน

จากรายงานค่าสถิติของหน่วยงานต่างๆ มีความสอดคล้องกันว่าในสถานการณ์ปกติของครอบครัวไทยมีการใช้ความรุนแรงในคู่ครองอยู่ในระดับสูงอย่างต่อเนื่อง อย่างไรก็ตามมูลนิธิหญิงชายก้าวไกล (2554) พบว่า จากเหตุการณ์อุทกภัยช่วงปลายปี พ.ศ. 2554 ที่ผ่านมา หลายครอบครัวประสบปัญหาการทะเลาะวิวาทกันอย่างรุนแรง เนื่องจากประชาชนจำนวนมากกลายเป็นผู้ประสบอุทกภัย ตกงาน อยู่ในภาวะความเครียด และดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ซึ่งเป็นสาเหตุที่นำไปสู่การใช้ความรุนแรงในครอบครัวที่มีเด็กและสตรีตกเป็นผู้ถูกกระทำในระยะยาว นอกจากนี้ยังพบว่ามีปัญหาการใช้ความรุนแรงไม่ต่างจากช่วงวิกฤตเศรษฐกิจเมื่อปี พ.ศ. 2540 และมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นมากกว่าในปีที่ผ่านมา ขณะเดียวกันผู้อำนวยการมูลนิธิหญิงชายก้าวไกลคาดการณ์ว่าจะมีการใช้ความรุนแรงเพิ่มขึ้นถึง 1 เท่าตัว จากสถิติในปี พ.ศ. 2553 ที่มีผู้มาขอคำปรึกษาจากเจ้าหน้าที่เพียง 1,756 กรณี และปี พ.ศ. 2552 ที่มีผู้มาขอคำปรึกษาเพียง 985 กรณี

หากจะคิดหาทางแก้ไขปัญหานี้ได้ตรงจุดก็จำเป็นต้องทราบสาเหตุหรือปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการเกิดความรุนแรงในคู่ครองเป็นสิ่งแรก ซึ่งนักวิจัยขององค์การอนามัยโลกคือ Harvey, Garcia-Moreno, และ Butchart (2007) ได้ศึกษาปัจจัยที่สัมพันธ์กับการใช้ความรุนแรงต่อเหยื่อโดยคู่ครองของตนเอง อันประกอบด้วย 4 ปัจจัยหลักคือ ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ การเคยเห็นหรือถูกกระทำความรุนแรงตอนเป็นเด็ก การเห็นคุณค่าในตนเองต่ำ ปัจจัยความสัมพันธ์ ได้แก่ มีความขัดแย้งในชีวิตสมรส มีความไม่มั่นคงในชีวิตสมรส ปัจจัยทางชุมชน ได้แก่ ขาดการสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ไม่มีการแทรกแซงจากชุมชนเมื่อมีความรุนแรงในคู่ครอง และปัจจัยทางสังคม ได้แก่ บรรทัดฐานเรื่องการเหมารวมทางเพศแบบดั้งเดิม การขาดความเสมอภาคทางเพศของเหยื่อและคู่ครองของเหยื่อ เป็นต้น

นอกจากนี้ยังมีงานวิจัยที่แสดงถึงรูปแบบและผลกระทบสำคัญของความรุนแรงในสังคมไทย โดยกฤตยา อาชวนิจกุล, ชื่นฤทัย กาญจนะจิตรา, วาสนา อิมเอม, และ อุษา เลิศศรีสันทัต (2546) พบว่า ผู้หญิงประมาณ 2 ใน 5 เคยถูกระทำความรุนแรงอย่างใดอย่างหนึ่งในชีวิตไม่ทางกายก็ทางเพศหรือทั้งทางกายและทางเพศ ในกลุ่มที่เคยถูกระทำความรุนแรงนั้นมากกว่าครึ่งถูกระทำมากกว่าหนึ่งครั้งและมีไม่น้อยที่ผู้หญิงคนเดียวถูกกระทำรุนแรงซ้ำแล้วซ้ำอีก โดยผู้กระทำความรุนแรงส่วนมากคือสามีหรือคนที่ผู้หญิงเหล่านั้นอยู่กินด้วยในฐานะคู่ครองหรือคนรักนั่นเอง รูปแบบความรุนแรงทางร่างกายและทางเพศที่ผู้หญิงถูกกระทำนั้นมีหลากหลาย เช่น ทางกาย มีตั้งแต่การผลัก กระทบก ปาสิ่งของใส่ ตบ ตี ต่อย เตะ ลาก ซ้อม บีบคอ ใช้ไฟลนหรือจี้ ไปจนถึงใช้อาวุธทำให้บาดเจ็บ ส่วนทางเพศนั้นมีตั้งแต่การใส่กำไลบังคับให้มีเพศสัมพันธ์โดยที่ฝ่ายหญิงไม่ต้องการแต่จำยอมให้มีเพศสัมพันธ์เพราะกลัวผลที่จะตามมา ส่งผลต่อสุขภาพอาจเป็นไปได้ตั้งแต่การบาดเจ็บเล็กน้อย เช่น ฟกช้ำ เคล็ด ยอก ไปจนถึงบาดเจ็บรุนแรง เลือดตกยางออก จนต้องได้รับการรักษาหรือบางรายถึงแก่ชีวิต แต่ที่สำคัญอีกอย่างหนึ่งคือผลกระทบต่ออารมณ์และสุขภาพจิต ผลการศึกษาชี้ชัดว่าผู้หญิงที่เคยถูกสามีหรือผู้ชายที่ตนอยู่กินด้วยกระทำความรุนแรงทางกายหรือทางเพศอย่างใดอย่างหนึ่งเคยคิดจะฆ่าตัวตายสูงกว่าผู้หญิงที่ไม่เคยถูกสามีกระทำความรุนแรง ยิ่งคนที่เคยถูกระทำความรุนแรงทางกายและทางเพศยิ่งเคยคิดจะฆ่าตัวตายสูง นอกจากนี้ในบรรดาผู้ที่เคยถูกระทำความรุนแรงและเคยคิดฆ่าตัวตายนั้น ประมาณ 1 ใน 3 ได้เคยพยายามฆ่าตัวตายมาแล้ว

ปัญหาการกระทำความรุนแรงต่อคู่ครองยังส่งผลทางลบต่อผู้ถูกระทำความรุนแรงทั้งที่เป็นวัยผู้ใหญ่และวัยเด็กดังที่ สำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (2548) ศึกษาผลกระทบต่อผู้ถูกระทำความรุนแรงที่เป็นเด็ก ได้แก่ การมีปัญหาสุขภาพจิตตามมา มีอาการหวาดผวา ไม้ไว้วางใจใคร ขาดความเชื่อมั่นในตนเอง มีพัฒนาการทางร่างกายช้า มีปัญหาทางการเรียนตามมา ซึ่งเด็กที่เคยถูกทำร้ายหรือตกเป็นเหยื่อความรุนแรงจะมีพฤติกรรมก้าวร้าวเป็นอันธพาลหากไม่ได้รับการบำบัดเยียวยาอย่างถูกวิธี เมื่อโตขึ้นจะกลายเป็นอาชญากรหรือเป็นผู้ใช้ความรุนแรงกับผู้อื่นต่อไป ส่วนเด็กที่ถูกล่วงเกินทางเพศบางรายจะมีพฤติกรรมเปียงเบนทางเพศและพยายามที่จะทำกับคนอื่นอย่างที่ตนถูกระทำ รวมถึงเด็กที่เคยตกอยู่ในสถานการณ์ที่รุนแรงหรือเคยพบเห็นเหตุการณ์รุนแรง จะเกิดการเรียนรู้ตัวแบบการแก้ไขปัญหาด้วยความรุนแรงและเห็นว่าเป็นเรื่องปกติ ส่วนผู้หญิงที่ถูกกระทำรุนแรงทางด้านร่างกายและทางเพศจะได้รับบาดเจ็บ บางรายพิการหรือถึงแก่ชีวิตและผู้หญิงที่ถูกล่วงเกินทางเพศอาจตั้งครรรภ์

โดยไม่พึงประสงค์ นำไปสู่ปัญหาการทำแท้งหรือมีบุตรโดยไม่พร้อม ผู้หญิงที่ถูกกระทำทารุณแรง จะมีผลกระทบทางด้านจิตใจคือ สูญเสียความมั่นใจ อับอาย กลัวสังคมไม่ยอมรับ มีความกดดัน เครียด หวาดผวา คิดว่าตนเองเป็นฝ่ายผิด ลงโทษตนเองและที่สำคัญคิดว่าตนเองได้สูญเสียคุณค่า ความเป็นมนุษย์ บางรายถึงกับมีอาการทางจิต เสียสติถ้าถูกกระทำซ้ำๆ

แม้จะเป็นที่ยอมรับกันแพร่หลายว่าความรุนแรงในครอบครัวส่วนมากเกิดจากคู่สมรสหรือคู่รัก ของตนเอง โดยผู้กระทำมักเป็นเพศชายและผู้ถูกกระทำมักเป็นเพศหญิง จนสังคมมองว่าผู้หญิงคือเหยื่อตลอดเวลา แต่มีงานวิจัยหลายเรื่องในต่างประเทศกลับระบุว่าผู้หญิงเป็นผู้กระทำทารุณแรง และผู้ชายเป็นผู้ถูกกระทำหรือเหยื่อคู่รักของตนเอง ซึ่งมีหลักฐานว่าบุคคลสามารถเป็นทั้งผู้กระทำและผู้ถูกกระทำในคนเดียวกันได้โดยเฉพาะในเด็กวัยรุ่น ดังงานวิจัยของ Fernandez-Fuertes และ Fuertes (2010) ที่ศึกษาข้อมูลจากนักเรียนชาวสเปนซึ่งนักเรียนหญิงรายงานว่าตนกระทำผิดในการแสดงความก้าวร้าวกับคู่รักมากกว่าผู้ชายเล็กน้อย สอดคล้องกับผลงานของ O'Leary, Slep, Avery-Leaf, และ Cascardi (2008) ที่พบว่านักเรียนหญิงรายงานว่ามีการแสดงความก้าวร้าวทางกายถึง ร้อยละ 40 และเป็นเหยื่อของความก้าวร้าว ร้อยละ 30 ในขณะที่นักเรียนชายรายงานว่ามีการแสดงความก้าวร้าวทางกาย ร้อยละ 24 และเป็นเหยื่อของความก้าวร้าวถึง ร้อยละ 31 เช่นเดียวกับงานวิจัยของ Hickman, Jaycox, และ Aronoff (2004) ที่พบว่าในคู่รักวัยรุ่นทั้งเพศชายและหญิงเป็นทั้งผู้กระทำผิดและเป็นเหยื่อความรุนแรงได้เช่นกัน โดยวัยรุ่นหญิงมีแนวโน้มเป็นผู้กระทำผิดทางกายสูงกว่าวัยรุ่นชาย แต่วัยรุ่นชายมีแนวโน้มเป็นผู้กระทำผิดทางเพศสูงกว่าวัยรุ่นหญิง ซึ่งผลวิจัยในกลุ่มวัยรุ่นให้ผลที่ไม่สอดคล้องกับผลวิจัยในกลุ่มคู่ครองวัยผู้ใหญ่

ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาความรุนแรงในคู่รัก ได้แก่ อัตราส่วน ความถี่และรูปแบบการกระทำทารุณแรงของคู่รัก โดยจะศึกษาในมุมมองของบุคคลเดียวกันทั้งมิติของการกระทำและการถูกกระทำทารุณแรงในคู่รัก นอกจากนี้ยังต้องการพัฒนาโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของความรุนแรงในคู่รักเพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมความรุนแรงของคู่รักในสังคมไทยต่อไป

แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดเชิงทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความรุนแรงในคู่รัก

มีนักวิจัยให้ความหมายความรุนแรงในคู่รักตามลักษณะพฤติกรรมและความสัมพันธ์ของบุคคลไว้ ดังนี้ Heise และ Garcia-Moreno (2002) นิยามความรุนแรงในคู่รักว่าหมายถึง พฤติกรรมใดๆที่เกิดขึ้นภายในความสัมพันธ์กับคู่รักซึ่งก่อให้เกิดการทำร้ายทางกาย จิตใจหรือทางเพศต่อคู่รักในความสัมพันธ์นั้น นอกจากนี้ยังให้ความหมายของความรุนแรงในคู่รักหรือความรุนแรงในครอบครัว (domestic violence) หรือการทำร้ายคู่สมรส (spouse abuse) ว่าเป็นการกระทำที่ก้าวร้าวทางกาย การคุกคามทางเพศ การทำร้ายทางจิตใจ/ความรู้สึกและพฤติกรรมที่ใช้ในการควบคุมคู่รักหรือคู่สมรสของตนเองในปัจจุบันหรือในอดีต ซึ่งอาจเกิดขึ้นในชีวิตการแต่งงาน การอยู่กินกันเป็นเวลายาวนานหรือความสัมพันธ์กับคู่รักในเวลาอันสั้น หรืออาจเกิดจากการถูกทำร้ายโดยอดีตคู่รักเมื่อสิ้นสุดความสัมพันธ์แล้ว นอกจากนี้ความรุนแรงในคู่รักยังหมายรวมถึงความรุนแรงในคู่รักที่เป็นวัยรุ่น (dating violence) อีกด้วย

ส่วน Lewis และ Fremouw (2001) นิยามความรุนแรงในคู่รัก (dating violence) หมายถึง การใช้กำลังหรือการคุกคามโดยใช้กำลังทางกายหรือการบีบบังคับที่มีเจตนาสร้าง ความเจ็บปวดหรือการบาดเจ็บต่อผู้อื่นที่มีความสัมพันธ์แบบคู่รัก

นอกจากนี้นักวิจัยยังจัดประเภทความรุนแรงตามรูปแบบและระดับความรุนแรงของพฤติกรรมไว้ ดังนี้

รูปแบบความรุนแรงในคู่รัก

จากการศึกษาของ Straus, Hamby, Boney-McCoy, และ Sugarman (1996)

จัดรูปแบบความรุนแรงในคู่รักออกเป็น 5 รูปแบบ ได้แก่

1. การต่อรอง (negotiation) คือ พฤติกรรมที่ทำเพื่อหาข้อยุติเมื่อมีความเห็นไม่ตรงกัน โดยใช้การโต้แย้งที่พิจารณาจากการแสดงความรู้สึกเป็นห่วงและให้เกียรติต่อคู่รัก ซึ่งสามารถแบ่งออกเป็นด้านอารมณ์ความรู้สึกและด้านการใช้เหตุผล

2. ความรุนแรงทางจิตใจ (psychological aggression) คือ พฤติกรรมหรือคำพูดที่ทำร้ายอารมณ์ความรู้สึก รวมถึงการทำให้คู่รักรู้สึกเจ็บปวด เสียใจ อับอาย

3. การทำร้ายทางร่างกาย (physical assault) คือ พฤติกรรมที่ทำร้ายหรือทำอันตรายด้านร่างกายของคู่รัก รวมถึงการใช้วัตถุหรืออาวุธเพื่อทำร้ายคู่รัก

4. การคุกคามทางเพศ (sexual coercion) คือ พฤติกรรมรวมถึงการใช้คำพูด การบังคับ ชูเชิญและการใช้กำลังเพื่อบังคับให้คู่รักมีเพศสัมพันธ์กับตนเองโดยไม่เต็มใจ

5. การทำร้ายจนบาดเจ็บ (injury) คือ การบาดเจ็บทางร่างกายอันเกิดจากการกระทำของคู่รักโดยพิจารณาจากความบอบช้ำของร่างกายหรือการแตกหักของกระดูก ความจำเป็นในการส่งไปรักษาพยาบาลหรือความเจ็บปวดที่เกิดต่อเนื่องมากกว่า 1 วัน

นอกจากนี้ Johnson และ Ferraro (2000) ยังเสนอรูปแบบความรุนแรงในคู่รัก 4 ประเภท ดังนี้คือ

1. ความรุนแรงทั่วไปในคู่รัก (common couple violence) หรือความรุนแรงในคู่รักตามสถานการณ์ คือ ความรุนแรงที่เกิดขึ้นในช่วงที่มีการโต้เถียงเมื่อฝ่ายหนึ่งใช้อารมณ์เมื่อกำลังโกรธซึ่งอาจเริ่มจากฝ่ายหญิงกระทำต่อฝ่ายชายหรือเกิดขึ้นจากทั้งสองฝ่ายได้ ความรุนแรงประเภทนี้ไม่ค่อยบานปลายและไม่ได้นำไปสู่การบาดเจ็บรุนแรงหรือถึงขั้นเสียชีวิต

2. ความรุนแรงแบบคุกคาม (intimate terrorism) คือ ความรุนแรงที่เกิดขึ้นในความสัมพันธ์ที่ฝ่ายหนึ่งพยายามจะอยู่เหนือและควบคุมอีกฝ่าย ความรุนแรงประเภทนี้มักบานปลายและทำร้ายจิตใจ ซึ่งมีสองลักษณะที่สำคัญคือ เหยื่อจะถูกทำให้เสียขวัญและหมกมุ่นในความรู้สึกของตนเอง รวมถึงรู้สึกว่าโลกของตนถูกทำลายลงโดยต้องอยู่ภายใต้อำนาจของคู่รัก ความรุนแรงนี้อาจเกิดซ้ำ บานปลายและนำไปสู่การบาดเจ็บได้และมักเป็นการกระทำอยู่ฝ่ายเดียว

3. การต่อต้านความรุนแรง (violent resistance) คือ ความรุนแรงที่เกิดขึ้นจากความพยายามป้องกันตนเอง ซึ่งส่วนใหญ่เป็นการกระทำของฝ่ายหญิงมากกว่าฝ่ายชายและอาจเป็นสัญญาณบ่งบอกว่าเหยื่อกำลังหนีไปจากสภาพคู่รักที่ถูกทำร้าย

4. การควบคุมความรุนแรงของกันและกัน (mutual violent control) คือ ความสัมพันธ์ของคู่รักที่ทั้งสองฝ่ายพยายามควบคุมอีกฝ่ายและควบคุมความสัมพันธ์ด้วยความรุนแรง

ในขณะที่องค์กรอนามัยโลกจัดรูปแบบความรุนแรงในคู่รักออกเป็น 4 รูปแบบ ได้แก่ ความรุนแรงทางร่างกาย ทางเพศ ทางจิตใจและการลิดรอนสิทธิ์/ทอดทิ้ง (Krug, Dahlberg, Mercy, Zwi, & Lozano, 2002)

ส่วน Tang และ Lai (2008) ทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับการใช้ความรุนแรงในคู่รักของผู้ชายต่อผู้หญิงตั้งแต่ ปี ค.ศ. 1987–2006 และสรุปรูปแบบความรุนแรงในคู่รักออกเป็น 3 รูปแบบ ได้แก่ ทางร่างกาย ทางเพศและทางจิตใจ

นอกจากนี้ นักวิจัยยังพยายามศึกษาปัจจัยที่สามารถอธิบายการใช้ความรุนแรงในคู่รัก โดยพบผลการศึกษา ดังนี้

ปัจจัยที่สัมพันธ์กับการกระทำความรุนแรงในคูรั้งทั้งในฐานะผู้กระทำและผู้ถูกระทำ

ผลการวิจัยของ Lewis และ Fremouw (2001) ซึ่งศึกษาคุณลักษณะของผู้กระทำและผู้ถูกระทำหรือเหยื่อความรุนแรงพบว่ามีลักษณะดังต่อไปนี้

ก. คุณลักษณะของผู้กระทำความรุนแรง

1. ตัวแปรทางประวัติ ได้แก่ เคยมีประสบการณ์ถูกทำร้ายเมื่อตอนเด็ก (ตามทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมของแบนดูรา) หรือเคยเห็นการกระทำความรุนแรงระหว่างพ่อแม่และการหย่าร้างของพ่อแม่เพิ่มความเสี่ยงในการกระทำความรุนแรงต่อคูรั้งให้สูงขึ้น

2. ตัวแปรทางคลินิก ได้แก่ การใช้ยาเสพติด การยอมรับการกระทำความรุนแรงและการเห็นคุณค่าในตนเอง

3. ตัวแปรระหว่างบุคคล ได้แก่ การแก้ปัญหาและทักษะการสื่อสารที่ไม่ดีทำให้มีแนวโน้มกระทำความรุนแรงต่อคูรั้ง

4. ตัวแปรบริบท ได้แก่ ความเครียดในชีวิตหรือขาดการสนับสนุนทางสังคม

ข. คุณลักษณะของผู้ถูกระทำความรุนแรง

1. ตัวแปรส่วนบุคคล ได้แก่ เพศชายและหญิงอาจเป็นผู้ถูกระทำความรุนแรงได้ คนที่มีสถานะเศรษฐกิจสังคมต่ำสัมพันธ์กับการถูกระทำความรุนแรงจากคูรั้งทั้งชายและหญิง ส่วนอายุไม่สามารถทำนายการถูกระทำความรุนแรงในคูรั้งได้อย่างชัดเจน แต่มีหลักฐานที่ขัดแย้งกันในเรื่องความแตกต่างทางเชื้อชาติ ดังนี้ 1) คนอัฟริกัน-อเมริกันมีอัตราการทำความรุนแรงสูงกว่าคนผิวขาว 2) คนผิวขาวมีอัตราส่วนในการกระทำความรุนแรงสูงกว่าคนอัฟริกัน-อเมริกัน และ 3) ไม่มีความแตกต่างระหว่างเชื้อชาติในการกระทำความรุนแรง แต่มีความไม่สอดคล้องกันเรื่องแหล่งอาศัยที่เติบโตมา พบว่า 1) คนที่เติบโตในเมืองมีแนวโน้มเกี่ยวข้องกับความรุนแรงจากคูรั้งมากกว่าคนที่เติบโตในชนบท 2) คนที่อยู่ในชนบทมีประสบการณ์ความรุนแรงมากกว่าคนที่อยู่ในเมืองถึง 3 เท่า

2. ตัวแปรทางประวัติ ได้แก่ การมีประสบการณ์ถูกทำร้ายเมื่อวัยเด็ก (ตามทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมของแบนดูรา) หรือเคยเห็นการกระทำความรุนแรงในครอบครัวและการหย่าร้างของพ่อแม่สัมพันธ์กับการถูกระทำความรุนแรงจากคูรั้ง

3. ตัวแปรทางคลินิก ได้แก่ รูปแบบการแก้ปัญหา การเห็นคุณค่าในตนเอง กระบวนการทางปัญญาและผลกระทบทางจิตใจของการเป็นเหยื่อ พบว่า ผู้หญิงที่มีประสบการณ์ความรุนแรงจากคูรั้งรายงานว่าเห็นคุณค่าในตนเองต่ำกว่าผู้หญิงที่ไม่มีประสบการณ์นี้

4. ตัวแปรระหว่างบุคคล ได้แก่ ความพึงพอใจในความสัมพันธ์ การแก้ปัญหาและทักษะการสื่อสาร ซึ่งพบว่าตัวแปรนี้ไม่สามารถอธิบายการถูกกระทำ ความรุนแรงจากคู่รักได้มากนัก

5. ตัวแปรบริบท ได้แก่ ความเครียดและการสนับสนุนทางสังคมเป็นตัวแปรปรับในการเป็นเหยื่อความรุนแรง

นอกจากนี้ยังมีการศึกษาปัจจัยที่สัมพันธ์กับการกระทำ ความรุนแรงในคู่รัก ทั้งผู้กระทำและผู้ถูกกระทำ ประกอบด้วยปัจจัยในทุกระดับที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยความสัมพันธ์ ปัจจัยชุมชนและปัจจัยสังคม มีรายละเอียดดังตารางที่ 2 คือ

ตารางที่ 2

ปัจจัยที่สัมพันธ์กับความรุนแรงในคู่รัก

ปัจจัยที่สัมพันธ์กับการเป็นผู้ถูกกระทำ	ปัจจัยที่สัมพันธ์กับการเป็นผู้กระทำของผู้ชาย
<u>ปัจจัยส่วนบุคคล</u>	<u>ปัจจัยส่วนบุคคล</u>
1. เคยถูกคู่ครองกระทำ ความรุนแรง	1. เห็นคุณค่าในตนเองต่ำ
2. เป็นผู้หญิง	2. มีรายได้ต่ำ
3. อายุน้อย	3. การศึกษาน้อย
4. มีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกตอนอายุน้อย	4. อายุน้อย
5. ดื่มสุราและติดยาเสพติดอย่างหนัก	5. มีพฤติกรรมก้าวร้าวหรือเคยทำผิดกฎหมายในวัยเด็ก
6. เคยเห็นหรือถูกกระทำ ความรุนแรงในวัยเด็ก	6. ดื่มสุราและติดยาเสพติดอย่างหนัก
7. การศึกษาน้อย	7. ซึมเศร้า
8. การมีงานทำ (แตกต่างกันในแต่ละที่)	8. ซึ่มโหและมุ้งร้าย
9. ผู้หญิงที่มีการศึกษาสูงกว่าคู่รัก	9. บุคลิกภาพผิดปกติ
10. ผู้หญิงที่ก้าวร้าวทางวาจา ซึ่หึ่งหรือแสดงความเป็นเจ้าของคู่รัก	10. เคยกระทำ ความรุนแรงทางกาย
	11. มีเพื่อนน้อย ชอบแยกตัว
	12. ว่างาน
	13. มีความเครียดทางเศรษฐกิจ
	14. อารมณ์ไม่มั่นคง
	15. เชื่อในบทบาททางเพศอย่างหนักแน่น
	16. ต้องการมีอำนาจในความสัมพันธ์

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ปัจจัยที่สัมพันธ์กับการเป็นผู้ถูกระทำ	ปัจจัยที่สัมพันธ์กับการเป็นผู้กระทำของผู้ชาย
	17. เคยเป็นเหยื่อความรุนแรงทางกายหรือใจ หรือเคยเห็นความรุนแรงในครอบครัวเดิม
<u>ปัจจัยความสัมพันธ์</u>	<u>ปัจจัยความสัมพันธ์</u>
<ol style="list-style-type: none"> 1. คู่สมรสมีรายได้ การศึกษาและการงานไม่เท่าเทียมกัน 2. ได้รับอิทธิพลและถูกควบคุมความสัมพันธ์จากผู้ชาย 3. มีความขัดแย้งและไม่มั่นคงในชีวิตสมรส 	<ol style="list-style-type: none"> 1. มีความขัดแย้งในชีวิตสมรส 2. มีความไม่มั่นคงในชีวิตสมรส (หย่าร้าง แยกกันอยู่) 3. การมีอิทธิพลของผู้ชาย 4. มีความเครียดทางเศรษฐกิจ มีความสัมพันธ์ในครอบครัวที่ไม่อบอุ่น
<u>ปัจจัยชุมชน</u>	<u>ปัจจัยชุมชน</u>
<ol style="list-style-type: none"> 1. ความยากจน ความแออัดและเพื่อนบ้านที่ไม่ดี 2. มีทุนทางสังคมต่ำ 3. ขาดการสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง/ไม่มีการแทรกแซงจากชุมชนเมื่อมีความรุนแรงในคูรััก (ตำรวจไม่ยอมเข้าไปยุ่ง) 4. มีสภาพสังคมที่เอื้อต่อการกระทำ ความรุนแรงในคูรััก 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ความยากจน ความแออัด 2. มีทุนทางสังคมต่ำ 3. ขาดการสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง/ไม่มีการแทรกแซงจากชุมชนเมื่อมีความรุนแรงในคูรััก (ตำรวจไม่ยอมเข้าไปยุ่ง) 4. มีสภาพสังคมที่เอื้อต่อการกระทำ ความรุนแรงในคูรััก
<u>ปัจจัยสังคม</u>	<u>ปัจจัยสังคม</u>
<ol style="list-style-type: none"> 1. บรรทัดฐานเรื่องเพศแบบดั้งเดิม (เช่น ผู้หญิงควรอยู่บ้าน ไม่ต้องไปทำงานหรือควรเป็นผู้ตาม) 2. ขาดความเสมอภาคทางเพศ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. บรรทัดฐานเรื่องเพศแบบดั้งเดิม (เช่น ผู้หญิงควรอยู่บ้าน ไม่ต้องไปทำงานหรือควรเป็นผู้ตาม) 2. ขาดความเสมอภาคทางเพศ 3. ขาดความเสมอภาคทางเศรษฐกิจ

ที่มา : Harvey และคณะ (2007)

จะเห็นได้ว่าปัจจัยส่วนบุคคลถือเป็นพื้นฐานสำคัญที่สัมพันธ์กับความรุนแรงในคู่รักทั้ง การเป็นผู้กระทำและผู้ถูกกระทำอย่างชัดเจน อย่างไรก็ตามความรุนแรงที่เกิดขึ้นมีนักวิจัยพบว่า ผู้กระทำ ความรุนแรงไม่ได้กระทำต่อเหยื่อของตนเองอย่างต่อเนื่องแต่มีลักษณะเป็นวงจร ความรุนแรง

วงจรความรุนแรงในคู่รัก

Paludi (1998) อธิบายว่าผู้กระทำ ความรุนแรงต่อคู่รักของตนเองไม่ได้เป็นการกระทำ แบบต่อเนื่องแต่มีลักษณะเป็นวงจรของการใช้ความรุนแรงซึ่งมี 3 ระยะ ได้แก่

1. ระยะการสร้างความตึงเครียด (tension-building phase) คือ เมื่อมีเหตุการณ์ ความรุนแรงเกิดขึ้น ในระยะนี้ฝ่ายหญิงจะพยายามหลีกเลี่ยงสถานการณ์ความรุนแรงที่อาจ บานปลายโดยยอมลงให้กับคู่รักและอยู่ห่างจากคู่รักของตนเอง
2. ระยะการใช้ความรุนแรงอย่างหนัก (acute battering incident) คือ เมื่อมี ความตึงเครียดก่อตัวขึ้นในระดับสูงมากเกินกว่าจะควบคุมได้ ผู้ใช้ความรุนแรงจะตอบสนองใน ระยะนี้ อย่างหนัก
3. ระยะการขอโทษและให้สัญญา (apologies and promises) คือ เมื่อความตึงเครียด จาก 2 ระยะแรกผ่านพ้นไปและผู้กระทำ ความรุนแรงจะพยายามทำตัวดีต่อคู่รักของพวกเขาโดยการ ขอโทษและให้สัญญาว่าจะไม่ทำร้ายพวกเธออีก

ช่วงเวลาของแต่ละระยะมีความแตกต่างกันไปในแต่ละคู่ ซึ่งระดับของความรุนแรงมี แนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นทั้งความถี่และความรุนแรงตามความสัมพันธ์ที่ดำเนินต่อไป ซึ่งความแตกต่างของ รูปแบบและระดับความรุนแรงขึ้นอยู่กับช่วงวัยของคู่รักเป็นสำคัญด้วย เห็นได้จากงานวิจัยเกี่ยวกับ ความรุนแรงในคู่รักดังนี้

งานวิจัยเกี่ยวกับความรุนแรงในคู่รัก

จากการรวบรวมงานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับความรุนแรงในคู่รักหรือคู่สมรสวัยผู้ใหญ่ใน ประเทศไทย พบว่า คู่สามีภรรยา มีการกระทำ ความรุนแรงหลากหลายรูปแบบ ซึ่งส่วนใหญ่เป็น การกระทำ ความรุนแรงของสามีต่อภรรยาฝ่ายเดียว ส่วนปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำ ความรุนแรง ได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคล เช่น การเคยเห็นเหตุการณ์ความรุนแรงและการมีปัญหาทางบุคลิกภาพ ปัจจัยทางด้านความสัมพันธ์ เช่น การมีปัญหาความสัมพันธ์ระหว่างคู่รัก ส่วนปัจจัยทางด้านสังคม

เช่น การยอมรับการกระทำความรุนแรงจากคนรอบตัว รวมถึงการมีความเครียดรูปแบบต่างๆ อาทิ การดื่มสุรา ตลอดจนผลลัพธ์อันเกิดจากความรุนแรงทั้งทางกายและทางจิตใจ

ดังเช่นงานวิจัยของเหมวรรณ เหมะพัต (2533) ที่พบว่า สามีส่วนใหญ่มีการกระทำ ความรุนแรงต่อภรรยาในระดับต่ำ ด้านตัวแปรส่วนบุคคลที่มีผล อาทิ การเคยเห็นเหตุการณ์ ความรุนแรง ด้านตัวแปรทางสังคม ได้แก่ การมีส่วนร่วมในฐานะผู้กระทำ ความรุนแรง การยอมรับ การกระทำ ความรุนแรงจากเพื่อนสนิท การยอมรับการกระทำ ความรุนแรงจากเพื่อนบ้านและปัจจัย ความเครียดมีความสัมพันธ์กับความรุนแรงในครอบครัวด้วย โดยเฉพาะกรณีการดื่มสุรา หากเพื่อน สนิทไม่ยอมรับการกระทำ ความรุนแรงสามีก็ยิ่งจะกระทำ ความรุนแรงมากขึ้น ขณะทำงานวิจัยของ กฤตยา แสงเจริญ (2546) พบความรุนแรงในระดับต่ำและระดับปานกลางที่สามารถแก้ไขได้ด้วย ตนเอง ส่วนความรุนแรงระดับสูงที่ต้องอาศัยการแก้ไขโดยการช่วยเหลือจากผู้อื่นหรือคนในครอบครัว ด้านปัจจัยส่วนบุคคลที่มีความสัมพันธ์กับการกระทำ ความรุนแรงของสามีต่อภรรยา ได้แก่ อายุของสามี อาชีพของภรรยา ความเพียงพอทางเศรษฐกิจของครอบครัว จำนวนครั้งที่แต่งงานของภรรยา อายุ ของภรรยาเมื่อตอนแต่งงาน ลักษณะครอบครัว ประวัติเสี่ยงในสามีและภรรยา ส่วนผลกระทบของ ความรุนแรงต่อครอบครัว มักเป็นเรื่องของความทุกข์ใจและไม่มีความสุขในครอบครัว ทั้งนี้ยังพบว่า คนส่วนใหญ่จัดการแก้ไขปัญหาโดยใช้การหลีกเลี่ยงปัญหา ซึ่งก็เป็นไปในทางเดียวกับงานของ ทิพย์วรรณ จันทร์ (2548) ซึ่งพบว่า ภรรยาที่ประสบปัญหานี้จะได้รับความรุนแรงทั้งทางร่างกายและ จิตใจ โดยเฉพาะทางด้านจิตใจจะได้รับผลกระทบมากที่สุดและมีความรุนแรงทางเพศรวมอยู่ด้วยจะ เห็นได้ว่าการที่สามีกระทำ ความรุนแรงต่อภรรยาและภรรยาไม่ตอบโต้กลับจะนำมาซึ่งความรุนแรงที่เพิ่มขึ้น จนถึงขั้นสาหัส และงานวิจัยของธัญภา พรหมรักษ์ (2550) ที่พบว่า รูปแบบความรุนแรงที่ผู้หญิงได้รับ จากสามี มีทั้งทางด้านร่างกาย วาจา จิตใจและเพศ ส่วนปัจจัยส่วนบุคคลที่มีอิทธิพล ได้แก่ ผู้หญิงที่มา จากครอบครัวที่มีฐานะค่อนข้างยากจนมักถูกสามีทำร้ายร่างกายให้ได้รับบาดเจ็บตั้งแต่ระดับเล็กน้อยไป จนถึงสาหัส รูปแบบความรุนแรงทางร่างกาย ได้แก่ สามีใช้อวัยวะทำร้ายด้วยกำลัง ใช้สิ่งของใกล้ตัวที่ คว่าได้มาทำร้าย บางรายใช้อาหารเหลวร้อนๆ ราวศีรษะภรรยา หากภรรยาตอบโต้ก็ถูกมีดปลายแหลม ขว้างใส่ ใช้ปืนขู่ ส่วนความรุนแรงทางวาจา พบว่า ภรรยาถูกสามีด่าทอ เกรี้ยวกราด ตะคอกเสียงดัง ช่มชู้ เยาะเย้ย ถากถาง บางรายถูกด่าดูหมิ่นถึงบุพการี บางรายสามีพูดจาหลอกลวงให้หลงเชื่อเมื่อรู้ ความจริงว่าถูกโก่ง ถูกหลอกให้เข้าใจ สำหรับภรรยาบางรายตอบโต้ด้วยการด่ากลับ บางรายนิ่งเงียบ บางรายหลีกเลี่ยงจากสถานการณ์ ส่วนความรุนแรงทางด้านจิตใจ ได้แก่ สามีนอกใจไปมีความสัมพันธ์

นอกสมรสกับหญิงอื่น สามมีไปอยู่กับหญิงอื่นฉันท์สามมีกรรยาอย่างเปิดเผย ไม่รับผิดชอบเลี้ยงดูครอบครัว เอาเปรียบทางการเงิน สามมีใช้อำนาจตัดสินใจทำธุรกิจแต่ลำพังไม่ปรึกษาภรรยา เกิดหนี้สินแล้วโยนความผิดให้ภรรยา สามมีมีอำนาจควบคุมทางเศรษฐกิจในครอบครัวและการบิบบังคับทางการเงิน เป็นต้น

สำหรับปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยด้านความสัมพันธ์และความเครียดที่มีผลต่อความรุนแรงในคู่ครองก็สอดคล้องกับงานวิจัยของตลนภา หงส์ทอง (2542) ที่พบว่าปัญหาทางบุคลิกภาพและพฤติกรรมการตีแม่แอลกอฮอล์ของสามีและสัมพันธ์ภาพระหว่างสามีภรรยาที่มีความสัมพันธ์กับความรุนแรงที่เกิดขึ้นกับผู้หญิงในครอบครัว และยังพบว่าพฤติกรรมการเล่นการพนันของผู้หญิงก็ส่งผลต่อการเพิ่มความรุนแรงระหว่างคู่สมรสด้วย ส่วนปัญหาทางสุขภาพกายสัมพันธ์ในระดับต่ำกับความรุนแรงที่เกิดขึ้นกับภรรยาในครอบครัว ในขณะที่ปัญหาสุขภาพจิตพบอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งผลของการใช้ความรุนแรงทั้งเพศชายและเพศหญิงที่ถูกกระทำรุนแรงด้านจิตใจหรือที่ถูกกระทำรุนแรงด้านร่างกายและจิตใจนี้เห็นได้จากงานวิจัยของกมลพร แพทย์ชีพ (2542) ที่พบว่ากรณีปัญหาด้านจิตใจอันเนื่องมาจากความรุนแรงนี้ยังประกอบไปด้วยความวิตกกังวล ความซึมเศร้าและความก้าวร้าวในคู่สมรสที่มีการกระทำรุนแรงสูงกว่ากลุ่มที่ไม่ถูกกระทำรุนแรง โดยเฉพาะเพศหญิงในกลุ่มที่ไม่ถูกกระทำรุนแรงและกลุ่มที่ถูกกระทำรุนแรงด้านจิตใจ รายงานว่ามีปัญหาด้านจิตใจ สูงกว่าเพศชายในกลุ่มเดียวกันและระหว่างผู้ที่ถูกกระทำรุนแรงและเป็นผู้กระทำรุนแรงรายงานว่ามีปัญหาทางด้านจิตใจสูงกว่าผู้ที่ไม่ถูกกระทำรุนแรงและไม่เป็นผู้กระทำรุนแรงทั้งเพศชายและเพศหญิง

โดยรวมพบว่าผลวิจัยเกี่ยวกับความรุนแรงในคูรักรหรือคู่สมรสในประเทศไทยมีความแตกต่างจากงานวิจัยในต่างประเทศไม่มากนัก แต่งานวิจัยในต่างประเทศจะเน้นการศึกษาปัจจัยด้านความสัมพันธ์ระหว่างคูรักรมากกว่า ดังเช่นงานวิจัยของ Carlson (1987) ที่พบลักษณะร่วมกันระหว่างการใช้ความรุนแรงในคูรักรและคู่สมรส ได้แก่ การใช้เวลาร่วมกันในการทำกิจกรรมต่างๆ การแลกเปลี่ยนข้อมูลส่วนบุคคลที่สำคัญ ซึ่งอาจนำไปสู่ความไม่มั่นคงทางอารมณ์ การลงทุนและความข้องเกี่ยวทางอารมณ์ในระดับสูงรวมถึงการคิดว่ามีอิทธิพลเหนือคูรักรของตนเอง ทั้งความสัมพันธ์ในคูรักรและคู่สมรสที่ใช้ความรุนแรง แต่มีผลวิจัยที่แตกต่างจากงานของประเทศไทยคือ พบว่า ผู้หญิงถูกระบุว่าเป็นเหยื่อของความรุนแรงใกล้เคียงกับการเป็นผู้กระทำรุนแรง จึงมีการรายงานถึงการกระทำรุนแรงของทั้ง 2 ฝ่ายอยู่ด้วย เช่นเดียวกับผลงานของ Gray และ Foshee (1997) ที่

พบว่า ร้อยละ 66 ของคูรั๊กมีการกระทำความรุนแรงจากทั้ง 2 ฝ่าย นอกจากนี้ แต่ละคนยังมีประสบการณ์ความก้าวร้าวและการบาดเจ็บทั้ง 2 ฝ่าย บางคู่ที่มีการกระทำความรุนแรงซึ่งกันและกันแสดงถึงพลวัตของการปฏิสัมพันธ์ที่แต่ละคนเริ่มทำพฤติกรรมก้าวร้าวและคูรั๊กของตนก็ตอบโต้เพื่อการป้องกันตัว จึงกลายเป็นความสัมพันธ์ที่มีการใช้ความรุนแรงแบบ 2 ทาง ซึ่งมีความเป็นไปได้สูงที่แต่ละคนอาจเป็นได้ทั้งผู้กระทำและเหยื่อของความรุนแรงในคูรั๊ก สำหรับปัจจัยส่วนบุคคลที่คล้ายคลึงกับของประเทศไทย คือ สถานภาพทางสังคมเศรษฐกิจ โดย Gage และ Hutchinson (2006) ศึกษาผู้หญิงที่สมรสแล้วในประเทศเฮติพบว่าระดับการศึกษาของผู้หญิงสัมพันธ์กับการเพิ่มความเสี่ยงจากการถูกกระทำความรุนแรงทางเพศในระดับปานกลางและยังสอดคล้องกับงานของ Tang และ Lai (2008) ที่ศึกษาเกี่ยวกับความรุนแรงในคูรั๊กของประเทศจีนย้อนหลัง 20 ปี เพื่อเข้าใจถึงปริมาณและลักษณะของปัญหาในภาพรวม พบผลสรุปว่า ผู้หญิงจะมีความเสี่ยงสูงต่อการถูกกระทำความรุนแรงจากคูรั๊กด้วยหลายปัจจัย อาทิ มีการศึกษาและสถานะทางเศรษฐกิจสังคมต่ำโตมาในชนบทและมีพฤติกรรมที่เป็นปัญหา เช่น สูบบุหรี่ ดื่มสุราและใช้สารเสพติด นอกจากนี้ความรุนแรงในคู่สมรสยังสัมพันธ์กับระยะเวลาการสมรส การมีคุณภาพชีวิตสมรสต่ำ มีความขัดแย้งในชีวิตสมรส มีความหึงหวงทางเพศและมีการนอกใจคู่สมรส ความไม่เท่าเทียมทางอำนาจ/สถานภาพระหว่างคู่สมรส ขาดการสนับสนุนทางสังคมและมีโครงสร้างครอบครัวแบบขยาย สำหรับปัจจัยเสี่ยงทางสังคมและวัฒนธรรมที่ส่งผลต่อความรุนแรงในคูรั๊ก ได้แก่ ความเชื่อเรื่องผู้ชายเป็นใหญ่ มายาคติเรื่องการทุบตีภรรยาและการแทรกแซงของกฎหมายและนโยบายจัดการความรุนแรง เป็นต้น

โดยรวมความรุนแรงในคูรั๊กหรือคู่สมรสวัยผู้ใหญ่มีหลายรูปแบบทั้งทางกาย ทางจิตใจ ทางเพศตลอดจนการทำร้ายร่างกายจนบาดเจ็บ ส่วนใหญ่เป็นความรุนแรงอยู่ในระดับต่ำจนถึงระดับปานกลางและมักเป็นการกระทำความรุนแรงของสามีต่อภรรยา ซึ่งปัจจัยที่มีอิทธิพล ได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคล เช่น การมีประสบการณ์ความรุนแรง บุคลิกภาพที่ผิดปกติ ปัจจัยความ สัมพันธ์ เช่น สถานภาพความสัมพันธ์ระหว่างคูรั๊ก ปัจจัยทางสังคม เช่น ความเชื่อเรื่องผู้ชายเป็นใหญ่ รวมถึงสถานการณ์ความเครียดที่ประสบ ซึ่งปัจจัยเหล่านี้ส่งผลกระทบทั้งร่างกายและจิตใจของผู้ถูกกระทำอย่างมาก

เมื่อได้รวบรวมแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้ในการอธิบายสาเหตุของความรุนแรงในคูรั๊ก โดยมุ่งศึกษาปัจจัยที่มีรากฐานมาจากระบบครอบครัวเดิมของบุคคลที่มีอิทธิพล

ต่อความรุนแรงในคู่รักทั้งในมิติของผู้กระทำและเหยื่อความรุนแรง จากการทบทวนวรรณกรรมพบว่า มีแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องซึ่งมีอิทธิพลต่อความรุนแรงในคู่รักตามประเด็นดังต่อไปนี้

1. การเรียนรู้ทางสังคม
2. รูปแบบความผูกพัน
3. ความหลงตนเอง

ซึ่งมีรายละเอียดในแต่ละหัวข้อ ดังนี้

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความรุนแรงในคู่รัก

การเรียนรู้ทางสังคม (social learning)

Bandura และ Walters (1963) เชื่อว่าเด็กจะเลียนแบบตัวแบบที่สามารถกระตุ้นให้พวกเขาทำพฤติกรรมบางอย่างได้ จากการวิจัยพบว่าเด็กที่สังเกตตัวแบบที่มีพฤติกรรมก้าวร้าวแล้วได้รับรางวัลจะแสดงพฤติกรรมก้าวร้าวสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ ซึ่งสูงกว่าเด็กกลุ่มที่สังเกตตัวแบบที่มีพฤติกรรมก้าวร้าวแล้วถูกลงโทษ แนวคิดนี้เชื่อว่าคนเราจะแสวงหารางวัลและพยายามหลีกเลี่ยงการถูกลงโทษจากการสังเกตว่ามีอะไรเกิดขึ้นกับคนอื่น หรือเราสามารถเรียนรู้เกี่ยวกับพฤติกรรมที่นำไปสู่ผลกรรมโดยการสังเกตผู้อื่นนั่นเอง ซึ่งรางวัลหรือผลลัพธ์ที่น่าปรารถนาในที่นี้ Gray และ Foshee (1997) พบว่าเป็นการรับรู้ว่าตัวแบบมีอำนาจเหนือกว่า มีความสามารถ มีสถานภาพสูงหรือไม่ต้องถูกลงโทษและเด็กก็เกิดการเรียนรู้ที่จะกระทำความรุนแรงในสถานการณ์ที่ใกล้เคียงกัน

ต่อมา (Bandura, 1973) เสนอว่า พฤติกรรมเกิดจากการเรียนรู้ผ่านการสังเกตและเลียนแบบพฤติกรรมของคนอื่น ซึ่งพฤติกรรมจะยังคงอยู่แม้จะมีแรงเสริมที่ต่างกันโดยเริ่มจากพ่อแม่ แล้วต่อไปก็เป็นคนอื่น ๆ ตามแรงเสริมที่เกิดขึ้นโดยอัตโนมัติ จากทฤษฎีนี้เริ่มต้นจากการมีปฏิสัมพันธ์กับพ่อแม่ซึ่งเป็นตัวแบบที่ชัดเจน เด็กจึงสามารถเรียนรู้พฤติกรรมที่หลากหลายได้ หากสมาชิกในครอบครัวจัดการกับปัญหาความตึงเครียด ความคับข้องใจและความโกรธด้วยความรุนแรง เด็กจะมีแนวโน้มตอบสนองต่อปัญหาด้วยวิธีการเดียวกันเมื่อเขาโตขึ้น

ดังนั้นการเคยเห็นหรือมีประสบการณ์ความรุนแรงในครอบครัวอาจสอนเด็กให้เข้าใจว่าการกระทำความรุนแรงเป็นการให้แรงเสริมและเป็นสิ่งที่สามารถทำได้ จึงอาจส่งผลให้เด็กแสดงความไม่พอใจ การแก้ปัญหาและการควบคุมผู้อื่นออกมา ความรุนแรงนี้ยังมีผลต่อการเสริมแรงที่

เกิดขึ้นแบบอัตโนมัติเมื่อเผชิญกับสภาพการณ์ความขัดแย้งและเพิ่มความรู้สึกถึงศักยภาพของตนเอง (Wekerle & Wolfe, 1999) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Garvey, McDowell, และ Streit (1999) ที่พบว่าเด็กผู้ชายที่อาศัยอยู่ในครอบครัวที่มีการกระทำ ความรุนแรงจะเรียนรู้ว่าผู้ชายคือเพศที่กระทำ ความรุนแรงและไม่จำเป็นต้องให้เกียรติผู้หญิง เรียนรู้การกระทำ ความรุนแรงในความสัมพันธ์ การทำร้ายแม่หรือสมาชิกในครอบครัวคนอื่นๆ และอาจสับสนหรือรู้สึกไม่มั่นคงในความเป็นชาย ส่วน Mitchell และ Finkelhor (2001) พบว่า เด็กผู้หญิงที่เคยเห็นการกระทำ ความรุนแรงของพ่อแม่จะทำให้เด็กมีโอกาสเข้าใจว่า ผู้หญิงคือเหยื่อและเรียนรู้การเป็นเหยื่ออย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้หรือมีเจตคติ หรือพฤติกรรมในการปกป้องตนเองได้ยากขึ้น

นักวิจัยหลายท่านนำทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมมาใช้อธิบายลักษณะการปฏิสัมพันธ์ใน ครอบครัวทั้งที่ดีและไม่ดี อาทิ คนเราเรียนรู้ที่จะเป็นสามีภรรยาและเป็นพ่อแม่อย่างไรจากการสังเกต พ่อแม่ของตนเองในบทบาทต่างๆ รวมถึงลักษณะที่ไม่ดีของครอบครัวที่ได้เรียนรู้มา เช่น การกระทำ ความรุนแรงกับคู่รัก การใช้สารเสพติดหรือแม้แต่การหย่าร้าง เมื่อพ่อแม่มีการกระทำ ความรุนแรงทาง ภายหรือการใช้ยาเสพติด เด็กจะเกิดการสื่อสารอย่างไม่ตั้งใจว่าเป็นรูปแบบพฤติกรรมที่ยอมรับได้ เนื่องจากเด็กเล็กๆยังขาดทักษะในการใช้เหตุผลที่จะตัดสินใจว่าอะไรถูกหรือผิด ดังนั้นจึงใช้ พ่อแม่ของตนเองเป็นแบบอย่างสำหรับการทำสิ่งที่ถูกต้อง หากสังเกตว่าพ่อแม่ทำสิ่งไหนก็แสดงว่า สิ่งนั้นคือสิ่งที่ถูกต้องและเด็กก็มีแนวโน้มจะทำพฤติกรรมเช่นนั้นเมื่อโตขึ้น แม้คนส่วนใหญ่จะรู้ดีว่า การหย่าร้างและการกระทำ ความรุนแรงในครอบครัวไม่ใช่ประสบการณ์ทางบวก แต่หากได้เรียนรู้ ต้นแบบพฤติกรรมมาจากครอบครัวผ่านการเรียนรู้ทางสังคมแล้วก็แทบเป็นไปได้ที่พวกเขาจะ ลดทอนความรุนแรงหรือหลีกเลี่ยงพฤติกรรมนั้น แม้จะรู้ว่าการกระทำ ความรุนแรงในครอบครัว เป็นสิ่งผิดเมื่อเผชิญกับความขัดแย้งอย่างหนัก พวกเขา ก็สามารถตอบโต้ด้วยวิธีการที่ผิดได้ และจาก งานวิจัยของ Foshee, Bauman, และ Linder (1999) ที่พบว่า การเคยเห็นพ่อแม่ทุบตีกันและ การเคยถูกผู้ใหญ่ตีมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการกระทำ ความรุนแรงต่อคู่รักทั้งผู้ชายและผู้หญิง นอกจากนี้พวกเขายังตอบโต้ด้วยความก้าวร้าวเมื่อมีความขัดแย้งมากกว่าคนที่ไม่มีประสบการณ์ ความรุนแรงในครอบครัว นอกจากนี้ Brehm, Miller, Perlman, และ Campbell (2002) ยังพบว่า ผู้ใหญ่ที่เคยเห็นการกระทำ ความรุนแรงของพ่อแม่ในวัยเด็กมีแนวโน้มข้องเกี่ยวกับการกระทำ ความรุนแรงในคู่สมรสทั้งที่เป็นผู้กระทำผิดและเป็นเหยื่อได้ ซึ่งพวกเขามีแนวโน้มถูกกระทำ ความรุนแรงเมื่อตอนเป็นเด็กด้วย นักวิจัยได้สรุปว่าทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมอธิบายความรุนแรงที่

เกิดขึ้นจากรุ่นสู่รุ่นได้ (intergenerational violence) โดยสามารถอธิบายความสัมพันธ์ระหว่าง ความรุนแรงในครอบครัวกับความรุนแรงในคู่รักได้ทั้งผู้ชายและผู้หญิง

นอกจากการเคยเห็นความรุนแรงของพ่อแม่และการมีประสบการณ์ความรุนแรงในวัยเด็ก แล้ว Campbell และ Humphreys (1993) อธิบายว่า Child Protection Law นิยามว่าการละเลย เด็ก (child neglect) เป็นการทำลายสุขภาพหรือสวัสดิภาพของเด็กโดยผู้ปกครองที่มีหน้าที่ รับผิดชอบต่อสุขภาพหรือสวัสดิภาพของเด็ก ซึ่งละเลยในการปฏิบัติต่อเด็ก รวมถึงการไม่ดูแลเรื่อง เครื่องนุ่งห่ม ที่อยู่อาศัยหรือสุขภาพของเด็กอย่างเพียงพอด้วย ดังนั้นการกระทำความรุนแรงรวมถึง การละเลยเด็กก็ถือเป็นการปฏิบัติที่ไม่เหมาะสมต่อเด็กในระดับสูงไปจนถึงระดับต่ำนั่นเอง

ดังนั้นจากทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมจะเห็นได้ว่าประสบการณ์ความรุนแรงที่ได้รับจาก พ่อแม่หรือผู้เลี้ยงดูในวัยเด็กทั้งทางตรงและทางอ้อมสามารถกลายมาเป็นตัวแบบในการทำพฤติกรรม ในอนาคตของเด็กได้ โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. ประสบการณ์ทางตรงที่ได้รับจากพ่อแม่

การถูกกระทำความรุนแรงจากพ่อแม่เมื่อวัยเด็ก (child maltreatment) ซึ่งจาก การศึกษาของ Straus, Hamby, Finkelhor, Moore, และ Runyan (1998) เห็นว่าความรุนแรง ระหว่างพ่อแม่กับลูกสามารถจำแนกออกเป็น 5 ด้าน ได้แก่

1.1 การสร้างวินัยโดยไม่ใช้ความรุนแรง (nonviolent discipline) คือ การลงโทษอย่าง มีทางเลือก เช่น การอธิบายเหตุผล การใช้เวลานอก การยึดของรางวัลคืนและการให้ทำสิ่งต่างๆ เพื่อ ชดเชยความผิด

1.2 ความรุนแรงทางจิตใจ (psychological aggression) คือ การกระทำที่ใช้คำพูดและ เป็นสัญลักษณ์ของพ่อแม่ที่มีเจตนาจะทำร้ายจิตใจหรือสร้างความกลัวแก่เด็ก

1.3 ความรุนแรงทางกาย (physical assault) คือ การกระทำความรุนแรงทางร่างกาย ต่อเด็ก เช่น การต่อยหรือเตะ ซึ่งอาจมีตั้งแต่ระดับเบาที่สังคมยอมรับได้ไปจนถึงระดับรุนแรงที่ผิด กฎหมาย

1.4 การละเลย/ทอดทิ้ง (neglect) คือ การทำให้เด็กไม่สามารถทำพฤติกรรมที่จำเป็น ตามความต้องการตามพัฒนาการของเขา เช่น การไม่ดูแลเรื่องโภชนาการหรือการไม่ดูแลเอาใจใส่ อย่างเพียงพอ

1.5 ความรุนแรงทางเพศ (sexual abuse) คือ การกระทำที่ไม่เหมาะสมทางเพศต่อเด็ก เช่น การสัมผัสในเชิงชู้สาวโดยที่เด็กไม่เต็มใจรวมถึงการบังคับเพื่อมีเพศสัมพันธ์

ในขณะที่ Nicholas และ Bieber (1998) มองว่าสภาพแวดล้อมที่เด็กได้รับจากพ่อแม่มีทั้งด้านบวกและด้านลบ คือ ปัจจัยด้านความรุนแรงและการสนับสนุนจากพ่อแม่ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1.6 ปัจจัยด้านความรุนแรงจากพ่อแม่ (abusive factors) ประกอบด้วยความรุนแรง 3 ประเภท ได้แก่ 1) ทางจิตใจ (emotional abusiveness) 2) ทางกาย (physical abusiveness) และ 3) ทางเพศ (sexual abusiveness)

1.7 ปัจจัยด้านการสนับสนุนจากพ่อแม่ (supportive factors) ประกอบด้วย การสนับสนุน 3 ประเภท ได้แก่ 1) ความรัก/การสนับสนุน (love/support) 2) ส่งเสริมความเป็นอิสระ (promotion of independence) และ 3) เป็นตัวแบบที่ดี/ให้ความเป็นธรรม (positive modeling/fairness)

สภาพแวดล้อมที่เด็กได้รับจากพ่อแม่ไม่ว่าจะเป็นด้านดีหรือไม่ดีก็เป็นสิ่งที่เด็กเรียนรู้จากการสังเกตตัวแบบในชีวิตของพวกเขาและสามารถทำพฤติกรรมตามอย่างได้ในสถานการณ์ที่ใกล้เคียงกันเมื่อโตขึ้น ดังนั้นหากเด็กเคยเห็นหรือมีประสบการณ์ความรุนแรงจากพ่อแม่ก็มีแนวโน้มที่จะเกี่ยวข้องกับความรุนแรงในคู่รักหรือคู่ครองทั้งการเป็นผู้กระทำหรือผู้ถูกกระทำได้

2. ประสบการณ์ทางอ้อมที่ได้รับจากพ่อแม่ คือ การเคยเห็นการกระทำความรุนแรงระหว่างพ่อแม่เมื่อวัยเด็ก (witnessing interparental violence)

Edleson (1999) อธิบายการเคยเห็นการกระทำความรุนแรงระหว่างพ่อแม่เมื่อวัยเด็กว่า มักถูกนิยามเฉพาะภายในช่วงการมองเห็นความรุนแรงหรือการเห็นเหตุการณ์นั้น และยังหมายถึง การได้ยินเสียงเหตุการณ์ การใช้เครื่องมือในการทำร้ายของผู้กระทำความรุนแรงและยังรวมถึง ประสบการณ์เลวร้ายต่างๆที่ตามมาภายหลังจากความรุนแรงนั้นด้วย จากงานวิจัยของ Shaw (2009) ได้จัดประเภทการเคยเห็นความรุนแรงระหว่างพ่อแม่ตามการรับรู้ของบุคคลเมื่อวัยเด็ก ออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่ 1) การทำร้ายทางร่างกาย 2) การบาดเจ็บทางร่างกาย

จะสังเกตได้ว่าทั้งประสบการณ์ทางตรง คือ การถูกกระทำความรุนแรงจากพ่อแม่เมื่อวัยเด็กและประสบการณ์ทางอ้อม คือ การที่เด็กเคยเห็นการกระทำความรุนแรงระหว่างพ่อแม่ล้วนเป็นสิ่งที่เด็กเกิดการสังเกต จดจำและเรียนรู้ในพฤติกรรมนั้น ซึ่งมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมที่บุคคลปฏิบัติหรือถูกปฏิบัติต่อคู่รักของตนเองในเวลาต่อมา ดังจะเห็นได้จากงานวิจัยเกี่ยวกับการมีประสบการณ์ความรุนแรงจากพ่อแม่ต่อไปนี้

งานวิจัยเกี่ยวกับประสบการณ์ความรุนแรงจากพ่อแม่และความรุนแรงในคู่รัก

ศิริชัย โชติรัตน์ (2537) พบว่า ลักษณะหรือวิธีการที่สามีใช้ทำร้ายภรรยาส่วนใหญ่เป็นการใช้อวัยวะเข้าทำร้าย เช่น ต่อย เตะ ถีบ ผลัก บีบคอและมีความถี่ของการกระทำเป็นครั้งคราวมากที่สุด นอกจากนี้ผลกระทบที่ตกแก่ลูกมากที่สุด คือ การที่ลูกมีความหวาดกลัว และรองลงไป คือ ลูกได้รับบาดเจ็บกับหนีออกจากบ้าน สามีที่เคยทำร้ายภรรยาโดยทั่วไปมีเจตคติทางเพศในเชิงยกย่องเพศชายว่ามีอำนาจ สิทธิและสถานะเหนือกว่าเพศหญิง รวมทั้งมีภูมิหลังด้านความรุนแรงในครอบครัว เคยเป็นผู้ที่มีประสบการณ์ความรุนแรง มีปัญหาทางเศรษฐกิจและมีสถานภาพทางสังคมต่ำ

เกสรดา ศรีพิชญาการ, ยุพิน เพียรมงคล, นงนุช ไชยยศ, และ แสงเดือน กฤษณรักษ์ (2538) พบว่า มีการกระทำความรุนแรงทางกาย ทางจิตใจและทั้งทางกายและจิตใจต่อคู่สมรส แต่ส่วนใหญ่กระทำนานๆ ครั้งและระดับความรุนแรงที่กระทำอยู่ในระดับเล็กน้อย กลุ่มที่ถูกกระทำ ความรุนแรงทางร่างกายหรือทางจิตใจมีการเจ็บป่วยทางกาย ผู้ถูกกระทำมีความรู้สึกต่อการถูกกระทำหลายลักษณะ รวมทั้งมีปัญหาทางร่างกายและพฤติกรรม ปัจจัยของการกระทำ ความรุนแรงทางกายและทางจิตใจ ได้แก่ ความสัมพันธ์ของบิดามารดาหรือผู้เลี้ยงดูไม่ดี การเคยถูกกระทำความรุนแรงทางกายหรือทางวาจาในวัยเด็ก ปัจจัยของการกระทำความรุนแรงทางกาย ได้แก่ อายุน้อย ความพึงพอใจในงานน้อย การเลี้ยงดูของบิดาหรือมารดาที่ไม่เหมาะสม ขาดความรักจากมารดา เคยถูกละเมิดทางเพศในวัยเด็ก เคยทำร้ายตนเอง มีบุคลิกภาพแบบพึ่งพาผู้อื่น คือเงียบ มีอารมณ์แปรปรวน ยอมรับการกระทำความรุนแรงทางกาย ทำกิจกรรมทางศาสนานานๆ ครั้ง มีระยะเวลาสมรสน้อย มีบุตรไม่เกิน 1 คน และมีอำนาจในการตัดสินใจมากกว่าคู่สมรส และปัจจัยของความรุนแรงทางจิตใจ ได้แก่ การพนัน ลงโทษบุตรด้วยการตี ทำร้ายสัตว์ มีปัญหาเกี่ยวกับเพื่อนในวัยเรียน บ่อย การหย่าของบิดามารดา ถูกเลี้ยงดูโดยผู้ที่ไม่ใช่บิดาหรือมารดา บิดามารดามีอำนาจไม่เท่าเทียมกัน บิดามารดาหรือผู้เลี้ยงดูตี้มสุราหรือใช้ยาเสพติดหรือกระทำความรุนแรงทางวาจา มีความเครียดจากสาเหตุอื่นที่ไม่ใช่การทำงาน มีบุคลิกภาพแบบย่ำคิดย่ำทำ การพูดสื่อสารกับคู่สมรสในขณะที่กำลังโกรธและครอบครัวที่สามีเป็นใหญ่

ปัญชลี โชติคุด (2541) พบว่า ประเภทความรุนแรงที่คู่สมรสกระทำมากที่สุด คือ การทำร้ายจิตใจ รองลงมาเป็นการทำร้ายร่างกายและการมุ่งจะทำร้ายร่างกาย ส่วนปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการกระทำความรุนแรงต่อคู่สมรส ได้แก่ ประสบการณ์ทางอ้อมด้านความรุนแรง การมีส่วนร่วมทางสังคม การสนับสนุนทางสังคม เพศ ระยะเวลาการสมรส ความถี่ในการใช้

แอลกอฮอล์ การยอมรับการกระทำความรุนแรงและการยอมรับการกระทำความรุนแรงของบิดามารดา ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการกระทำความรุนแรงในเพศชาย ได้แก่ ประสบการณ์ทางอ้อมด้านความรุนแรง การมีส่วนร่วมทางสังคม ระยะเวลาการสมรส ความถี่ในการใช้แอลกอฮอล์ การยอมรับการกระทำความรุนแรงและการยอมรับการกระทำความรุนแรงของบิดามารดา ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการกระทำความรุนแรงในเพศหญิง ได้แก่ การมีส่วนร่วมทางสังคม การสนับสนุนทางสังคม การใช้แอลกอฮอล์และการยอมรับการกระทำความรุนแรง

ปสาธนีย์ สิทธิสรเดช (2542) ศึกษาปัจจัยที่เป็นแรงผลักดันให้ภรรยาฆ่าสามี พบว่า เกิดจากความคับแค้นใจที่เกิดขึ้นโดยฉับพลันและที่สะสมมาเป็นเวลานาน ถูกทำร้ายร่างกาย ถูกทำร้ายจิตใจ และเกิดการทิ้งหวง นอกจากนี้การที่ครอบครัวมีปัญหาด้านรายได้และภาระหนี้สิน การมีประสบการณ์ความรุนแรงในครอบครัวของตนเอง ค่านิยมความเชื่อเกี่ยวกับสถานภาพและบทบาทที่เป็นใหญ่ของสามี และความผิดหวังในชีวิตสมรสต่างก็เป็นแรงผลักดันให้ภรรยาฆ่าสามี

Van Hasselt, Morrison, Bellack, และ Hersen (1988) รายงานความรุนแรงในคู่สมรสพบสหสัมพันธ์ระหว่างการกระทำความรุนแรงของพ่อแม่กับการกระทำความรุนแรงต่อคู่ครองคนปัจจุบันในผู้ชายแต่ไม่พบในผู้หญิง และสรุปว่าการสังเกตตัวแบบความรุนแรงมีผลทางตรงต่อผู้ชายและมีผลทางอ้อมต่อผู้หญิง

Feldman (1997) พบว่าคนที่มีประสบการณ์ความรุนแรงในวัยเด็กมีแนวโน้มจะเป็นเหยื่อความรุนแรงในคู่รักเมื่อเป็นผู้ใหญ่ นอกจากนี้ยังมีสหสัมพันธ์กับการเป็นผู้กระทำความรุนแรงเมื่อเป็นผู้ใหญ่ด้วย ทั้งนี้ Feldman อธิบายว่าเกิดจากการที่เด็กมองว่าความรุนแรงเป็นวิธีการและตัวแบบการแก้ปัญหาความขัดแย้งที่ยอมรับได้ในวัยผู้ใหญ่

Dutton (1999) ทดสอบทหารผ่านศึกที่เข้ารับการบำบัดจากการทำร้ายภรรยาที่รายงานว่า มีรูปแบบความผูกพันแบบไม่มั่นคงกับแม่และเคยเห็นการกระทำความรุนแรงของพ่อแม่ ตลอดจนเคยมีประสบการณ์ถูกกระทำความรุนแรงจากพ่อแม่ด้วย

Bensley, Eenwyk, และ Simmons (2003) ศึกษาผู้หญิงที่อายุมากกว่า 18 ปี จำนวน 3,527 คน ในประเทศสหรัฐอเมริกา พบว่า ผู้หญิงที่มีประสบการณ์ความรุนแรงทางกายเมื่อวัยเด็ก และเคยเห็นการกระทำความรุนแรงระหว่างพ่อแม่มีอัตราเสี่ยงในการถูกกระทำความรุนแรงทางกายจากคู่ครอง 4 ถึง 6 เท่า และมีอัตราเสี่ยงในการถูกกระทำความรุนแรงทางจิตใจจากคู่ครอง 3 ถึง 4

เท่า ในขณะที่ผู้หญิงที่รายงานว่าไม่ประสบการณืความรุนแรงทางเพศเมื่อวัยเด็กไม่มีอัตราเสี่ยงในการถูกระทำ ความรุนแรงทางกายจากคู่ครอง

Lawson (2008) พบว่า คนที่มีความผูกพันแบบมั่นคงน้อยมีความสัมพันธ์ที่เหนียวแน่นกับครอบครัวต่ำ มีความเป็นศัตรูในการแก้ปัญหาระหว่างบุคคล มีแนวโน้มกระทำ ความรุนแรงต่อคู่รักมากกว่าและเคยมีประสบการณ์ถูกทำร้ายร่างกายเมื่อวัยเด็กและเคยเห็นการกระทำ ความรุนแรงของพ่อแม่ ส่วนคนที่รู้สึกสบายใจที่จะใกล้ชิดและมีความสัมพันธ์ที่เหนียวแน่นกับครอบครัวสัมพันธ์กับการลดลงของการแสดงความก้าวร้าวทางใจและมีการกระทำ ความรุนแรงระดับต่ำ ส่วนคนที่เพิ่มความ เป็นศัตรูในปัญหา ระหว่างบุคคลสัมพันธ์กับการเพิ่มการแสดงความก้าวร้าวทางใจและมี การกระทำ ความรุนแรงระดับสูง

McKinney, Caetano, Ramisetty-Mikler, และ Nelson (2008) สํารวจคู่สมรส 1,615 คู่ ในสหรัฐอเมริกา พบว่า ผู้ชายที่มีประสบการณ์ความรุนแรงระดับปานกลางหรือเคยถูกทารุณทางกายอย่างหนักเมื่อวัยเด็กมีความเสี่ยงในการกระทำ ความรุนแรงต่อคู่รักแบบฝ่ายเดียวเพิ่มขึ้น ประวัติการถูกทารุณทางกายอย่างหนักเมื่อวัยเด็กของผู้ชายหรือเคยเห็นการกระทำ ความรุนแรงระหว่างพ่อแม่สัมพันธ์กับความเสี่ยงในการกระทำ ความรุนแรงต่อคู่รักแบบสองฝ่ายเพิ่มขึ้นเป็น 2 เท่า ส่วนผู้หญิงที่เคยเห็นการกระทำ ความรุนแรงระหว่างพ่อแม่หรือเคยเห็นการกระทำ ความรุนแรงทางกายระหว่างพ่อแม่เมื่อวัยเด็กมีความเสี่ยงในการกระทำ ความรุนแรงต่อคู่รักแบบฝ่ายเดียวเพิ่มขึ้น ส่วนผู้หญิงที่เคยถูกกระทำ ความรุนแรงในครอบครัวเมื่อวัยเด็กมีแนวโน้มกระทำ ความรุนแรงต่อคู่รักแบบสองทางเพิ่มขึ้นเป็น 1.5 เท่า

Alexander (2009) ศึกษาผู้หญิง 93 คน ในศูนย์พักพิงที่เป็นเหยื่อความรุนแรงจากสามี พบว่า เคยถูกระทำ ความรุนแรงทางเพศและเคยเห็นการกระทำ ความรุนแรงเมื่อวัยเด็กอย่างมีนัยสำคัญ

จากการทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับความรุนแรงในคู่รัก พบว่า นักวิจัยส่วนใหญ่ระบุสาเหตุไปที่ประสบการณ์ความรุนแรงในวัยเด็กที่ได้รับมาจากผู้เลี้ยงดูมากกว่าประสบการณ์การสนับสนุน ซึ่งประกอบด้วย การถูกระทำ ความรุนแรงโดยตรง เช่น มีภูมิหลังด้านความรุนแรงในครอบครัว เคยเป็นผู้ที่มีประสบการณ์ทางด้านความรุนแรง การเคยถูกระทำ ความรุนแรงทางกายหรือทางวาจาในวัยเด็ก เคยถูกละเมิดทางเพศในวัยเด็ก การกระทำ ความรุนแรงในครอบครัวเดิม มีประสบการณ์ถูกละเลย/ทอดทิ้งจากพ่อแม่และได้รับการปฏิบัติที่ไม่เหมาะสมในเด็ก สำหรับการถูก

กระทำความรุนแรงโดยอ้อม เช่น บิดามารดามีอำนาจไม่เท่าเทียมกัน บิดามารดาหรือผู้เลี้ยงดูดื่มสุรา หรือใช้ยาเสพติดหรือกระทำความรุนแรงทางวาจา การยอมรับการกระทำความรุนแรงของบิดามารดา เคยเห็นการกระทำความรุนแรงระหว่างพ่อแม่และการเติบโตมาในครอบครัวที่เคยมีประสบการณ์ การทำร้ายร่างกายระหว่างสามีภรรยา ซึ่งสัมพันธ์กับความรุนแรงในคู่ครอง/คู่รักทั้งการเป็นผู้กระทำ และเหยื่อของการกระทำผิด

รูปแบบความผูกพัน (attachment style)

Bowlby มีแนวคิดว่หน้าที่แรกของความผูกพันคือ การแสวงหาความใกล้ชิด เด็กทารก เกิดมามีแนวโน้มแสวงหาผู้เลี้ยงดูพวกเขาในเบื้องต้นคือ การหาแหล่งที่จะปกป้องและเลี้ยงดู การคัดค้านที่จะแยกจากคือหน้าที่ที่สองของความผูกพัน โดยเด็กทารกจะต่อต้านการแยกจากผู้เลี้ยงดู พวกเขาในเบื้องต้น หน้าที่การเป็นที่อาศัยหลบภัยคือการเรียกหาผู้เลี้ยงดูในเวลาารู้สึกถึงเครียดหรือ อยู่ในอันตรายและหน้าที่สุดท้ายคือ การเป็นฐานความรู้สึกที่มั่นคง ความผูกพันคือความรู้สึกมั่นคงจะ ใจหรือทำให้เด็กสำรวจสภาพแวดล้อมของพวกเขาผ่านการติดต่อกับผู้เลี้ยงดูโดยอัตโนมัติ (Bowlby, 1969, 1973, 1980)

การปฏิสัมพันธ์ระหว่างเด็กทารกกับผู้เลี้ยงดูกลายเป็นรากฐานตัวแบบการทำงานภายใน คือ การสร้างภาพตัวแทนทางจิตที่จะรวบรวมและจัดการการปฏิสัมพันธ์ระหว่างตนเองกับผู้เลี้ยงดูใน รูปแบบการคิดที่มีต่อตนเอง (self model) ซึ่งเด็กจะมองว่าตนได้รับความรักและการสนับสนุนที่มี คุณค่าหรือไม่มีคุณค่า ประสบการณ์ที่อบอุ่นจากพ่อแม่และได้รับการตอบสนองจะนำไปสู่ การสร้าง ตัวแบบการทำงานภายในตนเองว่าได้รับความรักที่มีคุณค่า หากวัยเด็กมีประสบการณ์กับผู้เลี้ยงดูที่ เย็นชาและไม่เหมาะสมเด็กจะมีมุมมองต่อตนเองว่าได้รับความรักและการสนับสนุนที่ไม่มีคุณค่าที่ สำคัญคือเด็กจะสรุปจากประสบการณ์กับผู้เลี้ยงดูเบื้องต้นและสันนิษฐานว่านี่คือแนวทางที่คน ส่วนใหญ่จะปฏิบัติต่อพวกเขาอย่างไร

Bowlby (1984) มองว่ารูปแบบความผูกพันระหว่างเด็กกับผู้เลี้ยงดูจะมีลักษณะคล้ายคลึง กับรูปแบบความผูกพันที่เกิดขึ้นกับคู่รักในวัยผู้ใหญ่ ซึ่งผู้ใหญ่เองก็ต้องการได้รับการสนับสนุนและ การทำให้รู้สึกมั่นคงจากคนที่ผูกพันด้วยเมื่อต้องเผชิญกับสถานการณ์เลวร้ายเช่นกัน นอกจากนี้ก็ มักจะรู้สึกวิตกกังวลเมื่อมีสิ่งคุกคามความผูกพัน ซึ่งอาจแสดงออกในการตอบสนองทางอารมณ์ด้วยความ โกรธและการทำพฤติกรรมต่อต้านสิ่งคุกคามในความสัมพันธ์แบบคู่รัก ซึ่งอาจเกิดได้จากหลาย

ปัจจัยทั้งการรับรู้ของคู่รักที่กลัวว่าจะถูกทอดทิ้งหรือรู้สึกมีใจให้คนอื่น แต่ Bowlby เห็นว่าความโกรธเป็นการตอบสนองต่อสิ่งคุกคามความผูกพันในลักษณะที่เป็นประโยชน์และสามารถปรับตัวได้ดี หากเกิดขึ้นอย่างถูกที่ถูกทางและในระดับที่พอเหมาะ นอกจากความโกรธจะเป็นสิ่งที่เหมาะสมแล้วยังเป็นสิ่งจำเป็นด้วย เนื่องจากช่วยป้องกันอันตราย ขจัดภัยจากศัตรูหรือใช้ในการข่มขู่ได้ ซึ่งก็มีเป้าหมายเพื่อปกป้องความสัมพันธ์อันมีค่าของคนสำคัญที่บุคคลต้องแสดงความโกรธต่อผู้นั้น แม้ความโกรธจะเป็นการตอบสนองต่อสิ่งคุกคามความผูกพันอย่างมีเหตุผล แต่หากเป็นการทำพฤติกรรมรุนแรง เขามองว่าเป็นการกระทำอันไม่พึงประสงค์ แสดงว่ามีรูปแบบพฤติกรรมที่ถูกบิดเบือนหรือถูกขยายขอบเขตจนเกินจริง โดยสรุปทั้งความโกรธและการทำพฤติกรรมต่อต้านที่เด็กทารกมักแสดงออกมาเมื่อต้องจัดการกับความผูกพันที่ต้องหยุดชะงักลงเช่นเดียวกับที่ผู้ใหญ่ต้องเผชิญในความสัมพันธ์กับคู่รักเช่นกัน ดังนั้นทั้งความโกรธและการทำพฤติกรรมต่อต้านหากจัดการได้ไม่ดีแล้วอาจนำไปสู่การกระทำรุนแรงในคู่รักได้

Ainsworth, Blehar, Water, และ Wall (1978) จำแนกรูปแบบความผูกพันออกเป็น 3 แบบ ได้แก่ รูปแบบความผูกพันแบบมั่นคง (secure) คือ บุคคลที่มีผู้เลี้ยงดูที่ตอบสนองความต้องการอย่างเหมาะสมและรู้สึกพึงพอใจ ส่วนคนที่มีรูปแบบความผูกพันแบบหลีกเลี่ยง (avoidant) คือ มีการปฏิสัมพันธ์กับผู้เลี้ยงดูเบื้องต้นอย่างเย็นชา ไม่ดูแลหรือดูแลไม่เหมาะสม หากผู้เลี้ยงดูเบื้องต้นมีการตอบสนองต่อเด็กอย่างไม่คงเส้นคงวาหรือไม่สามารถคาดเดาได้ เด็กจะพัฒนารูปแบบความผูกพันแบบวิตกกังวล-ไม่แน่ใจ (anxious-ambivalent) จากผลวิจัยของ Ainsworth และคณะ พบว่าคนที่มีรูปแบบความผูกพันแบบมั่นคงมีแนวโน้มไว้วางใจคู่รัก ส่วนคนที่มีรูปแบบความผูกพันแบบหลีกเลี่ยงนิยมรับจุดบกพร่องของคู่รักได้น้อยที่สุดและคนที่มีรูปแบบความผูกพันแบบวิตกกังวล-ไม่แน่ใจมักหมกมุ่นเกี่ยวกับคู่รักของตนมากที่สุด แต่หากจัดประเภทรูปแบบความผูกพันของผู้ใหญ่ออกเป็นมิติสามารถแบ่งออกเป็นมิติความผูกพันแบบวิตกกังวล (anxiety) มิติความผูกพันแบบหลีกเลี่ยง (avoidance) และหากมีคะแนนทั้งสองมิติต่ำก็แสดงว่ามีรูปแบบความผูกพันแบบมั่นคง ซึ่งมิติความผูกพันแบบวิตกกังวลเป็นการวัดกระบวนการทางอารมณ์ความรู้สึกและการอธิบายเหตุผลเกี่ยวกับการเฝ้าดูและการประเมินสถานการณ์ที่เป็นสัญญาณของการคุกคาม ในขณะที่มิติความผูกพันแบบหลีกเลี่ยงจะวัดกลยุทธ์ที่บุคคลใช้ในการควบคุมความต้องการตามรูปแบบความผูกพันของพวกเขา โดยคนที่มีมิติความผูกพันแบบวิตกกังวลสูงมีแนวโน้มคิดหมกมุ่นอย่างไม่คงเส้นคงวาเกี่ยวกับคู่รักของพวกเขาว่าจะยอมรับหรือปฏิเสธพวกเขา ดังนั้นพวกเขาจะคอยเฝ้าดูอย่างจับผิดใน

พฤติกรรมของคู่รักว่ามีสัญญาณของการปฏิเสธหรือยอมรับ ซึ่ง Campbell, Simpson, Boldry, และ Kashy (2005) รายงานว่าคนที่มีความผูกพันแบบวิตกกังวลมักรู้สึกกระเทือน กระเทือนจิตใจ จากสถานการณ์ความสัมพันธ์และทำให้อารมณ์ที่คาดหวังเลวร้ายลงเนื่องจากความยากลำบากใน ความสัมพันธ์ สำหรับคนที่มีความผูกพันแบบหลีกเลี่ยงจะจัดการกับความไม่มั่นคงนี้ด้วยการหลีกเลี่ยงไปจากคู่รักของตนเอง

นอกจากนี้ยังมีนักวิจัยที่แบ่งรูปแบบความผูกพันออกเป็น 4 ประเภท ในรูปแบบทางบวก และลบต่อตนเองและผู้อื่น ในตัวแบบนี้ประสบการณ์เบื้องต้นกับผู้เลี้ยงดูจะสร้างตัวแบบการทำงาน ภายในกับการคิดต่อตนเองทางบวก (ได้รับความรักที่มีค่าและยอมรับผู้อื่นได้) หรือทางลบ (ได้รับความรักที่ไม่มีค่าและยอมรับผู้อื่นไม่ได้) ขณะเดียวกันก็สันนิษฐานว่าเด็กจะสร้างตัวแบบการทำงาน ภายในกับผู้อื่นที่อาจเป็นทางบวก (สามารถไว้วางใจผู้อื่นได้และยอมรับ) หรือทางลบ (ไม่สามารถ ไว้วางใจผู้อื่นได้และปฏิเสธ) จึงมีรูปแบบความผูกพันที่เป็นไปได้ 4 ชนิด ได้แก่ มั่นคง (secure) หมกมุ่น (preoccupied) ไม่สนใจ (dismissing) และหวาดกลัว (fearful) ดังแสดงในภาพที่ 1 ตาม แนวคิดของ Bartholomew

		รูปแบบการคิดที่มีต่อตนเอง	
		ทางบวก	ทางลบ
รูปแบบการคิดที่มีต่อผู้อื่น	ทางบวก	มั่นคง สบายใจกับความใกล้ชิดและ ความเป็นอิสระ	หมกมุ่น หมกมุ่นกับความสัมพันธ์ต่างๆ
	ทางลบ	ไม่สนใจ หลีกเลี่ยงความสัมพันธ์อันใกล้ชิด และต่อต้านการยึดติด	หวาดกลัว หวาดกลัวต่อความสัมพันธ์อัน ใกล้ชิดและหลีกเลี่ยงทางสังคม

ภาพที่ 1 รูปแบบความผูกพันตามแนวคิดของ Bartholomew (1990)

Bowlby เชื่อว่าธรรมชาติของการปฏิสัมพันธ์ระหว่างพ่อแม่กับเด็กทารกสามารถสร้างแบบแผนความสัมพันธ์ทางสังคมที่เด็กจะรับไปกับตัวเขาในการใช้ชีวิต (Bowlby, 1969, 1973, 1980)

นอกจากนี้ Hazan และ Shaver (1987) ยังเสนอว่าการมีความสัมพันธ์ที่ดีเป็นผลมาจากการเลี้ยงดูที่มีความคงเส้นคงวา และได้รับการตอบสนองแต่ความสัมพันธ์ที่ไม่ดีเกิดจากการเลี้ยงดูที่ไม่คงเส้นคงวา ไม่มีความพอใจหรือไม่ได้รับการตอบสนอง พบว่าในความสัมพันธ์ของผู้ใหญ่ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบมั่นคงส่วนใหญ่มีแนวโน้มบรรยายประสบการณ์ความรักกับคู่รักว่ามีความไว้วางใจกัน มีมิตรภาพและมีความรัก ตลอดจนมีแนวโน้มระยะเวลาของความสัมพันธ์ที่ยาวนาน ในขณะที่คนที่มีรูปแบบความผูกพันแบบไม่มั่นคงส่วนใหญ่จะบรรยายความสัมพันธ์เรื่องความรักว่ามีความหึงหวงและไม่มีความมั่นคงทางอารมณ์

ทั้งนี้การสื่อสารระหว่างพ่อแม่กับเด็กทารกในตอนแรกจะเป็นแบบอวัจนภาษาแต่เมื่อเด็กโตขึ้นลักษณะความผูกพันจะเปลี่ยนจากพ่อแม่เป็นแบบคู่รักและคู่สมรส (Flora & Segrin, 2005) ดังนั้นรูปแบบความผูกพันซึ่งเป็นกลไกในการสร้างตัวแบบการทำงานภายในตนเองและผู้อื่นที่อาจเป็นทางบวกหรือลบย่อมส่งผลต่อการประเมินว่าตนได้รับความรักที่มีค่าหรือไม่มีค่าและส่งผลต่อการยอมรับหรือไม่ยอมรับผู้อื่น ทั้งนี้บุคคลที่มีรูปแบบความผูกพันแบบไม่มั่นคงมีแนวโน้มมีความสัมพันธ์กับคู่รักหรือคู่ครองไปในทางที่ไม่มีความมั่นคงทางอารมณ์หรือไม่ไว้วางใจ ซึ่งคนกลุ่มนี้มักประสบความรุนแรงในคู่รักของตนเอง โดยเฉพาะคนที่มีรูปแบบความผูกพันแบบวิตกกังวลมีแนวโน้มเป็นผู้กระทำรุนแรงต่อคู่รักของตนเองมากกว่าคนที่มีรูปแบบความผูกพันแบบหลีกเลี่ยง ดังเช่นงานวิจัยของ Mikulincer และ Shaver (2003) ที่พบว่าคนที่มีมิติความผูกพันชนิดนี้มักรู้สึกโกรธและแสดงพฤติกรรมต่อต้านต่อคู่รักทำให้มีแนวโน้มกระทำรุนแรงต่อคู่รัก นอกจากนี้ยังจัดการสิ่งคุกคามความผูกพันด้วยการใช้กลยุทธ์ที่มากเกินไป โดยพวกเขามุ่งไปที่การจับตาดูพฤติกรรมของคนสำคัญต่อความผูกพันและมีแนวโน้มที่จะรับรู้ทิศทางของการตรวจสอบหรือนึกถึงการได้รับผลประโยชน์ สิ่งที่สำคัญทำให้และการตอบสนองที่ไม่เพียงพอ เนื่องจากพวกเขามักตรวจจับหาสัญญาณของความห่างเหิน การปฏิเสธและการไม่ทำสิ่งต่างๆให้ ซึ่งสิ่งที่ค้นหาจะมีมากขึ้น เพราะบุคคลสำคัญของพวกเขาไม่สามารถตอบสนองความต้องการตามความผูกพันของพวกเขาได้อย่างง่ายดายหรือตอบสนองได้ทั้งหมด

การใช้กลยุทธ์นี้ทำให้คนที่มีรูปแบบความผูกพันแบบวิตกกังวลรู้สึกคับข้องใจอย่างมาก เนื่องจากไม่ได้รับการเติมเต็มในการตอบสนองความต้องการที่สะท้อนถึงความรักและความผูกพัน นอกจากนี้ยังมักประเมินความขัดแย้งระหว่างบุคคลไปในทางเลวร้ายอีกด้วย การกระทำรุนแรงจึงเกิดจากอารมณ์ทางลบและความขัดแย้งที่บ้านปลายนั่นเอง ดังนั้นความคับข้องใจจาก

ความต้องการความผูกพันที่ไม่ได้รับการตอบสนองและอารมณ์ทางลบของผู้ที่มีความผูกพันแบบวิตกกังวลจึงมีแนวโน้มถูกกระตุ้นให้กระทำความรุนแรงเมื่อเผชิญกับสิ่งคุกคามความผูกพันของบุคคล จากงานวิจัยพบว่ารูปแบบความผูกพันสามารถทำนายการเกิดความรุนแรงในคู่รักได้ดังนี้

งานวิจัยเกี่ยวกับรูปแบบความผูกพันและความรุนแรงในคู่รัก

Beech และ Ward (2004) รายงานว่าความยากลำบากในการสร้างรูปแบบความผูกพันจะทำให้ผู้ใหญ่แสวงหาความใกล้ชิดทางอารมณ์ผ่านการมีเพศสัมพันธ์ แม้ว่าพวกเขาจะต้องใช้กำลังบังคับคู่รักของตนเองก็ตาม

Henderson, Bartholomew, และ Dutton (1997) พบว่า รูปแบบความผูกพันสัมพันธ์กับตัวแบบของตนเองทางลบ (ร้อยละ 88 ของผู้หญิงที่หนีออกจากความสัมพันธ์ที่ใช้ความรุนแรงมีรูปแบบความผูกพันแบบหวาดกลัวหรือหมกมุ่น) นอกจากนี้ผู้หญิงที่มีรูปแบบความผูกพันแบบหมกมุ่นสัมพันธ์กับการมีระยะเวลาของความสัมพันธ์ที่สั้นกว่า มีการแยกตัวจากความสัมพันธ์ที่ใช้ความรุนแรงในอดีตบ่อยกว่าและยังมีความเกี่ยวข้องทางความรู้สึกกับคู่รักภายหลังการหย่าร้างและมีเพศสัมพันธ์กับคู่รักบ่อยกว่า

Marcus และ Swett (2003) รายงานว่าสามีที่กระทำความรุนแรงมีลักษณะดังนี้

- 1) มีความกังวลสูงว่าจะถูกทอดทิ้ง
- 2) มีรูปแบบความผูกพันกับภรรยาแบบวิตกกังวลสูง
- 3) มีความต้องการความไว้วางใจอย่างมากจากภรรยา
- 4) ความสัมพันธ์แบบโรแมนติคมีความมั่นคงต่ำ
- 5) ความสัมพันธ์แบบโรแมนติคเป็นแบบหวาดกลัว
- 6) มีความไว้วางใจต่ำในคู่ครอง และ
- 7) มีรูปแบบความผูกพันแบบมั่นคงต่ำ

Kesner และ McKenry (1998) พบว่า รูปแบบความผูกพันเป็นตัวทำนายการกระทำ ความรุนแรงของผู้ชายต่อผู้หญิงได้ โดยคู่รักที่กระทำความรุนแรงมีแนวโน้มจะมีรูปแบบความผูกพันแบบไม่มั่นคง นอกจากนี้ยังพบความสำคัญของกระบวนการเกิดรูปแบบความผูกพันในการอธิบายการกระทำความรุนแรงในครอบครัวได้

Dutton (1999) ศึกษาผู้ใช้กำลังทุบตีภรรยาในปี 1994 พบว่า คนกลุ่มนี้มีรูปแบบความผูกพันไม่มั่นคงและรายงานตนเองว่ามีความเครียดเรื้อรังสูงที่สุด นอกจากนี้ผู้วิจัยยังเสนอว่าการมีรูปแบบความผูกพันแบบไม่มั่นคงอธิบายถึงการขาดแผนผังความคิดในตนเอง (self-schema) ทางบวกที่จะจัดความสามารถในการปลอบใจตนเองในช่วงที่มีความเครียด ผู้ใช้กำลังทุบตีจึงใช้

แอลกอฮอล์และยาเสพติดรวมถึงการพิจารณาถึงบทบาทของภรรยาว่าเป็นต้นเหตุให้พวกเขาไม่มีความสุข ผู้วิจัยเชื่อว่าในผู้ที่ทำร้ายภรรยามีความโกรธที่เกิดมาจากการมีรูปแบบความผูกพันไม่มั่นคง

Babcock, Jacobson, Gottman, และ Yerington (2000) พบว่า สามีที่กระทำความรุนแรงมีแนวโน้มมีรูปแบบความผูกพันแบบไม่มั่นคงมากกว่าสามีที่มีความทุกข์แต่ไม่กระทำความรุนแรง สามีที่มีรูปแบบความผูกพันแบบไม่สนใจมีการควบคุมและห่างเหินภรรยามากที่สุด ส่วนสามีที่มีรูปแบบความผูกพันแบบหมกมุ่นมีความห่างเหินน้อยที่สุดในการมีปฏิสัมพันธ์ของชีวิตสมรส แต่สามีที่มีรูปแบบความผูกพันแบบมั่นคงมีการปกป้องภรรยาสูงกว่าพวกที่มีรูปแบบความผูกพันแบบไม่มั่นคงทั้ง 2 แบบ อย่างมีนัยสำคัญ สำหรับสามีที่ชอบทำร้ายซึ่งมีรูปแบบความผูกพันแบบหมกมุ่น การถอนตัวของภรรยาเป็นตัวทำนายนายการกระทำความรุนแรงของสามีอย่างมีนัยสำคัญ ส่วนสามีที่ชอบทำร้ายซึ่งมีรูปแบบความผูกพันแบบไม่สนใจ การป้องกันตนเองของภรรยาเป็นสัญญาณเตือนที่สำคัญต่อการกระทำความรุนแรงของสามี การกระทำความรุนแรงและการทำร้ายจิตใจของสามีที่มีรูปแบบความผูกพันแบบหมกมุ่นสัมพันธ์กับการแสดงความรุนแรงเพื่อตอบสนองความกลัวการถูกทอดทิ้ง ขณะที่สามีที่ชอบทำร้ายซึ่งมีรูปแบบความผูกพันแบบไม่สนใจ กระทำความรุนแรงเป็นเครื่องมือในการแสดงอำนาจและการควบคุมภรรยาของตนเอง

Henderson, Bartholomew, Trinke, และ Kwong (2005) พบว่า รูปแบบความผูกพันสามารถทำนายความรุนแรงทางใจและกายทั้งของผู้กระทำและผู้ถูกกระทำได้อย่างมีนัยสำคัญ โดยเฉพาะความผูกพันแบบหมกมุ่น แต่ไม่พบว่าเพศเป็นตัวแปรกำกับในความสัมพันธ์ของรูปแบบความผูกพันแบบหมกมุ่นจะเพิ่มความเป็นไปได้ของการกระทำความรุนแรงในคู่สมรสได้

Orcutt, Garcia, และ Pickett (2005) ศึกษาผู้หญิงที่กระทำและถูกกระทำความรุนแรง พบว่ามีความผูกพันแบบวิตกกังวลในระดับสูง ส่วนผู้หญิงที่มีความผูกพันแบบวิตกกังวลในระดับสูงและความผูกพันแบบหลีกเลี่ยงในระดับต่ำรายงานว่ามีการกระทำความรุนแรงมากกว่าผู้หญิงที่มีความผูกพันแบบวิตกกังวลและหลีกเลี่ยงในระดับสูง

Shorey, Cornelius, และ Bell (2008) รายงานว่าทฤษฎีความผูกพันไม่ได้อธิบายว่าเหตุใดคนที่มีความผูกพันแบบมั่นคงจึงยังกระทำความรุนแรงอยู่ แต่เชื่อว่าแนวคิดนี้จะใช้สนับสนุนการทำพฤติกรรมก้าวร้าวต่อคู่รักของตนเองได้

Higginbotham, Ketring, Wright, Hibbert, และ Guarino (2007) พบความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบความผูกพันของผู้ใหญ่กับความเชื่อในศาสนาของเหยื่อความรุนแรงในคู่รัก โดยผู้หญิง

ที่มีความเชื่อในศาสนาและมีรูปความผูกพันแบบมั่นคงต่ำประสบกับความรุนแรงในคู่ครองมากกว่า ผู้หญิงที่มีความเชื่อในศาสนาและมีความผูกพันแบบมั่นคงในระดับสูง

Weston (2008) พบว่า ความผูกพันแบบไม่มั่นคงเป็นตัวแปรส่งผ่านความสัมพันธ์ระหว่างการกระทำความรุนแรงของคู่รัก (ทางอารมณ์และทางกาย) กับคุณภาพความสัมพันธ์ของผู้หญิง ซึ่งมีความสัมพันธ์ที่แตกต่างกันระหว่างผู้หญิงที่มีรูปแบบความผูกพันแบบมั่นคงกับไม่มั่นคง นอกจากนี้ยังพบอิทธิพลทางตรงจากการกระทำความรุนแรงทางอารมณ์ของคู่รักไปยังความผูกพันแบบไม่มั่นคง และจากการกระทำความรุนแรงไปยังคุณภาพของความสัมพันธ์แต่พบอิทธิพลทางตรงของการกระทำ ความรุนแรงไปยังคุณภาพของความสัมพันธ์เฉพาะผู้หญิงที่มีความผูกพันแบบไม่มั่นคง

Godbout, Dutton, Lussier, และ Sabourin (2009) ศึกษาผลของประสบการณ์ ความรุนแรงในวัยเด็กที่มีผลต่อความรุนแรงในครอบครัวในปัจจุบันและการปรับตัวในชีวิตสมรสโดยใช้ ทฤษฎีความผูกพันในผู้ใหญ่ โดยศึกษาผู้ใหญ่ชาวแคนาดา จำนวน 644 คน พบว่า ประสบการณ์ ความรุนแรงในวัยเด็กมีอิทธิพลต่อความรุนแรงในคู่ครองทั้งทางตรงและทางอ้อมผ่านรูปแบบ ความผูกพันแบบวิตกกังวลว่าจะถูกทอดทิ้งและการหลีกเลี่ยงความใกล้ชิด นอกจากนี้ยังมีอิทธิพลต่อ การปรับตัวในชีวิตสมรสด้วย

จากงานวิจัยจะเห็นได้ว่าคนที่มีรูปแบบความผูกพันที่ไม่มั่นคง ได้แก่ หวาดกลัวหรือ หมกมุ่นสัมพันธ์กับการเป็นเหยื่อความรุนแรงในคู่ครอง/คู่รักโดยเฉพาะผู้หญิง ส่วนรูปแบบ ความผูกพันแบบวิตกกังวลสัมพันธ์กับการกระทำความรุนแรงในคู่ครอง/คู่รักโดยเฉพาะผู้ชาย ส่วนสามีที่ชอบทำร้ายซึ่งมีรูปแบบความผูกพันแบบไม่สนใจใช้ความรุนแรงเป็นเครื่องมือในการแสดง อำนาจและการควบคุมภรรยาของตนเอง ซึ่งรูปแบบความผูกพันยังสามารถทำนายการกระทำ ความรุนแรงทางใจและกายทั้งของผู้กระทำและผู้ถูกกระทำได้ นอกจากนี้ประสบการณ์ความรุนแรง ในวัยเด็กมีอิทธิพลต่อความรุนแรงในคู่ครองทั้งทางตรงและทางอ้อมผ่านรูปแบบความผูกพันแบบวิตก กังวลว่าจะถูกทอดทิ้งและการหลีกเลี่ยงความใกล้ชิดอีกด้วย

ความหลงตนเอง (narcissism)

แนวคิดความผิดปกติทางบุคลิกภาพที่มีอิทธิพลต่อความรุนแรงในคู่รักคือ บุคลิกภาพแบบ หลงตนเอง ซึ่ง Bushman และ Baumeister (1998) ให้ความหมายความหลงตนเองว่าเป็น ความหมกมุ่นมากเกินไปเกี่ยวกับตนเองและภาพลักษณ์ของตนเองรวมถึงการปรากฏกายของตนเอง

ในสายตาของผู้อื่น ความหลงตนเองถูกนิยามว่าเป็นความต้องการอย่างแรงกล้าในความคิดเกี่ยวกับตนเองไม่ว่าความคิดนั้นจะเหมาะสมหรือไม่ก็ตาม คนที่หลงตนเองไม่จำเป็นต้องมีความนับถือในตนเองสูงแต่มีการขยายการประเมินตนเองอย่างมาก พบว่าความหลงตนเองสัมพันธ์กับความก้าวร้าว โดยพบหลักฐานว่าคนที่มีความหลงตนเองสูงเมื่อถูกวิจารณ์จะตอบโต้อย่างรุนแรงและก้าวร้าวกว่าคนอื่น พวกเขาจะรู้สึกถูกคุกคามตัวตนอันเป็นสาเหตุสำคัญของการใช้ความก้าวร้าว ดังนั้นจึงมีแนวโน้มแสดงความก้าวร้าวหลายรูปแบบ เช่น ทางคำพูด ทางกายและการกระทำความรุนแรง (Baumeister, Smart, & Boden, 1996) นอกจากนี้ Baumeister, Catanese, และ Wallace (2002) ยังพบว่าผู้ชายที่หลงตนเองมีแนวโน้มกระทำความรุนแรงทางเพศสูง เนื่องจากพวกเขาให้ความสำคัญกับความรู้สึกสมควรได้มากกว่าที่เป็นอยู่ จึงคิดว่าผู้หญิงทั้งหลายจำเป็นต้องตอบสนองความต้องการทางเพศแก่พวกเขา นอกจากนี้พวกเขายังขาดความเข้าใจที่ลึกซึ้งต่อความรู้สึกของผู้อื่น (empathy) จึงไม่กังวลต่อความทุกข์ทรมานของเหยื่อของตนเอง แม้ว่าพวกเขาสามารถตระหนักถึงความรู้สึกของผู้อื่นได้แต่ก็ไม่กล้าไม่ตระหนักเมื่อไม่รู้สึกสนใจจะทำ อีกทั้งพวกเขามีแนวโน้มจะรักษาการขยายมุมมองเกี่ยวกับตนเองด้วยการบิดเบือนการรับรู้อันเป็นเหตุให้ทำพฤติกรรมผิดปกติกได้อย่างง่ายดาย เช่น พวกเขาสามารถอ้างกับตนเองได้ว่าเหยื่อความรุนแรงของพวกเขามีความปรารถนาทางเพศหรือมีการแสดงออกบางอย่างที่สอดคล้องกับพวกเขาอย่างแท้จริง และท้ายที่สุดคือพวกเขามีความกังวลของในการสร้างความประทับใจแก่ผู้อื่น ทำให้พวกเขาแสวงหาการเอาชนะทางเพศเพื่อการโอ้อวดต่อกลุ่มเพื่อนของพวกเขา

ทฤษฎีความหลงตนเองตามแนวจิตวิเคราะห์

ในงานวิชาการทางจิตวิเคราะห์และคลินิกมีแนวคิดที่ว่า เนื่องจากการขาดบางลักษณะของวัยเด็กจากพ่อแม่ทำให้คนที่หลงตนเองแสวงหาการเติมเต็มตามความต้องการในวัยผู้ใหญ่ โดย Freud (1957) จำแนกระหว่างความผูกพันกับรูปแบบความหลงตนเองของแต่ละบุคคล ซึ่งรูปแบบความผูกพันจะนำความรักของบุคคลออกมาสู่ภายนอก โดยช่วงแรกๆที่หมายของความรักคือพ่อแม่แล้วต่อมาก็จะถูกแทนที่พ่อแม่ไป ในทางกลับกันคนที่หลงตนเองจะนำความรักของตนเองกลับเข้าไปสู่ภายใน ซึ่ง Freud เห็นว่าความหลงตนเองเป็นผลของการให้ค่าที่สูงเกินไปหรือการถูกปฏิเสธจากพ่อแม่

สำหรับทฤษฎีความหลงตนเองทางคลินิกที่ Kernberg (1975) พัฒนขึ้นเห็นว่าความหลงตนเองส่วนใหญ่เป็นผลจากความเย็นชาของพ่อแม่แบบเรื้อรังที่ไม่แสดงออกหรือปกปิด

ความรู้สึกแต่กลับมีเจตคติที่ก้าวร้าวต่อเด็ก ทำให้ผู้ใหญ่ที่หลงตนเองพยายามรักษาภาพลักษณ์ของตนที่ถูกแผ่ขยายไว้ในความสัมพันธ์ที่ตามมาเพื่อปกป้องตัวตนไว้ ซึ่ง Kernberg มองว่าความหลงตนเองเป็นการป้องกันตนเองจากความรู้สึกเจ็บปวดและการถูกทอดทิ้งอันเกิดจากการถูกปฏิเสธในวัยเด็ก คนที่หลงตนเองจะมีความไม่ไว้วางใจผู้อื่นสูงและไม่สามารถพึ่งพาคนอื่นได้อย่างสมบูรณ์ ความสัมพันธ์จึงมีลักษณะของความหึงหวง การควบคุมและการถอนตัวจากคู่รักหรือคู่ครอง

นอกจากนี้ Kernberg (1985) ยังเห็นว่าหากเป็นความหลงตนเองแบบปกติจะช่วยเพิ่มการเห็นคุณค่าในตนเองและช่วยให้ความสัมพันธ์ทั้งเรื่องความรัก ความประทับใจและความพึงพอใจเพิ่มสูงขึ้น ในทางตรงกันข้าม Havens (1993) มองว่าหากเป็นความหลงตนเองในระดับที่ผิดปกติจะกลายเป็นการรักที่ภาพความสมบูรณ์แบบของบุคคลหรือรักในอัตลักษณ์ที่ไม่เป็นจริงของบุคคลพร้อมกับการปฏิเสธเรื่องอื่น ๆ ที่อาจเกิดขึ้นได้ โดยไม่สามารถหรือไม่เต็มใจใช้มุมมองอื่นๆ ต่อตนเองด้วยการลดภาพสะท้อนตนเองและไม่สามารถใช้มุมมองหรือตระหนักในด้านอื่นได้

สำหรับ Kohut (1977) มองว่าความหลงตนเองเป็นเรื่องธรรมดาและลักษณะการปรับตัวตามพัฒนาการของทารก การแผ่ขยายตนเองได้รับการสนับสนุนผ่านการสะท้อนภาพของตนเองและการใช้จินตนาการระหว่างพ่อแม่กับลูก ถ้าความต้องการไม่ได้รับการตอบสนองก็จะกลายเป็นการเลียดูของพ่อแม่แบบไม่ไว้วางใจ เย็นชา ห่างเหินและขาดการเข้าอกเข้าใจกัน ซึ่งรูปแบบการปรับตัวที่ผิดปกติของผู้ใหญ่นี้จะทำให้เกิดความหลงตนเองขึ้น คนที่หลงตนเองพยายามจะทำให้ได้ตามภาพสะท้อนของตนเองและความต้องการตามความคิดในบริบทความสัมพันธ์แบบผู้ใหญ่ เด็กที่ไม่สามารถจินตนาการถึงพ่อแม่ได้เพราะประสบการณ์วัยเด็กของพวกเขาจะแสวงหาการแทนที่ของพ่อแม่ในความคิดเมื่อเป็นผู้ใหญ่ จึงไม่สามารถอยู่กับความคาดหวังที่ไม่เป็นจริงได้

ในขณะที่ Millon (1981) เห็นว่าความหลงตนเองอาจเป็นผลจากการทำตามความต้องการและการสร้างความประทับใจแก่พ่อแม่มากเกินไป พ่อแม่แสดงถึงการเห็นคุณค่าของลูกสูงเกินความจริง สร้างการส่งเสริมภาพลักษณ์ของตนเองในเด็กซึ่งไม่สามารถอยู่บนโลกของความเป็นจริงได้

ประเภทของความหลงตนเอง

Wink (1991) จำแนกความหลงตนเองออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. ความหลงตนเองแบบแสดงออก (overt narcissism) ได้แก่ การสร้างความมั่นใจให้ตนเอง การแสดงความก้าวร้าวและการชอบแสดงออก การทำตามความต้องการและการไม่เคารพความต้องการของผู้อื่น

2. ความหลงตนเองแบบไม่แสดงออก (covert narcissism) ได้แก่ การปกป้องตนเอง การหวั่นไหวมากกว่าปกติ ความวิตกกังวลและการสงวนท่าทีทางสังคมต่อบุคคลอื่นด้วยการทำตามความต้องการของตนเอง ความทะนงตนและความหยิ่งยโสรวมถึงการยื่นกรานตามแนวทางของตนเอง บุคลิกภาพทั้ง 2 ประเภทนี้มีความเชื่อมโยงกับการปรับตัวที่ไม่เหมาะสมหลายรูปแบบ ซึ่งความหลงตนเองแบบแสดงออกจะเป็นผลเสียต่อความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลมากกว่า เช่น คนที่หลงตนเองแบบแสดงออกมักถูกบรรยายจากคูรั๊กของพวกเขาเองว่า “ชอบบงการ” “ขาดความอดทน” และ “โหดร้าย” เมื่อเปรียบเทียบกับความหลงตนเองไม่แบบแสดงออก ความหลงตนเองแบบแสดงออกมีประโยชน์ในการป้องกันตนเองรวมถึงมีการเห็นคุณค่าในตนเองสูง มีความสุขและพึงพอใจในชีวิตมากกว่า (Rose, 2002)

นอกจากนี้ประเด็นความหลงตนเองที่ผิดปกติจากงานวิจัยของ Ryan (2004) ที่อธิบายเกี่ยวกับคนที่ใช้กำลังข่มขืนว่าเป็น “คนหลงตนเองทางเพศ” ซึ่งคนเหล่านี้เชื่อว่าตนสมควรได้มากกว่าที่เป็นอยู่ในเรื่องความต้องการทางเพศจากเหยื่อของพวกเขา โดยเชื่อว่าการใช้กำลังบังคับให้มีเพศสัมพันธ์เป็นสิ่งที่ยอมรับได้และบางครั้งจำเป็นต้องตอบสนองตามความต้องการทางเพศของพวกเขาด้วย

ดังนั้นความหลงตนเองจึงมีความสัมพันธ์กับการกระทำความรุนแรงในคูรั๊กเนื่องจากการใช้ความก้าวร้าวรุนแรงเป็นการแสดงออกทางพฤติกรรมและการทำงานของความหลงตนเอง คนที่มีความหลงตนเองพยายามสร้างโลกภายนอกให้เข้ากับการประเมินตนเองของพวกเขา ซึ่งสะท้อนถึงพฤติกรรมที่เห็นได้ในวัยเด็กและทารกที่มีความหลงตนเองจะเชื่อว่าโลกถูกสร้างมาเพื่อตอบสนองความพอใจและความต้องการของพวกเขาได้เห็นได้จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

งานวิจัยเกี่ยวกับความหลงตนเองและความรุนแรงในคูรั๊ก

มีผู้ศึกษาวิจัยที่นำเสนอเกี่ยวกับความหลงตนเองที่มีความสัมพันธ์กับความรุนแรงในคูรั๊กไว้หลายท่าน ดังนี้

Weiten, Lloyd, Dunn, และ Hammer (2009) รายงานว่าผู้กระทำความรุนแรงมีแนวโน้มหึงหวงในความสัมพันธ์ มีความคาดหวังอย่างไม่เป็นจริงต่อคูรั๊กของตนเอง ชอบตำหนิในปัญหาของผู้อื่นและรู้สึกเจ็บปวดได้ง่าย

Ryan, Weikel, และ Sprechini (2008) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความรุนแรงในคูรั๊กกับความหลงตนเองแบบแสดงออก ความหลงตนเองแบบไม่แสดงออกและความหลงตนเองทางเพศใน

ด้านการแสวงหาผลประโยชน์และการสมควรได้มากกว่าที่เป็นอยู่ พบว่าตัวแปรเพศคือองค์ประกอบสำคัญในการเข้าใจความหลงตนเองและความรุนแรงในคูรััก โดยในเพศหญิงการแสวงหาผลประโยชน์และการสมควรได้มากกว่าที่เป็นอยู่มีสหสัมพันธ์กับการกระทำความรุนแรงทางเพศอย่างมีนัยสำคัญ ส่วนเพศชายพบว่าความหลงตนเองแบบไม่แสดงออกมีสหสัมพันธ์กับการกระทำความรุนแรงทางกายและความหลงตนเองทางเพศมีสหสัมพันธ์กับการกระทำความรุนแรงทางเพศ

Rinker (2009) ศึกษาความแตกต่างของผู้กระทำความรุนแรงกับคูรัักของตนเองโดยใช้ตัวแปรบุคลิกภาพแบบหลงตนเอง (แบบแสดงออกและแบบไม่แสดงออก) เป็นตัวแปรส่งผ่าน ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้างตรวจสอบโครงสร้างและหน้าที่ของบุคลิกภาพแบบหลงตนเองและการกระทำความรุนแรงระหว่างบุคคล พบว่า แม้ผลลัพธ์จะไม่สามารถทำนายโมเดลได้ดีพอแต่บุคลิกภาพแบบหลงตนเองแบบแสดงออกสามารถจำแนกชนิดของการกระทำผิดได้ดีกว่าแบบไม่แสดงออก นอกจากนี้ผลที่ได้ยังช่วยพัฒนาโปรแกรมสำหรับลดการกระทำความรุนแรงและนิสัยการใช้ความรุนแรงต่อคูรัักของตนเอง

Widman และ McNulty (2010) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความหลงตนเองกับความก้าวร้าวทางเพศและความหลงตนเองทางเพศกับความก้าวร้าวทางเพศ โดยผู้วิจัยได้ตรวจสอบมาตรวัดบุคลิกภาพแบบหลงตนเองทางเพศ (ได้แก่ การแสวงหาประโยชน์ทางเพศ การสมควรได้มากกว่าที่เป็นอยู่ทางเพศ การตระหนักในความรู้สึกของผู้อื่นทางเพศต่ำและทักษะทางเพศ) และพบว่าความหลงตนเองทางเพศมีความสัมพันธ์กับความถี่ของการแสดงความก้าวร้าวทางเพศ (ได้แก่ การขอมิเพศสัมพันธ์แม้คูรัักจะไม่ต้อง การคุกคามทางเพศและการพยายามข่มขืน) และแนวโน้มการมีความก้าวร้าวทางเพศในอนาคต ผู้วิจัยพบว่าความหลงตนเองไม่สัมพันธ์กับตัวบ่งชี้ความก้าวร้าวทางเพศเมื่อควบคุมอิทธิพลของความหลงตนเองทางเพศไว้

ดังนั้นในภาพรวมจะพบว่าคนที่มีการกระทำความรุนแรงต่อคูรัักมีแนวโน้มบุคลิกภาพแบบหลงตนเองเพราะมักมีความหึ่งหวงในความสัมพันธ์และมีความคาดหวังอย่างไม่เป็นจริงต่อคูรัักของตนเอง งานวิจัยความหลงตนเองแบบแสดงออกยังสามารถอธิบายรูปแบบความรุนแรงในคูรัักได้ดีกว่าความหลงตนเองแบบไม่แสดงออก โดยในเพศหญิงพบว่าความหลงตนเองด้านการแสวงหาผลประโยชน์และการสมควรได้มากกว่าที่เป็นอยู่มีสหสัมพันธ์กับการกระทำความรุนแรงทางเพศ ส่วนในเพศชายพบว่าความหลงตนเองแบบไม่แสดงออกมีสหสัมพันธ์กับการใช้ความรุนแรงทางกาย

จากแนวคิดเชิงทฤษฎีและงานวิจัยที่กล่าวมานำไปสู่กรอบแนวคิดของการวิจัยครั้งนี้ ซึ่งผู้วิจัยต้องการพัฒนาโมเดลเชิงสาเหตุความรุนแรงในคูรัักโดยมีตัวแปรประสบการณ์การเลี้ยงดูในวัยเด็กทั้งประสบการณ์ความรุนแรงและประสบการณ์การสนับสนุนจากพ่อแม่ และความหลงตนเองเป็นตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อความรุนแรงในคูรััก นอกจากนี้ยังมีตัวแปรรูปแบบความผูกพันเป็นตัวแปรส่งผ่านประสบการณ์จากพ่อแม่ไปยังความรุนแรงในคูรััก

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. ศึกษาอัตราส่วน ความถี่และรูปแบบของการกระทำและการถูกรกระทำความรุนแรงในคูรััก
2. พัฒนาโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของการกระทำและการถูกรกระทำความรุนแรงในคูรััก

ขอบเขตของการวิจัย

1. งานวิจัยนี้ศึกษาคูรัักที่มีอายุไม่ต่ำกว่า 20 ปี ที่มีความสัมพันธ์เชิงคูรััก/คู่สมรสที่เป็นเพศตรงกันข้าม โดยทำงานอยู่ในภาครัฐและเอกชนใน 4 ภูมิภาค ของประเทศไทย
2. ความถี่และรูปแบบความรุนแรงในคูรัักที่ผู้วิจัยศึกษาจะอยู่ในช่วงเวลา 1 ปีที่ผ่านมา
3. โมเดลความรุนแรงในคูรัักจะแบ่งเป็นโมเดลการกระทำและโมเดลการถูกรกระทำ ความรุนแรงในคูรััก โดยศึกษาจากการรายงานผลของบุคคลเดียวกัน

ตัวแปรในการวิจัย

ตัวแปรแฝงภายนอก (exogenous latent variables)

1. ประสบการณ์วัยเด็ก (childhood experiences) วัดจากตัวแปร 2 ประเภท คือ
 - 1.1 ประสบการณ์ความรุนแรงที่ได้รับจากพ่อแม่ ใช้แนวคิดของ Nicholas และ Bieber (1998) รวมถึงแนวคิดของ Straus และคณะ (1998) โดยวัดจากตัวแปรสังเกตได้ 3 ตัวแปร คือ
 - 1) ความรุนแรงทางจิตใจ 2) ความรุนแรงทางกาย และ 3) การละเลย

1.2 ประสบการณ์การสนับสนุนจากพ่อแม่ ใช้แนวคิดของ Nicholas และ Bieber (1998) วัดจากตัวแปรสังเกตได้ 3 ตัวแปร ได้แก่ 1) ความรัก/การสนับสนุน 2) ส่งเสริมความเป็นอิสระ และ 3) เป็นตัวแบบที่ดี/ให้ความเป็นธรรม

2. การเห็นการกระทำความรุนแรงระหว่างพ่อแม่ในวัยเด็ก (interparental violence) ใช้แนวคิดของ Shaw (2009) วัดจากตัวแปรสังเกตได้ 2 ตัวแปร คือ การกระทำความรุนแรงทางกาย และการบาดเจ็บทางกายของพ่อแม่

ตัวแปรส่งผ่าน (mediator variables)

1. รูปแบบความผูกพัน (attachment style) ใช้แนวคิดของ Ainsworth และคณะ (1978) วัดจากตัวแปรสังเกตได้ 2 ตัวแปร คือ 1) ความผูกพันแบบวิตกกังวล 2) ความผูกพันแบบหลีกเลี่ยง

2. ความหลงตนเอง (narcissism) วัดจากตัวแปรสังเกตได้ 8 ตัวแปร โดยใช้แนวคิดของ Raskin และ Terry (1988) ที่มี 7 องค์ประกอบ และองค์ประกอบที่ 8 ที่ถูกเพิ่มเข้ามาโดยจิตศุภางค์ รังสีสมบัติศิริ (2550) นุชรัตน์ มงคุณ (2550) ปฏิภากร นาครอด (2550) และประพิมพ์พา จรัลรัตนกุล (2550) ได้แก่ 1) ด้านอำนาจหน้าที่ 2) ด้านความสามารถในการพึ่งตนเอง 3) ด้านการสมควรได้มากกว่าที่เป็นอยู่ 4) ด้านการแสวงหาผลประโยชน์ 5) ด้านความทะนงตน 6) ด้านการชอบแสดงออก 7) ด้านความเหนือกว่า และ 8) ด้านการหวั่นไหวมากกว่าปกติ

ตัวแปรแฝงภายใน (endogenous latent variables)

คือ ความรุนแรงในคู่อริ (intimate partner violence) ทั้งตัวแปรการกระทำและการถูกกระทำ ความรุนแรงในคู่อริ โดยใช้แนวคิดของ Straus และคณะ (1996) วัดจากตัวแปรสังเกตได้ 4 ตัวแปร คือ 1) ความรุนแรงทางจิตใจ 2) ความรุนแรงทางกาย 3) ความรุนแรงทางเพศ 4) การบาดเจ็บ

สมมติฐานในการวิจัย

ก. การกระทำความรุนแรงต่อคู่อริ

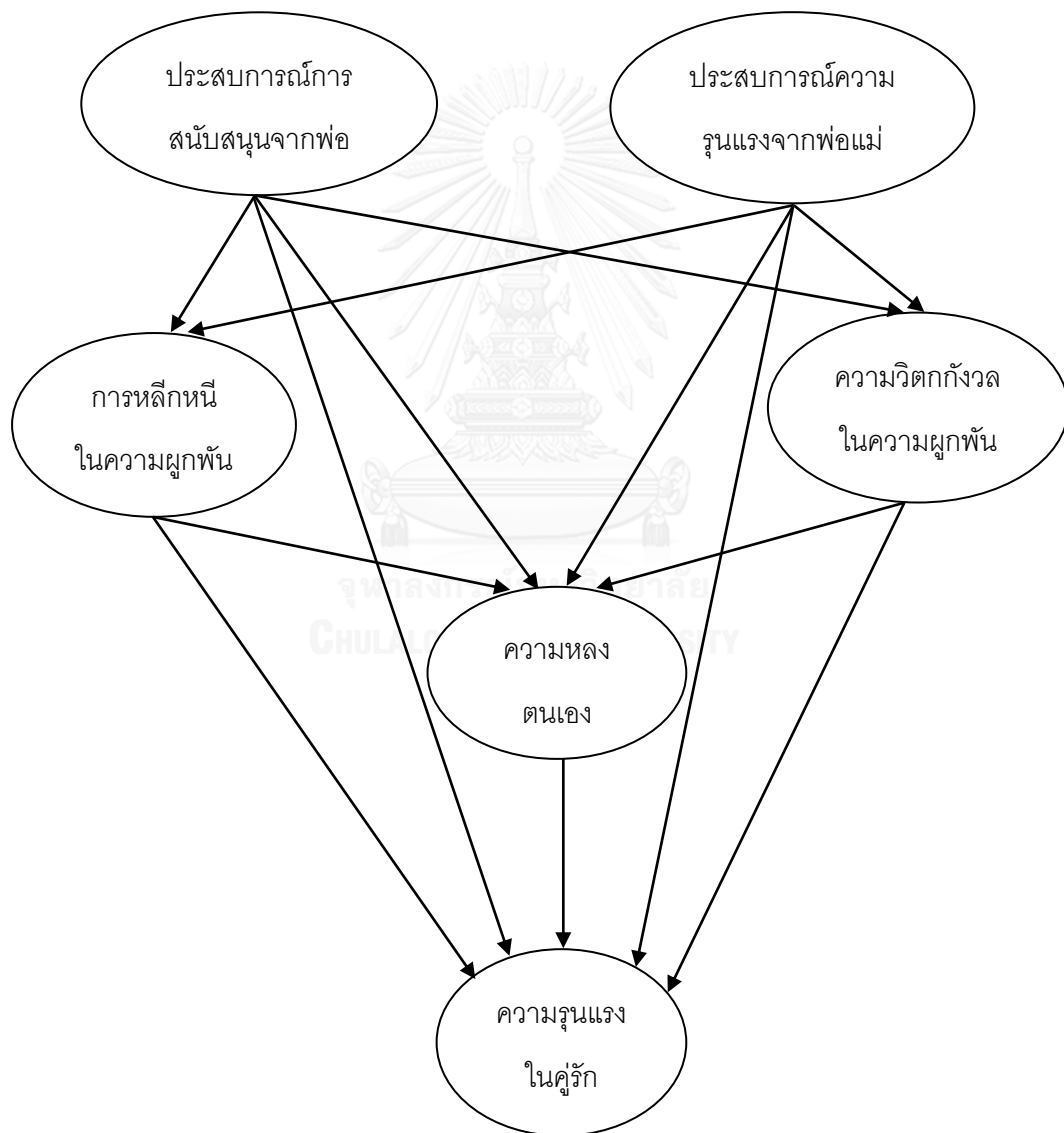
สมมติฐานข้อที่ 1 ประสบการณ์ความรุนแรงจากพ่อแม่มีอิทธิพลทางตรงต่อการกระทำความรุนแรงต่อคู่อริ

9.1 ประสบการณ์การสนับสนุนจากพ่อแม่มีอิทธิพลต่อการถูกกระทำ ความรุนแรงจาก คู่รักผ่านความวิตกกังวลในความผูกพัน

9.2 ประสบการณ์การสนับสนุนจากพ่อแม่มีอิทธิพลต่อการถูกกระทำ ความรุนแรงจาก คู่รักผ่านการหลีกเลี่ยงในความผูกพัน

สมมติฐานข้อที่ 10 ประสบการณ์การสนับสนุนจากพ่อแม่มีอิทธิพลทางอ้อมต่อการถูกกระทำ ความรุนแรงจากคู่รักผ่านความหลงตนเอง

รายละเอียดแสดงในกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังภาพที่ 2

ภาพที่ 2 กรอบแนวคิดในการวิจัย

คำจำกัดความในงานวิจัย

1. ผู้ใหญ่วัยทำงาน หมายถึง บุคคลทั้งเพศชายและหญิงที่มีอายุ 20 ปี ขึ้นไป และทำงานอยู่ในหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนในภูมิภาคต่างๆของประเทศไทย
2. คู่รัก หมายถึง คู่รักหรือคู่สมรสในปัจจุบันที่คบหากันมาไม่น้อยกว่า 6 เดือน หรือไม่มีคู่รักหรือคู่สมรสในปัจจุบันแต่เคยมีคู่รักหรือคู่สมรสในอดีตที่คบหากันมาไม่น้อยกว่า 6 เดือน
3. ประสบการณ์ที่ได้รับจากพ่อแม่ในวัยเด็ก หมายถึง ประสบการณ์ตรงที่บุคคลเคยได้รับจากพ่อแม่หรือผู้เลี้ยงดูตั้งแต่เด็ก ซึ่งมีทั้งประสบการณ์ทางบวกและทางลบ

ในการวิจัยประสบการณ์ที่ได้รับจากพ่อแม่ในวัยเด็ก คือ คะแนนความถี่ของพฤติกรรมของพ่อแม่หรือผู้เลี้ยงดูที่ปฏิบัติต่อผู้ตอบจากมาตรวัด Exposure to Abusive and Supportive Environments Parenting Inventory (EASE-PI) ซึ่งจำแนกเป็นประสบการณ์การสนับสนุนและประสบการณ์ความรุนแรง โดยคะแนนความถี่ของประสบการณ์ตั้งแต่ 0 จนถึง มากกว่า 20 ครั้งตั้งแต่วัยเด็กจนถึงก่อนอายุ 18 ปี ดังนี้

3.1 การสนับสนุนจากพ่อแม่ (supportive experiences) หมายถึง ประสบการณ์ทางบวกที่บุคคลได้รับจากพ่อแม่หรือผู้เลี้ยงดูในวัยเด็ก ได้แก่

- 3.1.1 ความรัก/การสนับสนุน
- 3.1.2 ส่งเสริมความเป็นอิสระ
- 3.1.3 เป็นตัวแบบที่ดี/ให้ความเป็นธรรม

3.2 ประสบการณ์ความรุนแรงที่ได้รับจากพ่อแม่ (abusive experiences) หมายถึง ประสบการณ์ทางลบที่บุคคลได้รับจากพ่อแม่หรือผู้เลี้ยงดูในวัยเด็ก ได้แก่

3.2.1 การสร้างวินัยโดยไม่ใช้ความรุนแรง (nonviolent discipline) คือ การลงโทษอย่างมีทางเลือก เช่น การอธิบายเหตุผล การใช้เวลานอก การยึดของรางวัลคืนและการให้ทำสิ่งต่างๆ เพื่อชดเชยความผิด

3.2.2 ความรุนแรงทางจิตใจ (psychological aggression) คือ การกระทำที่ใช้คำพูดและเป็นเชิงสัญลักษณ์ของพ่อแม่ที่มีเจตนาจะทำร้ายจิตใจหรือสร้างความกลัวแก่เด็ก

3.2.3 ความรุนแรงทางกาย (physical assault) คือ การกระทำความรุนแรงทางร่างกายของเด็ก เช่น การต่อยหรือเตะเด็ก ซึ่งอาจมีตั้งแต่ระดับเบาที่สังคมยอมรับได้ไปจนถึงระดับรุนแรงที่ผิดกฎหมาย

3.2.4 การละเลย/ทอดทิ้ง (neglect) คือ การทำให้เด็กไม่สามารถทำพฤติกรรมที่จำเป็นตามความต้องการตามพัฒนาการของเขา เช่น การไม่ดูแลเรื่องโภชนาการหรือการไม่ดูแลเอาใจใส่อย่างเพียงพอ

3.2.5 ความรุนแรงทางเพศ (sexual abuse) คือ การกระทำที่ไม่เหมาะสมทางเพศต่อเด็ก เช่น การสัมผัสในเชิงชู้สาวโดยที่เด็กไม่เต็มใจรวมถึงการบังคับเพื่อมีเพศสัมพันธ์

4. การเห็นการกระทำความรุนแรงระหว่างพ่อแม่ในวัยเด็ก (interparental violence) หมายถึง การเคยเห็นการใช้ความรุนแรงระหว่างพ่อแม่เมื่อวัยเด็กจนถึงอายุ 18 ปี

ในการวิจัย การเห็นการกระทำความรุนแรงระหว่างพ่อแม่ในวัยเด็ก คือ การรายงานความถี่ของการมองเห็นความรุนแรงหรือการเห็นเหตุการณ์นั้น ทั้งนี้ยังหมายถึงการได้ยินเสียงเหตุการณ์การใช้เครื่องมือในการทำร้ายของผู้กระทำความรุนแรงและยังรวมถึงประสบการณ์เลวร้ายต่างๆที่ตามมาหลังจากความรุนแรงนั้นด้วย ได้แก่ 1) การทำร้ายทางร่างกาย 2) การบาดเจ็บทางร่างกาย โดยคะแนนความถี่ของประสบการณ์ตั้งแต่ 0 จนถึง มากกว่า 20 ครั้ง

5. รูปแบบความผูกพัน (attachment style) หมายถึง รูปแบบที่บุคคลใช้รับรู้และตีความในความสัมพันธ์ระหว่างตนเองกับคนรัก/คู่สมรสที่ตนมีความสัมพันธ์ด้วย

รูปแบบความผูกพันในการวิจัย คือ คะแนนที่ได้จากมาตรวัดรูปแบบความผูกพันในผู้ใหญ่ โดยแบ่งเป็นรูปแบบความผูกพันแบบไม่มั่นคง ได้แก่ 1) ความผูกพันแบบวิตกกังวล 2) ความผูกพันแบบหลีกเลี่ยง โดยให้ผู้ตอบประเมินบนมาตราประมาณค่าแบบลิเคิร์ต 5 ช่วง ว่าตรงกับความรู้สึกของผู้ตอบเพียงใด ตั้งแต่ 1 คือ ไม่เลย จนถึง 5 คือ มากที่สุด

6. ความหลงตนเอง (narcissism) หมายถึง บุคลิกภาพของบุคคลที่มีความหมกมุ่นมากเกินไปเกี่ยวกับตนเองและภาพลักษณ์ของตนเองรวมถึงการปรากฏของตนเองในสายตาของผู้อื่นมีความต้องการอย่างแรงกล้าที่จะคิดเกี่ยวกับตนเองไม่ว่าความคิดนั้นจะเหมาะสมหรือไม่ก็ตาม

ความหลงตนเองในการวิจัยจะใช้คะแนนที่บุคคลได้จากการทำมาตรวัดบุคลิกภาพแบบหลงตนเอง ซึ่งแบ่งเป็น 8 ด้าน ด้านอำนาจหน้าที่ ด้านความสามารถในการพึ่งตนเอง ด้านการสมควรได้มากกว่าที่เป็นอยู่ ด้านการแสวงหาผลประโยชน์ ด้านความทะนงตน ด้านการชอบแสดงออก ด้านความเหนือกว่าและด้านการหวั่นไหวมากกว่าปกติ โดยให้ผู้ตอบประเมินบนมาตราประมาณค่าแบบลิเคิร์ต 5 ช่วง ตั้งแต่ 1 คือ ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง จนถึง 5 คือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง

7. ความรุนแรงในคู่รัก (intimate partner violence) หมายถึง พฤติกรรมใดๆที่เกิดขึ้นภายในความสัมพันธ์กับคู่รักซึ่งก่อให้เกิดการทำร้ายทางกาย จิตใจหรือทางเพศต่อคู่รักในความสัมพันธ์นั้น

ในการวิจัย ความรุนแรงในคู่รัก คือ การรายงานความถี่ของพฤติกรรมทั้งการเป็นผู้กระทำและผู้ถูกกระทำ ความรุนแรงจากคู่รัก ภายใน 1 ปี ที่ผ่านมา โดยคะแนนความถี่ของพฤติกรรมตั้งแต่ 0 จนถึง มากกว่า 20 ครั้ง โดยมีองค์ประกอบของความรุนแรง ดังนี้

7.1 การต่อรอง (negotiation) คือ พฤติกรรมที่ทำเพื่อหาข้อยุติเมื่อมีความเห็นไม่ตรงกันโดยใช้การโต้แย้งที่พิจารณาจากการแสดงความรู้สึกเป็นห่วงและให้เกียรติต่อคู่รัก ซึ่งสามารถแบ่งออกเป็นด้านอารมณ์ความรู้สึกและด้านการใช้เหตุผล

7.2 ความรุนแรงทางจิตใจ (psychological aggression) คือ พฤติกรรมหรือคำพูดที่ทำร้ายอารมณ์ความรู้สึก รวมถึงการทำให้คู่รักรู้สึกเจ็บปวด เสียใจ อับอาย

7.3 การทำร้ายทางร่างกาย (physical assault) คือ พฤติกรรมที่ทำร้ายหรือทำอันตรายด้านร่างกายของคู่รัก รวมถึงการใช้วัตถุหรืออาวุธเพื่อทำร้ายคู่รัก

7.4 การคุกคามทางเพศ (sexual coercion) คือ พฤติกรรมรวมถึงการใช้คำพูด การบังคับขู่เข็ญและการใช้กำลังเพื่อบังคับให้คู่รักมีเพศสัมพันธ์กับตนเองโดยไม่เต็มใจ

7.5 การบาดเจ็บ (injury) คือ การบาดเจ็บทางร่างกายอันเกิดจากการกระทำของคู่รัก โดยพิจารณาจากความบอบช้ำของร่างกายหรือการแตกหักของกระดูก ความจำเป็นในการส่งไปรักษาพยาบาลหรือความเจ็บปวดที่เกิดต่อเนื่องมากกว่า 1 วัน

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. สามารถสร้างโมเดลเชิงสาเหตุของความรุนแรงในคู่รักทั้งการเป็นผู้กระทำและผู้ถูกกระทำ ความรุนแรงได้
2. เพื่อทราบความสัมพันธ์และโครงสร้างของอิทธิพลระหว่างตัวแปรที่มีผลต่อความรุนแรงในคู่รัก
3. เพื่อได้เครื่องมือวัดพฤติกรรมการกระทำและการถูกกระทำ ความรุนแรงในคู่รัก

บทที่ 2

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (survey research) เพื่อพัฒนาโมเดลเชิงสาเหตุของ ความรุนแรงในคูรััก โดยมีรายละเอียดในการดำเนินการวิจัยดังนี้

กลุ่มประชากร

ประชากรในการศึกษานี้คือผู้ใหญ่วัยทำงานเนื่องจากเป็นวัยของการมีคูรััก/คู่สมรสหรือ ครอบครัวของตนเองที่อยู่ในภูมิภาคต่างๆของประเทศไทย ได้แก่ ภาคเหนือ ภาคกลาง ภาค ตะวันออกเฉียงเหนือและภาคใต้

กลุ่มตัวอย่าง

เกณฑ์การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยคือ บุคคลที่มีคูรัักในปัจจุบันหรือเคยมีคูรัักที่มีระยะเวลา ความสัมพันธ์ไม่น้อยกว่า 6 เดือน เนื่องจากคูรัักได้ประสบกับพฤติกรรมหรือทำพฤติกรรมต่างๆต่อ คูรัักเมื่อมีความขัดแย้งระหว่างกันได้อย่างชัดเจนกว่าคูรัักที่คบหากันมาไม่ถึง 6 เดือน นอกจากนี้จะ คัดเลือกเฉพาะบุคคลที่มีคูรัักเป็นเพศตรงกันข้ามเท่านั้น (heterosexual) จากการทบทวนทฤษฎี และวรรณกรรมต่างๆ ซึ่งสามารถอธิบายพฤติกรรมความรุนแรงในคูรัักที่เป็นเพศตรงกันข้ามเท่านั้น สำหรับการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างคำนวณจากจำนวนพารามิเตอร์ที่ต้องประมาณค่าคือ 51 พารามิเตอร์ คูณด้วย 15-20 เท่า (Hair, Black, Babin, & Anderson, 2010) จึงควรใช้จำนวน กลุ่มตัวอย่างประมาณ 765-1,020 คน ซึ่งการเก็บข้อมูลใช้การสุ่มตัวอย่างแบบกลุ่ม (cluster random sampling) โดยกำหนดการเก็บข้อมูลจาก 4 ภูมิภาค ได้แก่ ภาคเหนือ กลาง ตะวันออกเฉียงเหนือและใต้ของประเทศไทย จากนั้นเลือกจังหวัดในการเก็บข้อมูลด้วยการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (simple random sampling) จำนวนภาคละ 2 จังหวัด จากนั้นเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (stratified random sampling) โดยเก็บข้อมูลในหน่วยงานราชการและเอกชนในอำเภอเมืองของ

แต่ละจังหวัด โดยเก็บข้อมูลจากคนทำงานเพศชายและเพศหญิงกลุ่มละเท่าๆกันในแต่ละหน่วยงาน เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เหมาะสมและเป็นตัวแทนประชากรทั่วประเทศ

ขั้นการสร้างเครื่องมือ

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการสร้างมาตรวัดประกอบด้วย 2 กลุ่ม ได้แก่ นักศึกษาปริญญาตรีและ ผู้ใหญ่วัยทำงาน ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

1. นักศึกษาปริญญาตรี ชั้นปีที่ 4 คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยเอกชนแห่งหนึ่ง จำนวน 68 คน เนื่องจากรายงานวิจัยที่ศึกษาความรุนแรงในครอบครัวที่บุคคลประสบในอดีตพบว่า นักวิจัยแต่ละท่านให้ผู้เข้าร่วมวิจัยรายงานความถี่ของประสบการณ์ที่เกิดขึ้นในช่วงอายุที่ต่างกัน ได้แก่ Bensley และคณะ (2003) กำหนดช่วงอายุก่อน 18 ปี ในขณะที่ Nowakowski (2006) กำหนด ช่วงอายุ 10-14 ปี จึงต้องการทดสอบว่าช่วงอายุในวัยเด็กแตกต่างกันจะรายงานความถี่ของ ประสบการณ์ที่ได้รับจากพ่อแม่ได้แตกต่างกันหรือไม่ เพื่อใช้ในการพัฒนามาตรวัดการเห็นการกระทำ ความรุนแรงระหว่างพ่อแม่และมาตรวัดประสบการณ์ตรงที่ได้รับจากพ่อแม่ ซึ่งเก็บข้อมูลโดยขอ อนุญาตจากอาจารย์ที่ปรึกษาของนักศึกษาเพื่อขอเก็บข้อมูลจากนักศึกษา ผลการศึกษาลักษณะทาง ประชากรของนักศึกษาพบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุ 22 ปี มีรายได้ต่อเดือนต่ำกว่า 10,000 บาท มีคู่รักในปัจจุบันซึ่งคบหากันมาประมาณ 1-2 ปี โดยไม่ได้อาศัยอยู่ด้วยกัน ในวัยเด็กอาศัยอยู่กับ พ่อแม่ของตนเอง ระดับการศึกษาสูงสุดของแม่คือประถมศึกษา และระดับการศึกษาสูงสุดของพ่อคือ มัธยมศึกษา ดังแสดงในตารางที่ 3

ตารางที่ 3

ลักษณะทางประชากรของนักศึกษาในการศึกษานำร่อง (N = 68)

ตัวแปร	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
- หญิง	49	72.06
- ชาย	19	27.94
2. อายุ		
- 21 ปี	22	32.35
- 22 ปี	35	51.47
- 23 ปี	7	10.29
- 24 ปี	3	4.41
- 29 ปี	1	1.48

ตารางที่ 3 (ต่อ)

ตัวแปร	จำนวน	ร้อยละ
3. รายได้ต่อเดือน		
- ต่ำกว่า 10,000 บาท	46	67.65
- 10,000-20,000 บาท	16	23.53
- 20,001-30,000 บาท	4	5.88
- สูงกว่า 30,000 บาท	1	1.47
- ไม่ระบุ	1	1.47
4. การมีคู่รัก		
- มีในปัจจุบัน	45	66.18
- ไม่มีในปัจจุบันแต่เคยมีในอดีต	13	19.12
- ไม่เคยมี	10	14.70
5. ระยะเวลาความสัมพันธ์กับคู่รัก		
- น้อยกว่า 6 เดือน	8	11.76
- 6 เดือน - 1 ปี	6	8.82
- 1 - 2 ปี	21	30.88
- 2 - 3 ปี	4	5.88
- มากกว่า 3 ปี	19	27.94
- ไม่มีคู่รัก	10	14.72
6. ในวัยเด็กอาศัยอยู่กับ		
- พ่อกับแม่	41	60.29
- แม่เท่านั้น	11	16.19
- พ่อเท่านั้น	2	2.94
- แม่กับพ่อเลี้ยง	2	2.94
- พ่อกับแม่เลี้ยง	6	8.82
- อื่นๆ	6	8.82
- ไม่ได้ระบุ	2	2.94

ตารางที่ 3 (ต่อ)

ตัวแปร	จำนวน	ร้อยละ
7. ระดับการศึกษาของแม่		
- ไม่ได้ศึกษา	3	4.41
- ประถมศึกษา	30	44.12
- มัธยมศึกษา	15	22.06
- ปริญญาตรี	12	17.65
- อื่นๆ	6	8.82
- ไม่ได้ระบุ	2	2.94
8. ระดับการศึกษาของพ่อ		
- ไม่ได้ศึกษา	3	4.41
- ประถมศึกษา	22	32.35
- มัธยมศึกษา	23	33.82
- ปริญญาตรี	11	16.18
- ปริญญาโท	2	2.94
- อื่นๆ	3	4.42
- ไม่ได้ระบุ	4	5.88

จากนั้นทดสอบว่าช่วงอายุที่แตกต่างกันในวัยเด็กจะมีผลต่อการรายงานความถี่ของประสบการณ์ความรุนแรงจากพ่อแม่/ผู้เลี้ยงดูของนักศึกษาแตกต่างกันหรือไม่ โดยการจำแนกช่วงอายุในวัยเด็กให้นักศึกษารายงานจำนวนความถี่ประสบการณ์ความรุนแรงทางอ้อมและทางตรงจากพ่อแม่/ผู้เลี้ยงดูที่เกิดขึ้นในช่วงนั้นออกเป็น 4 ช่วง ได้แก่ 6-8 ปี 9-12 ปี 13-15 ปี และ 16-18 ปี โดยการแจกแบบสอบถามด้วยการสุ่มอย่างง่าย กลุ่มละ 20 ชุด ซึ่งได้ข้อมูลกลับมาจากนักศึกษา 68 คน จัดอยู่ในช่วงที่ 1 จำนวน 20 คน ช่วงที่ 2 จำนวน 16 คน ช่วงที่ 3 จำนวน 17 คน และช่วงที่ 4 จำนวน 15 คน ตามลำดับ ผลการศึกษาค่าเฉลี่ยความถี่การเคยเห็นการกระทำความรุนแรงระหว่างพ่อแม่/ผู้เลี้ยงดูและประสบการณ์ตรงที่ได้รับจากพ่อแม่/ผู้เลี้ยงดู รวมถึงผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระหว่างช่วงอายุ พบว่า นักศึกษารายงานความถี่ของการเคยเห็นความรุนแรงระหว่างพ่อแม่ในช่วงอายุ 16-18 ปี สูงที่สุด รองลงมาคือ 13-15 ปี ถัดมาคือ 6-8 ปี และที่ต่ำที่สุดคือ 9-12 ปี และเมื่อนำมาวิเคราะห์แตกต่างระหว่าง 4 ช่วงอายุ ด้วยการวิเคราะห์ค่าความแปรปรวนแบบทางเดียว

(One-way ANOVA) พบว่าค่าเฉลี่ยความถี่การเคยเห็นการกระทำความรุนแรงระหว่างพ่อแม่ตามช่วงอายุไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ สำหรับมาตรวัดประสบการณ์ตรงที่นักศึกษาได้รับจากพ่อแม่ พบว่า ส่วนใหญ่นักศึกษารายงานความถี่ของประสบการณ์ตรงจากพ่อแม่ในช่วงอายุ 16-18 ปี สูงที่สุดในทุกด้านยกเว้นด้านความรุนแรงทางจิตใจที่มีคะแนนสูงสุดในช่วง 13-15 ปี และค่าเฉลี่ยความถี่ประสบการณ์ตรงที่กลุ่มตัวอย่างได้รับจากพ่อแม่ตามช่วงอายุไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4

ค่าเฉลี่ย ความถี่ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียวของประสบการณ์ทางอ้อมและทางตรงของการกระทำความรุนแรงของพ่อแม่ที่ต้องนึกถึงเหตุการณ์ใน 4 ช่วงอายุ (N = 68)

รูปแบบความรุนแรง	M (SD)				F
	6-8 ปี	9-12 ปี	13-15 ปี	16-18 ปี	
1. ประสบการณ์ทางอ้อม					
- ความรุนแรงทางกาย	0.58 (1.54)	0.00 (0.00)	0.59 (2.20)	0.95 (3.00)	0.57
- การบาดเจ็บทางกาย	0.15 (0.36)	0.01 (0.04)	0.41 (1.58)	1.36 (4.50)	0.99
2. ประสบการณ์ทางตรง					
2.1 ประสบการณ์ทางลบ					
- การสร้างวินัยโดยไม่ ใช้ความรุนแรง	5.39 (4.43)	5.76 (4.44)	8.42 (7.22)	9.03 (7.66)	1.32
- การถูกละเลย	4.42 (4.08)	2.28 (4.70)	3.19 (3.31)	4.48 (7.59)	0.67
- ความรุนแรงทางจิตใจ	0.44 (0.75)	0.31 (0.48)	0.53 (0.88)	0.45 (0.93)	0.22
- ความรุนแรงทางกาย	0.19 (0.26)	0.18 (0.27)	0.28 (0.91)	0.41 (0.99)	0.32
- ความรุนแรงทางเพศ	0.08 (0.29)	0.07 (0.22)	0.26 (0.91)	0.36 (1.10)	0.55

ตารางที่ 4 (ต่อ)

รูปแบบความรุนแรง	M (SD)				F
	6-8 ปี	9-12 ปี	13-15 ปี	16-18 ปี	
2.2 ประสบการณ์ทางบวก					
- การสนับสนุน/ ความรัก	1.99 (1.47)	2.40 (1.67)	2.23 (1.40)	2.86 (1.25)	0.81
- การให้อิสระ	2.04 (1.36)	2.62 (1.50)	2.30 (1.30)	2.70 (1.50)	0.66
- การให้ความเป็น ธรรม/เป็นตัวแบบที่ดี	2.61 (1.40)	2.78 (1.51)	2.74 (1.29)	2.80 (1.59)	0.05

จากผลการวิจัยที่ไม่พบความแตกต่างระหว่างการรายงานความถี่ของประสบการณ์ตามช่วงอายุต่างๆ ในวัยเด็ก ดังนั้นจึงกำหนดให้กลุ่มตัวอย่างรายงานความถี่ในช่วงอายุตั้งแต่วัยเด็กจนถึงอายุไม่เกิน 18 ปี เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างสามารถย้อนนึกถึงประสบการณ์ในอดีตได้ง่าย

2. กลุ่มตัวอย่างที่ 2 คือ ผู้ใหญ่วัยทำงานเพื่อการพัฒนามาตรวัดการเห็นการกระทำ ความรุนแรงระหว่างพ่อแม่ มาตรวัดประสบการณ์ตรงจากพ่อแม่และมาตรวัดความรุนแรงในคูรักร โดยเก็บข้อมูลจากจากบุคคลที่ทำงานอยู่ในหน่วยงานราชการและองค์กรเอกชนในจังหวัด กรุงเทพมหานคร ซึ่งติดต่อฝ่ายบุคคลและผู้บังคับบัญชาของกลุ่มคนทำงานเพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูล ภายหลังการเก็บข้อมูลจริงการเก็บข้อมูลจากกลุ่มคนทำงานที่มีอายุไม่ต่ำกว่า 20 ปี และมีคูรักร/อดีตคูรักรที่คบหากันมาไม่ต่ำกว่า 6 เดือน จาก 2 องค์กร ได้แก่ พนักงานขายขององค์กรเอกชนและพนักงานของหน่วยงานราชการ จำนวนทั้งหมด 197 คน เพื่อใช้ในการพัฒนาเครื่องมือในการวิจัย จำนวน 4 มาตร ได้แก่ 1) มาตรวัดประสบการณ์ทางบวกจากพ่อแม่ 2) มาตรวัดประสบการณ์ทางลบจากพ่อแม่ 3) มาตรวัดการเห็นการกระทำ ความรุนแรงระหว่างพ่อแม่ และ 4) มาตรวัดความรุนแรงในคูรักร

ผลการศึกษาพบลักษณะทางประชากรของกลุ่มคนทำงาน ดังนี้ ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุระหว่าง 20-30 ปี มีระยะเวลาความสัมพันธ์กับคูรักร 1- 5 ปี ยังไม่แต่งงานและไม่ได้พักอยู่กับคูรักร ยังไม่มีบุตร ส่วนมากเคยมีคูรักรเพียงคนเดียวแต่มีรายได้ค่อนข้างต่ำคือ ไม่เกิน 10,000 บาทต่อเดือน มีการศึกษาสูงสุดระดับปริญญาตรีและทำงานเอกชน นอกจากนี้ส่วนใหญ่มีคูรักรที่อายุมากกว่าตนเอง แต่มีรายได้ที่ใกล้เคียงกันและทำงานหน่วยงานเอกชนเช่นกัน ดังแสดงผลในตารางที่ 5

ตารางที่ 5

ลักษณะทางประชากรของกลุ่มคนทำงานในการศึกษานำร่อง (N = 197)

ตัวแปร	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
- หญิง	123	62.44
- ชาย	74	37.56
2. อายุ		
- 20-30 ปี	124	62.95
- มากกว่า 30-40 ปี	40	20.30
- มากกว่า 40 ปี	33	16.75
3. ระยะเวลาความสัมพันธ์		
- 6 เดือน – 1 ปี	48	24.37
- มากกว่า 1 ปี – 5 ปี	82	41.62
- มากกว่า 5 ปี – 10 ปี	35	17.77
- มากกว่า 10 ปี	32	16.24
4. สถานภาพสมรส		
- ยังไม่แต่งงาน ไม่ได้พักอยู่ด้วยกัน	118	59.90
- ยังไม่แต่งงาน พักอยู่ด้วยกัน	21	10.66
- แต่งงานแล้ว จดทะเบียนสมรส	47	23.86
- แต่งงานแล้ว ไม่ได้จดทะเบียนสมรส	11	5.58
5. แต่งงานเมื่ออายุ		
- ไม่ได้แต่งงาน	140	71.07
- 20-25 ปี	18	9.14
- มากกว่า 25 ปี - 30 ปี	22	11.16
- มากกว่า 30 ปี	17	8.63

ตารางที่ 5 (ต่อ)

ตัวแปร	จำนวน	ร้อยละ
6. จำนวนคู่รัก		
- 1 คน	103	52.28
- 2 คน	39	19.80
- 3-5 คน	40	20.30
- มากกว่า 5 คน	15	7.62
7. รายรับต่อเดือน		
- ต่ำกว่า 10,000 บาท	94	47.71
- 10,000-20,000 บาท	73	37.06
- 20,001-30,000 บาท	16	8.12
- มากกว่า 30,000 บาท	14	7.11
8. ระดับการศึกษา		
- ประถมศึกษา	1	5.08
- มัธยมศึกษา	39	19.80
- ปริญญาตรี	127	64.47
- ปริญญาโท	12	6.09
- อื่นๆ	18	9.16
9. สังกัดหน่วยงาน		
- ราชการ	52	26.40
- รัฐวิสาหกิจ	19	9.64
- เอกชน	117	59.39
- ธุรกิจส่วนตัว	2	1.02
- อื่นๆ	7	3.55
10. อายุของคู่รัก		
- คู่รักอายุน้อยกว่า	66	33.51
- คู่รักอายุเท่ากัน	32	16.24
- คู่รักอายุมากกว่า	99	50.25

ตารางที่ 5 (ต่อ)

ตัวแปร	จำนวน	ร้อยละ
11. สังกัดหน่วยงานของคู่รัก		
- ราชการ	26	13.20
- รัฐวิสาหกิจ	17	8.63
- เอกชน	60	30.46
- ธุรกิจส่วนตัว	30	15.23
- อื่นๆ	11	5.58
- ไม่ระบุ	53	26.90

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. มาตรการวัดประสบการณ์ทางบวกและทางลบที่ได้รับจากพ่อแม่ในวัยเด็ก
2. มาตรการวัดการเห็นการกระทำความรุนแรงระหว่างพ่อแม่ในวัยเด็ก
3. มาตรการวัดรูปแบบความผูกพัน
4. มาตรการวัดบุคลิกภาพแบบหลงตนเอง
5. มาตรการวัดความรุนแรงในคู่รัก

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

1. มาตรการวัดประสบการณ์ที่ได้รับจากพ่อแม่ในวัยเด็ก

การพัฒนาจากมาตรการวัด Exposure to Abusive and Supportive Environments Parenting Inventory (EASE-PI) ตามแนวคิดของ Nicholas และ Bieber (1998) ซึ่งจำแนกเป็น ประสบการณ์ทางบวกหรือการสนับสนุนและประสบการณ์ทางลบหรือความรุนแรง โดย Nicholas และ Bieber ใช้วิธีการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันและคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าน้ำหนักบรรจุ (factor loadings) ไม่ต่ำกว่า .50 ดังนี้

- การสนับสนุนจากพ่อแม่ ได้แก่ 1) ความรัก/การสนับสนุน มีค่าความเที่ยงเท่ากับ .84 2) ส่งเสริมความเป็นอิสระ มีค่าความเที่ยงเท่ากับ .78 3) เป็นตัวแบบที่ดี/ให้ความเป็นธรรม มีค่าความเที่ยงเท่ากับ .87 และมีค่าความเที่ยงรวมในด้านการสนับสนุนเท่ากับ .84

- ประสบการณ์ความรุนแรงที่ได้รับจากพ่อแม่ ได้แก่ 1) ความรุนแรงทางจิตใจ มีค่าความเที่ยงเท่ากับ .88 2) ความรุนแรงทางกาย มีค่าความเที่ยงเท่ากับ .91 3) ความรุนแรงทางเพศ มีค่าความเที่ยงเท่ากับ .90 และมีค่าความเที่ยงรวมในด้านความรุนแรงเท่ากับ .89

- ส่วนการกระทำความรุนแรงจากพ่อแม่ต่อลูก ใช้แนวคิดของ Straus และคณะ (1998) ที่พัฒนาจากมาตร Parent-Child Conflict Tactics Scales, CTSPC ผู้วิจัยจึงจำแนกประสบการณ์ความรุนแรงได้ดังนี้ 1) การสร้างวินัยโดยไม่ใช้ความรุนแรง มีค่าความเที่ยงเท่ากับ .70 2) การละเลย/ทอดทิ้ง มีค่าความเที่ยงเท่ากับ .22 โดยมีขั้นตอนในการพัฒนามาตรวัดดังนี้

1.1 ศึกษาจากงานวิจัยของ Nicholas และ Bieber (1998) โดยมีการแปลมาตรวัดทั้ง 2 ส่วนเป็นภาษาไทย ซึ่งแปลมาตรวัดประสบการณ์ทางบวกเป็นภาษาไทยได้จำนวน 18 ข้อ และประสบการณ์ทางลบได้จำนวน 18 ข้อ รวมเป็น จำนวน 36 ข้อ (รายละเอียดในภาคผนวก ก) นอกจากนี้ในส่วนมาตรวัดการกระทำความรุนแรงจากพ่อแม่ต่อลูกจากงานของ Straus และคณะ (1998) ซึ่งแปลมาตรวัดได้จำนวน 12 ข้อ (รายละเอียดในภาคผนวก ก) และจะถูกรวมอยู่ในมาตรวัดประสบการณ์ทางลบด้วย โดยสรุปแล้วได้ข้อกระทงของทั้ง 2 มิติ รวมทั้งหมด 48 ข้อ โดยมีอาจารย์ที่ปรึกษา คือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศัคนางค์ มณีศรี เป็นผู้ให้คำแนะนำในด้านภาษาและความตรงเชิงภาวะสันนิษฐาน

ตัวอย่างคำถาม

1. ประสบการณ์ทางบวก มี 3 ด้าน

1.1 ความรัก/การสนับสนุน

- แม่ (พ่อ) ของคุณปลอบโยนเมื่อคุณเสียใจ
- แม่ (พ่อ) ของคุณเชื่อมั่นในตัวคุณ

1.2 ส่งเสริมความเป็นอิสระ

- แม่ (พ่อ) ของคุณให้คุณทำในสิ่งที่คุณเป็น
- แม่ (พ่อ) ของคุณทำให้คุณรู้สึกว่าคุณสามารถควบคุมชีวิตของตนเองได้

1.3 เป็นตัวแบบที่ดี/ให้ความเป็นธรรม

- แม่ (พ่อ) ของคุณหาข้อยุติความขัดแย้งในครอบครัวได้อย่างเป็นธรรม
- แม่ (พ่อ) ของคุณทำในสิ่งที่ท่านพ่่าสอนคุณ

2. ประสพการณ์ทางลบ มี 5 ด้าน

2.1 ความรุนแรงทางจิตใจ

- แม่ (พ่อ) ของคุณทำให้คุณรู้สึกท้อแท้หรือเจ็บปวด
- แม่ (พ่อ) ของคุณแข่งด่าคุณ

2.2 ความรุนแรงทางกาย

- แม่ (พ่อ) ของคุณปาสิ่งของใส่คุณ
- แม่ (พ่อ) ของคุณกระชากผมคุณ

2.3 ความรุนแรงทางเพศ

- แม่ (พ่อ) ของคุณพูดเรื่องเพศกับคุณซึ่งทำให้คุณอึดอัด
- แม่ (พ่อ) ของคุณไม่สวมเสื้อผ้า/เปิดเผยร่างกายมากเกินไปซึ่งทำให้คุณอึดอัด

2.4 การสร้างวินัยด้วยการไม่ใช้ความรุนแรง

- แม่ (พ่อ) ของคุณอธิบายเหตุผลเมื่อคุณทำผิด
- แม่ (พ่อ) ของคุณให้คุณทำความดีเพื่อชดเชยสิ่งที่คุณทำผิด

2.5 การถูกละเลย

- แม่ (พ่อ) ของคุณทิ้งให้คุณอยู่บ้านเพียงลำพังแม้ในเวลาที่ควรมีผู้ใหญ่อยู่ด้วย
- แม่ (พ่อ) ของคุณไม่ได้ดูแลเรื่องอาหารการกินของคุณอย่างเพียงพอ

นำข้อกระทงที่ได้มาจัดเป็นมาตรวัดความถี่ของการมีประสพการณ์ในวัยเด็กแบบ 7 ช่วงคำตอบมีดังนี้

0 = ไม่เคยทำเลย	หมายถึง ไม่เคยประสพเหตุการณ์นี้เลย
1 = 1 ครั้ง	หมายถึง เคยประสพเหตุการณ์นี้ 1 ครั้ง
2 = 2 ครั้ง	หมายถึง เคยประสพเหตุการณ์นี้ 2 ครั้ง
3 = 3 – 5 ครั้ง	หมายถึง เคยประสพเหตุการณ์นี้ 3-5 ครั้ง
4 = 6 - 10 ครั้ง	หมายถึง เคยประสพเหตุการณ์นี้ 6-10 ครั้ง
5 = 11 - 20 ครั้ง	หมายถึง เคยประสพเหตุการณ์นี้ 11-20 ครั้ง
6 = มากกว่า 20 ครั้ง	หมายถึง เคยประสพเหตุการณ์นี้มากกว่า 20 ครั้ง

จากนั้นนำมามาตรวัดประสพการณ์ที่ได้รับจากพ่อแม่ไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มคนทำงานที่ระบุไว้ข้างต้น

1.2 นำข้อมูลที่ได้มาประมวลผลด้วยโปรแกรม SPSS for Windows โดยแยกวิเคราะห์แต่ละด้าน เริ่มต้นด้วยการใช้สถิติทดสอบที (t -test independent) วิเคราะห์ข้อกระทงรายชื่อ โดยกำหนดเกณฑ์เปอร์เซ็นต์ที่ 73 หรือสูงกว่าแบ่งเป็นกลุ่มสูง และเปอร์เซ็นต์ที่ 27 หรือต่ำกว่าเป็นกลุ่มต่ำ ซึ่งในประสพการณ์ทางบวก มีกลุ่มสูง 53 คน และกลุ่มต่ำ 53 คน ได้แก่ ด้านสนับสนุน/ความรัก มีคะแนนสูงสุด 24.81 และมีคะแนนต่ำสุด 5.51 คะแนน ด้านส่งเสริมให้มีอิสระ มีคะแนน

สูงสุด 24.43 และมีคะแนนต่ำสุด 3.98 คะแนน ส่วนด้านตัวแบบทางบวก/ให้ความเป็นธรรม มีคะแนนสูงสุด 25 คะแนน และมีคะแนนต่ำสุด 4.68 คะแนน สำหรับประสบการณ์ทางลบ มีกลุ่มสูง 55 คน และกลุ่มต่ำ 54 คน ได้แก่ ด้านจิตใจ มีคะแนนสูงสุด 5.56 คะแนน และมีคะแนนต่ำสุด 0.13 คะแนน ด้านร่างกาย มีคะแนนสูงสุด 9.64 คะแนน และมีคะแนนต่ำสุด 0.02 คะแนน ด้านเพศ มีคะแนนสูงสุด 1.33 คะแนน และมีคะแนนต่ำสุด 0 คะแนน ด้านการสร้างวินัยโดยไม่ใช้ความรุนแรง มีคะแนนสูงสุด 18.38 คะแนน และมีคะแนนต่ำสุด 0.72 คะแนน และด้านการละเลย มีคะแนนสูงสุด 6.96 คะแนน และมีคะแนนต่ำสุด 0.06 คะแนน เมื่อหาค่าคะแนนความแตกต่างของคะแนนรายข้อของทั้ง 2 กลุ่ม โดยใช้การทดสอบค่าที่ที่ระดับนัยสำคัญ .05 ปรากฏว่าข้อกระทงทุกข้อของประสบการณ์ทางบวกผ่านเกณฑ์ แต่ในประสบการณ์ทางลบด้านความรุนแรงทางจิตใจและด้านการละเลยผ่านเกณฑ์ทั้ง 12 ข้อ แต่ความรุนแรงทางกายและด้านการสร้างวินัยโดยไม่ใช้ความรุนแรงไม่ผ่านเกณฑ์ 1 ข้อ และด้านความรุนแรงทางเพศ ไม่มีข้อใดผ่านเกณฑ์นี้ (รายละเอียดในภาคผนวก ข)

1.3 นำข้อกระทงที่ผ่านเกณฑ์ข้างต้นมาวิเคราะห์ค่าสหสัมพันธ์ระหว่างข้อกับคะแนนรวมของข้ออื่นๆในมาตร (corrected item-total correlation หรือ CITC) แล้วนำไปเทียบกับค่า r วิกฤตของสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันที่ระดับนัยสำคัญ .01 (สำหรับกลุ่มคนทำงานจำนวน 197 คน ใช้เกณฑ์ $r = .16$) ข้อกระทงใดที่มีค่าสหสัมพันธ์ระหว่างข้อกับคะแนนรวมของข้ออื่นๆในมาตรต่ำกว่าค่า r ที่กำหนดไว้จะถูกคัดออก ในขั้นนี้ข้อกระทงประสบการณ์ทางบวกผ่านเกณฑ์ทั้ง 18 ข้อ ขณะที่ข้อกระทงประสบการณ์ทางลบด้านจิตใจผ่านเกณฑ์ทั้ง 6 ข้อ แต่ด้านร่างกายผ่านเกณฑ์ 5 ข้อ ส่วนการสร้างวินัยโดยไม่ใช้ความรุนแรงและการละเลย ไม่ผ่านเกณฑ์ด้านละ 1 ข้อ

สรุปมาตรวัดประสบการณ์จากพ่อแม่จากที่สร้างมาทั้งหมด 47 ข้อ มีข้อกระทงที่ผ่านการคัดเลือกทั้งสิ้น 38 ข้อ ดังนี้ ประสบการณ์ทางบวก ด้านสนับสนุน/ความรัก มีข้อกระทงที่ผ่าน 6 ข้อ ด้านส่งเสริมให้มีอิสระ มีข้อกระทงที่ผ่าน 6 ข้อ และด้านตัวแบบทางบวก/ให้ความเป็นธรรม มีข้อกระทงที่ผ่าน 6 ข้อ ส่วนด้านประสบการณ์ทางลบ ด้านจิตใจ มีข้อกระทงที่ผ่าน 6 ข้อ ด้านร่างกาย มีข้อกระทงที่ผ่าน 5 ข้อ ด้านเพศ ไม่มีข้อกระทงที่ผ่าน ด้านการสร้างวินัยโดยไม่ใช้ความรุนแรง มีข้อกระทงที่ผ่าน 4 ข้อ และด้านการละเลย มีข้อกระทงที่ผ่าน 5 ข้อ โดยข้อกระทงที่ไม่ผ่านเกณฑ์จะไม่ถูกนำมาใช้

1.4 การวิเคราะห์ความเที่ยง (reliability) โดยคำนวณค่าความเที่ยงแบบสอดคล้องภายใน (internal consistency) ด้วยค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาแบบครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) พบว่าความเที่ยงแบบสอดคล้องภายในของแต่ละด้านและความเที่ยงแบบสอดคล้องภายในของทั้งมาตรอยู่ในระดับค่อนข้างสูงในมาตรประสบการณ์ทางบวก และมีความเที่ยงแบบ

สอดคล้องภายในของแต่ละด้านและความเที่ยงแบบสอดคล้องภายในของทั้งมาตรในระดับปานกลาง ในมาตรประสพการณ์ทางลบ ดังตารางที่ 6

ตารางที่ 6

เปรียบเทียบค่าความเที่ยงแบบสอดคล้องภายในของมาตรวัดประสพการณ์จากพ่อแม่ระหว่างผู้พัฒนามาตรกับของผู้วิจัยปรับปรุง (N = 197)

ด้าน	มาตรเดิม		มาตรปรับปรุงครั้งที่ 1		มาตรปรับปรุงครั้งที่ 2	
	จำนวนข้อ	สัมประสิทธิ์	จำนวนข้อ	สัมประสิทธิ์	จำนวนข้อ	สัมประสิทธิ์
	กระทง	แอลฟา	กระทง	แอลฟา	กระทง	แอลฟา
1. ประสพการณ์ทางบวก						
- สนับสนุน/ความรัก	6	.84	6	.88	3	.82
- ส่งเสริมให้มีอิสระ	6	.78	6	.91	3	.91
- ตัวแบบทางบวก/ ให้ความเป็นธรรม	6	.87	6	.92	3	.90
รวม	18	.84	18	.95	9	.93
2. ประสพการณ์ทางลบ						
- ทางจิตใจ	6	.88	6	.70	3	.70
- ทางกาย	6	.91	5	.73	3	.60
- ทางเพศ	6	.90	-	-	-	-
รวม	18	.89	-	-	-	-
- การสร้างวินัยโดย ไม่ใช้ความรุนแรง	6	.70	4	.77	-	-
- การทะเลาะ	6	.22	5	.61	3	.66
รวม	-	-	20	.72	9	.76
รวมทั้งฉบับ	-	-	38	.91	18	.81

2. การเห็นการกระทำความรุนแรงระหว่างพ่อแม่ในวัยเด็ก

พัฒนาจากมาตรวัดการเห็นการกระทำความรุนแรงระหว่างพ่อแม่ในวัยเด็กตามแนวคิดของ Shaw (2009) ได้จัดประเภทการเคยเห็นความรุนแรงระหว่างพ่อแม่ตามการรับรู้ของบุคคลเมื่อวัยเด็กออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่ 1) การทำร้ายทางร่างกาย มีค่าความเที่ยงเท่ากับ .96 2) การบาดเจ็บทางร่างกาย มีค่าความเที่ยงเท่ากับ .97 โดยมีขั้นตอนในการพัฒนามาตรดังนี้

2.1 จากงานวิจัยของ Shaw จึงมีการแปลมาตรวัดการเห็นการกระทำความรุนแรงระหว่างพ่อแม่ด้านการทำร้ายทางร่างกายและด้านการบาดเจ็บทางร่างกาย ได้จำนวน ด้านละ 12 ข้อ (รายละเอียดในภาคผนวก ก) โดยสรุปแล้วได้ข้อกระทงของทั้ง 2 มิติ รวมทั้งหมด 24 ข้อ โดยมีอาจารย์ที่ปรึกษาเป็นผู้ให้คำแนะนำในด้านภาษาและความตรงเชิงภาวะสันนิษฐาน

ตัวอย่างคำถาม

1. ด้านการทำร้ายทางร่างกาย

- พ่อของฉันปาของที่อาจเป็นอันตรายใส่แม่ของฉัน
- แม่ของฉันปาของที่อาจเป็นอันตรายใส่พ่อของฉัน

2. ด้านการบาดเจ็บทางร่างกาย

- พ่อของฉันมีอาการเคล็ด ฟกช้ำ/บาดแผลจากการทะเลาะกับแม่ของฉัน
- แม่ของฉันมีอาการเคล็ด ฟกช้ำ/บาดแผลจากการทะเลาะกับพ่อของฉัน

2.2 นำข้อกระทงที่ได้จำนวน 24 ข้อ มาจัดเป็นมาตรวัดความถี่ของการเคยเห็นเหตุการณ์ในวัยเด็ก แบบ 7 ช่วงคำตอบ โดยมีคำตอบตั้งแต่ 0 คือ ไม่เคยเลย ไปจนถึง 6 คือ มากกว่า 20 ครั้ง

จากนั้นนำข้อกระทงที่ได้มาจัดเป็นมาตรวัดความถี่ของการเคยเห็นเหตุการณ์

ความรุนแรงระหว่างพ่อแม่ แบบ 7 ช่วงคำตอบมีดังนี้

0 = ไม่เคยทำเลย	หมายถึง ไม่เคยเห็นเหตุการณ์นี้เลย
1 = 1 ครั้ง	หมายถึง เคยเห็นเหตุการณ์นี้ 1 ครั้ง
2 = 2 ครั้ง	หมายถึง เคยเห็นเหตุการณ์นี้ 2 ครั้ง
3 = 3 - 5 ครั้ง	หมายถึง เคยเห็นเหตุการณ์นี้ 3-5 ครั้ง
4 = 6 - 10 ครั้ง	หมายถึง เคยเห็นเหตุการณ์นี้ 6-10 ครั้ง
5 = 11 - 20 ครั้ง	หมายถึง เคยเห็นเหตุการณ์นี้ 11-20 ครั้ง
6 = มากกว่า 20 ครั้ง	หมายถึง เคยเห็นเหตุการณ์นี้มากกว่า 20 ครั้ง

นำมาตรวัดการเคยเห็นเหตุการณ์ความรุนแรงระหว่างพ่อแม่ไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มคนที่ระบุไว้ข้างต้น

2.3 ผลการเก็บข้อมูลของกลุ่มคนทำงาน พบว่า ด้านการเห็นการกระทำความรุนแรงทางกายระหว่างพ่อแม่ กลุ่มตัวอย่างมีค่าเฉลี่ยคำตอบเท่ากับ 0.00 เป็นจำนวน 130 คน จาก 197 คน นอกจากนี้ด้านการบาดเจ็บทางร่างกายของพ่อแม่ มีค่าเฉลี่ยคำตอบเท่ากับ 0.00 เป็นจำนวน 157 คน จาก 197 คน แสดงว่าการกระจายของข้อมูลไม่เป็นโค้งปกติ ไม่มีคะแนนของกลุ่มสูงที่ชัดเจนเพราะคนส่วนใหญ่ไม่มีคะแนนในมาตรนี้ นอกจากนี้มาตรวัดนี้ถือเป็นประสบการณ์ทางอ้อมอาจทำให้กลุ่ม

คนทำงานไม่สามารถจำเหตุการณ์ได้ชัดเจนเท่ากับประสบการณ์ทางตรง จึงไม่สามารถนำคะแนนในมาตรานี้มาวิเคราะห์ได้

โดยสรุปงานวิจัยไม่สามารถนำมาตรานี้มาวัดประสบการณ์ความรุนแรงในพ่อแม่ได้เนื่องจากข้อจำกัดในการให้ข้อมูลของกลุ่มตัวอย่าง ทำให้ไม่สามารถนำมาวิเคราะห์คุณภาพของเครื่องมือได้ จึงต้องตัดมาตรวัดนี้ออกและจะปรับข้อความเกี่ยวกับการเห็นประสบการณ์ความรุนแรงในพ่อแม่เป็นข้อคำถามสั้นๆ เพียง 2 ข้อ โดยจะนำไปรวมอยู่ในตอนที่ 1 ที่ถามข้อมูล ส่วนบุคคลของกลุ่มคนทำงานเท่านั้น

3.มาตรวัดรูปแบบความผูกพัน

มาตรวัดรูปแบบความผูกพันถูกพัฒนาจากแนวคิดของ Fraley, Waller, และ Brennan (2000) โดยปารณีย์ อิมธนาวนิช (2545) ปรับปรุงจากเดิมมีจำนวน 36 ข้อ นำมาแปลและเรียบเรียงเป็นภาษาไทย จากนั้นได้สร้างข้อกระทงเพิ่มขึ้นอีกจำนวน 36 ข้อ รวมทั้งสิ้นเป็น 72 ข้อ ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 มิติ คือ มิติความวิตกกังวล มีข้อกระทงเดิมจำนวน 18 ข้อ และข้อกระทงที่สร้างเพิ่มจำนวน 18 ข้อ รวมเป็น 36 ข้อ และมิติการหลีกเลี่ยง มีข้อกระทงเดิมจำนวน 18 ข้อ และข้อกระทงที่สร้างเพิ่มจำนวน 18 ข้อ รวมเป็น 36 ข้อ โดยได้รับคำปรึกษาเกี่ยวกับความถูกต้องของเนื้อหาในข้อกระทงจากอาจารย์ที่ปรึกษา จากนั้นนำมาตรวัดรูปแบบความผูกพันที่ได้สร้างขึ้นไปให้กลุ่มตัวอย่างในชั้นสร้างมาตรตอบคือ นักศึกษามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และบุคคลทั่วไปในเขตท่าพระจันทร์ จำนวน 100 คน แบ่งเป็นเพศชาย 50 คน และเพศหญิง 50 คน แล้วดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้วิธีการสุ่มแบบบังเอิญ (accidental sampling) หลังจากนั้นจึงนำข้อมูลที่ได้นำมาวิเคราะห์ข้อกระทงโดยการทดสอบสถิติที่ระหว่างกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ หลังจากนั้นนำข้อกระทงที่ผ่านการวิเคราะห์มาวิเคราะห์รายข้อ (item analysis) โดยใช้วิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างข้อกระทงแต่ละข้อกับคะแนนรวมของข้ออื่น ๆ ในมาตร (Corrected Item-Total Correlation หรือ CITC) โดยกำหนดความมีนัยสำคัญไว้ที่ระดับ .001 หลังจากนั้นนำมาวิเคราะห์หาค่าความเที่ยง (reliability) โดยหาค่าสัมประสิทธิ์ความคงที่ภายในแบบแอลฟา (Cronbach's Alpha Coefficient of Internal Consistency) พบว่า มีข้อกระทงที่ผ่านเกณฑ์ในมิติความวิตกกังวล จำนวน 22 ข้อ ค่าแอลฟาที่ได้ เท่ากับ .9046 ส่วนมิติการหลีกเลี่ยง จำนวน 26 ข้อ ค่าแอลฟาที่ได้ เท่ากับ .9048 ทั้งนี้ ลักษณะของมาตรคือเป็นมาตรประมาณค่าแบบลิเคิร์ต (Likert scale) 5 ช่วง โดยเกณฑ์การให้คะแนนจะเริ่มจากไม่เลยไปจนถึงมากที่สุด ปารณีย์ อิมธนาวนิช ได้กำหนดเกณฑ์การให้คะแนนไว้ดังต่อไปนี้

เมื่อข้อกระทงมีทิศทางบวก การให้คะแนนในแต่ละช่วงจะมีความหมายดังนี้คือ

- 1 หมายถึง ไม่ตรงกับความรู้สึกของผู้ตอบเลย
- 2 หมายถึง ตรงกับความรู้สึกของผู้ตอบน้อย
- 3 หมายถึง ตรงกับความรู้สึกของผู้ตอบปานกลาง
- 4 หมายถึง ตรงกับความรู้สึกของผู้ตอบมาก
- 5 หมายถึง ตรงกับความรู้สึกของผู้ตอบมากที่สุด

เมื่อข้อกระทงมีทิศทางลบ การให้คะแนนในแต่ละช่วงจะมีความหมายดังนี้คือ

- 1 หมายถึง ตรงกับความรู้สึกของผู้ตอบมากที่สุด
- 2 หมายถึง ตรงกับความรู้สึกของผู้ตอบมาก
- 3 หมายถึง ตรงกับความรู้สึกของผู้ตอบปานกลาง
- 4 หมายถึง ตรงกับความรู้สึกของผู้ตอบน้อย
- 5 หมายถึง ไม่ตรงกับความรู้สึกของผู้ตอบเลย

ต่อมาอนุรักษ์ แทนทอง (2548) ได้นำมาตรวัดที่ปารณีย์ อิมธนาวนิช ปรับปรุงไว้ จำนวน 48 ข้อ ไปตรวจสอบความเที่ยง (reliability) โดยให้นิสิตระดับปริญญาตรี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวน 189 คน ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในชั้นใช้จริง ได้ประเมิน 2 ครั้ง เพื่อเป็นการทดสอบความเที่ยงแบบทดสอบซ้ำ (test-retest reliability) โดยเว้นช่วงระยะเวลาการประเมินระหว่างครั้งที่ 1 และครั้งที่ 2 เป็นระยะเวลา 2 สัปดาห์ ผลการวิเคราะห์แสดงในตารางที่ 7

ตารางที่ 7

ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาและค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยงที่ได้จากการทดสอบซ้ำของมาตรวัดรูปแบบความผูกพัน ($N = 189$)

ประเภทของการทดสอบ	(r)	
	มิติความวิตกกังวล	มิติการหลีกเลี่ยง
ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (ทดสอบครั้งที่ 1)	.91	.89
ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (ทดสอบครั้งที่ 2)	.92	.92
ค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยงที่ได้จากการทดสอบซ้ำ	.84**	.76**

** $p < .01$.

ในขั้นที่นำแบบสอบถามของปารณีย์ อิ่มธนาวนิช ไปให้กลุ่มตัวอย่างประเมินอีกครั้ง เพื่อทดสอบความเที่ยงครั้งที่ 2 ของมาตรวัดรูปแบบความผูกพันที่ได้พัฒนาขึ้น อนุรักษ์ แทนทอง ยังได้ให้กลุ่มตัวอย่างดังกล่าวตอบมาตรวัดรูปแบบความผูกพันที่อรพรรณ ภารพบ (2546) ได้พัฒนาขึ้นมา และนำคะแนนที่ได้จากการตอบทั้ง 2 มาตรนี้มาหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์กัน เพื่อเป็นการตรวจสอบความตรงของมาตรวัดรูปแบบความผูกพันของปารณีย์ อิ่มธนาวนิช สำหรับมาตรวัดรูปแบบความผูกพันที่อรพรรณ ภารพบ ได้พัฒนาขึ้น แบ่งออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่ มั่นคง หมกมุ่น หวาดหวั่น และหมางเมิน โดยอรพรรณ ภารพบ ได้นำข้อกระทงจำนวน 40 ข้อ มาจากมาตรวัดรูปแบบความผูกพันของอัลบานี หรือ Albany Measure of Attachment Styles/AMAS (อรพรรณ ภารพบ, 2546) และได้นำมารวมเข้ากับข้อกระทงจำนวน 18 ข้อ ในมาตรวัดความสัมพันธ์ หรือ Relationship Scales Questionnaire / RSQ (Griffin & Bartholomew, 1994) ซึ่งในส่วนหลังนี้ได้คัดมาเฉพาะข้อที่ปรับมาจากแบบสอบถามความสัมพันธ์ หรือ Relationship Questionnaire / RQ ของ Bartholomew และ Horowitz (1991) หลังจากนั้นอรพรรณ ภารพบ นำข้อกระทงจำนวนทั้งสิ้น 58 ข้อ มาแปลเป็นภาษาไทยโดยได้รับการตรวจสอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ต่อจากนั้นนำข้อกระทงทั้งหมดไปวิเคราะห์ข้อกระทงจนกระทั่งด้านมั่นคงเหลือข้อกระทงจำนวน 12 ข้อ (ตัดข้อกระทงออก 3 ข้อ) และมีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา เท่ากับ .73 ด้านหมกมุ่นเหลือข้อกระทงจำนวน 14 ข้อ (ไม่มีข้อใดถูกคัดออก) และมีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ .71 ด้านหวาดหวั่นเหลือข้อกระทงจำนวน 14 ข้อ (ไม่มีข้อใดถูกคัดออก) และมีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ .74 ด้านหมางเมินเหลือข้อกระทงจำนวน 15 ข้อ (ไม่มีข้อใดถูกคัดออก) และมีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ .70 เมื่อวิเคราะห์ข้อกระทงเรียบร้อยแล้ว อรพรรณ ภารพบ นำข้อกระทงจำนวนทั้งสิ้น 55 ข้อ มาวิเคราะห์องค์ประกอบ (factor analysis) จนกระทั่งเหลือข้อกระทงที่ใช้จริงจำนวน 38 ข้อ แบ่งออกเป็นด้านมั่นคงจำนวน 11 ข้อ ด้านหมกมุ่น จำนวน 12 ข้อ ด้านหวาดหวั่นจำนวน 7 ข้อ และด้านหมางเมินจำนวน 8 ข้อ มาตรวัดรูปแบบความผูกพันที่อรพรรณ ภารพบ ได้พัฒนาขึ้นนี้มีลักษณะเป็นมาตรประมาณค่า 7 ช่วง เริ่มจาก “ไม่ตรงเลย” (-3) ไปจนถึง “ตรงมาก” (3) สำหรับเกณฑ์ในการให้คะแนนนั้น จะต้องคิดคะแนนเฉลี่ยในแต่ละด้านออกมา นั้นหมายความว่า ผู้ตอบคนหนึ่งๆ จะมีคะแนนครบทั้ง 4 ด้าน โดยคะแนนในแต่ละด้านจะอยู่ในช่วง -3 ถึง 3 ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันระหว่างคะแนนจากการตอบมาตรวัดรูปแบบความผูกพันของปารณีย์

อิมธนาวนิช (2545) กับคะแนนจากการตอบมาตรวัดรูปแบบความผูกพันของอรพรรณ ภารพ
(2546) แสดงในตารางที่ 8

ตารางที่ 8

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันระหว่างคะแนนจากการตอบมาตรวัดรูปแบบความผูกพัน
($N = 189$)

ด้านต่าง ๆ ในมาตรวัดรูปแบบ ความผูกพันของอรพรรณ ภารพ	มิติในมาตรวัดรูปแบบความผูกพันของ ปารณีย์ อิมธนาวนิช			
	มิติความวิตกกังวล		มิติการหลีกเลี่ยง	
	ครั้งที่ 1	ครั้งที่ 2	ครั้งที่ 1	ครั้งที่ 2
	มั่นคง	-.02	.03	-.13*
หมกมุ่น	.44**	.59**	-.01	-.05
หวาดหวั่น	.31**	.41**	.19**	.27**
หมางเมิน	-.07	-.05	.23**	.36**

* $p < .05$. ** $p < .01$.

จากตารางที่ 8 โดยภาพรวมแล้วค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ที่ได้เป็นไปในทิศทางที่
คาดการณ์ไว้ แม้ว่าจะมีบางค่าที่ไม่ถึงระดับนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งอนุรักษ์ แทนทอง เห็นว่าค่าที่ได้
จากการตรวจสอบความตรงและความเที่ยงในครั้งนี มีประสิทธิภาพดีเพียงพอที่จะช่วยยืนยันได้ว่า
มาตรวัดรูปแบบความผูกพันของปารณีย์ อิมธนาวนิชที่ได้เลือกใช้นั้นมีความเหมาะสมสำหรับนำมาใช้
เพื่อการวิจัยได้ (รายละเอียดในภาคผนวก ก)

จากนั้นนำมาตรวัดรูปแบบความผูกพันนี้มาให้กลุ่มคนทำงานในการพัฒนามาตรตอบ
จำนวน 197 คน เพื่อตรวจสอบคุณภาพของมาตรนี้ โดยมีจำนวนข้อมิติละ 24 ข้อ พบผลการ
วิเคราะห์ค่าครอนบาคแอลฟาในมิติความวิตกกังวล เท่ากับ .92 และมิติการหลีกเลี่ยงเท่ากับ .86 โดยมี
ค่าความเที่ยงรวมทั้งฉบับเท่ากับ .90 ซึ่งถือว่าอยู่ในระดับสูง

4. มาตรการวัดบุคลิกภาพแบบหลงตนเอง

การวิจัยนี้ใช้มาตรการวัดบุคลิกภาพแบบหลงตนเอง The Narcissistic Personality Inventory, NPI ที่พัฒนาโดย Raskin และ Terry (1988) ซึ่งมีข้อกระทงจำนวน 40 ข้อ เป็นลักษณะบังคับให้เลือกตอบ (forced choice items) ประกอบด้วย 7 ด้าน ได้แก่ ด้านอำนาจหน้าที่ (authority) ด้านความสามารถในการพึ่งตนเอง (self-sufficiency) ด้านเหนือกว่าผู้อื่น (superiority) ด้านการแสวงหาผลประโยชน์ (exploitiveness) ด้านการสมควรได้มากกว่าที่เป็นอยู่ (entitlement) ด้านการชอบแสดงออก (exhibitionism) และด้านความทะนงตน (vanity) โดยมาตรการที่เป็นฉบับภาษาไทยได้รับการพัฒนามาหลายครั้งและใช้ 7 ด้านมาโดยตลอด จนกระทั่งจิตศุภางค์ รังสีสมบัติศิริ (2550) นุซาร์ตน์ มุงคุณ (2550) ปฏิภากร นาครอด (2550) และประพิมพ์พา จรัสรัตนกุล (2550) ภายใต้การดูแลของผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ศักนงค์ มณีศรี ได้เพิ่มอีกหนึ่งองค์ประกอบ คือ ด้านการหวั่นไหวมากกว่าปกติ (hypersensitivity) รวม 45 ข้อ แบ่งเป็นข้อกระทงทางบวก 34 ข้อ และข้อกระทงทางลบ 11 ข้อ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ .89

ต่อมาได้มีการพัฒนามาตรการวัดบุคลิกภาพแบบหลงตนเองของหยกฟ้า อิศรานนท์ (2551) วันวิสาข์ เอกกรณ์พงษ์ (2551) ธันยธร อนันต์วิโรจน์ (2552) และ ผกาทิพย์ ชันติพงศ์ (2552) ภายใต้การดูแลของ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ศักนงค์ มณีศรี ได้เขียนข้อกระทงขององค์ประกอบที่มีจำนวนข้อน้อยกว่าด้านอื่น ๆ เพิ่มจากมาตรที่เคยพัฒนาไว้ 45 ข้อ โดยคัดเลือกข้อกระทงแต่ละองค์ประกอบให้เหลือมิติละ 6 ข้อ ผลการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือด้วยการวิเคราะห์อำนาจจำแนกระหว่างกลุ่มสูง (เปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 73 หรือสูงกว่า) และกลุ่มต่ำ (เปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 27 หรือต่ำกว่า) และการวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างข้อกระทงกับคะแนนรวมของข้ออื่น ๆ (Corrected item-total correlation หรือ CITC) ที่ระดับนัยสำคัญ .05 จากการทดสอบกับนิสิต นักศึกษาและกลุ่มคนทำงาน จำนวน 274 คน พบว่า ข้อกระทงทั้ง 48 ข้อ สามารถจำแนกกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำออกจากกันได้ และข้อกระทงทุกข้อผ่านเกณฑ์การคัดเลือก โดยมีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟารวมเท่ากับ .93 การตรวจสอบความตรงด้วยโมเดลสมการเชิงโครงสร้าง พบว่าโมเดลมีความเหมาะสม (fit) สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยมีค่าไคสแควร์เท่ากับ 19.64 ค่ารากที่สองของความคลาดเคลื่อนในการประมาณค่า (RMSEA) เท่ากับ .05 และค่าดัชนีวัดความกลมกลืน (GFI) เท่ากับ .98

ต่อมาภรณ์ฐิกา บรรลือ (2553) และ สุธาสิณี ใจสมิทธิ์ (2553) นำมาตรนี้มาตรวจสอบคุณภาพเพิ่มเติม โดยทดลองใช้กับกลุ่มนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยจำนวนรวมทั้งสิ้น 629 คน ผลการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือด้วยการวิเคราะห์อำนาจจำแนกระหว่างกลุ่มสูง (เปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 73 หรือสูงกว่า) และกลุ่มต่ำ (เปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 27 หรือต่ำกว่า) ด้วยสถิติทดสอบที (Independent Sample t-test) พบว่า ข้อกระทงทั้ง 48 ข้อ สามารถจำแนกกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำออกจากกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างข้อกระทงแต่ละข้อ

กับผลรวมของข้ออื่นๆ ทั้งหมดในมาตร (Corrected item-total correlation) โดยคัดเลือกเฉพาะข้อที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงกว่าค่าวิกฤต $r(627) = .07$ พบว่าข้อกระทงทั้ง 48 ข้อมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างข้อกระทงกับคะแนนรวมของข้อกระทงอื่น ๆ ทั้งหมดสูงกว่าค่าวิกฤต r และมีค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้องภายในแบบแอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient of internal consistency) เท่ากับ .95 ค่าแอลฟาของแต่ละองค์ประกอบมีค่าระหว่าง .78 ถึง .90 และผลการทดสอบด้วยโมเดลสมการโครงสร้างเชิงเส้นเพื่อตรวจสอบความตรง โดยแบ่งเป็น 8 องค์ประกอบ พบว่า โมเดลมีความเหมาะสม (fit) สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยมีค่าไค-สแควร์เท่ากับ 15.78 ค่ารากที่สองของความคลาดเคลื่อนในการประมาณค่า (RMSEA) เท่ากับ .03 และค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (GFI) เท่ากับ .99

นอกจากนั้นกัญฐิกา บรรลือ และสุธาสินี ใจสมิทธิ์ ยังได้หาความเที่ยงของมาตรดังกล่าวเพิ่มเติมอีกครั้งเพื่อตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือด้วยวิธีการวัดซ้ำ (test-retest) โดยนำไปเก็บข้อมูลกับนิสิตที่ลงทะเบียนวิชา 3800251 สุขภาพจิต ภาคการศึกษาต้น ปีการศึกษา 2553 จำนวน 102 คน ในการวัดครั้งแรกได้ค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้องภายในแบบแอลฟาของครอนบาคเท่ากับ .92 หลังจากนั้นอีก 1 เดือนจึงได้วัดซ้ำครั้งที่ 2 ได้ค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้องภายในแบบแอลฟาของครอนบาคเท่ากับ .93 เมื่อนำการวัดทั้งสองครั้งมาหาค่าสหสัมพันธ์พบว่า มาตราวัดบุคลิกภาพแบบหลงตนเองที่วัดทั้งสองครั้งมีสหสัมพันธ์ทางบวกกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ $r(100) = .84, p < .01$ ในการศึกษาครั้งนี้จึงได้นำมาตรนี้มาใช้ในการศึกษาของผู้วิจัย (รายละเอียดในภาคผนวก ก) ซึ่งประกอบด้วยองค์ประกอบ 8 ด้าน รวม 48 ข้อ ซึ่งเป็นข้อกระทงทางบวกทั้งหมด โดยเป็นมาตรประมาณค่าแบบลิเคิร์ต 5 ช่วง ที่ให้กลุ่มคนทำงานประเมินว่ามีพฤติกรรมหรือความรู้สึกตรงกับข้อความที่ระบุหรือไม่จาก 1 ถึง 5 โดยมีความหมาย ดังนี้

- 1 หมายถึง ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง
- 2 หมายถึง ค่อนข้างไม่เห็นด้วย
- 3 หมายถึง เห็นด้วยและไม่เห็นด้วยพอ ๆ กัน
- 4 หมายถึง ค่อนข้างเห็นด้วย
- 5 หมายถึง เห็นด้วยอย่างยิ่ง

จากนั้นได้นำมาตรวัดบุคลิกภาพแบบหลงตนเองนี้มาให้กลุ่มคนทำงาน 197 คน ตอบเพื่อตรวจสอบคุณภาพของมาตรนี้ พบผลการวิเคราะห์ค่าครอนบาคแอลฟาทั้งฉบับเท่ากับ .97 ซึ่งถือว่าอยู่ในระดับสูง

5. มาตรวัดความรุนแรงในคู่รัก

การพัฒนาเครื่องมือจากมาตรวัด The revised Conflict Tactics Scales (CTS2) ของ Straus และคณะ (1996) ซึ่งมีองค์ประกอบของความรุนแรง ดังนี้ 1) การต่อรอง มีค่าความเที่ยงเท่ากับ .86 2) ความรุนแรงทางจิตใจ มีค่าความเที่ยงเท่ากับ .79 3) การทำร้ายทางร่างกาย มีค่าความเที่ยงเท่ากับ .86 4) การคุกคามทางเพศ มีค่าความเที่ยงเท่ากับ .87 5) การทำร้ายจนบาดเจ็บ มีค่าความเที่ยงเท่ากับ .95 โดยมีขั้นตอนในการพัฒนามาตรวัดดังนี้

5.1 จากการศึกษางานวิจัยของ Straus และคณะ ผู้วิจัยแปลมาตรวัดความรุนแรงในคู่รัก เป็นภาษาไทยได้จำนวนด้านละ 12 ข้อ รวมทั้งหมดเป็น 60 ข้อ โดยมีอาจารย์ที่ปรึกษาเป็นผู้ให้คำแนะนำในด้านภาษาและความตรงเชิงภาวะสันนิษฐาน

ตัวอย่างคำถาม

1. การต่อรอง

- ฉันแสดงความห่วงใยต่อคู่รักของฉันแม้เราจะทะเลาะกัน
- คู่รักของฉันแสดงความห่วงใยต่อฉันแม้เราจะทะเลาะกัน

2. ความรุนแรงทางจิตใจ

- ฉันแข่งด่าคู่รักของฉัน
- คู่รักของฉันแข่งด่าฉัน

3. ความรุนแรงทางกาย

- ฉันปาของที่อาจเป็นอันตรายใส่คู่รักของฉัน
- คู่รักของฉันปาของที่อาจเป็นอันตรายใส่ฉัน

4. ความรุนแรงทางเพศ

- ฉันสั่งให้คู่รักของฉันมีเพศสัมพันธ์โดยไม่ใช้ถุงยางอนามัย
- คู่รักของฉันสั่งให้ฉันมีเพศสัมพันธ์โดยไม่ใช้ถุงยางอนามัย

5. การทำร้ายจนบาดเจ็บ

- ฉันมีอาการเคล็ด ฟกช้ำ/บาดแผลจากการทะเลาะกับคู่รักของฉัน
- คู่รักของฉันมีอาการเคล็ด ฟกช้ำ/บาดแผลจากการทะเลาะกับฉัน

นำข้อกระทงที่ได้มาจัดเป็นมาตรวัดความถี่ของการใช้ความรุนแรงในคู่รักแบบ 7 ช่วง คำตอบมีดังนี้

0 = ไม่เคยทำเลย	หมายถึง ไม่เคยกระทำ/ถูกกระทำเหตุการณ์นี้เลย
1 = 1 ครั้ง	หมายถึง เคยกระทำ/ถูกกระทำเหตุการณ์นี้ 1 ครั้ง

2 = 2 ครั้ง	หมายถึง	เคยกระทำ/ถูกระงับเหตุการณ์นี้ 2 ครั้ง
3 = 3 - 5 ครั้ง	หมายถึง	เคยกระทำ/ถูกระงับเหตุการณ์นี้ 3-5 ครั้ง
4 = 6 - 10 ครั้ง	หมายถึง	เคยกระทำ/ถูกระงับเหตุการณ์นี้ 6-10 ครั้ง
5 = 11 - 20 ครั้ง	หมายถึง	เคยกระทำ/ถูกระงับเหตุการณ์นี้ 11-20 ครั้ง
6 = มากกว่า 20 ครั้ง	หมายถึง	เคยกระทำ/ถูกระงับเหตุการณ์นี้มากกว่า 20 ครั้ง

จากนั้นนำมาตรวจวัดความรุนแรงในคูรั๊กไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มคนทำงานที่ระบุไว้ข้างต้น

5.2 นำข้อมูลที่ได้มาประมวลผลด้วยโปรแกรม SPSS for Windows โดยแยกวิเคราะห์แต่ละด้าน เริ่มต้นด้วยการใช้สถิติทดสอบที (t -test independent) วิเคราะห์ข้อกระทงรายข้อ โดยกำหนดเกณฑ์เปอร์เซ็นต์ที่ 73 หรือสูงกว่าแบ่งเป็นกลุ่มสูง และเปอร์เซ็นต์ที่ 27 หรือต่ำกว่าเป็นกลุ่มต่ำ ซึ่งในมิติการเป็นผู้กระทำ ความรุนแรงในคูรั๊กนั้น มีกลุ่มสูง 48 คน และกลุ่มต่ำ 44 ได้แก่ ด้านการต่อรอง มีคะแนนสูงสุด 21.52 คะแนน และมีคะแนนต่ำสุด 2.18 คะแนน ด้านความรุนแรงทางจิตใจ มีคะแนนสูงสุด 8.44 คะแนน และมีคะแนนต่ำสุด 0.27 คะแนน ด้านความรุนแรงทางกาย มีคะแนนสูงสุด 2.96 คะแนน และมีคะแนนต่ำสุด 0.09 คะแนน ด้านความรุนแรงทางเพศ มีคะแนนสูงสุด 4.96 คะแนน และมีคะแนนต่ำสุด 0.02 คะแนน และด้านการทำร้ายจนบาดเจ็บ มีคะแนนสูงสุด 1.60 คะแนน และมีคะแนนต่ำสุด 0 คะแนน เมื่อนำมาหาค่าคะแนนความแตกต่างของคะแนนรายข้อของทั้ง 2 กลุ่ม โดยใช้การทดสอบค่าที่ระดับนัยสำคัญ .05 ปรากฏว่าข้อกระทงทุกข้อของด้านการต่อรอง ด้านความรุนแรงทางจิตใจและด้านความรุนแรงทางกายผ่านเกณฑ์ทั้งหมด แต่ด้านความรุนแรงทางเพศไม่ผ่านเกณฑ์ 1 ข้อ นอกจากนี้ด้านการบาดเจ็บไม่ผ่านเกณฑ์ 2 ข้อ สำหรับมิติการเป็นผู้ถูกระงับความรุนแรงในคูรั๊กนั้น มีกลุ่มสูง 53 คน และกลุ่มต่ำ 53 คน ได้แก่ ด้านการต่อรอง มีคะแนนสูงสุด 21.26 คะแนน และมีคะแนนต่ำสุด 2.42 คะแนน ด้านความรุนแรงทางจิตใจ มีคะแนนสูงสุด 6.15 คะแนน และมีคะแนนต่ำสุด 0.40 คะแนน ด้านความรุนแรงทางกาย มีคะแนนสูงสุด 1.64 คะแนน และมีคะแนนต่ำสุด 0.11 คะแนน ด้านความรุนแรงทางเพศ มีคะแนนสูงสุด 5.64 คะแนน และมีคะแนนต่ำสุด 0.04 คะแนน และด้านการทำร้ายจนบาดเจ็บ มีคะแนนสูงสุด 1.30 คะแนน และมีคะแนนต่ำสุด 0 คะแนน พบว่า ข้อกระทงทุกข้อของด้านการต่อรองและด้านความรุนแรงทางจิตใจผ่านเกณฑ์ทั้งหมด แต่ด้านความรุนแรงทางกายไม่ผ่านเกณฑ์ 3 ข้อ ด้านความรุนแรงทางเพศไม่ผ่านเกณฑ์ 1 ข้อ และด้านการบาดเจ็บไม่ผ่านเกณฑ์ 1 ข้อ (รายละเอียดในภาคผนวก ค)

5.3 นำข้อกระทงที่ผ่านเกณฑ์ข้างต้นมาวิเคราะห์ค่าสหสัมพันธ์ระหว่างข้อกับคะแนนรวมของข้ออื่นๆในมาตร (corrected item-total correlation หรือ CITC) แล้วนำไปเทียบกับค่า r วิกฤตของสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันที่ระดับนัยสำคัญ .01 (คนทำงานจำนวน 197 คน ใช้

เกณฑ์ $r = .16$) ข้อกระทงใดที่มีค่าสหสัมพันธ์ระหว่างข้อกับคะแนนรวมของข้ออื่นๆ ในมาตรต่ำกว่าค่า r ที่กำหนดไว้จะถูกคัดออก ในขั้นนี้มีการเป็นผู้กระทำควมรุนแรงในคูร์ักผ่านเกณฑ์ทั้งหมด แต่มีการเป็นผู้ถูกกระทำควมรุนแรงในคูร์ักนั้นผ่านเกณฑ์ทั้งหมดใน 4 ด้าน ยกเว้นด้านการทำร้ายจนบาดเจ็บไม่ผ่านเกณฑ์ 1 ข้อ (รายละเอียดในภาคผนวก ค)

สรุป มาตรวัดควมรุนแรงในคูร์ักจากที่สร้างมา 60 ข้อ มีข้อกระทงที่ผ่านการคัดเลือกทั้งสิ้น 52 ข้อ ดังนี้ มีการเป็นผู้กระทำควมรุนแรงในคูร์ัก ด้านการต่อรอง ด้านควมรุนแรงทางจิตใจและด้านควมรุนแรงทางกาย มีข้อกระทงที่ผ่านด้านละ 6 ข้อ ด้านควมรุนแรงทางเพศและด้านการบาดเจ็บผ่านเกณฑ์ 5 ข้อ สำหรับมีการเป็นผู้ถูกกระทำควมรุนแรงในคูร์ักนั้น ด้านการต่อรองและด้านควมรุนแรงทางจิตใจ มีข้อกระทงที่ผ่าน 6 ข้อ ด้านควมรุนแรงทางกาย มีข้อกระทงที่ผ่าน 3 ข้อ ด้านควมรุนแรงทางเพศและด้านการทำร้ายจนบาดเจ็บผ่านเกณฑ์ 5 ข้อ

5.4 ต่อมาได้ดำเนินการวิเคราะห์ควมเที่ยง (reliability) โดยคำนวณค่าควมเที่ยงแบบสอดคล้องภายใน (internal consistency) ด้วยค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาแบบครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) พบว่าควมเที่ยงแบบสอดคล้องภายในของแต่ละด้านและควมเที่ยงแบบสอดคล้องภายในของทั้งมาตรอยู่ในระดับค่อนข้างสูง ดังตารางที่ 9

ตารางที่ 9

ควมเที่ยงแบบสอดคล้องภายในของมาตรวัดควมรุนแรงในคูร์ัก ($N = 197$)

ด้าน	มาตรปรับปรุงครั้งที่ 1		มาตรปรับปรุงครั้งที่ 2	
	จำนวนข้อกระทง	สัมประสิทธิ์แอลฟา	จำนวนข้อกระทง	สัมประสิทธิ์แอลฟา
1. การต่อรอง	12	.96	-	-
2. ทางจิตใจ	12	.94	12	.94
3. ทางกาย	9	.90	6	.88
4. ทางเพศ	10	.82	8	.78
5. การบาดเจ็บ	9	.83	6	.84
รวม	52	.91	32	.92

จากนั้นดำเนินการวิเคราะห์ควมเที่ยงโดยคำนวณค่าควมเที่ยงแบบสอดคล้องภายในด้วยค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาแบบครอนบาค ซึ่งจำแนกเป็นมาตรวัดการกระทำและการถูกกระทำควมรุนแรงในคูร์ัก พบว่าควมเที่ยงแบบสอดคล้องภายในของแต่ละด้านและควมเที่ยงแบบสอดคล้องภายในของทั้งมาตรอยู่ในระดับค่อนข้างสูงยกเว้นมาตรวัดการกระทำควมรุนแรงทางเพศ

และการบาดเจ็บ รวมถึงมาตรวัดการถูกกระทำ ความรุนแรงทางเพศที่ได้ค่าต่ำกว่า .70 ดังแสดงในตารางที่ 10

ตารางที่ 10

ความเที่ยงแบบสอดคล้องภายในของมาตรวัดการกระทำ ความรุนแรงและการถูกกระทำ ความรุนแรงในคูรััก (N = 197)

ด้าน	มาตรปรับปรุงครั้งที่ 1		มาตรปรับปรุงครั้งที่ 2	
	จำนวนข้อ กระทบ	สัมประสิทธิ์ แอลฟา	จำนวนข้อ กระทบ	สัมประสิทธิ์ แอลฟา
<u>การกระทำ ความรุนแรง</u>				
1. การต่อรอง	6	.91	-	-
2. ทางจิตใจ	6	.91	6	.91
3. ทางกาย	6	.83	3	.77
4. ทางเพศ	5	.58	4	.52
5. การบาดเจ็บ	4	.75	3	.67
รวม	27	.83	16	.85
<u>การถูกกระทำ ความรุนแรง</u>				
1. การต่อรอง	6	.93	-	-
2. ทางจิตใจ	6	.90	6	.90
3. ทางกาย	3	.78	3	.78
4. ทางเพศ	5	.67	4	.57
5. การบาดเจ็บ	5	.83	3	.74
รวม	25	.83	16	.85

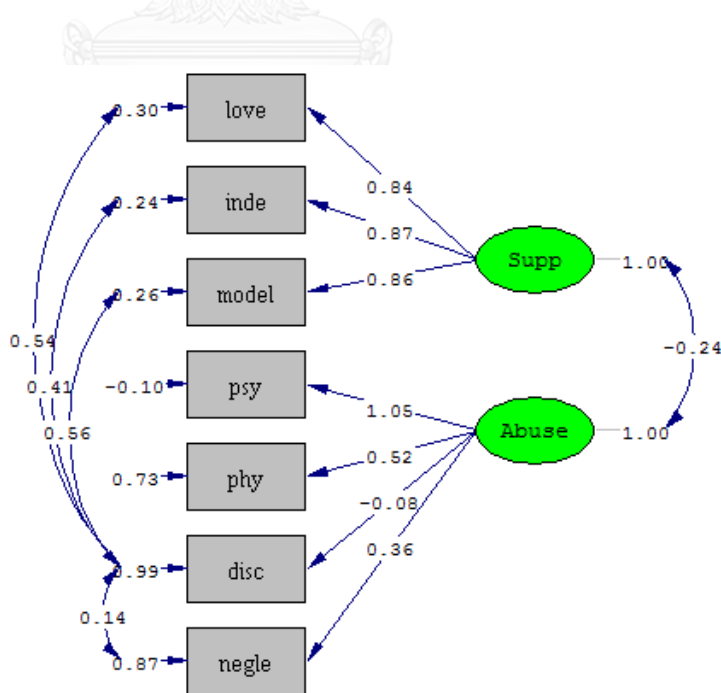
การทดสอบโมเดลการวัด

การทดสอบโมเดลการวัดใช้วิธีการวิเคราะห์ห้องศ์ประกอบเชิงยืนยัน (confirmatory factor analysis) เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงภาวะสันนิษฐาน โดยนำข้อกระทงที่ผ่านเกณฑ์ การพิจารณาข้างต้นมาทดสอบโมเดลการวัดตัวแปรประสพการณ์ทางบวกและประสพการณ์ทางลบ จากพ่อแม่ รูปแบบความผูกพัน ความหลงตนเองการเป็นผู้กระทำ ความรุนแรงในคูรัักและการเป็น

ผู้ถูกกระทำความรุนแรงในคู่รัก กับกลุ่มคนทำงานที่ใช้ในการพัฒนามาตร จำนวน 197 คน พบผลการทดสอบ ดังนี้

โมเดลการวัดประสบการณ์ทางบวกและทางลบจากพ่อแม่

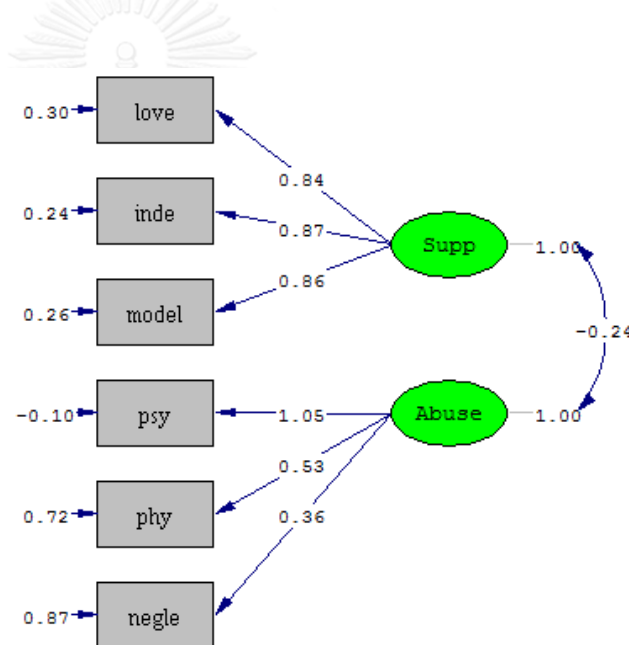
1. โมเดลการวัดตัวแปรประสบการณ์ทางบวก (Supp) และประสบการณ์ทางลบจากพ่อแม่ (Abus) ซึ่งมีการปรับแก้โดยอนุโลมให้ความคลาดเคลื่อนของตัวแปรสังเกตได้สามารถสัมพันธ์กันได้ ผลปรากฏว่า โมเดลสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์พอสมควร โดยพิจารณาจากค่าไค-สแควร์ซึ่งมีค่าเท่ากับ 12.26 ($\chi^2 = 12.26, df = 9, p = .199$) และค่าประมาณของรากที่สองของค่าเฉลี่ยความคลาดเคลื่อนกำลังสองเท่ากับ .04 ซึ่งในมิติประสบการณ์ทางบวกหรือการได้รับการสนับสนุนจากพ่อแม่พบว่า องค์ประกอบการได้รับความรักและการสนับสนุน (love) มีน้ำหนักบรรจุเท่ากับ .84 องค์ประกอบการได้รับความเป็นอิสระ (inde) มีน้ำหนักบรรจุเท่ากับ .87 และองค์ประกอบการได้รับความเป็นธรรมและเป็นตัวอย่างที่ดี (model) มีน้ำหนักบรรจุเท่ากับ .86 ส่วนมิติประสบการณ์ทางลบหรือการได้รับความรุนแรงจากพ่อแม่พบว่า องค์ประกอบความรุนแรงทางใจ (psy) มีน้ำหนักบรรจุเท่ากับ 1.05 องค์ประกอบความรุนแรงทางกาย (phy) มีน้ำหนักบรรจุเท่ากับ .52 องค์ประกอบการสร้างวินัยโดยไม่ใช้ความรุนแรง (disc) มีน้ำหนักบรรจุเท่ากับ -.08 และองค์ประกอบการละเลย (negle) มีน้ำหนักบรรจุเท่ากับ .36 ซึ่งทุกองค์ประกอบมีอิทธิพลต่อ ตัวแปรแฝงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ยกเว้นองค์ประกอบการสร้างวินัยโดยไม่ใช้ความรุนแรง ดังภาพที่ 3

Chi-Square=12.26, df=9, P-value=0.19924, RMSEA=0.043

ภาพที่ 3 โมเดลการวัดประสบการณ์ทางบวกและทางลบจากพ่อแม่แบบ 7 องค์ประกอบ

2. จากนั้นจึงตัดองค์ประกอบการสร้างวินัยโดยใช้ความรุนแรงออกทำให้ได้ผลการวิเคราะห์ ดังนี้ โมเดลการวัดตัวแปรการสนับสนุนจากพ่อแม่มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์เพราะมีค่าสถิติไค-สแควร์ เท่ากับ 10.80 ($\chi^2 = 10.80$, $df = 8$, $p = .213$) และมีค่าประมาณของรากที่สองของค่าเฉลี่ยความคลาดเคลื่อนกำลังสอง เท่ากับ .04 ซึ่งในมิติประสบการณ์ทางบวกหรือการได้รับการสนับสนุนจากพ่อแม่พบว่า องค์ประกอบการได้รับความรักและการสนับสนุน มีน้ำหนักบรรจุเท่ากับ .84 องค์ประกอบการได้รับความเป็นอิสระมีน้ำหนักบรรจุเท่ากับ .87 และองค์ประกอบการได้รับความเป็นธรรมและเป็นตัวอย่างที่ดีมีน้ำหนักบรรจุเท่ากับ .86 ส่วนมิติประสบการณ์ทางลบหรือการได้รับความรุนแรงจากพ่อแม่พบว่า องค์ประกอบความรุนแรงทางใจ มีน้ำหนักบรรจุเท่ากับ 1.05 องค์ประกอบความรุนแรงทางกาย มีน้ำหนักบรรจุเท่ากับ .53 และองค์ประกอบการละเลย มีน้ำหนักบรรจุเท่ากับ .36 ซึ่งทุกองค์ประกอบมีอิทธิพลต่อตัวแปรแฝงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ดังภาพที่ 4

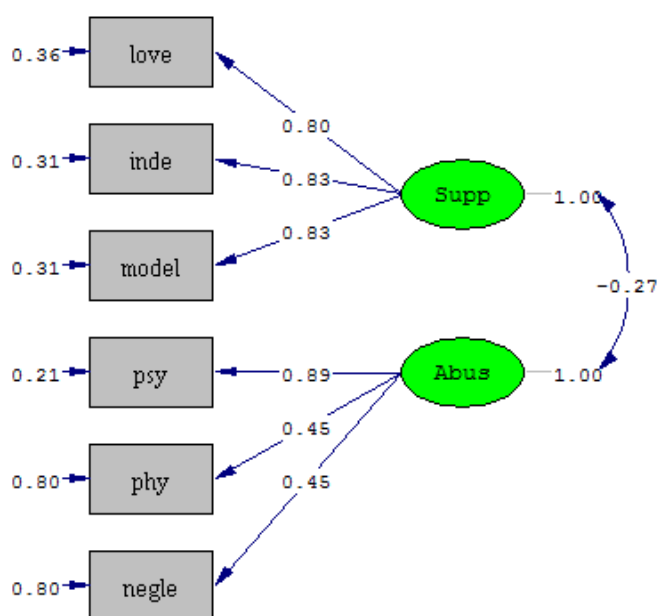

Chi-Square=10.80, df=8, P-value=0.21326, RMSEA=0.042

ภาพที่ 4 โมเดลการวัดประสบการณ์ทางบวกและทางลบจากพ่อแม่แบบ 6 องค์ประกอบ

3. เนื่องจากจำนวนข้อของมาตรวัดนี้มีจำนวนถึง 34 ข้อ ผู้วิจัยต้องการให้มาตรวัดนี้สั้นลง จึงนำแต่ละองค์ประกอบมาลดจำนวนข้อลงให้เหลือองค์ประกอบละ 3 ข้อ โดยพิจารณาตัดข้อที่มีค่า CITC ต่ำและข้อที่ตัดออกแล้วทำให้ค่าความเที่ยงสูงขึ้น (ดูตารางที่ ข 1 และ ข 2) นอกจากนี้ค่าสหสัมพันธ์ขององค์ประกอบเมื่อตัดจำนวนข้อเหลือองค์ประกอบละ 3 ข้อ พบว่า ค่าสหสัมพันธ์สูงขึ้นกว่าเดิมเล็กน้อย (ดูภาคผนวก ตารางที่ ข 3) จากนั้นนำมาทดสอบโมเดลการวัดประสบการณ์ทางบวกและทางลบที่ได้รับจากพ่อแม่ มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์เป็นอย่างดีโดยไม่ต้องปรับ

โมเดล มีค่าสถิติไค-สแควร์ เท่ากับ 14.19 ($\chi^2 = 14.19, df = 8, p = .077$) และมีค่าประมาณของ รากที่สองของค่าเฉลี่ยความคลาดเคลื่อนกำลังสอง เท่ากับ .06 ซึ่งมีติประสพการณ์ทางบวก องค์ประกอบการได้รับความรักและการสนับสนุน มีน้ำหนักบรรจุเท่ากับ .80 องค์ประกอบการได้รับความ เป็นอิสระ มีน้ำหนักบรรจุเท่ากับ .83 และองค์ประกอบการได้รับความเป็นธรรมและเป็น ตัวอย่างที่ดี มีน้ำหนักบรรจุเท่ากับ .83 สำหรับมิติประสพการณ์ทางลบ องค์ประกอบความรุนแรงทาง ใจ มีน้ำหนักบรรจุเท่ากับ .89 องค์ประกอบความรุนแรงทางกาย มีน้ำหนักบรรจุเท่ากับ .45 และ องค์ประกอบ การละเลย มีน้ำหนักบรรจุเท่ากับ .45 ซึ่งทุกองค์ประกอบมีอิทธิพลต่อตัวแปรแฝงอย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติ ดังภาพที่ 5

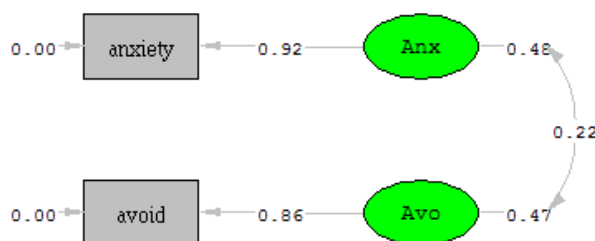
Chi-Square=14.19, df=8, P-value=0.07689, RMSEA=0.063

ภาพที่ 5 โมเดลการวัดประสพการณ์ทางบวกและทางลบจากพ่อแม่แบบองค์ประกอบละ 3 ข้อ

โมเดลการวัดรูปแบบความผูกพัน

จากการทดสอบโมเดลการวัดรูปแบบความผูกพันแบบวิตกกังวล (Anx) และแบบหลีกเลี่ยง (Avo) พบว่า มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์เป็นอย่างดี เมื่อพิจารณาจากค่าสถิติไค-สแควร์ เท่ากับศูนย์ ($\chi^2 = 0.00, df = 1, p = .836$) และมีค่าประมาณของรากที่สองของค่าเฉลี่ย ความคลาดเคลื่อนกำลังสองเท่ากับศูนย์ ซึ่งมีจำนวนองค์ประกอบละ 24 ข้อ โดยมีมิติความวิตกกังวล (anxiety) มีน้ำหนักบรรจุเท่ากับ .92 และมีมิติการหลีกเลี่ยง (avoid) มีน้ำหนักบรรจุเท่ากับ .86 ดัง

ภาพที่ 6 โดยมีค่าสหสัมพันธ์ระหว่าง 2 ตัวแปร เท่ากับ .46 โดยองค์ประกอบความวิตกกังวลมีค่า $M = 2.52$ และ $SD = 0.64$ ส่วนองค์ประกอบการหลีกเลี่ยงมีค่า $M = 2.66$ $SD = 0.59$

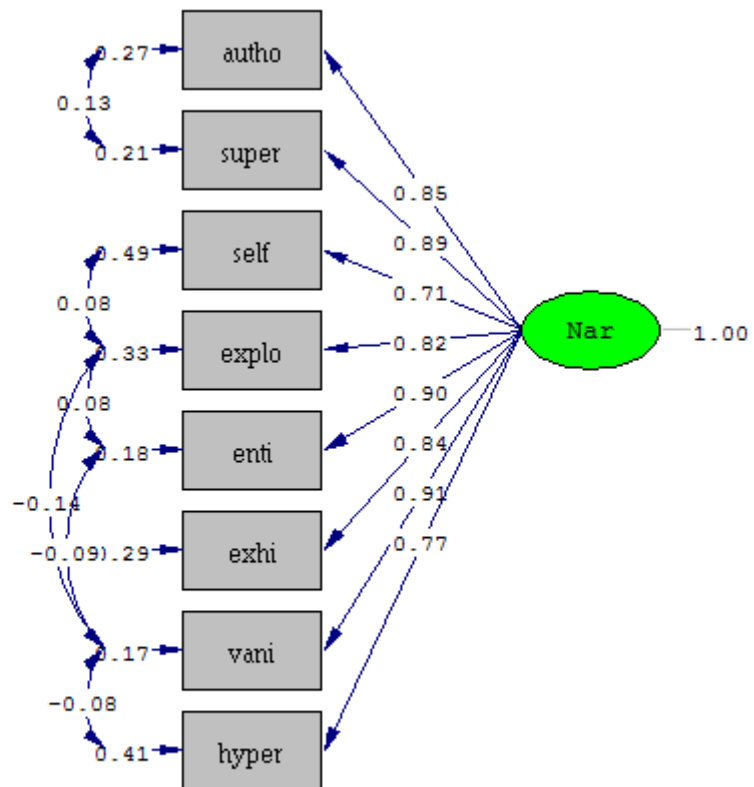

Chi-Square=0.00, df=1, P-value=0.83609, RMSEA=0.000

ภาพที่ 6 โมเดลการวัดรูปแบบความผูกพัน

โมเดลการวัดความหลงตนเอง

ผลการทดสอบโมเดลการวัดความหลงตนเอง (Nar) พบว่า เมื่อมีการปรับแก้โดยอนุโลม ให้ความคลาดเคลื่อนของตัวแปรสังเกตได้สามารถสัมพันธ์กันได้ ผลปรากฏว่า โมเดลการวัดสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์พอสมควร โดยพิจารณาจากค่าไค-สแควร์ซึ่งมีค่าแตกต่างจากศูนย์อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ($\chi^2 = 21.95$, $df = 14$, $p = .080$) และค่าประมาณของรากที่สองของค่าเฉลี่ยความคลาดเคลื่อนกำลังสองเท่ากับ 0.05 ซึ่งมีค่าเข้าใกล้ศูนย์ โดยองค์ประกอบความหลงตนเอง มีจำนวน 48 ข้อ 8 ด้าน ได้แก่ ด้านอำนาจหน้าที่ (autho) มีน้ำหนักบรรจุเท่ากับ .85 ด้านเหนือกว่าผู้อื่น (super) มีน้ำหนักบรรจุเท่ากับ .89 ด้านความสามารถในการพึ่งตนเอง (self) มีน้ำหนักบรรจุเท่ากับ .71 ด้านการแสวงหาผลประโยชน์ (explo) มีน้ำหนักบรรจุเท่ากับ .82 ด้านการสมควรได้มากกว่าที่เป็นอยู่ (enti) มีน้ำหนักบรรจุเท่ากับ .90 ด้านการชอบแสดงออก (exhi) มีน้ำหนักบรรจุเท่ากับ .84 ด้านความทะนงตน (vani) มีน้ำหนักบรรจุเท่ากับ .91 และด้านการหัวนโหมมากกว่าปกติ (hyper) มีน้ำหนักบรรจุเท่ากับ .77 ดังภาพที่ 7 และมีค่าสหสัมพันธ์ระหว่าง 8 องค์ประกอบ ดังตารางที่ 11

Chi-Square=21.95, df=14, P-value=0.07956, RMSEA=0.054

ภาพที่ 7 โมเดลการวัดความหลงตนเอง

ตารางที่ 11

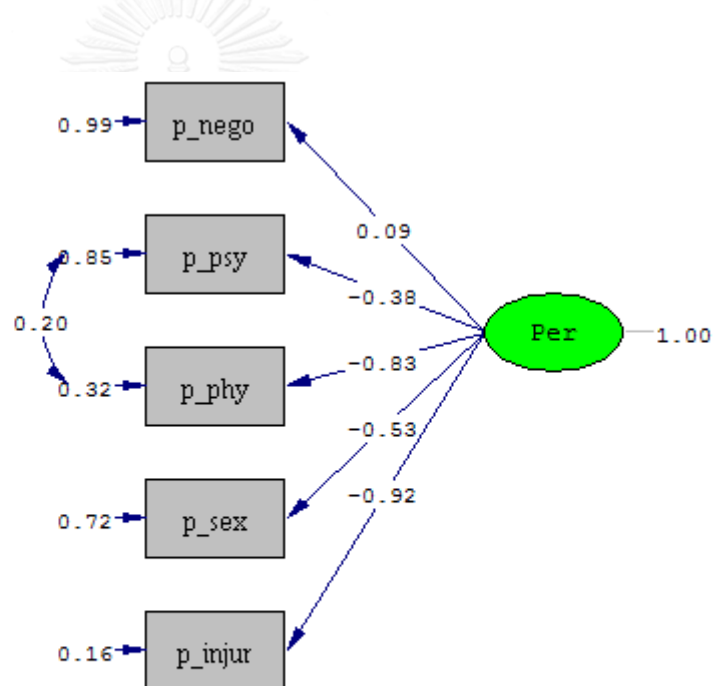
ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของมาตรวัดความหลงตนเอง

องค์ประกอบ	M	SD	(r)							
ของมาตร			autho	super	self	explo	enti	exhi	vanity	hyper
autho	2.16	0.72	1.00							
super	2.17	0.78	.89**	1.00						
self	2.31	0.86	.64**	.70**	1.00					
explo	2.02	0.78	.69**	.73**	.69**	1.00				
enti	2.15	0.75	.78**	.80**	.67**	.82**	1.00			
exhi	2.13	0.84	.73**	.74**	.57**	.66**	.74**	1.00		
vanity	2.34	0.88	.78**	.82**	.62**	.59**	.73**	.79**	1.00	
hyper	1.96	0.75	.63**	.65**	.55**	.66**	.71**	.66**	.60**	1.00

** $p < .01$.

โมเดลการวัดการกระทำความรุนแรงต่อคู่รัก

1. ผลการทดสอบโมเดลการวัดตัวแปรการเป็นผู้กระทำความรุนแรงต่อคู่รัก (Per) และการปรับแก้โดยอนุโลมให้ความคลาดเคลื่อนของตัวแปรสังเกตได้สามารถสัมพันธ์กันได้ พบว่า สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ เนื่องจากมีค่าสถิติไค-สแควร์ เท่ากับ 8.62 ($\chi^2 = 8.62, df = 4, p = .071$) และค่าประมาณของรากที่สองของค่าเฉลี่ยความคลาดเคลื่อนกำลังสองมีค่าเท่ากับ .08 โดยองค์ประกอบการต่อรอง (p_nego) มีน้ำหนักบรรจุเท่ากับ .09 องค์ประกอบความรุนแรงทางใจ (p_psy) มีน้ำหนักบรรจุเท่ากับ -.38 องค์ประกอบความรุนแรงทางกาย (p_phy) มีน้ำหนักบรรจุเท่ากับ -.83 องค์ประกอบความรุนแรงทางเพศ (p_sex) มีน้ำหนักบรรจุเท่ากับ -.53 และ องค์ประกอบการบาดเจ็บ (p_injur) มีน้ำหนักบรรจุเท่ากับ -.92 ซึ่งทุกองค์ประกอบมีอิทธิพลต่อ ตัวแปรแฝงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ยกเว้นองค์ประกอบการต่อรอง ดังภาพที่ 8

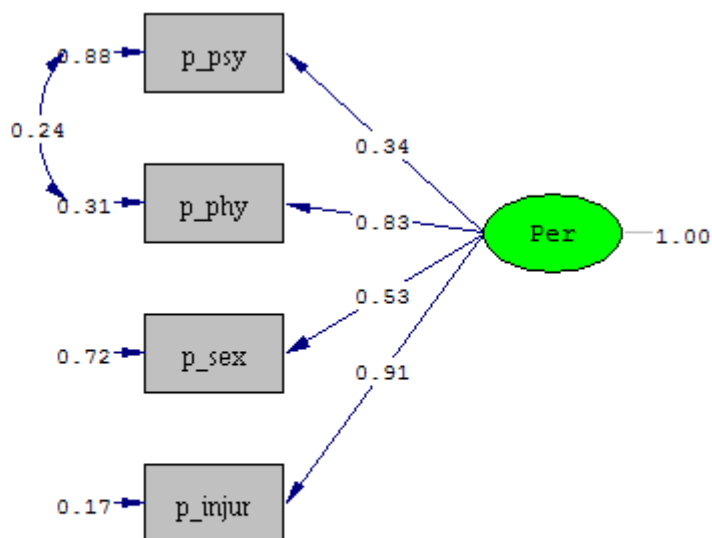

Chi-Square=8.62, df=4, P-value=0.07139, RMSEA=0.077

ภาพที่ 8 โมเดลการวัดการกระทำความรุนแรงต่อคู่รักแบบ 5 องค์ประกอบ 27 ข้อ

2. จากนั้นจึงตัดองค์ประกอบการต่อรองออก และวิเคราะห์โมเดลการวัดการเป็นผู้กระทำ ความรุนแรงในคู่รัก รวมถึงปรับแก้โดยอนุโลมให้ความคลาดเคลื่อนของตัวแปรสังเกตได้สามารถ สัมพันธ์กันได้ พบว่า สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ เนื่องจากมีค่าสถิติไค-สแควร์ เท่ากับ 0.26 ($\chi^2 = 0.26, df = 1, p = .612$) และค่าประมาณของรากที่สองของค่าเฉลี่ยความคลาดเคลื่อน

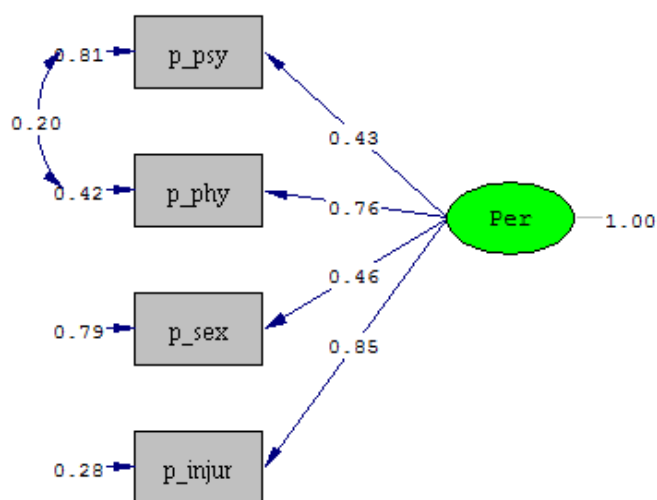
กำลังสองมีค่าเท่ากับ 0.00 โดยองค์ประกอบความรุนแรงทางใจ (p_psy) มีน้ำหนักบรรจุเท่ากับ -.34 องค์ประกอบความรุนแรงทางกาย มีน้ำหนักบรรจุเท่ากับ .83 องค์ประกอบความรุนแรงทางเพศ มีน้ำหนักบรรจุเท่ากับ .53 และองค์ประกอบการบาดเจ็บ มีน้ำหนักบรรจุเท่ากับ .91 ซึ่งทุกองค์ประกอบมีอิทธิพลต่อตัวแปรแฝงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ภาพที่ 9

Chi-Square=0.26, df=1, P-value=0.61201, RMSEA=0.000

ภาพที่ 9 โมเดลการวัดการกระทำความรุนแรงต่อคู่รักแบบ 4 องค์ประกอบ 21 ข้อ

3. เนื่องจากผู้วิจัยต้องการให้มาตรวัดนี้สั้นลงจึงได้นำแต่ละองค์ประกอบมาลดจำนวนข้อลง ด้านความรุนแรงทางกายเหลือ 3 ข้อ ทางเพศเหลือ 4 ข้อ และการทำร้ายจนบาดเจ็บเหลือ 3 ข้อ โดยพิจารณาตัดข้อที่มีค่า CITC ต่ำและข้อที่ตัดออกแล้วทำให้ค่าความเที่ยงสูงขึ้น (ดูตารางที่ ค 1) นอกจากนี้ค่าสหสัมพันธ์ขององค์ประกอบเมื่อตัดจำนวนข้อลงแล้ว พบว่า ค่าสหสัมพันธ์โดยรวมใกล้เคียงกับมาตรที่ยังไม่ตัดข้อ (ดูตารางที่ ค 3) ทำให้ได้ผลการวิเคราะห์ซึ่งมีการปรับแก้โดยอนุโลมให้ความคลาดเคลื่อนของตัวแปรสังเกตได้สามารถสัมพันธ์กันได้ ผลปรากฏว่า โมเดลสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์พอสมควร โดยพิจารณาจากค่าไค-สแควร์ซึ่งมีค่าเท่ากับ 2.42 ($\chi^2 = 2.42$, $df = 1$, $p = .120$) และค่าประมาณของรากที่สองของค่าเฉลี่ยความคลาดเคลื่อนกำลังสองเท่ากับ .09 โดยองค์ประกอบความรุนแรงทางใจ มีน้ำหนักบรรจุเท่ากับ .43 องค์ประกอบความรุนแรงทางกาย มีน้ำหนักบรรจุเท่ากับ .76 องค์ประกอบความรุนแรงทางเพศ มีน้ำหนักบรรจุเท่ากับ .46 และองค์ประกอบการทำร้ายจนบาดเจ็บ มีน้ำหนักบรรจุเท่ากับ .85 ซึ่งทุกองค์ประกอบมีอิทธิพลต่อตัวแปรแฝงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ดังภาพที่ 10

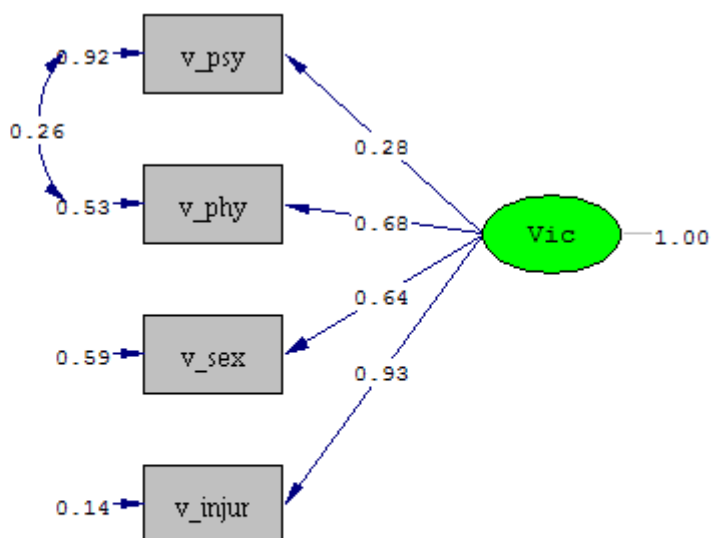

Chi-Square=2.42, df=1, P-value=0.11964, RMSEA=0.085

ภาพที่ 10 โมเดลการวัดการกระทำ ความรุนแรงต่อคู่รัก 4 องค์ประกอบ 16 ข้อ

โมเดลการวัดการถูกกระทำ ความรุนแรงจากคู่รัก

1. โมเดลการวัดการเป็นผู้ถูกกระทำ ความรุนแรงจากคู่รัก (Vic) โดยนำข้อกระทงที่ผ่านเกณฑ์การคัดเลือกมา 4 องค์ประกอบ โดยข้อกระทงมีข้อความคล้ายกับมาตราวัดการกระทำ ความรุนแรงต่อคู่รัก จำนวน 16 ข้อ เท่ากัน และมีค่าสหสัมพันธ์ใกล้เคียงกับ 21 ข้อ (ดูตารางที่ ค 4) พบว่า เมื่อมีการปรับแก้โดยอนุโลมให้ความคลาดเคลื่อนของตัวแปรสังเกตได้สามารถสัมพันธ์กันได้ ผลปรากฏว่า โมเดลสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยพิจารณาจากค่าไค-สแควร์ซึ่งมีค่าเท่ากับ 0.04 ($\chi^2 = 0.04, df = 1, p = .844$) และค่าประมาณของรากที่สองของค่าเฉลี่ยความคลาดเคลื่อน กำลังสองเท่ากับ 0.00 โดยองค์ประกอบความรุนแรงทางใจ (v_psy) มีน้ำหนักบรรจุเท่ากับ .28 องค์ประกอบความรุนแรงทางกาย (v_phy) มีน้ำหนักบรรจุเท่ากับ .68 องค์ประกอบความรุนแรงทางเพศ (v_sex) มีน้ำหนักบรรจุเท่ากับ .64 และองค์ประกอบการบาดเจ็บ (v_injur) มีน้ำหนักบรรจุเท่ากับ .93 ซึ่งทุกองค์ประกอบมีอิทธิพลต่อตัวแปรแฝงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ดังภาพที่ 11

Chi-Square=0.04, df=1, P-value=0.84386, RMSEA=0.000

ภาพที่ 11 โมเดลการวัดการถูกรบกวนจากความรุนแรงจากคูรัก 4 องค์ประกอบ 16 ข้อ

การพิจารณาจริยธรรมการวิจัย

งานวิจัยนี้ผ่านการพิจารณาจากคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในคน กลุ่มสหสถาบัน ชุดที่ 1 โดยให้การรับรองเมื่อ วันที่ 9 กรกฎาคม 2555

ชั้นศึกษาจริง

กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาคือ ผู้ใหญ่วัยทำงานทั้งเพศชายและหญิง ซึ่งเก็บข้อมูลจากบุคคลที่ทำงานอยู่ในหน่วยงานราชการและองค์กรเอกชนที่ทำงานอยู่ในพื้นที่ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคกลางและภาคใต้ จำนวนภาคละ 400 คน โดยเก็บจากหน่วยงานราชการ 200 คน และหน่วยงานเอกชน 200 คน ซึ่งได้ติดต่อผ่านฝ่ายบุคคลและผู้บังคับบัญชาของกลุ่มคนทำงานเพื่อตอบแบบสอบถาม

การพิทักษ์สิทธิ์กลุ่มประชากรหรือผู้มีส่วนร่วมในการวิจัย

การเก็บข้อมูลจากกลุ่มคนทำงานจะเก็บจากผู้ที่มีครใจในการตอบแบบสอบถามเท่านั้น นอกจากนี้ได้ให้ความรู้และวิธีการระงับความรุนแรงในครอบครัว รวมถึงข้อมูลการแจ้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเมื่อประสบเหตุการณ์ความรุนแรง อาทิ สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ทั้ง 75 จังหวัด, มูลนิธิเพื่อนหญิง, ศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็ก เยาวชนและสตรี สำนักงานตำรวจแห่งชาติ เป็นต้น (ดูในภาคผนวก ก)

บทที่ 3

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในงานวิจัยนี้ จะนำเสนอออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

1. ลักษณะทางประชากรของผู้เข้าร่วมการวิจัย
2. การวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น
3. การทดสอบสมมติฐาน

สัญลักษณ์ที่ใช้แทนตัวแปรในการวิจัย

Supp	หมายถึง	ประสบการณ์การสนับสนุนในวัยเด็ก (ตัวแปรแฝง)
Abus	หมายถึง	ประสบการณ์ความรุนแรงในวัยเด็ก (ตัวแปรแฝง)
love	หมายถึง	การให้ความรัก/การสนับสนุนจากผู้เลี้ยงดู
inde	หมายถึง	การส่งเสริมความเป็นอิสระจากผู้เลี้ยงดู
model	หมายถึง	การเป็นตัวอย่างที่ดี/ให้ความเป็นธรรมชาติของผู้เลี้ยงดู
psy	หมายถึง	ความรุนแรงทางอารมณ์จากผู้เลี้ยงดู
phy	หมายถึง	ความรุนแรงทางกายจากผู้เลี้ยงดู
negle	หมายถึง	การละเลย/ทอดทิ้งจากผู้เลี้ยงดู
Anx	หมายถึง	ความวิตกกังวลในความผูกพัน (ตัวแปรแฝง)
Avo	หมายถึง	การหลบหนีในความผูกพัน (ตัวแปรแฝง)
anxiety	หมายถึง	ความวิตกกังวลในความผูกพัน (ตัวแปรสังเกตได้)
avoid	หมายถึง	การหลบหนีในความผูกพัน (ตัวแปรสังเกตได้)
Nar	หมายถึง	ความหลงตนเอง (ตัวแปรแฝง)
autho	หมายถึง	ความหลงตนเองด้านอำนาจ
super	หมายถึง	ความหลงตนเองด้านความเหนือกว่า
self	หมายถึง	ความหลงตนเองด้านความสามารถในการพึ่งตนเอง
explo	หมายถึง	ความหลงตนเองด้านการแสวงหาผลประโยชน์
enti	หมายถึง	ความหลงตนเองด้านการสมควรได้มากกว่าที่เป็นอยู่
exhi	หมายถึง	ความหลงตนเองด้านการชอบแสดงออก

vanity	หมายถึง	ความหลงตนเองด้านความทะนงตน
hyper	หมายถึง	ความหลงตนเองแบบไม่แสดงออก
Per	หมายถึง	การกระทำความรุนแรงต่อคู่รัก (ตัวแปรแฝง)
p_psy	หมายถึง	การกระทำความรุนแรงต่อคู่รักทางจิตใจ
p_phy	หมายถึง	การกระทำความรุนแรงต่อคู่รักทางกาย
p_sex	หมายถึง	การกระทำความรุนแรงต่อคู่รักทางเพศ
p_inju	หมายถึง	การกระทำความรุนแรงต่อคู่รักจนบาดเจ็บ
Vic	หมายถึง	การถูกกระทำความรุนแรงจากคู่รัก (ตัวแปรแฝง)
v_psy	หมายถึง	การถูกกระทำความรุนแรงจากคู่รักทางจิตใจ
v_phy	หมายถึง	การถูกกระทำความรุนแรงจากคู่รักทางกาย
v_sex	หมายถึง	การถูกกระทำความรุนแรงจากคู่รักทางเพศ
v_inju	หมายถึง	การถูกกระทำความรุนแรงจากคู่รักจนบาดเจ็บ

สัญลักษณ์ที่ใช้แทนค่าสถิติในการวิจัย

<i>M</i>	หมายถึง	ค่ามัชฌิมเลขคณิต
<i>SD</i>	หมายถึง	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
<i>Min</i>	หมายถึง	คะแนนต่ำสุด
<i>Max</i>	หมายถึง	คะแนนสูงสุด
skewness	หมายถึง	ค่าความเบ้
kurtosis	หมายถึง	ค่าความโด่ง
TE	หมายถึง	อิทธิพลรวม
DE	หมายถึง	อิทธิพลทางตรง
IE	หมายถึง	อิทธิพลทางอ้อม
χ^2	หมายถึง	ค่าสถิติไคสแควร์
GFI	หมายถึง	ดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (Goodness-of-fit Index)
RMR	หมายถึง	ค่ารากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของส่วนที่เหลือ (Root Mean Square Residual)
RMSEA	หมายถึง	ค่ารากที่สองของความคลาดเคลื่อนในการประมาณค่า (Root Mean Square Error of Approximation)

ลักษณะทางประชากรของผู้เข้าร่วมการวิจัย

เมื่อตรวจสอบข้อมูลขาดหาย พบว่ามีจำนวนตัวแปรที่มีข้อมูลขาดหาย 53 ตัวแปร จาก 146 ตัวแปร จึงได้ทดแทนข้อมูลขาดหายด้วยวิธีการวิเคราะห์ถดถอย (regression substitution) ซึ่งทำให้ตัวแปรมีการกระจายตามความเป็นจริงมากกว่าการทดแทนด้วยค่าเฉลี่ย

ผู้เข้าร่วมการวิจัยจำนวนทั้งหมด 1,010 คน เป็นเพศชาย 454 คน และเพศหญิง 556 คน ส่วนใหญ่จัดอยู่ในกลุ่มที่กระทำความรุนแรงต่อคู่รักมากกว่าถูกกระทำความรุนแรงจากคู่รักเป็นเพศชาย ร้อยละ 33.04 และเพศหญิง ร้อยละ 33.99 รองลงมาคือกลุ่มที่ถูกกระทำมากกว่ากระทำความรุนแรง เป็นเพศชาย ร้อยละ 27.31 และเพศหญิง ร้อยละ 21.58 และกลุ่มที่สามคือกลุ่มที่ไม่กระทำและไม่ถูกกระทำความรุนแรง เป็นเพศชาย ร้อยละ 20.93 และเพศหญิง ร้อยละ 21.58 กลุ่มคนทำงานที่อาศัยอยู่ในภูมิภาคต่างๆของไทย อาทิ ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคใต้ และภาคกลาง จำนวนใกล้เคียงกันทุกภาค โดยมีอายุอยู่ในช่วง 31-40 ปี สูงที่สุด เป็นเพศชาย ร้อยละ 38.33 และเพศหญิง ร้อยละ 38.49 รองลงมาอยู่ในช่วง 18-30 ปี เป็นเพศชาย ร้อยละ 20.48 และเพศหญิง ร้อยละ 32.55 และอยู่ในช่วง 41-50 ปี เป็นเพศชาย ร้อยละ 25.77 และเพศหญิง ร้อยละ 21.40 สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีมากที่สุด เป็นเพศชาย ร้อยละ 37.67 และเพศหญิง ร้อยละ 55.76 รองลงมาระดับมัธยมศึกษา เพศชาย ร้อยละ 36.78 และเพศหญิง ร้อยละ 20.86 ส่วนใหญ่ทำงานราชการ เพศชาย ร้อยละ 52.86 และเพศหญิง ร้อยละ 56.84 รองลงมาทำงานเอกชน เพศชาย ร้อยละ 33.04 และเพศหญิง ร้อยละ 28.78 ส่วนใหญ่ได้รับการเลี้ยงดูจากแม่และพ่อของตนเอง เป็นเพศชาย ร้อยละ 73.13 และเพศหญิง ร้อยละ 74.28 ส่วนใหญ่รายงานว่ามีการรักในปัจจุบันเป็น คนรักคนแรก เป็นเพศชาย ร้อยละ 66.96 และเพศหญิง ร้อยละ 71.51 ซึ่งมีความสัมพันธ์กับคู่รักอยู่ในช่วง 6 เดือน-5 ปี มากที่สุด เป็นเพศชาย ร้อยละ 33.26 และเพศหญิง ร้อยละ 34.53 รองลงมา มีความสัมพันธ์กับคู่รัก 5-10 ปี เป็นเพศชาย ร้อยละ 25.33 และเพศหญิง ร้อยละ 31.30 สำหรับ สถานภาพสมรสส่วนใหญ่แต่งงานโดยจดทะเบียนสมรส เป็นเพศชาย ร้อยละ 61.23 และเพศหญิง ร้อยละ 55.76 ส่วนใหญ่รายงานว่าแต่งงานตั้งแต่ตอนอายุน้อยโดยแต่งงานตอนอายุไม่เกิน 20-25 ปี มากที่สุด คือเพศชาย ร้อยละ 25.99 และเพศหญิง ร้อยละ 35.07 รองลงมาแต่งงานเมื่ออายุ 26-30 ปี เพศชาย ร้อยละ 29.74 และเพศหญิง ร้อยละ 26.44 นอกจากนี้ยังรายงานว่าคู่รักของ พวกเขาทำงานเอกชนมากที่สุด เป็นเพศชาย ร้อยละ 32.96 และเพศหญิง ร้อยละ 29.37 รองลงมาทำงานราชการ เพศชาย ร้อยละ 24.89 และเพศหญิง ร้อยละ 31.71 และทำธุรกิจส่วนตัว เพศชาย ร้อยละ 28.03 และเพศหญิง ร้อยละ 25.22 กลุ่มคนทำงาน เพศชายส่วนใหญ่อายุมากกว่าคู่รัก ร้อยละ 77.31 และเพศหญิงมีอายุน้อยกว่าคู่รัก ร้อยละ 65.65 ส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาระดับ

ปริญญาตรี เพศชาย ร้อยละ 63.27 และเพศหญิง ร้อยละ 67.62 และส่วนใหญ่มีรายได้ใกล้เคียงกับ
คู่รักของตนเอง คือ เพศชาย ร้อยละ 57.56 และเพศหญิง ร้อยละ 57.48 ดังตารางที่ 12

ตารางที่ 12

จำนวนและร้อยละของผู้เข้าร่วมการวิจัย จำแนกตามลักษณะพื้นฐานต่างๆ (N = 1,010)

ตัวแปร	ลักษณะจำแนก	จำนวน (ร้อยละ)	
		ชาย	หญิง
1. จัดอยู่ในกลุ่ม พฤติกรรม	กระทำมากกว่าถูกกระทำรุนแรง	150 (33.04)	189 (33.99)
	กระทำรุนแรงฝ่ายเดียว	22 (4.85)	48 (8.63)
	ถูกกระทำมากกว่ากระทำรุนแรง	124 (27.31)	120 (21.58)
	ถูกกระทำรุนแรงฝ่ายเดียว	10 (2.20)	15 (2.71)
	กระทำและถูกกระทำรุนแรงพอกๆกัน	53 (11.67)	64 (11.51)
	ไม่กระทำและไม่ถูกกระทำรุนแรง	95 (20.93)	120 (21.58)
2. อาศัยอยู่ในภูมิภาค	เหนือ	145 (31.94)	154 (27.70)
	ตะวันออกเฉียงเหนือ	150 (33.04)	150 (26.98)
	ใต้	60 (13.21)	100 (17.98)
	กลาง	99 (21.81)	152 (27.34)
3. อายุ (ปี)	18-30	93 (20.48)	181 (32.55)
	31-40	174 (38.33)	214 (38.49)
	41-50	117 (25.77)	119 (21.40)
	มากกว่า 50	70 (15.42)	42 (7.56)
4. ระดับการศึกษาสูงสุด	ไม่ได้ศึกษา	1 (0.22)	1 (0.18)
	ประถมศึกษา	34 (7.49)	37 (6.66)
	มัธยมศึกษา	167 (36.78)	116 (20.86)
	ปริญญาตรี	171 (37.67)	310 (55.76)
	ปริญญาโท	25 (5.51)	40 (7.19)
	ปริญญาเอก	11 (2.42)	2 (0.36)
	อื่นๆ	45 (9.91)	50 (8.99)

ตารางที่ 12 (ต่อ)

ตัวแปร	ลักษณะจำแนก	จำนวน (ร้อยละ)	
		ชาย	หญิง
5. ทำงานสังกัด	ราชการ	240 (52.86)	316 (56.84)
	รัฐวิสาหกิจ	13 (2.87)	4 (0.72)
	เอกชน	150 (33.04)	160 (28.78)
	ธุรกิจส่วนตัว	47 (10.35)	64 (11.51)
	อื่นๆ	4 (0.88)	12 (2.16)
6. ผู้เลี้ยงดูในวัยเด็ก	แม่เท่านั้น	41 (9.03)	66 (11.87)
	พ่อเท่านั้น	17 (3.74)	15 (2.70)
	แม่และพ่อ	332 (73.13)	413 (74.28)
	แม่และพ่อเลี้ยง	24 (5.29)	26 (4.67)
	พ่อและแม่เลี้ยง	21 (4.63)	16 (2.88)
	อื่นๆ	19 (4.18)	20 (3.60)
7. จำนวนคู่รักในอดีตจนถึงปัจจุบัน (คน)	1	304 (66.96)	394 (71.51)
	2	78 (17.18)	104 (18.87)
	3	35 (7.71)	33 (5.99)
	มากกว่า 3	37 (8.15)	20 (3.63)
8. ระยะเวลาความสัมพันธ์กับคู่รักคนปัจจุบัน (ปี)	6 เดือน-5 ปี	151 (33.26)	192 (34.53)
	มากกว่า 5-10	115 (25.33)	174 (31.30)
	มากกว่า 10-15	78 (17.18)	77 (13.85)
	มากกว่า 15	110 (24.23)	113 (20.32)
9. สถานภาพสมรส	ไม่แต่งงาน (ไม่อยู่ด้วยกัน)	58 (12.78)	110 (19.78)
	ไม่แต่งงาน (อยู่ด้วยกัน)	38 (8.37)	45 (8.09)
	แต่งงาน (จดทะเบียนสมรส)	278 (61.23)	310 (55.76)
	แต่งงาน (ไม่ได้จดทะเบียนสมรส)	80 (17.62)	91 (16.37)
10. แต่งงานตอนอายุ (ปี)	ไม่เกิน 20-25	118 (25.99)	195 (35.07)
	26-30	135 (29.74)	147 (26.44)
	มากกว่า 30	86 (18.94)	65 (11.69)
	ไม่ได้แต่งงาน	115 (25.33)	149 (26.80)

ตารางที่ 12 (ต่อ)

ตัวแปร	ลักษณะจำแนก	จำนวน (ร้อยละ)	
		ชาย	หญิง
11. จำนวนบุตร (คน)	ไม่มี	24 (7.19)	46 (12.01)
	1	155 (46.41)	165 (43.08)
	2	124 (37.12)	133 (34.73)
	มากกว่า 2	31 (9.28)	39 (10.18)
12. คู่รักทำงานสังกัด	ราชการ	111 (24.89)	176 (31.71)
	รัฐวิสาหกิจ	23 (5.15)	28 (5.05)
	เอกชน	147 (32.96)	163 (29.37)
	ธุรกิจส่วนตัว	125 (28.03)	140 (25.22)
	อื่นๆ	40 (8.97)	48 (8.65)
13. อายุเมื่อเทียบกับคู่รัก	น้อยกว่า	60 (13.22)	365 (65.65)
	เท่ากัน	43 (9.47)	74 (13.31)
	มากกว่า	351 (77.31)	117 (21.04)
14. ระดับการศึกษาสูงสุดเมื่อเทียบกับคู่รัก	น้อยกว่า	69 (15.27)	90 (16.19)
	เท่ากัน	286 (63.27)	376 (67.62)
	มากกว่า	97 (21.46)	90 (16.19)
15. รายได้ต่อเดือนเมื่อเทียบกับคู่รัก	น้อยกว่า	46 (10.22)	172 (30.99)
	เท่ากัน	259 (57.56)	319 (57.48)
	มากกว่า	145 (32.22)	64 (11.53)
รวมทั้งหมด		454 (44.95)	556 (55.05)

การวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น

เมื่อนำข้อมูลมาวิเคราะห์รูปแบบ อัตราส่วนและระดับการกระทำความรุนแรงต่อคู่รัก พบว่า ผู้เข้าร่วมการวิจัยมีการกระทำความรุนแรงต่อคู่รัก 4 รูปแบบ ได้แก่ ทางจิตใจ ทางกาย ทางเพศและการทำร้ายจนบาดเจ็บ ซึ่งในเพศชายร้อยละ 76.87 เคยกระทำความรุนแรงในคู่รักไม่ว่าทางใดก็ทางหนึ่ง ร้อยละ 71.15 เคยกระทำความรุนแรงทางจิตใจ ร้อยละ 43.17 เคยกระทำความรุนแรงทางกาย ร้อยละ 39.43 เคยกระทำความรุนแรงทางเพศ และร้อยละ 23.35 เคยทำร้ายคู่รักจน

บาดเจ็บ โดยมีค่าเฉลี่ยการกระทำความรุนแรงทางจิตใจสูงที่สุด รองลงมาคือทางเพศ ทางกายและ การทำร้ายจนบาดเจ็บต่ำที่สุด ส่วนในเพศหญิงร้อยละ 75.72 เคยกระทำความรุนแรงต่อคูรัักไม่ทางใดก็ทางหนึ่ง ร้อยละ 71.04 เคยกระทำความรุนแรงทางจิตใจ ร้อยละ 37.95 เคยกระทำความรุนแรงทางกาย ร้อยละ 23.74 เคยกระทำความรุนแรงทางเพศ และร้อยละ 13.67 เคยทำร้ายคูรัักจนบาดเจ็บ โดยมีค่าเฉลี่ยการกระทำความรุนแรงทางจิตใจสูงที่สุด รองลงมาคือทางกาย ทางเพศและ การทำร้ายจนบาดเจ็บต่ำที่สุด จากนั้นนำค่าเฉลี่ยการกระทำความรุนแรงระหว่าง เพศชายและหญิง มาเปรียบเทียบกัน พบว่า เพศหญิงมีค่าเฉลี่ยการกระทำความรุนแรงทางจิตใจสูงกว่าเพศชายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่เพศหญิงมีค่าเฉลี่ยการกระทำความรุนแรงทางกายสูงกว่าเพศชายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($t = -1.97, p < .049$) ส่วนเพศชายมีค่าเฉลี่ยการทำร้ายจนบาดเจ็บและ การกระทำความรุนแรงโดยรวมสูงกว่าเพศหญิงอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แต่เพศชายมีค่าเฉลี่ย การกระทำความรุนแรงทางเพศสูงกว่าเพศหญิง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($t = 5.14, p < .000$) รายละเอียดในตารางที่ 13

ตารางที่ 13

ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและผลการทดสอบความแตกต่างของการกระทำความรุนแรงต่อคูรัักระหว่างเพศชายกับหญิง ($N = 1,010$)

ตัวแปร	ลักษณะ	จำนวน (ร้อยละ)		M (SD)		t
		ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	
การกระทำ	ทางจิตใจ	323 (71.15)	395 (71.04)	1.94 (3.07)	2.04 (3.27)	-0.49
ความรุนแรง	ทางกาย	196 (43.17)	211 (37.95)	0.87 (2.19)	1.18 (2.85)	-1.97*
ในคูรััก	ทางเพศ	179 (39.43)	132 (23.74)	1.72 (3.73)	0.72 (2.06)	5.14***
	ทำร้ายจนบาดเจ็บ	106 (23.35)	76 (13.67)	0.53 (2.22)	0.45 (1.97)	0.59
	โดยรวม	349 (76.87)	421 (75.72)	1.42 (2.28)	1.25 (2.00)	1.26

* $p < .05$, *** $p < .001$.

จากนั้นนำค่าเฉลี่ยการกระทำความรุนแรงระหว่างเพศชายและหญิงมาเปรียบเทียบกัน โดยจำแนกตามลักษณะพื้นฐาน ได้แก่ ภูมิภาคที่อาศัย ผู้เลี้ยงดูในวัยเด็ก ประสบการณ์ความรุนแรงระหว่างผู้เลี้ยงดู จำนวนคูรััก ระยะเวลาความสัมพันธ์กับคูรััก สถานภาพสมรส อายุตอนแต่งงาน จำนวนบุตร อายุ ระดับการศึกษาและรายได้เมื่อเทียบกับคูรััก พบว่า เพศชายที่อาศัยอยู่ในภาค

ตะวันออกเฉียงเหนือมีค่าเฉลี่ยการกระทำความรุนแรงต่อคู่รักสูงสุด รองลงมาคือภาคใต้และกลางที่มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน ส่วนภาคเหนือมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ในขณะที่เพศหญิงในภาคใต้มีค่าเฉลี่ยการกระทำความรุนแรงสูงที่สุด รองลงมาคือภาคกลาง ส่วนภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีคะแนนต่ำที่สุด

เมื่อพิจารณาจากลักษณะต่างๆของกลุ่มคนทำงานทั้งเพศชายและหญิงที่ได้รับการเลี้ยงดูจากแม่และพ่อเลี้ยงมีค่าเฉลี่ยการกระทำความรุนแรงสูงกว่ากลุ่มอื่นๆ แต่เพศชายที่ได้รับการเลี้ยงดูจากแม่เพียงคนเดียวมีค่าเฉลี่ยการกระทำความรุนแรงต่ำที่สุด ในขณะที่เพศหญิงที่ได้รับการเลี้ยงดูจากพ่อและแม่เลี้ยงมีค่าเฉลี่ยการกระทำความรุนแรงต่ำที่สุด

สำหรับเพศชายและหญิงที่มีประสบการณ์ความรุนแรงระหว่างผู้เลี้ยงดูหรือเคยเห็นการกระทำความรุนแรงระหว่างผู้เลี้ยงดูในวัยเด็กมีค่าเฉลี่ยการกระทำความรุนแรงต่อคู่รักสูงกว่าผู้ที่ไม่มีประสบการณ์ความรุนแรง โดยกลุ่มที่เคยมีประสบการณ์ความรุนแรงระหว่างผู้เลี้ยงดู พบว่าเพศหญิงมีคะแนนการกระทำความรุนแรงต่อคู่รักสูงกว่าเพศชาย แต่ในกลุ่มที่ไม่มีประสบการณ์ความรุนแรงระหว่างผู้เลี้ยงดู พบว่า เพศชายมีคะแนนการกระทำความรุนแรงต่อคู่รักสูงกว่าเพศหญิง

เมื่อพิจารณาจำนวนคู่รักที่มีในอดีตจนถึงปัจจุบัน พบว่า ทั้งเพศชายและหญิงที่มีคู่รักเพียงคนเดียวมีค่าเฉลี่ยการกระทำความรุนแรงต่อคู่รักต่ำที่สุด ในขณะที่ค่าเฉลี่ยการกระทำความรุนแรงต่อคู่รักสูงที่สุดในเพศชายที่มีคู่รัก 3 คน และเพศหญิงที่มีคู่รักมากกว่า 3 คน

เพศชายที่มีระยะเวลาความสัมพันธ์กับคู่รักในช่วง 5-10 ปี และเพศหญิงที่มีระยะเวลาความสัมพันธ์กับคู่รักในช่วง 10-15 ปี มีค่าเฉลี่ยการกระทำความรุนแรงต่อคู่รักสูงสุด ในขณะที่เพศชายที่มีระยะเวลาความสัมพันธ์กับคู่รักในช่วง 6 เดือน-5 ปี กับในช่วง 10-15 ปี และเพศหญิงที่มีระยะเวลาความสัมพันธ์กับคู่รักมาไม่ต่ำกว่า 15 ปี มีค่าเฉลี่ยการกระทำความรุนแรงต่อคู่รักต่ำสุด

สำหรับสถานภาพสมรสของกลุ่มคนทำงาน พบว่า กลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยการกระทำความรุนแรงต่อคู่รักสูงสุด คือ เพศชายที่ไม่ได้แต่งงานและไม่ได้อยู่ร่วมกันกับคู่รักและเพศหญิงที่แต่งงานโดยจดทะเบียนสมรส ส่วนกลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยการกระทำความรุนแรงต่อคู่รักต่ำที่สุด ได้แก่ เพศชายที่แต่งงานโดยจดทะเบียนสมรสและเพศหญิงที่ไม่ได้แต่งงานแต่อยู่ร่วมกันกับคู่รัก

นอกจากนี้อายุเมื่อตอนแต่งงานของกลุ่มคนทำงาน พบว่า เพศชายที่ไม่ได้แต่งงานและเพศหญิงที่แต่งงานตอนอายุไม่เกิน 25 ปี มีค่าเฉลี่ยการกระทำความรุนแรงต่อคู่รักสูงสุด แต่เพศชายที่แต่งงานตอนอายุมากกว่า 30 ปี และเพศหญิงที่แต่งงานช่วงอายุ 26-30 ปี มีค่าเฉลี่ยการกระทำความรุนแรงต่อคู่รักต่ำสุด

สำหรับเพศชายที่มีบุตรมากกว่า 2 คน และเพศหญิงที่มีบุตรคนเดียวมีค่าเฉลี่ยการกระทำความรุนแรงต่อคู่รักสูงสุด ในทางตรงกันข้ามเพศชายที่มีบุตรคนเดียวและเพศหญิงที่มีบุตร 2 คน มีค่าเฉลี่ยการกระทำความรุนแรงในคู่รักต่ำสุด

กลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยการกระทำความรุนแรงต่อคูรั้งสูงสุด คือ ทั้งเพศชายและหญิงที่มีอายุน้อยกว่าคูรั้งของตนเอง ส่วนกลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยการกระทำความรุนแรงต่อคูรั้งต่ำสุด ได้แก่ เพศชายที่มีอายุเท่ากับคูรั้งและเพศหญิงที่มีอายุมากกว่าคูรั้ง

สำหรับระดับการศึกษาสูงสุดนั้นในเพศชายที่มีระดับการศึกษาเท่ากับคูรั้งและเพศหญิงที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าคูรั้ง พบว่า มีค่าเฉลี่ยการกระทำความรุนแรงต่อคูรั้งสูงสุด ตรงกันข้ามกับกลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยการกระทำความรุนแรงต่อคูรั้งต่ำสุด ได้แก่ เพศชายที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าและเพศหญิงที่มีระดับการศึกษาเท่ากับคูรั้ง

ลักษณะสุดท้ายที่ศึกษาความแตกต่างระหว่างเพศคือรายได้ต่อเดือน พบว่า เพศชายที่มีรายได้ต่ำกว่าและเพศหญิงที่มีรายได้เท่ากับคูรั้งมีค่าเฉลี่ยการกระทำความรุนแรงต่อคูรั้งสูงสุดในขณะที่เพศชายที่มีรายได้สูงกว่าและเพศหญิงที่มีรายได้ต่ำกว่าคูรั้งมีค่าเฉลี่ยการกระทำความรุนแรงต่อคูรั้งต่ำสุด รายละเอียดดังแสดงในตารางที่ 14

ตารางที่ 14

ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการกระทำความรุนแรงต่อคูรั้งตามตัวแปรส่วนบุคคล (N = 1,010)

ตัวแปร	ลักษณะจำแนก	M (SD)	
		ชาย	หญิง
1. อาศัยอยู่ในภูมิภาค	เหนือ	1.19 (1.86)	1.01 (1.35)
	ตะวันออกเฉียงเหนือ	1.59 (2.21)	1.01 (1.58)
	ใต้	1.48 (2.97)	1.79 (2.78)
	กลาง	1.48 (2.46)	1.38 (2.26)
2. ผู้เลี้ยงดูในวัยเด็ก	มารดาเท่านั้น	0.79 (1.41)	0.92 (1.11)
	บิดาเท่านั้น	0.94 (1.47)	0.91 (1.04)
	มารดาและบิดา	1.41 (2.29)	1.33 (2.16)
	มารดาและบิดาเลี้ยง	2.54 (2.96)	1.42 (2.30)
	บิดาและมารดาเลี้ยง	1.95 (3.02)	0.80 (0.90)
	อื่นๆ	1.41 (1.83)	1.19 (1.69)
3. ประสบการณ์ความรุนแรงระหว่างผู้เลี้ยงดู	มี	1.79 (2.65)	1.89 (2.46)
	ไม่มี	1.31 (2.15)	1.10 (1.85)

ตารางที่ 14 (ต่อ)

ตัวแปร	ลักษณะจำแนก	M (SD)	
		ชาย	หญิง
4. จำนวนคู่รักในอดีตจนถึงปัจจุบัน (คน)	1	1.27 (1.69)	1.18 (1.92)
	2	1.69 (2.39)	1.29 (2.08)
	3	2.17 (2.85)	1.24 (1.85)
	มากกว่า 3	1.36 (2.50)	2.31 (3.12)
5. ระยะเวลาความสัมพันธ์กับคู่รักคนปัจจุบัน (ปี)	6 เดือน-5 ปี	1.28 (2.33)	1.16 (1.91)
	มากกว่า 5-10	1.62 (2.43)	1.30 (2.49)
	มากกว่า 10-15	1.28 (1.96)	1.31 (2.06)
	มากกว่า 15	1.31 (2.66)	0.89 (1.86)
6. สถานภาพสมรส	ไม่แต่งงาน (ไม่อยู่ด้วยกัน)	2.26 (3.30)	1.22 (1.81)
	ไม่แต่งงาน (อยู่ด้วยกัน)	1.58 (2.44)	1.11 (1.66)
	แต่งงาน (จดทะเบียนสมรส)	1.23 (2.02)	1.28 (2.17)
	แต่งงาน (ไม่ได้จดทะเบียนสมรส)	1.41 (2.03)	1.25 (1.81)
7. แต่งงานตอนอายุ (ปี)	ไม่เกิน 25	1.54 (2.51)	1.46 (2.20)
	26-30	1.37 (2.56)	0.99 (1.79)
	มากกว่า 30	1.24 (1.53)	0.99 (1.90)
	ไม่ได้แต่งงาน	1.49 (2.16)	1.34 (1.96)
8. จำนวนบุตร (คน)	ไม่มี	1.41 (2.35)	1.36 (1.75)
	1	1.39 (2.26)	1.55 (2.46)
	2	1.44 (2.41)	0.99 (1.52)
	มากกว่า 2	1.79 (2.73)	1.23 (1.91)
9. อายุเมื่อเทียบกับคู่รัก	น้อยกว่า	1.59 (2.29)	1.34 (2.17)
	เท่ากัน	1.34 (2.78)	1.21 (2.04)
	มากกว่า	1.40 (2.22)	0.98 (1.31)
10. ระดับการศึกษาสูงสุดเมื่อเทียบกับคู่รัก	ต่ำกว่า	1.38 (2.96)	1.32 (2.09)
	เท่ากัน	1.48 (2.24)	1.18 (1.86)
	สูงกว่า	1.23 (1.74)	1.46 (2.45)

ตารางที่ 14 (ต่อ)

ตัวแปร	ลักษณะจำแนก	M (SD)	
		ชาย	หญิง
11. รายได้ต่อเดือน เมื่อเทียบกับคู่รัก	ต่ำกว่า	2.16 (2.90)	0.89 (1.63)
	เท่ากัน	1.45 (2.68)	1.37 (2.46)
	สูงกว่า	1.01 (1.38)	0.93 (1.12)

จากนั้นนำข้อมูลมาวิเคราะห์รูปแบบ อัตราส่วนและระดับการถูกกระทำ ความรุนแรงจาก คู่รัก พบว่า กลุ่มคนทำงานถูกกระทำ ความรุนแรงจากคู่รัก 4 รูปแบบ เช่นกัน ซึ่งเพศชาย ร้อยละ 74.23 รายงานว่าเคยถูกกระทำ ความรุนแรงจากคู่รักไม่ทางใดก็ทางหนึ่ง ร้อยละ 69.60 เคยถูกกระทำ ความรุนแรงทางจิตใจ ร้อยละ 43.17 เคยถูกกระทำ ความรุนแรงทางกาย ร้อยละ 34.36 เคยถูก กระทำ ความรุนแรงทางเพศ และร้อยละ 18.06 เคยถูกคู่รักทำร้ายจนบาดเจ็บ โดยมีค่าเฉลี่ยการถูก กระทำ ความรุนแรงทางจิตใจสูงสุด รองลงมาได้แก่ ทางกายและทางเพศที่มีคะแนนใกล้เคียงกันและ ถูกทำร้ายจนบาดเจ็บต่ำที่สุด ส่วนในเพศหญิง ร้อยละ 69.78 รายงานว่าเคยถูกกระทำ ความรุนแรง ในคู่รักไม่ทางใดก็ทางหนึ่ง ร้อยละ 62.59 เคยถูกกระทำ ความรุนแรงทางจิตใจ ร้อยละ 29.86 เคยถูก กระทำ ความรุนแรงทางกาย ร้อยละ 29.68 เคยถูกกระทำ ความรุนแรงทางเพศ และร้อยละ 15.83 เคยถูกคู่รักทำร้ายจนบาดเจ็บ โดยมีค่าเฉลี่ยการถูกกระทำ ความรุนแรงทางจิตใจสูงสุด รองลงมาคือ ทางเพศ ทางกายและถูกทำร้ายจนบาดเจ็บต่ำที่สุด จากนั้นนำค่าเฉลี่ยการถูกกระทำ ความรุนแรง ระหว่างเพศชายและหญิงมาเปรียบเทียบกัน พบว่า เพศชายมีค่าเฉลี่ยการถูกกระทำ ความรุนแรงจาก คู่รักสูงกว่าเพศหญิงในทุกด้าน โดยด้านจิตใจและร่างกายสูงกว่าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($t = 1.83, p < .034$ และ $t = 1.71, p < .044$) แต่ด้านการถูกทำร้ายจนบาดเจ็บสูงกว่าอย่างไม่มีนัยสำคัญทาง สถิติ ยกเว้นการถูกกระทำ ความรุนแรงทางเพศที่มีค่าเฉลี่ยเท่ากับเพศหญิง ดังแสดงในตารางที่ 15

ตารางที่ 15

ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและผลการทดสอบความแตกต่างของการถูกระงับ
ความรุนแรงจากคูรักระหว่างเพศชายกับหญิง (N = 1,010)

ตัวแปร	ลักษณะ จำแนก	จำนวน (ร้อยละ)		M (SD)		t
		ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	
การถูก	ทางจิตใจ	316 (69.60)	348 (62.59)	2.09 (3.47)	1.71 (3.25)	1.83*
กระทำ ความ	ทางกาย	192 (43.17)	166 (29.86)	1.14 (2.62)	0.86 (2.53)	1.71*
รุนแรงในคูรั	ทางเพศ	156 (34.36)	165 (29.68)	1.13 (2.84)	1.13 (2.63)	0.01
	ทำร้ายจน	82 (18.06)	88 (15.83)	0.47 (2.17)	0.45 (1.96)	0.16
	บาดเจ็บ					
	โดยรวม	337 (74.23)	388 (69.78)	1.37 (2.38)	1.17 (2.12)	1.42

* $p < .05$.

จากนั้นได้นำค่าเฉลี่ยการถูกระงับความรุนแรงระหว่างเพศชายและหญิงมาเปรียบเทียบกันโดยจำแนกตามลักษณะพื้นฐานเช่นเดียวกับการกระทำ ความรุนแรงข้างต้น พบว่า เพศชายที่อาศัยอยู่ในภาคกลางมีค่าเฉลี่ยการถูกระงับความรุนแรงจากคูรัที่สูงที่สุด รองลงมาคือภาคใต้ ภาคเหนือ และภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ในขณะที่เพศหญิงที่อาศัยอยู่ในภาคใต้มีค่าเฉลี่ยการถูกระงับความรุนแรงสูงที่สุด รองลงมาคือภาคกลาง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคเหนือมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด

กลุ่มคนทำงานทั้งเพศชายและหญิงที่ได้รับการเลี้ยงดูจากแม่และพ่อเลี้ยงมีค่าเฉลี่ยการถูกระงับความรุนแรงสูงที่สุด ซึ่งเพศชายที่ได้รับการเลี้ยงดูจากพ่อเพียงคนเดียวมีค่าเฉลี่ยการถูกระงับความรุนแรงต่ำที่สุด ในขณะที่เพศหญิงที่ได้รับการเลี้ยงดูจากญาติคนอื่น ๆ มีค่าเฉลี่ยการถูกระงับความรุนแรงต่ำที่สุด

สำหรับเพศชายและหญิงที่มีประสบการณ์ความรุนแรงระหว่างผู้เลี้ยงดูหรือเคยเห็นการกระทำ ความรุนแรงระหว่างผู้เลี้ยงดูในวัยเด็กมีค่าเฉลี่ยการถูกระงับความรุนแรงจากคูรัสูงกว่าผู้ที่ไม่มีประสบการณ์ความรุนแรง โดยกลุ่มที่มีประสบการณ์ความรุนแรงเพศหญิงมีคะแนนสูงกว่าเพศชายแต่ในกลุ่มที่ไม่มีประสบการณ์ความรุนแรงเพศชายมีคะแนนสูงกว่าเพศหญิง

เมื่อพิจารณาจำนวนคูรัที่มีในอดีตจนถึงปัจจุบัน พบว่า ไม่ว่าเพศชายจะมีจำนวนคูรัเท่าใดก็รายงานว่าถูกระงับความรุนแรงสูงกว่าเพศหญิง นอกจากนี้ทั้งเพศชายและหญิงที่มีคูรั

เพียงคนเดียวมีค่าเฉลี่ยการถูกกระทำ ความรุนแรงในคูรักรต่ำกว่ากลุ่มอื่น ในขณะที่ค่าเฉลี่ยการถูกกระทำ ความรุนแรงจากคูรักรสูงสุดในเพศชายที่มีคูรักร 3 คน และเพศหญิงที่มีคูรักรมากกว่า 3 คน

ในคูรักรเพศชายที่มีระยะเวลาความสัมพันธ์กับคูรักรอยู่ในช่วง 5-10 ปี มีค่าเฉลี่ยการถูกกระทำ ความรุนแรงจากคูรักรสูงสุดและในเพศหญิงที่มีระยะเวลาความสัมพันธ์กับคูรักรอยู่ในช่วง 10-15 ปี ในขณะที่เพศชายที่มีระยะเวลาความสัมพันธ์กับคูรักรอยู่ในช่วง 6 เดือน-5 ปี และ 10-15 ปี และเพศหญิงที่มีระยะเวลาความสัมพันธ์กับคูรักรมาไม่ต่ำกว่า 15 ปี มีค่าเฉลี่ยการถูกกระทำ ความรุนแรงจากคูรักรต่ำสุด

สำหรับสถานภาพสมรสของกลุ่มคนทำงาน พบว่า เพศชายที่ไม่ได้แต่งงานและไม่ได้อยู่ร่วมกันกับคูรักร ส่วนเพศหญิงที่แต่งงานและจดทะเบียนสมรสมีค่าเฉลี่ยการถูกกระทำ ความรุนแรงจากคูรักรสูงสุด ในทางตรงกันข้ามกลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยการถูกกระทำ ความรุนแรงจากคูรักรต่ำสุด ได้แก่ เพศชายที่แต่งงานและจดทะเบียนสมรส และเพศหญิงที่ไม่ได้แต่งงานแต่อยู่ร่วมกันกับคูรักร

นอกจากนี้อายุเมื่อตอนแต่งงานของกลุ่มคนทำงานยังพบว่า เพศชายที่ไม่ได้แต่งงานและเพศหญิงที่แต่งงานช่วงอายุน้อยคือไม่เกิน 20-25 ปี มีค่าเฉลี่ยการถูกกระทำ ความรุนแรงจากคูรักรสูงสุด แต่เพศชายที่แต่งงานตอนอายุมากกว่า 30 ปี และเพศหญิงที่แต่งงานช่วงอายุ 26-30 ปี มีค่าเฉลี่ยการถูกกระทำ ความรุนแรงจากคูรักรต่ำสุด

จากการศึกษา พบว่า เพศชายที่ไม่มีบุตรและเพศหญิงที่มีบุตรคนเดียวมีค่าเฉลี่ยการถูกกระทำ ความรุนแรงจากคูรักรสูงสุดในทางตรงกันข้ามเพศชายที่มีบุตรมากกว่า 2 คน และเพศหญิงที่มีบุตร 2 คน มีค่าเฉลี่ยการถูกกระทำ ความรุนแรงจากคูรักรต่ำสุด

สำหรับอายุของกลุ่มคนทำงานพบว่าไม่ว่าจะอายุเท่าใดเพศชายก็รายงานว่าถูกกระทำ ความรุนแรงจากคูรักรสูงกว่าเพศหญิง โดยกลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยการถูกกระทำ ความรุนแรงจากคูรักรสูงสุดคือทั้งเพศชายและหญิงที่มีอายุน้อยกว่าคูรักรของตนเอง ส่วนกลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยการถูกกระทำ ความรุนแรงจากคูรักรต่ำสุด ได้แก่ เพศชายที่มีอายุเท่ากับคูรักรและเพศหญิงที่มีอายุมากกว่าคูรักร

สำหรับระดับการศึกษาสูงสุดนั้นในเพศชายที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าคูรักรและเพศหญิงที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าคูรักร พบว่า มีค่าเฉลี่ยการถูกกระทำ ความรุนแรงจากคูรักรสูงสุด ตรงกันข้ามกับกลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยการถูกกระทำ ความรุนแรงจากคูรักรต่ำสุด ได้แก่ เพศชายที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าและเพศหญิงที่มีระดับการศึกษาเท่ากับคูรักร

ลักษณะสุดท้ายที่ศึกษาความแตกต่างระหว่างเพศคือรายได้ต่อเดือน พบว่า เพศชายที่มีรายได้ต่ำกว่าและเพศหญิงที่มีรายได้เท่ากับคูรักรมีค่าเฉลี่ยการถูกกระทำ ความรุนแรงจากคูรักรสูงสุดในขณะที่เพศชายที่มีรายได้สูงกว่าและเพศหญิงที่มีรายได้ต่ำกว่าคูรักรมีค่าเฉลี่ยการถูกกระทำ ความรุนแรงจากคูรักรต่ำสุด รายละเอียดดังแสดงในตารางที่ 16

ตารางที่ 16

ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการถูกกระทำความรุนแรงจากคู่อริตามตัวแปรส่วนบุคคล
($N = 1,010$)

ตัวแปร	ลักษณะจำแนก	M (SD)	
		ชาย	หญิง
1. อาศัยอยู่ในภูมิภาค	เหนือ	1.27 (1.89)	0.93 (1.38)
	ตะวันออกเฉียงเหนือ	1.15 (2.07)	1.11 (1.77)
	ใต้	1.62 (3.17)	1.54 (2.83)
	กลาง	1.71 (2.86)	1.24 (2.47)
2. ผู้เลี้ยงดูในวัยเด็ก	มารดาเท่านั้น	0.94 (2.12)	0.97 (1.19)
	บิดาเท่านั้น	0.40 (0.54)	0.87 (1.13)
	มารดาและบิดา	1.39 (2.40)	1.23 (2.34)
	มารดาและบิดาเลี้ยง	2.36 (3.03)	1.27 (1.83)
	บิดาและมารดาเลี้ยง	1.49 (2.69)	0.87 (1.05)
	อื่นๆ	1.38 (1.94)	0.82 (0.95)
3. ประสบการณ์ความรุนแรงระหว่างผู้เลี้ยงดู	มี	1.80 (2.83)	1.88 (2.61)
	ไม่มี	1.25 (2.22)	1.00 (1.95)
4. จำนวนคู่อริที่ดีจนถึงปัจจุบัน (คน)	1	1.15 (2.17)	1.11 (2.11)
	2	1.57 (2.24)	1.27 (2.16)
	3	2.81 (3.54)	1.27 (2.21)
	มากกว่า 3	1.42 (2.56)	1.36 (2.09)
5. ระยะเวลาความสัมพันธ์กับคู่อริคนปัจจุบัน (ปี)	6 เดือน-5 ปี	1.28 (2.33)	1.16 (1.91)
	มากกว่า 5-10	1.62 (2.43)	1.30 (2.49)
	มากกว่า 10-15	1.28 (1.96)	1.31 (2.06)
	มากกว่า 15	1.31 (2.66)	0.89 (1.86)

ตารางที่ 16 (ต่อ)

ตัวแปร	ลักษณะจำแนก	<i>M (SD)</i>	
		ชาย	หญิง
6. สถานภาพสมรส	ไม่แต่งงาน (ไม่อยู่ด้วยกัน)	2.62 (3.58)	1.20 (1.96)
	ไม่แต่งงาน (อยู่ด้วยกัน)	1.28 (2.46)	0.97 (1.22)
	แต่งงาน (จดทะเบียนสมรส)	1.13 (2.09)	1.23 (2.22)
	แต่งงาน (ไม่ได้จดทะเบียนสมรส)	1.34 (1.91)	1.04 (2.31)
7. แต่งงานตอนอายุ (ปี)	น้อยกว่า 20-25	1.49 (2.55)	1.37 (2.47)
	26-30	1.32 (2.67)	0.88 (1.69)
	มากกว่า 30	1.08 (1.48)	1.06 (2.27)
	ไม่ได้แต่งงาน	1.53 (2.39)	1.24 (1.91)
8. จำนวนบุตร (คน)	ไม่มี	1.91 (2.83)	1.00 (1.49)
	1	1.40 (2.43)	1.43 (2.63)
	2	1.41 (2.52)	0.86 (1.56)
	มากกว่า 2	1.23 (2.58)	1.23 (1.83)
9. อายุเมื่อเทียบกับคู่รัก	น้อยกว่า	1.65 (2.32)	1.32 (2.36)
	เท่ากัน	1.24 (2.60)	0.91 (1.69)
	มากกว่า	1.34 (2.37)	0.86 (1.38)
10. ระดับการศึกษาสูงสุดเมื่อเทียบกับคู่รัก	ต่ำกว่า	1.45 (3.09)	1.35 (2.64)
	เท่ากัน	1.41 (2.38)	1.07 (1.76)
	สูงกว่า	1.16 (1.64)	1.41 (2.79)
11. รายได้ต่อเดือนเมื่อเทียบกับคู่รัก	ต่ำกว่า	2.16 (2.90)	0.89 (1.63)
	เท่ากัน	1.45 (2.68)	1.37 (2.46)
	สูงกว่า	1.01 (1.38)	0.93 (1.12)

นอกจากนี้ได้ตรวจสอบอคติในการตอบแบบสอบถามจากผู้เข้าร่วมการวิจัยโดยพิจารณาจากการรายงานค่าเฉลี่ยการกระทำและการถูกกระทำ ความรุนแรงในคู่รักของเพศชายและหญิงในแต่ละด้าน ซึ่งนำค่าเฉลี่ยการกระทำ ความรุนแรงต่อคู่รักที่เพศชายรายงานมาเปรียบเทียบกับค่าเฉลี่ยการถูกกระทำ ความรุนแรงจากคู่รักที่เพศหญิงรายงาน รวมถึงนำค่าเฉลี่ยการกระทำ ความรุนแรงต่อคู่รักที่เพศหญิงรายงานมาเปรียบเทียบกับค่าเฉลี่ยการถูกกระทำ ความรุนแรงจากคู่รักที่เพศชาย

รายงาน เพื่อตรวจสอบว่าผู้เข้าร่วมการวิจัยมีอคติในการตอบแบบสอบถามหรือไม่ โดยการทดสอบค่า t ผลการรายงานค่าเฉลี่ยความรุนแรงทางจิตใจ ทางกายและการทำร้ายจนบาดเจ็บมีค่าใกล้เคียงกัน แต่ความรุนแรงทางเพศ พบว่า เพศชายรายงานค่าเฉลี่ยการกระทำสูงกว่าที่เพศหญิงรายงานการถูกกระทำ ความรุนแรงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($t = 2.86, p < .004$) สำหรับเพศหญิงรายงานค่าเฉลี่ยการกระทำ ความรุนแรงทางเพศต่ำกว่าที่เพศชายรายงานการถูกกระทำ ความรุนแรงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($t = 2.59, p < .010$) แต่โดยรวมการรายงานค่าเฉลี่ยของเพศชายและหญิงไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ดังนั้นผู้เข้าร่วมการวิจัยตอบแบบสอบถามได้สอดคล้องกับความเป็นจริง ดังแสดงในตารางที่ 17

ตารางที่ 17

ผลการทดสอบอคติในการตอบแบบสอบถามของผู้เข้าร่วมการวิจัย

ลักษณะความรุนแรง	<i>M (SD)</i>		<i>t</i>	<i>M (SD)</i>		<i>t</i>
	ชาย	หญิง		หญิง	ชาย	
	กระทำ	ถูกกระทำ		กระทำ	ถูกกระทำ	
ทางจิตใจ	1.94 (3.07)	1.71 (3.25)	1.17	2.04 (3.27)	2.09 (3.47)	0.26
ทางกาย	0.87 (2.19)	0.86 (2.53)	0.06	1.18 (2.85)	1.14 (2.62)	-0.25
ทางเพศ	1.72 (3.73)	1.13 (2.63)	2.86**	0.72 (2.06)	1.13 (2.84)	2.59**
ทำร้ายจนบาดเจ็บ	0.53 (2.22)	0.45 (1.96)	0.55	0.45 (1.97)	0.47 (2.17)	0.19
โดยรวม	1.42 (2.28)	1.17 (2.12)	1.81	1.25 (2.00)	1.37 (2.38)	0.87

** $p < .01$.

การทดสอบสมมติฐาน

โมเดลการวิจัยในครั้งนี้ประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้ทั้งหมด 24 ตัว ผลการวิเคราะห์สถิติบรรยาย พบว่า ตัวแปรประสบการณ์วัยเด็กที่ได้รับจากพ่อแม่/ผู้เลี้ยงดู มีพิสัยความถี่ระหว่าง 0 ถึง 25 คะแนน ซึ่งตัวแปรประสบการณ์ทางบวกที่ได้รับจากพ่อแม่/ผู้เลี้ยงดู ซึ่งมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสูง มีค่าความเบ้ทางซ้ายและมีค่าความโด่งเล็กน้อย คือ ส่วนใหญ่มีคะแนนสูง ทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ ด้านความรัก/การสนับสนุน ($M = 17.23, SD = 7.99$) มีค่าความเบ้ เท่ากับ -0.60 และค่าความโด่ง เท่ากับ -1.03 ด้านให้ความเป็นอิสระ ($M = 16.25, SD = 8.12$) มีค่าความเบ้ เท่ากับ -0.37 และค่าความโด่ง เท่ากับ -1.24 และด้านเป็นตัวแบบที่ดี/ให้ความเป็นธรรม ($M = 16.26, SD = 8.06$) มีค่าความเบ้ เท่ากับ -0.39 และค่าความโด่ง เท่ากับ -1.23 ส่วนตัวแปรประสบการณ์ความรุนแรงที่ได้รับ

จากพ่อแม่/ผู้เลี้ยงดูมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับต่ำ มีค่าความเบ้ทางขวาและมีค่าความโด่งปานกลาง ทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ ด้านความรุนแรงทางอารมณ์ ($M = 3.13, SD = 5.30$) มีค่าความเบ้ เท่ากับ 2.40 และค่าความโด่ง เท่ากับ 5.85 ด้านความรุนแรงทางกาย ($M = 3.57, SD = 4.93$) มีค่าความเบ้ เท่ากับ 2.30 และค่าความโด่ง เท่ากับ 5.88 และด้านการละเลย/ทอดทิ้ง ($M = 3.57, SD = 5.70$) มีค่าความเบ้ เท่ากับ 2.09 และค่าความโด่ง เท่ากับ 4.02

สำหรับตัวแปรรูปแบบความผูกพัน ซึ่งมีพิสัยระหว่าง 1.12 ถึง 4.69 คะแนน กลุ่มคนทำงานมีคะแนนเฉลี่ยระดับปานกลาง มีความเบ้ทางซ้ายเล็กน้อยและความโด่งระดับปกติ คือ ส่วนใหญ่มีคะแนนระดับปานกลางค่อนข้างสูง โดยด้านความวิตกกังวล ($M = 2.61, SD = 0.55$) มีค่าความเบ้ เท่ากับ -0.38 และค่าความโด่ง เท่ากับ -0.35 และด้านการหลีกเลี่ยง ($M = 2.68, SD = 0.49$) มีค่าความเบ้ เท่ากับ -0.67 และค่าความโด่ง เท่ากับ 0.63 โดยรวมมีลักษณะข้อมูลเป็นโค้งปกติ

ส่วนตัวแปรความหลงตนเองกลุ่มคนทำงานมีพิสัยระหว่าง 1 ถึง 5 คะแนน ซึ่งมีคะแนนเฉลี่ยทั้ง 8 ด้าน ในระดับปานกลาง มีความเบ้ทางขวาและความโด่งระดับปกติ คือ ส่วนใหญ่มีคะแนนระดับปานกลางค่อนข้างต่ำ ได้แก่ ด้านอำนาจหน้าที่ ($M = 2.43, SD = 0.90$) มีค่าความเบ้ เท่ากับ 0.36 และค่าความโด่ง เท่ากับ -0.56 ด้านการเหนือกว่าผู้อื่น ($M = 2.34, SD = 0.95$) มีค่าความเบ้ เท่ากับ 0.33 และค่าความโด่ง เท่ากับ -0.70 ด้านความสามารถในการพึ่งตนเอง มี ($M = 2.57, SD = 0.94$) ค่าความเบ้ เท่ากับ 0.15 และค่าความโด่ง เท่ากับ -0.71 ด้านการแสวงหาผลประโยชน์ ($M = 2.34, SD = 0.97$) มีค่าความเบ้ เท่ากับ 0.39 และค่าความโด่ง เท่ากับ -0.71 ด้านการสมควรได้มากกว่าที่เป็นอยู่ ($M = 2.44, SD = 0.92$) มีค่าความเบ้ เท่ากับ 0.33 และค่าความโด่ง เท่ากับ -0.57 ด้านการชอบแสดงออก ($M = 2.36, SD = 0.97$) มีค่าความเบ้ เท่ากับ 0.36 และค่าความโด่ง เท่ากับ -0.74 ด้านความทะนงตน ($M = 2.56, SD = 0.89$) มีค่าความเบ้ เท่ากับ 0.21 และค่าความโด่ง เท่ากับ -0.52 และด้านการหวั่นไหวมากกว่าปกติ ($M = 2.22, SD = 0.88$) มีค่าความเบ้ เท่ากับ 0.35 และค่าความโด่ง เท่ากับ -0.66 โดยรวมมีลักษณะข้อมูลเป็นโค้งปกติ

นอกจากนี้การกระทำและการถูกกระทำ ความรุนแรงจากคู่อริ มีพิสัยระหว่าง 0 ถึง 25 คะแนน พบว่า มีคะแนนเฉลี่ยทุกด้านในระดับต่ำ มีความเบ้ทางขวาและความโด่งระดับสูง ได้แก่ ด้านการกระทำ ความรุนแรงทางจิตใจ ($M = 1.99, SD = 3.18$) มีค่าความเบ้ เท่ากับ 2.84 และค่าความโด่ง เท่ากับ 9.92 ด้านการกระทำ ความรุนแรงทางกาย ($M = 1.04, SD = 2.58$) มีค่าความเบ้ เท่ากับ 4.04 และค่าความโด่ง เท่ากับ 18.95 ด้านการกระทำ ความรุนแรงทางเพศ ($M = 1.17, SD = 2.97$) มีค่าความเบ้ เท่ากับ 3.46 และค่าความโด่ง เท่ากับ 13.87 และด้านการทำร้ายจนบาดเจ็บ ($M = 0.48, SD = 2.08$) มีค่าความเบ้ เท่ากับ 6.75 และค่าความโด่ง เท่ากับ 53.79 สำหรับการถูกกระทำ ความรุนแรงจากคู่อริ ได้แก่ ด้านการถูกกระทำ ความรุนแรงทางจิตใจ ($M = 1.88, SD = 3.36$) มีค่าความเบ้ เท่ากับ 3.13 และค่าความโด่ง เท่ากับ 12.29 ด้านการถูกกระทำ

ความรุนแรงทางกาย ($M = 0.99$, $SD = 2.58$) มีค่าความเบ้ เท่ากับ 4.14 และค่าความโด่ง เท่ากับ 19.44 ด้านการถูกกระทำความรุนแรงทางเพศ ($M = 1.13$, $SD = 2.72$) มีค่าความเบ้ เท่ากับ 3.31 และค่าความโด่ง เท่ากับ 13.46 และด้านการถูกทำร้ายจนบาดเจ็บ ($M = 0.46$, $SD = 2.06$) มีค่าความเบ้ เท่ากับ 6.91 และค่าความโด่ง เท่ากับ 56.02 ซึ่งแสดงรายละเอียด ดังตารางที่ 18

การวิเคราะห์สหสัมพันธ์ พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่มีค่าแตกต่างจากศูนย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติมีจำนวน 237 คู่ จากทั้งสิ้น 260 คู่ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีค่าตั้งแต่ .001 ถึง .904 คือมีบางคู่มีขนาดความสัมพันธ์อยู่ในระดับสูง โดยมีความผันแปรร่วมกัน (r^2) อยู่ระหว่าง .00 ถึง .82 เมื่อพิจารณาค่าสหสัมพันธ์ของตัวแปรสังเกตได้ระหว่างตัวแปรต้นกับตัวแปรตาม พบว่า มีหลายคู่ที่มีสหสัมพันธ์กันสูงมากคือมากกว่า .80 ได้แก่ ตัวแปรในกลุ่มความหลงตนเองแบบแสดงออก โดยพบว่าคู่ที่มีสหสัมพันธ์กันมากที่สุดตัวแปรในกลุ่มบุคลิกภาพแบบหลงตนเอง คือ อำนาจหน้าที่กับการเหนือกว่าผู้อื่น มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ถึง .904 ($p < .01$) และคู่ที่น้อยที่สุดในกลุ่มนี้คือด้านความสามารถในการพึ่งตนเองกับการแสวงหาผลประโยชน์ มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ .808 ($p < .01$) แสดงว่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรความหลงตนเองแบบแสดงออกมีปัญหาภาวะร่วมเส้นตรงพหุซึ่งเป็นไปได้ว่ากลุ่มตัวแปรสังเกตได้ที่อยู่ในกลุ่มของตัวแปรแฝงเดียวกันอาจมีความสัมพันธ์กันสูง แต่ส่วนคู่ที่มีสหสัมพันธ์น้อยที่สุด คือ ความรัก/การสนับสนุนกับการทำร้ายทางร่างกาย มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .001 และการส่งเสริมความเป็นอิสระกับการทำร้ายทางร่างกาย มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ -.001 อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ดังตารางที่ 19

ตารางที่ 18

คะแนนต่ำสุด คะแนนสูงสุด ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความเบ้และความโค้ง
ของตัวแปรสังเกตได้ 24 ตัวแปร (N = 1,010)

ตัวแปรสังเกตได้	Min	Max	M	SD	skewness	kurtosis
love	0.00	25.00	17.23	7.99	-0.60	-1.03
inde	0.00	25.00	16.25	8.12	-0.37	-1.24
model	0.00	25.00	16.26	8.06	-0.39	-1.23
psy	0.00	25.00	3.13	5.30	2.40	5.85
phy	0.00	25.00	3.57	4.93	2.30	5.88
negle	0.00	25.00	3.57	5.70	2.09	4.02
anxiety	1.00	4.18	2.61	0.55	-0.38	-0.35
avoid	1.12	4.69	2.68	0.49	-0.67	0.63
autho	1.00	5.00	2.43	0.90	0.36	-0.56
super	1.00	5.00	2.39	0.95	0.33	-0.70
self	1.00	5.00	2.57	0.94	0.15	-0.71
explo	1.00	5.00	2.34	0.97	0.39	-0.71
enti	1.00	5.00	2.44	0.92	0.33	-0.57
exhibit	1.00	5.00	2.36	0.97	0.36	-0.74
vanity	1.00	5.00	2.56	0.89	0.21	-0.52
hyper	1.00	5.00	2.22	0.88	0.35	-0.66
p_psy	0.00	23.33	1.99	3.18	2.84	9.92
p_phy	0.00	19.33	1.04	2.58	4.04	18.95
p_sex	0.00	25.00	1.17	2.97	3.46	13.87
p_injur	0.00	25.00	0.48	2.08	6.75	53.79
v_psy	0.00	25.00	1.88	3.36	3.13	12.29
v_phy	0.00	19.33	0.99	2.58	4.14	19.44
v_sex	0.00	25.00	1.13	2.72	3.31	13.46
v_injur	0.00	25.00	0.46	2.06	6.91	56.02

ตารางที่ 19 ค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรสังเกตได้ 24 ตัวแปร (N = 1,010)

ตัวแปร	love	inde	model	psy	phy	negle	autho	super	self	explo	enti	exhibi	vanity	hyper	anxiety
love	(.86)														
inde	.72**	(.89)													
model	.60**	.56**	(.90)												
psy	-.06*	-.03	-.08*	(.85)											
phy	-.01	.03	-.01	.67**	(.74)										
negle	.06	.06	.04	.39**	.46**	(.79)									
autho	-.17**	-.05	-.26**	.28**	.23**	.07*	(.87)								
super	-.15**	-.05	-.26**	.28**	.21**	.09**	.90**	(.90)							
self	-.16**	-.02	-.20**	.26**	.21**	.09**	.78**	.78**	(.89)						
explo	-.21**	-.10**	-.30**	.32**	.22**	.12**	.85**	.86**	.81**	(.89)					
enti	-.17**	-.07*	-.27**	.30**	.22**	.12**	.86**	.89**	.78**	.90**	(.88)				
Exhibit	-.15**	-.08*	-.26**	.30**	.21**	.10**	.83**	.87**	.70**	.85**	.89**	(.90)			
vanity	-.10**	-.05	-.20**	.25**	.20**	.08**	.79**	.83**	.66**	.76**	.82**	.86**	(.86)		
hyper	-.19**	-.11**	-.31**	.34**	.26**	.15**	.75**	.76**	.59**	.75**	.77**	.79**	.73**	(.86)	
anxiety	-.23**	-.16**	-.32**	.25**	.20**	.14**	.42**	.39**	.32**	.46**	.41**	.39**	.31**	.48**	(.83)
M	17.23	16.25	16.26	3.13	3.57	3.57	2.61	2.68	2.43	2.39	2.57	2.34	2.44	2.36	2.56
SD	7.99	8.12	8.06	5.30	4.93	4.93	5.70	0.49	0.90	0.95	0.94	0.97	0.92	0.97	0.89

ตารางที่ 19 (ต่อ)

ตัวแปร	love	inde	model	psy	phy	negle	autho	super	self	explo	enti	exhibi	vanity	hyper	anxiety	avoid	p_psy	p_phy	p_sex	p_injur	
avoid	-.23**	-.13**	-.28**	.20**	.12**	.11**	.31**	.30**	.25**	.36**	.31**	.29**	.22**	.38**	.67**						(.82)
p_psy	-.03	-.04	-.04	.21**	.24**	.17**	.09**	.08*	.12**	.14**	.13**	.09**	.12**	.17**	.20**	.16**					(.84)
p_phy	.00	-.00	-.04	.17**	.23**	.18**	.10**	.10**	.13**	.13**	.12**	.10**	.10**	.16**	.16**	.10**	.66**				(.69)
p_sex	-.13**	-.11**	-.11**	.15**	.17**	.09**	.21**	.20**	.21**	.23**	.22**	.23**	.21**	.19**	.18**	.10**	.31**	.27**			(.69)
p_injur	-.11**	-.08*	-.11**	.10**	.17**	.15**	.12**	.13**	.14**	.16**	.15**	.14**	.10**	.17**	.13**	.11**	.33**	.45**	.39**		(.89)
ตัวแปร	love	inde	model	psy	phy	negle	autho	super	self	explo	enti	exhibi	vanity	Hyper	Anxiety	Avoid	v_psy	v_phy	v_sex	v_injur	
v_psy	-.05	-.03	-.05	.21**	.25**	.17**	.10**	.10**	.12**	.14**	.13**	.10**	.10**	.19**	.25**	.23**					(.87)
v_phy	-.03	-.02	-.04	.16**	.19**	.15**	.11**	.12**	.12**	.15**	.13**	.12**	.11**	.20**	.19**	.15**	.73**				(.72)
v_sex	-.12**	-.11**	-.10**	-.10**	.17**	.11**	.18**	.18**	.18**	.21**	.20**	.21**	.23**	.23**	.14**	.10**	.38**	.41**			(.64)
v_injur	-.11**	-.07*	-.11**	.10**	.17**	.15**	.14**	.15**	.15**	.18**	.17**	.16**	.12**	.19**	.13**	.09**	.36**	.52**	.46**		(.89)
M	17.23	16.25	16.26	3.13	3.57	3.57	2.61	2.68	2.43	2.39	2.57	2.34	2.44	2.36	2.56	2.22	1.88	0.99	1.13		0.46
SD	7.99	8.12	8.06	5.30	4.93	5.70	0.55	0.49	0.90	0.95	0.94	0.97	0.92	0.97	0.89	0.88	3.36	2.58	2.72		2.06

หมายเหตุ : ตัวเลขในวงเล็บแนวทแยง คือ ค่าสัมประสิทธิ์เบต้า

* $p < .05$, ** $p < .01$.

สมมติฐานในการวิจัย

ก. การกระทำความรุนแรงต่อคู่รัก

สมมติฐานข้อที่ 1 ประสบการณ์ความรุนแรงจากพ่อแม่มีอิทธิพลทางตรงต่อการกระทำความรุนแรงต่อคู่รัก

สมมติฐานข้อที่ 2 ประสบการณ์ความรุนแรงจากพ่อแม่มีอิทธิพลทางอ้อมต่อการกระทำความรุนแรงต่อคู่รักผ่านรูปแบบความผูกพันแบบไม่มั่นคง

2.1 ประสบการณ์ความรุนแรงจากพ่อแม่มีอิทธิพลต่อการกระทำความรุนแรงต่อคู่รักผ่านความวิตกกังวลในความผูกพัน

2.2 ประสบการณ์ความรุนแรงจากพ่อแม่มีอิทธิพลต่อการกระทำความรุนแรงต่อคู่รักผ่านการหลีกเลี่ยงในความผูกพัน

สมมติฐานข้อที่ 3 ประสบการณ์ความรุนแรงจากพ่อแม่มีอิทธิพลทางอ้อมต่อการกระทำความรุนแรงต่อคู่รักผ่านความหลงตนเอง

สมมติฐานข้อที่ 4 ประสบการณ์การสนับสนุนจากพ่อแม่มีอิทธิพลทางอ้อมต่อการกระทำความรุนแรงต่อคู่รักผ่านรูปแบบความผูกพันแบบไม่มั่นคง

4.1 ประสบการณ์การสนับสนุนจากพ่อแม่มีอิทธิพลต่อการกระทำความรุนแรงต่อคู่รักผ่านความวิตกกังวลในความผูกพัน

4.2 ประสบการณ์การสนับสนุนจากพ่อแม่มีอิทธิพลต่อการกระทำความรุนแรงต่อคู่รักผ่านการหลีกเลี่ยงในความผูกพัน

สมมติฐานข้อที่ 5 ประสบการณ์การสนับสนุนจากพ่อแม่มีอิทธิพลทางอ้อมต่อการกระทำความรุนแรงต่อคู่รักผ่านความหลงตนเอง

ข. การถูกกระทำความรุนแรงจากคู่รัก

สมมติฐานข้อที่ 6 ประสบการณ์ความรุนแรงจากพ่อแม่มีอิทธิพลทางตรงต่อการถูกกระทำความรุนแรงจากคู่รัก

สมมติฐานข้อที่ 7 ประสบการณ์ความรุนแรงที่ได้รับจากพ่อแม่มีอิทธิพลทางอ้อมต่อการถูกกระทำ ความรุนแรงจากคู่รักผ่านรูปแบบความผูกพันแบบไม่มั่นคง

7.1 ประสบการณ์ความรุนแรงที่ได้รับจากพ่อแม่มีอิทธิพลต่อการถูกกระทำ ความรุนแรงจากคู่รักผ่านความวิตกกังวลในความผูกพัน

7.2 ประสพการณ์ความรุนแรงที่ได้รับจากพ่อแม่มีอิทธิพลต่อการถูกรกระทำ

ความรุนแรงจากคูรัักผ่านการหลีกหนีในความผูกพัน

สมมติฐานข้อที่ 8 ประสพการณ์ความรุนแรงที่ได้รับจากพ่อแม่มีอิทธิพลทางอ้อมต่อการถูกรกระทำ

ความรุนแรงจากคูรัักผ่านความหลงตนเอง

สมมติฐานข้อที่ 9 ประสพการณ์การสนับสนุนจากพ่อแม่มีอิทธิพลทางอ้อมต่อการถูกรกระทำ

ความรุนแรงจากคูรัักผ่านรูปแบบความผูกพันแบบไม่มั่นคง

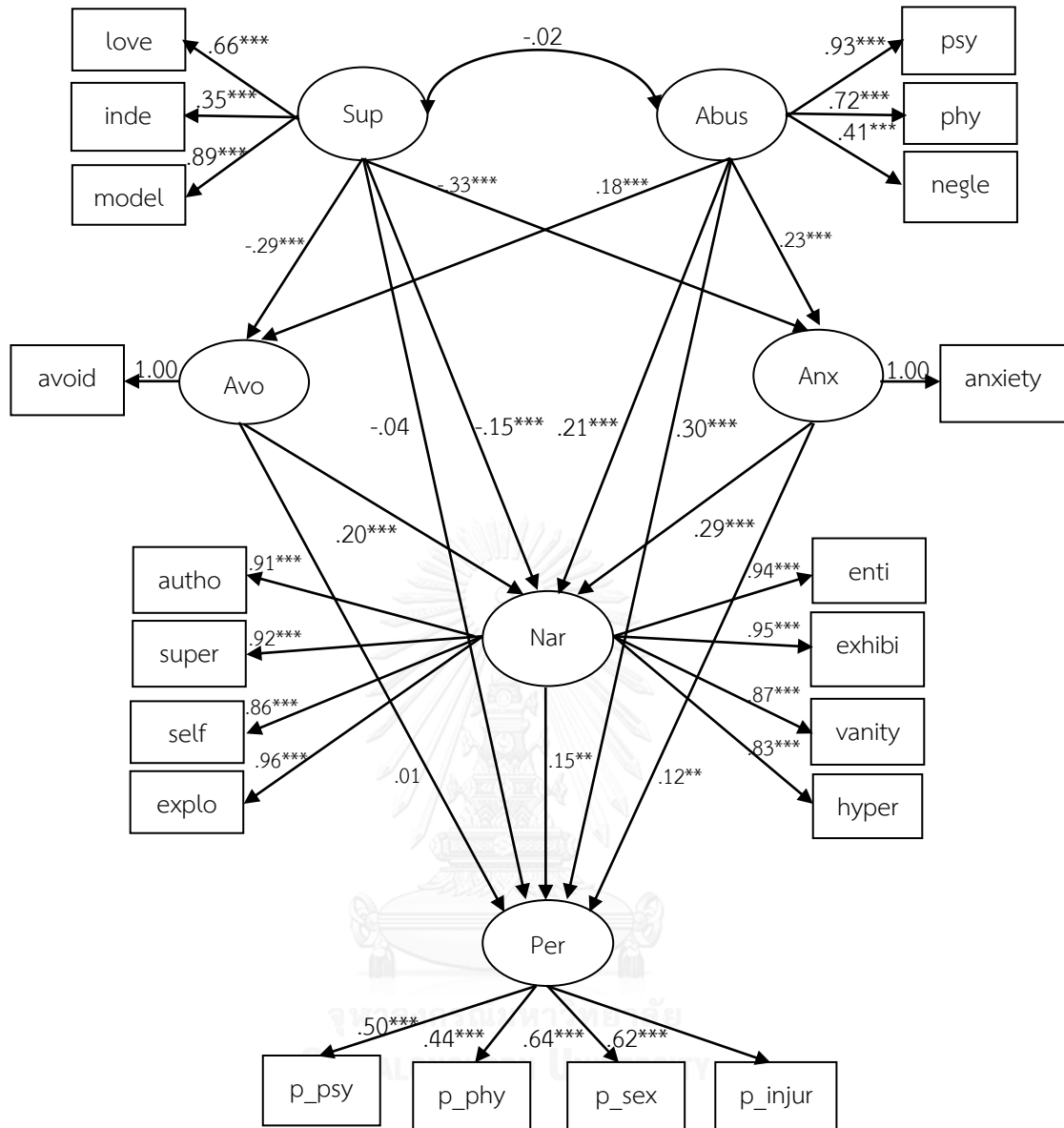
9.1 ประสพการณ์การสนับสนุนจากพ่อแม่มีอิทธิพลต่อการถูกรกระทำ ความรุนแรงจากคูรัักผ่านความวิตกกังวลในความผูกพัน

9.2 ประสพการณ์การสนับสนุนจากพ่อแม่มีอิทธิพลต่อการถูกรกระทำ ความรุนแรงจากคูรัักผ่านการหลีกหนีในความผูกพัน

สมมติฐานข้อที่ 10 ประสพการณ์การสนับสนุนจากพ่อแม่มีอิทธิพลทางอ้อมต่อการถูกรกระทำ

ความรุนแรงจากคูรัักผ่านความหลงตนเอง

การวิเคราะห์อิทธิพลเชิงสาเหตุของการกระทำ ความรุนแรงต่อคูรัักด้วยการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้าง พบว่าภายหลังการปรับแก้โดยอนุโลมให้ความคลาดเคลื่อนของตัวแปรสังเกตได้สามารถสัมพันธ์กันได้ ผลปรากฏว่า โมเดลสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์พอสมควร โดยพิจารณาจากค่าไค-สแควร์ซึ่งมีค่าแตกต่างจากศูนย์อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ($\chi^2 = 116.29, df = 93, p = .051$) มีดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (GFI = .99) ที่มีค่าเข้าใกล้หนึ่ง และค่าประมาณของรากที่สองของค่าเฉลี่ยความคลาดเคลื่อนกำลังสอง (RMSEA = .02) รวมถึงค่ารากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของส่วนที่เหลือ (RMR = .02) ซึ่งมีค่าเข้าใกล้ศูนย์ ดังภาพที่ 12

$$\chi^2 = 116.29, df = 93, p = .051, RMSEA = .02, RMR = .02, GFI = .99$$

ภาพที่ 12 โมเดลการกระทำความรุนแรงต่อคู่รัก

เมื่อพิจารณาอิทธิพลทางตรงและอิทธิพลทางอ้อมที่ส่งผลต่อรูปแบบความผูกพัน ความหลงตนเองและการกระทำความรุนแรงต่อคู่รัก พบว่า การหลีกเลี่ยงในความผูกพันได้รับอิทธิพลทางตรงจากประสบการณ์ความรุนแรงและประสบการณ์การสนับสนุนจากพ่อแม่ โดยมีขนาดอิทธิพลเท่ากับ .18 และ -.29 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ส่วนความวิตกกังวลในความผูกพันได้รับอิทธิพลทางตรงจากประสบการณ์ความรุนแรงและประสบการณ์การสนับสนุนจากพ่อแม่ โดยมี

นอกจากนี้การกระทำความรุนแรงต่อคูรักไม่ได้รับอิทธิพลทางอ้อมจากประสบการณ์การสนับสนุนจากพ่อแม่ผ่านการหลีกเลี่ยงในความผูกพัน เนื่องจากมีขนาดอิทธิพลเท่ากับ .00 และไม่ได้รับอิทธิพลทางอ้อมจากประสบการณ์การสนับสนุนจากพ่อแม่ผ่านการหลีกเลี่ยงในความผูกพันและความหลงตนเอง เนื่องจากมีขนาดอิทธิพลเท่ากับ -.01 อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แต่การกระทำความรุนแรงต่อคูรักได้รับอิทธิพลทางอ้อมจากประสบการณ์การสนับสนุนจากพ่อแม่ผ่านความวิตกกังวลในความผูกพัน เนื่องจากมีขนาดอิทธิพลเท่ากับ -.04 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และไม่ได้รับอิทธิพลทางอ้อมจากประสบการณ์การสนับสนุนจากพ่อแม่ผ่านความวิตกกังวลในความผูกพันและความหลงตนเอง เนื่องจากมีขนาดอิทธิพลเท่ากับ -.01 อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แต่การกระทำความรุนแรงต่อคูรักได้รับอิทธิพลทางอ้อมจากประสบการณ์การสนับสนุนจากพ่อแม่ผ่านความหลงตนเอง โดยมีขนาดอิทธิพลเท่ากับ -.02 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และการกระทำความรุนแรงต่อคูรักได้รับอิทธิพลทางอ้อมจากประสบการณ์การสนับสนุนจากพ่อแม่โดยรวมเท่ากับ -.09 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ดังตารางที่ 19

เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ (R^2) ของสมการโครงสร้างตัวแปรแฝงภายในการหลีกเลี่ยงในความผูกพัน พบว่ามีค่าเท่ากับ .13 แสดงว่า ประสบการณ์ความรุนแรงและประสบการณ์การสนับสนุนจากพ่อแม่สามารถอธิบายความแปรปรวนของการหลีกเลี่ยงในความผูกพันได้ร้อยละ 13 ส่วนตัวแปรความวิตกกังวลในความผูกพันมีค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์เท่ากับ .18 แสดงว่าประสบการณ์ความรุนแรงและประสบการณ์การสนับสนุนจากพ่อแม่สามารถอธิบายความแปรปรวนของความวิตกกังวลในความผูกพันได้ร้อยละ 18 ตัวแปรความหลงตนเองมีค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์เท่ากับ .31 แสดงว่าประสบการณ์ความรุนแรงจากพ่อแม่ ประสบการณ์การสนับสนุนจากพ่อแม่ การหลีกเลี่ยงในความผูกพันและความวิตกกังวลในความผูกพันสามารถอธิบายความแปรปรวนของความหลงตนเองได้ร้อยละ 31 และสำหรับตัวแปรการกระทำความรุนแรงในคูรักมีค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์เท่ากับ .20 แสดงว่าประสบการณ์ความรุนแรงจากพ่อแม่ ประสบการณ์การสนับสนุนจากพ่อแม่ การหลีกเลี่ยงในความผูกพัน ความวิตกกังวลในความผูกพันและความหลงตนเองสามารถอธิบายความแปรปรวนของการกระทำความรุนแรงต่อคูรักได้ร้อยละ 20 ดังตารางที่ 20

ตารางที่ 20 (ต่อ)

สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรแฝง

	Avo	Anx	Nar	Per	Abus	Supp
Avo	1.00					
Anx	.67**	1.00				
Nar	.33**	.43**	1.00			
Per	.17**	.23**	.21**	1.00		
Abus	.18**	.24**	.27**	.28**	1.00	
Supp	-.25**	-.27**	-.21**	-.09**	.00	1.00

** $p < .01$, สองหาง.

สำหรับค่าน้ำหนักองค์ประกอบของตัวแปรสังเกตได้ 20 ตัวแปร (ดังแสดงในภาพที่ 12 และตารางที่ 21) โดยแยกพิจารณาตามตัวแปรแฝง ได้ดังนี้

1. การสนับสนุนจากพ่อแม่ พบว่าตัวแปรความรัก/การสนับสนุน มีน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ .66 ($p < .001$) ตัวแปรส่งเสริมความเป็นอิสระ มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบน้อยที่สุดเท่ากับ .35 ($p < .001$) และตัวแปรเป็นตัวแบบที่ดี/ให้ความเป็นธรรม มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมากที่สุดเท่ากับ .89 ($p < .001$)

2. ประสบการณ์ความรุนแรงที่ได้รับจากพ่อแม่ พบว่าตัวแปรความรุนแรงทางจิตใจ มีน้ำหนักองค์ประกอบมากที่สุด เท่ากับ .93 ($p < .001$) รองลงมาคือตัวแปรการทำร้ายทางร่างกาย มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ .72 ($p < .001$) และตัวแปรการทะเลาะ/ทอดทิ้ง มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบน้อยที่สุดเท่ากับ .41 ($p < .001$)

3. ตัวแปรความวิตกกังวลในความผูกพัน กำหนดค่าน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ 1.00

4. ตัวแปรการหลีกเลี่ยงในความผูกพัน กำหนดค่าน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ 1.00

5. ตัวแปรความหลงตนเอง พบว่าตัวแปรที่มีน้ำหนักมากที่สุด คือ ตัวแปรการแสวงหาผลประโยชน์ มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ .96 ($p < .001$) รองลงมาคือตัวแปรการชอบแสดงออก มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ .95 ($p < .001$) ตัวแปรการสมควรได้มากกว่าที่เป็นอยู่ มีน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ .94 ($p < .001$) รองลงมาคือตัวแปรเหนือกว่าผู้อื่น มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ .92 ($p < .001$) ตัวแปรอำนาจหน้าที่ มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ .91 ($p < .001$) ตัวแปรความทะนงตน มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ .87 ($p < .001$) ตัวแปรความสามารถ

ในการฟัง ตนเอง มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ .85 ($p < .001$) และตัวแปรที่มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบน้อยที่สุดคือ ตัวแปรด้านการหวั่นไหวมากกว่าปกติ มีน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ .83 ($p < .001$)

6. การกระทำความรุนแรงต่อคู่รัก พบว่า ตัวแปรความรุนแรงทางเพศ มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบสูงที่สุด เท่ากับ .64 ($p < .001$) รองลงมาคือ ตัวแปรการทำร้ายจนบาดเจ็บ มีน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ .62 ($p < .001$) ตัวแปรความรุนแรงทางจิตใจ มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ .50 ($p < .001$) และตัวแปรการทำร้ายทางร่างกาย มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบน้อยที่สุดเท่ากับ .44 ($p < .001$)

ผลจากการวิเคราะห์โมเดลการกระทำความรุนแรงต่อคู่รักเมื่อพิจารณาตามสมมติฐานการวิจัย พบข้อสรุปดังนี้

1. ประสบการณ์ความรุนแรงจากพ่อแม่มีอิทธิพลทางตรงต่อการกระทำความรุนแรงต่อคู่รัก เนื่องจากมีค่าอิทธิพล เท่ากับ .30 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 จึงสนับสนุนสมมติฐาน

2. ประสบการณ์ความรุนแรงจากพ่อแม่มีอิทธิพลทางอ้อมต่อการกระทำความรุนแรงต่อคู่รักผ่านรูปแบบความผูกพันที่ไม่มั่นคง

2.1 ประสบการณ์ความรุนแรงจากพ่อแม่มีอิทธิพลต่อการกระทำความรุนแรงต่อคู่รักผ่านความวิตกกังวลในความผูกพัน เนื่องจากมีค่าอิทธิพล เท่ากับ .03 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จึงสนับสนุนสมมติฐาน

2.2 ประสบการณ์ความรุนแรงจากพ่อแม่มีอิทธิพลทางอ้อมต่อการกระทำความรุนแรงต่อคู่รักผ่านหลีกเลี่ยงในความผูกพัน เนื่องจากมีค่าอิทธิพล เท่ากับ .01 อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ จึงไม่สนับสนุนสมมติฐาน

3. ประสบการณ์ความรุนแรงจากพ่อแม่มีอิทธิพลทางอ้อมต่อการกระทำความรุนแรงต่อคู่รักผ่านความหลงตนเอง เนื่องจากมีค่าอิทธิพล เท่ากับ .03 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 จึงสนับสนุนสมมติฐาน

4. ประสบการณ์การสนับสนุนจากพ่อแม่มีอิทธิพลทางอ้อมต่อการกระทำความรุนแรงต่อคู่รักผ่านรูปแบบความผูกพันที่ไม่มั่นคง

4.1 ประสบการณ์การสนับสนุนจากพ่อแม่มีอิทธิพลทางอ้อมต่อการกระทำความรุนแรงต่อคู่รักผ่านความวิตกกังวลในความผูกพัน เนื่องจากมีค่าอิทธิพล เท่ากับ -.04 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จึงสนับสนุนสมมติฐาน

4.2 ประสบการณ์การสนับสนุนจากพ่อแม่มีอิทธิพลทางอ้อมต่อการกระทำความรุนแรงต่อคู่รักผ่านหลีกเลี่ยงในความผูกพัน เนื่องจากมีค่าอิทธิพล เท่ากับ .00 อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ จึงไม่สนับสนุนสมมติฐาน

5. ประสพการณ์การสนับสนุนจากพ่อแม่มีอิทธิพลทางอ้อมต่อการกระทำ ความรุนแรงต่อคู่รักผ่านความหลงตนเอง เนื่องจากมีค่าอิทธิพล เท่ากับ $-.02$ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $.01$ จึงสนับสนุนสมมติฐาน

โดยภาพรวมปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการกระทำ ความรุนแรงต่อคู่รักมากที่สุดคือ ประสพการณ์ ความรุนแรงจากพ่อแม่โดยเฉพาะจากองค์ประกอบการกระทำ ความรุนแรงทางจิตใจที่มีค่าอิทธิพล $.29$ และเมื่อพิจารณาจากอิทธิพลทางอ้อมของประสพการณ์ ความรุนแรงจากพ่อแม่ พบว่า ความวิตกกังวลในความผูกพันและความหลงตนเองเป็นตัวแปรส่งผ่านที่ดีพอๆกัน โดยเฉพาะองค์ประกอบ ความหลงตนเองแบบแสดงออก ได้แก่ ด้านอำนาจหน้าที่ ด้านความสามารถในการพึ่งตนเอง ด้านเหนือกว่าผู้อื่น ด้านการสมควรได้มากกว่าที่เป็นอยู่ ด้านการชอบแสดงออก และด้านความทะนงตน โดยเฉพาะด้านการแสวงหาผลประโยชน์ที่มีค่าอิทธิพลมากที่สุดคือ $.14$ แต่องค์ประกอบ ความหลงตนเองแบบไม่แสดงออก คือ ด้านการหวั่นไหวมากกว่าปกติจะมีค่าอิทธิพลน้อยกว่าคือ $.12$ ส่วนการหลีกเลี่ยงในความผูกพันไม่มีอิทธิพลเป็นตัวแปรส่งผ่านจากประสพการณ์ ความรุนแรงไปยังการกระทำ ความรุนแรงต่อคู่รัก โดยตัวแปรการกระทำ ความรุนแรงต่อคู่รักด้าน ความรุนแรงทางเพศได้รับ อิทธิพลจากตัวแปรอื่นๆมากที่สุด ทั้งนี้ ตัวแปรส่งผ่านสามารถเพิ่มอิทธิพลในการทำนายการกระทำ ความรุนแรงต่อคู่รักได้ดีกว่าเมื่อเทียบกับประสพการณ์การสนับสนุน

ส่วนอิทธิพลทางอ้อมของประสพการณ์การสนับสนุนจากพ่อแม่ พบว่า ประสพการณ์ การสนับสนุนจากพ่อแม่ผ่านความวิตกกังวลในความผูกพันมีอิทธิพลเป็นตัวแปรส่งผ่านดีที่สุด รองลงมาคือความหลงตนเอง ส่วนการหลีกเลี่ยงในความผูกพันเป็นตัวแปรส่งผ่านที่มีอิทธิพลต่ำที่สุดใน โมเดลการกระทำ ความรุนแรงต่อคู่รัก

ตารางที่ 21

ค่าน้ำหนักองค์ประกอบของตัวแปรสังเกตได้ 20 ตัว ของตัวแปรแฝง 6 ตัว ในโมเดลการกระทำ

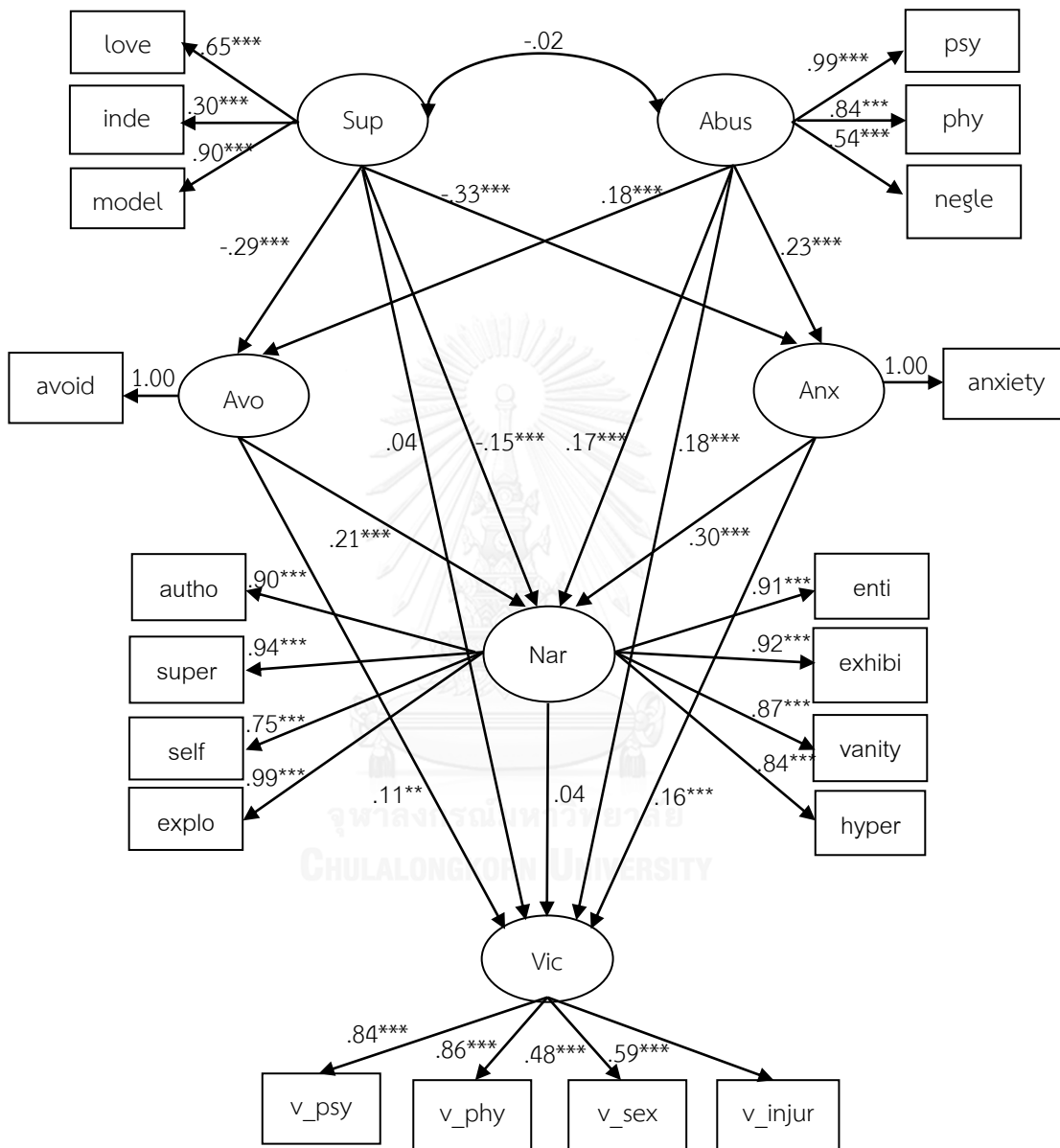
ความรุนแรงต่อคูรััก (N = 1,010)

ตัวแปรแฝง	ตัวแปรสังเกตได้	ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ (b)	ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน (SE)	ค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐาน (β)	t
Supp	love	5.22**	.32	.66	16.12
	inde	2.82**	.48	.35	5.82
	model	7.17**	.38	.89	18.65
Abus	psy	4.93**	.23	.93	21.14
	phy	3.56**	.19	.72	18.88
	negle	2.34**	.20	.41	11.79
Avo	avoid	.48**	-	1.00	-
Anx	anxiety	.55**	-	1.00	-
Nar	autho	.81**	-	.91	-
	super	.87**	.01	.92	64.15
	self	.80**	.02	.85	37.86
	explo	.93**	.02	.96	47.66
	enti	.87**	.02	.94	53.07
	exhi	.92**	.02	.95	49.04
	vanity	.77**	.02	.87	42.29
Per	hyper	.72**	.02	.83	37.99
	p_psy	1.58**	-	.50	-
	p_phy	1.12**	.09	.44	12.54
	p_sex	1.90**	.18	.64	10.48
	p_injur	1.29**	.12	.62	10.35

**p < .01.

หลังจากนั้นได้วิเคราะห์อิทธิพลเชิงสาเหตุของการถูกกระทำความรุนแรงจากคูรัักด้วยการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้าง พบว่า ภายหลังจากปรับแก้โดยอนุโลมให้ความคลาดเคลื่อนของตัวแปรสังเกตได้สามารถสัมพันธ์กันได้ ผลปรากฏว่า โมเดลสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์พอสมควร โดยพิจารณาจากค่าไค-สแควร์ ซึ่งมีค่าแตกต่างจากศูนย์อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ($\chi^2 = 106.77$,

$df = 85, p = .06$ มีดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (GFI = .99) ที่มีค่าเข้าใกล้หนึ่ง และค่าประมาณของรากที่สองของค่าเฉลี่ยความคลาดเคลื่อนกำลังสอง (RMSEA = .02) รวมถึงค่ารากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของส่วนที่เหลือ (RMR = .03) ซึ่งมีค่าเข้าใกล้ศูนย์ ดังภาพที่ 13

$\chi^2 = 106.77, df = 85, p = .06, RMSEA = .02, RMR = .03, GFI = .99$

ภาพที่ 13 โมเดลการถูกกระทำความรุนแรงจากคู่รัก

เมื่อพิจารณาอิทธิพลทางตรงและอิทธิพลทางอ้อมที่ส่งผลต่อรูปแบบความผูกพัน ความหลงตนเองและการถูกกระทำ ความรุนแรงจากคู่อริ พบว่า การหลีกเลี่ยงในความผูกพันได้รับ อิทธิพลทางตรงจากประสบการณ์ความรุนแรงและประสบการณ์การสนับสนุนจากพ่อแม่ โดยมีขนาด อิทธิพลเท่ากับ .18 และ -.29 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนความวิตกกังวลในความผูกพันได้รับ อิทธิพลทางตรงจากประสบการณ์ความรุนแรงและประสบการณ์การสนับสนุนจากพ่อแม่ โดยมีขนาด อิทธิพลเท่ากับ .23 และ -.33 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

นอกจากนี้ความหลงตนเองก็ได้รับอิทธิพลทางตรงจากประสบการณ์ความรุนแรงและ ประสบการณ์การสนับสนุนจากพ่อแม่ โดยมีขนาดอิทธิพลเท่ากับ .17 และ -.15 อย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติที่ระดับ .001 และยังได้รับอิทธิพลทางตรงจากการหลีกเลี่ยงในความผูกพันและความวิตกกังวลใน ความผูกพันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 โดยมีขนาดอิทธิพลเท่ากับ .21 และ .30

สำหรับการถูกกระทำ ความรุนแรงจากคู่อริได้รับอิทธิพลทางตรงจากประสบการณ์ ความรุนแรงจากพ่อแม่ การหลีกเลี่ยงในความผูกพันและความวิตกกังวลในความผูกพันโดยมีขนาด อิทธิพลเท่ากับ .18 และ .16 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 แต่ได้รับอิทธิพลทางตรงจาก ประสบการณ์การสนับสนุนจากพ่อแม่และความหลงตนเองอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ โดยมีขนาด อิทธิพล .04 เท่ากัน

นอกจากนี้ความหลงตนเองได้รับอิทธิพลทางอ้อมจากประสบการณ์ความรุนแรงจากพ่อแม่ ผ่านความวิตกกังวลในความผูกพัน โดยมีขนาดอิทธิพลเท่ากับ .07 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และได้รับอิทธิพลทางอ้อมผ่านการหลีกเลี่ยงในความผูกพันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 โดยมีขนาดอิทธิพลเท่ากับ .04 โดยรวมได้รับอิทธิพลทางอ้อมจากประสบการณ์ความรุนแรงจาก พ่อแม่รวมมีขนาดอิทธิพลเท่ากับ .11 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ความหลงตนเองยังได้รับ อิทธิพลทางอ้อมจากประสบการณ์การสนับสนุนจากพ่อแม่ผ่านความวิตกกังวลในความผูกพัน โดยมี ขนาดอิทธิพลเท่ากับ -.10 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และได้รับอิทธิพลทางอ้อมผ่านการ หลีกเลี่ยงในความผูกพันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 โดยมีขนาดอิทธิพลเท่ากับ -.06 รวมมี ขนาดอิทธิพลเท่ากับ -.16 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

ส่วนการถูกกระทำ ความรุนแรงจากคู่อริได้รับอิทธิพลทางอ้อมจากประสบการณ์ ความรุนแรงจากพ่อแม่ผ่านการหลีกเลี่ยงในความผูกพัน เนื่องจากมีขนาดอิทธิพลเท่ากับ .02 อย่างมีนัย สำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แต่ไม่ได้รับอิทธิพลทางอ้อมจากประสบการณ์ความรุนแรงจากพ่อแม่ผ่าน การหลีกเลี่ยงในความผูกพันและความหลงตนเอง เนื่องจากมีขนาดอิทธิพลเท่ากับ .00 อย่างไม่มี นัยสำคัญทางสถิติ แต่การถูกกระทำ ความรุนแรงจากคู่อริได้รับอิทธิพลทางอ้อมจากประสบการณ์ ความรุนแรงจากพ่อแม่ผ่านความวิตกกังวลในความผูกพัน เนื่องจากมีขนาดอิทธิพลเท่ากับ .04 อย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และไม่ได้รับอิทธิพลทางอ้อมจากประสบการณ์ความรุนแรงจาก

พ่อแม่ผ่านความวิตกกังวลในความผูกพันและความหลงตนเอง เนื่องจากมีขนาดอิทธิพลเท่ากับ .01 อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แต่การถูกระงับความรุนแรงจากคูรั้งได้รับอิทธิพลทางอ้อมจากประสบการณ์ความรุนแรงจากพ่อแม่ผ่านความหลงตนเองอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ โดยมีขนาดอิทธิพลเท่ากับ .01 และการถูกระงับความรุนแรงจากคูรั้งได้รับอิทธิพลทางอ้อมจากประสบการณ์ความรุนแรงจากพ่อแม่โดยรวมเท่ากับ .07 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 นอกจากนี้การถูกระงับความรุนแรงจากคูรั้งได้รับอิทธิพลทางอ้อมจากประสบการณ์การสนับสนุนจากพ่อแม่ผ่านการหลีกเลี่ยงในความผูกพัน เนื่องจากมีขนาดอิทธิพลเท่ากับ -.03 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และไม่ได้รับอิทธิพลทางอ้อมจากประสบการณ์การสนับสนุนจากพ่อแม่ผ่านการหลีกเลี่ยงในความผูกพันและความหลงตนเอง เนื่องจากมีขนาดอิทธิพลเท่ากับ .00 อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แต่การถูกระงับความรุนแรงในคูรั้งได้รับอิทธิพลทางอ้อมจากประสบการณ์การสนับสนุนจากพ่อแม่ผ่านความวิตกกังวลในความผูกพัน เนื่องจากมีขนาดอิทธิพลเท่ากับ -.05 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และไม่ได้รับอิทธิพลทางอ้อมจากประสบการณ์การสนับสนุนจากพ่อแม่ผ่านความวิตกกังวลในความผูกพันและความหลงตนเอง เนื่องจากมีขนาดอิทธิพลเท่ากับ .00 อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แต่การถูกระงับความรุนแรงจากคูรั้งได้รับอิทธิพลทางอ้อมจากประสบการณ์การสนับสนุนจากพ่อแม่ผ่านความหลงตนเอง โดยมีขนาดอิทธิพลเท่ากับ -.01 อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และการถูกระงับความรุนแรงจากคูรั้งได้รับอิทธิพลทางอ้อมจากประสบการณ์การสนับสนุนจากพ่อแม่โดยรวมเท่ากับ -.10 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ดังตารางที่ 22

ตารางที่ 22

ค่าสถิติการวิเคราะห์หือทธิพลทางตรงและทางอ้อมของโมเดลการถูกกระทำ ความรุนแรงจากคูรััก

ตัวแปร สาเหตุ	ตัวแปรผล												
	Avo			Anx			Nar			Vic			
	DE	IE	TE	DE	IE	TE	DE	IE	TE	DE	IE	TE	
Abus	<i>B</i>	.18***	.18***	.23***		.23***	.17***	.11***	.27***	.18***	.07***	.24***	
	<i>SE</i>	(.03)	(.03)	(.03)		(.03)	(.03)	(.02)	(.03)	(.04)	.02	(.04)	
	<i>t</i>	5.68	-	5.68	6.98	-	6.98	5.03	5.70	7.83	4.63	3.97	6.37
	β	.18		.18	.23		.23	.17	.11	.27	.18	.07	.24
Supp	<i>B</i>	-.29***	-.29***	-.33***		-.33***	-.15***	-.16***	-.32***	.04	-.10***	-.06*	
	<i>SE</i>	(.03)	(.03)	(.03)		(.03)	(.03)	(.02)	(.03)	(.04)	(.02)	(.03)	
	<i>t</i>	-8.85	-	-8.85	-9.77	-	-9.77	-4.41	-6.96	-9.56	1.04	-4.02	-1.74
	β	-.29		-.29	-.33		-.33	-.15	-.16	-.32	.04	-.10	-.06
Avo	<i>B</i>						.21***		.21***	.11***	.01	.12**	
	<i>SE</i>						(.03)		(.03)	(.04)	(.01)	(.04)	
	<i>t</i>						6.35		6.35	2.66	0.95	3.02	
	β						.21		.21	.11	.01	.12	
Anx	<i>B</i>						.30***		.30***	.16**	.01	.17***	
	<i>SE</i>						(.03)		(.03)	(.04)	(.01)	(.04)	
	<i>t</i>						8.96		8.96	2.37	0.95	4.23	
	β						.30		.30	.16	.01	.17	
Nar	<i>B</i>									.04		.04	
	<i>SE</i>									(.04)		(.04)	
	<i>t</i>									0.95	-	0.95	
	β									.04		.04	
<i>R Square</i>	.13			.17			.30			.10			
ไค-สแควร์	106.77, <i>df</i> = 85, <i>p</i> = .055												
RMSEA	.02												
RMR	.03												
GFI	.99												

ตารางที่ 22 (ต่อ)

สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรแฝง

	Avo	Anx	Nar	Vic	Abus	Supp
Avo	1.00					
Anx	.67**	1.00				
Nar	.33**	.43**	1.00			
Vic	.21**	.25**	.20**	1.00		
Abus	.18**	.24**	.27**	.26**	1.00	
Supp	-.25**	-.27**	-.21**	-.09**	.00	1.00

** $p < .01$, สองหาง.

เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ (R^2) ของสมการโครงสร้างตัวแปรแฝงภายใน การหลีกเลี่ยงในความผูกพัน พบว่ามีค่าเท่ากับ .12 แสดงว่า ประสบการณ์ความรุนแรงและ ประสบการณ์การสนับสนุนจากพ่อแม่สามารถอธิบายความแปรปรวนของการหลีกเลี่ยงในความผูกพัน ได้ร้อยละ 12 ส่วนตัวแปรความวิตกกังวลในความผูกพันมีค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์เท่ากับ .17 แสดงว่าประสบการณ์ความรุนแรงและประสบการณ์การสนับสนุนจากพ่อแม่สามารถอธิบาย ความแปรปรวนของความวิตกกังวลในความผูกพันได้ร้อยละ 17 ตัวแปรความหลงตนเองมีค่า สัมประสิทธิ์การพยากรณ์เท่ากับ .30 แสดงว่าประสบการณ์ความรุนแรงจากพ่อแม่ ประสบการณ์ การสนับสนุนจากพ่อแม่ การหลีกเลี่ยงในความผูกพันและความวิตกกังวลในความผูกพันสามารถอธิบาย ความแปรปรวนของความหลงตนเองได้ร้อยละ 30 และสำหรับตัวแปรการถูกระทำ ความรุนแรงจาก คู่รักมีค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์เท่ากับ .10 แสดงว่าประสบการณ์ความรุนแรงจากพ่อแม่ ประสบการณ์การสนับสนุนจากพ่อแม่ การหลีกเลี่ยงในความผูกพัน ความวิตกกังวลในความผูกพันและ ความหลงตนเองสามารถอธิบายความแปรปรวนของการถูกระทำ ความรุนแรงจากคู่รักได้ร้อยละ 10 ดังตารางที่ 22

สำหรับค่าน้ำหนักองค์ประกอบของตัวแปรสังเกตได้ 20 ตัวแปร ดังแสดงในตารางที่ 23 โดยแยกพิจารณาตามตัวแปรแฝง ได้ดังนี้

1. การสนับสนุนจากพ่อแม่ พบว่าตัวแปรความรัก/การสนับสนุน มีน้ำหนักองค์ประกอบ เท่ากับ .66 ($p < .001$) ตัวแปรส่งเสริมความเป็นอิสระ มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบน้อยที่สุดเท่ากับ .35 ($p < .001$) และตัวแปรเป็นตัวแบบที่ดี/ให้ความเป็นธรรม มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมากที่สุดเท่ากับ .90 ($p < .001$)

2. ประสบการณ์ความรุนแรงจากพ่อแม่ พบว่าตัวแปรความรุนแรงทางจิตใจ มีน้ำหนักองค์ประกอบมากที่สุด เท่ากับ .99 ($p < .001$) รองลงมาคือตัวแปรการทำร้ายทางร่างกาย มีน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ .84 ($p < .001$) และตัวแปรการละเลย/ทอดทิ้ง มีน้ำหนักองค์ประกอบน้อยที่สุดเท่ากับ .54 ($p < .001$)

3. ตัวแปรความวิตกกังวลในความผูกพัน กำหนดค่าน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ 1.00

4. ตัวแปรการหลีกเลี่ยงในความผูกพัน กำหนดค่าน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ 1.00

5. ตัวแปรความหลงตนเอง พบว่าตัวแปรที่มีน้ำหนักมากที่สุด คือ ตัวแปรการแสวงหาผลประโยชน์ มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ .99 ($p < .001$) รองลงมาคือตัวแปรเหนือกว่าผู้อื่น มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ .94 ($p < .001$) ตัวแปรการชอบแสดงออก มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ .92 ($p < .001$) ตัวแปรการสมควรได้มากกว่าที่เป็นอยู่ มีน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ .91 ($p < .001$) ตัวแปรอำนาจหน้าที่ มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ .90 ($p < .001$) ตัวแปรความทะนงตน มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ .87 ($p < .001$) ตัวแปรด้านการหวั่นไหวมากกว่าปกติ มีน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ .84 ($p < .001$) และตัวแปรที่มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบน้อยที่สุดคือ ตัวแปรความสามารถในการพึ่งตนเอง มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ .75 ($p < .001$)

6. การถูกกระทำความรุนแรงจากคู่รัก พบว่า ตัวแปรการทำร้ายทางร่างกาย มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมากที่สุดเท่ากับ .86 ($p < .001$) รองลงมาคือ ตัวแปรความรุนแรงทางจิตใจ มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ .84 ($p < .001$) การทำร้ายจนบาดเจ็บ มีน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ .59 ($p < .001$) และตัวแปรที่มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบน้อยที่สุดคือ ตัวแปรความรุนแรงทางเพศ มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบสูงที่สุด เท่ากับ .48 ($p < .001$)

ตารางที่ 23

ค่าน้ำหนักองค์ประกอบของตัวแปรสังเกตได้ 20 ตัว ของตัวแปรแฝง 6 ตัว ในโมเดลการถูกระทำได้
ความรุนแรงจากคู่รัก (N = 1,010)

ตัวแปรแฝง	ตัวแปรสังเกตได้	ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ (b)	ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน (SE)	ค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐาน (β)	t
Supp	love	5.18**	.55	.65	15.31
	inde	2.39**	.42	.30	13.37
	model	7.28**	1.41	.90	9.20
Abus	psy	5.25**	.21	.99	22.58
	phy	4.14**	.18	.84	20.74
	negle	3.09**	.23	.54	14.85
Anx	anxiety	.55**	-	1.00	-
Avo	avoid	.49**	-	1.00	-
Nar	autho	.80**	-	.90	-
	super	.89**	.01	.94	62.38
	self	.71**	.02	.75	36.00
	explo	.96**	.02	.99	43.10
	enti	.84**	.02	.91	35.65
	exhi	.89**	.03	.92	31.88
	vanity	.77**	.03	.87	30.18
	hyper	.73**	.02	.84	35.42
Vic	v_psy	2.81**	-	.84	-
	v_phy	2.22**	.22	.86	10.00
	v_sex	1.30**	.09	.48	14.25
	v_injur	1.22**	.07	.59	16.54

**p < .01.

ผลจากการวิเคราะห์โมเดลการถูกระทำได้ความรุนแรงจากคู่รักเมื่อพิจารณาตามสมมติฐานการวิจัย พบข้อสรุปดังนี้

1. ประสบการณ์ความรุนแรงจากพ่อแม่มีอิทธิพลทางตรงต่อการถูกระทำได้ความรุนแรงจากคู่รัก เนื่องจากมีค่าอิทธิพล เท่ากับ .18 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 จึงสนับสนุนสมมติฐาน

2. ประสบการณ์ความรุนแรงจากพ่อแม่มีอิทธิพลทางอ้อมต่อการถูกกระทำ ความรุนแรง จากคู่รักผ่านรูปแบบความผูกพันที่ไม่มั่นคง

2.1 ประสบการณ์ความรุนแรงจากพ่อแม่มีอิทธิพลต่อการถูกกระทำ ความรุนแรงจาก คู่รักผ่านความวิตกกังวลในความผูกพัน เนื่องจากมีค่าอิทธิพล เท่ากับ .04 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .01 จึงสนับสนุนสมมติฐาน

2.2 ประสบการณ์ความรุนแรงจากพ่อแม่มีอิทธิพลต่อการถูกกระทำ ความรุนแรงจาก คู่รักผ่านหลีกเลี่ยงหนีในความผูกพัน เนื่องจากมีค่าอิทธิพล เท่ากับ .02 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จึงสนับสนุนสมมติฐาน

3. ประสบการณ์ความรุนแรงจากพ่อแม่มีอิทธิพลทางอ้อมต่อการถูกกระทำ ความรุนแรง จากคู่รักผ่านความหลงตนเอง เนื่องจากมีค่าอิทธิพล เท่ากับ .01 อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ จึงไม่ สนับสนุนสมมติฐาน

4. ประสบการณ์การสนับสนุนจากพ่อแม่มีอิทธิพลทางอ้อมต่อการถูกกระทำ ความรุนแรง จากคู่รักผ่านรูปแบบความผูกพันที่ไม่มั่นคง

4.1 ประสบการณ์การสนับสนุนจากพ่อแม่มีอิทธิพลทางอ้อมต่อการถูกกระทำ ความรุนแรงจากคู่รักผ่านความวิตกกังวลในความผูกพัน เนื่องจากมีค่าอิทธิพล เท่ากับ -.05 อย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 จึงสนับสนุนสมมติฐาน

4.2 ประสบการณ์การสนับสนุนจากพ่อแม่มีอิทธิพลทางอ้อมต่อการถูกกระทำ ความรุนแรงจากคู่รักผ่านหลีกเลี่ยงหนีในความผูกพัน เนื่องจากมีค่าอิทธิพล เท่ากับ -.03 อย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .01 จึงสนับสนุนสมมติฐาน

5. ประสบการณ์การสนับสนุนจากพ่อแม่มีอิทธิพลทางอ้อมต่อการถูกกระทำ ความรุนแรง จากคู่รักผ่านความหลงตนเอง เนื่องจากมีค่าอิทธิพล เท่ากับ -.01 อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ จึงไม่ สนับสนุนสมมติฐาน

โดยภาพรวมปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการถูกกระทำ ความรุนแรงจากคู่รักมากที่สุดคือ ประสบการณ์ความรุนแรงจากพ่อแม่ โดยเฉพาะความรุนแรงทางจิตใจที่มีอิทธิพลสูงที่สุดคือ .18 เช่นเดียวกับโมเดลการกระทำ ความรุนแรงต่อคู่รัก และเมื่อพิจารณาจากอิทธิพลทางอ้อมของ ประสบการณ์ความรุนแรงจากพ่อแม่ พบว่า ความวิตกกังวลในความผูกพันที่เป็นตัวแปรส่งผ่านมี อิทธิพลมากกว่าการหลีกเลี่ยงหนีในความผูกพัน อย่างไรก็ตามการหลีกเลี่ยงหนีในความผูกพันยังมิอิทธิพลใน การเป็นตัวแปรส่งผ่านในโมเดลนี้แต่กลับไม่มีอิทธิพลในโมเดลการกระทำ ความรุนแรงต่อคู่รัก และ ความวิตกกังวลในความผูกพันยังมีค่าอิทธิพลมากกว่าความหลงตนเองที่เป็นตัวแปรส่งผ่านด้วย โดย องค์กรประกอบความหลงตนเองด้านการแสวงหาผลประโยชน์ก็มีอิทธิพลสูงที่สุด คือ .04 เช่นเดียวกับ โมเดลการกระทำ ความรุนแรงต่อคู่รัก แต่ความหลงตนเองด้านการหวั่นไหวมากกว่าปกติมีค่าอิทธิพล

เท่ากับ .03 ซึ่งสูงกว่าในโมเดลการกระทำความรุนแรงต่อคู่รัก โดยอิทธิพลของ ตัวแปรส่งผ่านจาก ประสบการณ์ความรุนแรงมีมากกว่าจากตัวแปรประสบการณ์การสนับสนุนไปยังการถูกกระทำ ความรุนแรงจากคู่รัก ส่วนการถูกกระทำความรุนแรงจากคู่รักด้านความรุนแรงทางกายได้รับอิทธิพล จากตัวแปรอื่นๆมากที่สุด

นอกจากนี้หากพิจารณาอิทธิพลทางอ้อมของประสบการณ์การสนับสนุนจากพ่อแม่ พบว่า ประสบการณ์การสนับสนุนจากพ่อแม่ผ่านความวิตกกังวลในความผูกพันมีอิทธิพลมากกว่าการหลีกเลี่ยง ในความผูกพัน และยังมีค่าอิทธิพลมากกว่าเมื่อมีความหลงตนเองเป็นตัวแปรส่งผ่าน เห็นได้ว่า โมเดลการถูกกระทำความรุนแรงจากคู่รักนี้ ความหลงตนเองเป็นตัวแปรส่งผ่านที่มีอิทธิพลต่ำสุด ในขณะที่ความหลงตนเองเป็นตัวแปรส่งผ่านที่มีอิทธิพลสูงมากในโมเดลการกระทำความรุนแรงต่อ คู่รัก

จากผลการวิเคราะห์โมเดลการกระทำและการถูกกระทำความรุนแรงในคู่รักสามารถ สรุปผลตามสมมติฐานได้ดังนี้

สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน

ข้อที่	สมมติฐาน	ผลการทดสอบ	
		สนับสนุน	ไม่สนับสนุน
1	ประสบการณ์ความรุนแรงจากพ่อแม่มีอิทธิพลทางตรงต่อการกระทำความรุนแรงต่อคู่รัก	✓	
2	ประสบการณ์ความรุนแรงจากพ่อแม่มีอิทธิพลทางอ้อมต่อการกระทำความรุนแรงต่อคู่รักผ่านรูปแบบความผูกพันแบบไม่มั่นคง		
2.1	ประสบการณ์ความรุนแรงจากพ่อแม่มีอิทธิพลต่อการกระทำ ความรุนแรงต่อคู่รักผ่านความวิตกกังวลในความผูกพัน	✓	
2.2	ประสบการณ์ความรุนแรงจากพ่อแม่มีอิทธิพลต่อการกระทำ ความรุนแรงต่อคู่รักผ่านการหลีกเลี่ยงในความผูกพัน		✓
3	ประสบการณ์ความรุนแรงจากพ่อแม่มีอิทธิพลทางอ้อมต่อการกระทำความรุนแรงต่อคู่รักผ่านความหลงตนเอง	✓	

ข้อที่	สมมติฐาน	ผลการทดสอบ	
		สนับสนุน	ไม่สนับสนุน
4	ประสบการณ์การสนับสนุนจากพ่อแม่มีอิทธิพลทางอ้อมต่อการกระทำ ความรุนแรงต่อคู่อริผ่านรูปแบบความผูกพันแบบไม่มั่นคง		
4.1	ประสบการณ์การสนับสนุนจากพ่อแม่มีอิทธิพลต่อการกระทำ ความรุนแรงต่อคู่อริผ่านความวิตกกังวลในความผูกพัน	√	
4.2	ประสบการณ์การสนับสนุนจากพ่อแม่มีอิทธิพลต่อการกระทำ ความรุนแรงต่อคู่อริผ่านการหลีกเลี่ยงในความผูกพัน		√
5	ประสบการณ์การสนับสนุนจากพ่อแม่มีอิทธิพลทางอ้อมต่อการกระทำ ความรุนแรงต่อคู่อริผ่านความหลงตนเอง	√	
6	ประสบการณ์ความรุนแรงจากพ่อแม่มีอิทธิพลทางตรงต่อการถูกกระทำ ความรุนแรงจากคู่อริ	√	
7	ประสบการณ์ความรุนแรงที่ได้รับจากพ่อแม่มีอิทธิพลทางอ้อมต่อการถูกกระทำ ความรุนแรงจากคู่อริผ่านรูปแบบความผูกพันแบบไม่มั่นคง		
7.1	ประสบการณ์ความรุนแรงที่ได้รับจากพ่อแม่มีอิทธิพลต่อการถูกกระทำ ความรุนแรงจากคู่อริผ่านความวิตกกังวลในความผูกพัน	√	
7.2	ประสบการณ์ความรุนแรงที่ได้รับจากพ่อแม่มีอิทธิพลต่อการถูกกระทำ ความรุนแรงจากคู่อริผ่านการหลีกเลี่ยงในความผูกพัน	√	
8	ประสบการณ์ความรุนแรงที่ได้รับจากพ่อแม่มีอิทธิพลทางอ้อมต่อการถูกกระทำ ความรุนแรงจากคู่อริผ่านความหลงตนเอง		√

ข้อที่	สมมติฐาน	ผลการทดสอบ	
		สนับสนุน	ไม่สนับสนุน
9	ประสบการณ์การสนับสนุนจากพ่อแม่มีอิทธิพลทางอ้อมต่อการถูกกระทำความรุนแรงจากคู่อริผ่านรูปแบบความผูกพันแบบไม่มั่นคง		
9.1	ประสบการณ์การสนับสนุนจากพ่อแม่มีอิทธิพลต่อการถูกกระทำความรุนแรงจากคู่อริผ่านความวิตกกังวลในความผูกพัน	√	
9.2	ประสบการณ์การสนับสนุนจากพ่อแม่มีอิทธิพลต่อการถูกกระทำความรุนแรงจากคู่อริผ่านการหลีกเลี่ยงในความผูกพัน	√	
10	ประสบการณ์การสนับสนุนจากพ่อแม่มีอิทธิพลทางอ้อมต่อการถูกกระทำความรุนแรงจากคู่อริผ่านความหลงตนเอง		√

บทที่ 4

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาเป็นโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของความรุนแรงในคู่รักทั้งการกระทำความรุนแรงและการถูกการกระทำความรุนแรงในคู่รัก โดยผลวิเคราะห์จากโมเดลความรุนแรงในคู่รักเพื่อใช้ในการทดสอบสมมติฐาน คือ

ก. การกระทำความรุนแรงต่อคู่รัก

สมมติฐานข้อที่ 1 ประสบการณ์ความรุนแรงจากพ่อแม่มีอิทธิพลทางตรงต่อการกระทำความรุนแรงต่อคู่รัก

สมมติฐานข้อที่ 2 ประสบการณ์ความรุนแรงจากพ่อแม่มีอิทธิพลทางอ้อมต่อการกระทำความรุนแรงต่อคู่รักผ่านรูปแบบความผูกพันแบบไม่มั่นคง

2.1 ประสบการณ์ความรุนแรงจากพ่อแม่มีอิทธิพลต่อการกระทำความรุนแรงต่อคู่รักผ่านความวิตกกังวลในความผูกพัน

2.2 ประสบการณ์ความรุนแรงจากพ่อแม่มีอิทธิพลต่อการกระทำความรุนแรงต่อคู่รักผ่านการหลีกเลี่ยงในความผูกพัน

สมมติฐานข้อที่ 3 ประสบการณ์ความรุนแรงจากพ่อแม่มีอิทธิพลทางอ้อมต่อการกระทำความรุนแรงต่อคู่รักผ่านความหลงตนเอง

สมมติฐานข้อที่ 4 ประสบการณ์การสนับสนุนจากพ่อแม่มีอิทธิพลทางอ้อมต่อการกระทำความรุนแรงต่อคู่รักผ่านรูปแบบความผูกพันแบบไม่มั่นคง

4.1 ประสบการณ์การสนับสนุนจากพ่อแม่มีอิทธิพลต่อการกระทำความรุนแรงต่อคู่รักผ่านความวิตกกังวลในความผูกพัน

4.2 ประสบการณ์การสนับสนุนจากพ่อแม่มีอิทธิพลต่อการกระทำความรุนแรงต่อคู่รักผ่านการหลีกเลี่ยงในความผูกพัน

สมมติฐานข้อที่ 5 ประสบการณ์การสนับสนุนจากพ่อแม่มีอิทธิพลทางอ้อมต่อการกระทำความรุนแรงต่อคู่รักผ่านความหลงตนเอง

ข. การถูกระงับความรุนแรงจากคู่รัก

สมมติฐานข้อที่ 6 ประสบการณ์ความรุนแรงจากพ่อแม่มีอิทธิพลทางตรงต่อการถูกระงับความรุนแรงจากคู่รัก

สมมติฐานข้อที่ 7 ประสบการณ์ความรุนแรงที่ได้รับจากพ่อแม่มีอิทธิพลทางอ้อมต่อการถูกระงับความรุนแรงจากคู่รักผ่านรูปแบบความผูกพันแบบไม่มั่นคง

7.1 ประสบการณ์ความรุนแรงที่ได้รับจากพ่อแม่มีอิทธิพลต่อการถูกระงับความรุนแรงจากคู่รักผ่านความวิตกกังวลในความผูกพัน

7.2 ประสบการณ์ความรุนแรงที่ได้รับจากพ่อแม่มีอิทธิพลต่อการถูกระงับความรุนแรงจากคู่รักผ่านการหลีกเลี่ยงในความผูกพัน

สมมติฐานข้อที่ 8 ประสบการณ์ความรุนแรงที่ได้รับจากพ่อแม่มีอิทธิพลทางอ้อมต่อการถูกระงับความรุนแรงจากคู่รักผ่านความหลงตนเอง

สมมติฐานข้อที่ 9 ประสบการณ์การสนับสนุนจากพ่อแม่มีอิทธิพลทางอ้อมต่อการถูกระงับความรุนแรงจากคู่รักผ่านรูปแบบความผูกพันแบบไม่มั่นคง

9.1 ประสบการณ์การสนับสนุนจากพ่อแม่มีอิทธิพลต่อการถูกระงับความรุนแรงจากคู่รักผ่านความวิตกกังวลในความผูกพัน

9.2 ประสบการณ์การสนับสนุนจากพ่อแม่มีอิทธิพลต่อการถูกระงับความรุนแรงจากคู่รักผ่านการหลีกเลี่ยงในความผูกพัน

สมมติฐานข้อที่ 10 ประสบการณ์การสนับสนุนจากพ่อแม่มีอิทธิพลทางอ้อมต่อการถูกระงับความรุนแรงจากคู่รักผ่านความหลงตนเอง

ผลการวิเคราะห์โมเดลเพื่อทดสอบสมมติฐาน

ผลที่ได้จากการวิเคราะห์โมเดลเพื่อทดสอบสมมติฐานสามารถนำมาอภิปรายได้เป็นประเด็นต่างๆ ดังนี้

1. ประสบการณ์ความรุนแรงจากพ่อแม่มีอิทธิพลทางตรงต่อการกระทำและถูกระงับความรุนแรงในคู่รัก

ผลการวิจัยสนับสนุนสมมติฐานข้อที่ 1 และสมมติฐานข้อที่ 6 ตามทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม (Dutton, 1999; Foshee, et al., 1999; Garvey, et al., 1999; Lewis & Fremouw,

2001) และสอดคล้องกับงานของนักวิจัยหลายท่าน (เกสรฯ ศรีพิชญากุล และคณะ, 2538; ศิริชัย โขไตรรัตน์, 2537; Bensley, Eenwyk, & Simmons, 2003; Dutton, 1999; Feldman, 1997; McKinney et al., 2008) เนื่องจากคนที่มีประสบการณ์ความรุนแรงจากพ่อแม่ในวัยเด็กจะเกิดการสื่อสารและเรียนรู้ว่าพฤติกรรมความรุนแรงในครอบครัวเป็นสิ่งที่ยอมรับได้ เนื่องจากยังขาดทักษะในการใช้เหตุผลตัดสินว่าอะไรถูกอะไรผิด จึงใช้พ่อแม่ของตนเองเป็นแบบอย่างสำหรับการทำสิ่งที่ถูกต้อง นั่นคือหากสังเกตว่าพ่อแม่ทำสิ่งไหนก็แสดงว่าสิ่งนั้นคือสิ่งที่ถูกต้องและเด็กก็มีแนวโน้มจะทำพฤติกรรมเช่นนั้นเมื่อโตขึ้นด้วย แม้คนส่วนใหญ่จะรู้ดีว่าการกระทำความรุนแรงในครอบครัวไม่ใช่ประสบการณ์ทางบวกแต่หากได้เรียนรู้ต้นแบบพฤติกรรมมาจากครอบครัวผ่านการเรียนรู้ทางสังคมแล้วพวกเขาก็มีได้ลดทอนหรือหลีกเลี่ยงจากพฤติกรรมรุนแรงนั้น แม้จะเผชิญกับความขัดแย้งอย่างหนักพวกเขาก็สามารถตอบโต้ด้วยวิธีการที่ผิดได้ อาจตอบโต้ด้วยความก้าวร้าวเมื่อมีความขัดแย้งมากกว่าคนที่ไม่มีประสบการณ์ความรุนแรงในครอบครัว

ดังนั้นสภาพแวดล้อมที่เด็กได้รับจากพ่อแม่เป็นสิ่งที่เด็กเรียนรู้จากการสังเกตตัวแบบในชีวิตของพวกเขาและสามารถทำพฤติกรรมตามอย่างได้ในสถานการณ์ที่ใกล้เคียงกัน นั่นคือความรุนแรงต่อคู่รักหรือคู่ครองเมื่อเขาโตเป็นผู้ใหญ่ทั้งการเป็นผู้กระทำหรือผู้ถูกระทำ ซึ่งเกิดจากการที่เด็กมองว่าความรุนแรงเป็นวิธีการและตัวแบบการแก้ปัญหาความขัดแย้งที่ยอมรับได้ในวัยผู้ใหญ่ นั่นเอง ดังที่เห็นอิทธิพลทางบวกทางตรงจากประสบการณ์ความรุนแรงจากพ่อแม่ในวัยเด็กต่อการกระทำและถูกระทำ ความรุนแรงในคู่รัก

2. ประสบการณ์ความรุนแรงและการสนับสนุนจากพ่อแม่มีอิทธิพลทางอ้อมต่อการกระทำ ความรุนแรงต่อคู่รักผ่านความวิตกกังวลในความผูกพัน

ผลการวิจัยสนับสนุนสมมติฐานข้อที่ 2.1 และ 4.1 แต่ไม่สนับสนุนสมมติฐานข้อที่ 2.2 และ 4.2 นั่นคือประสบการณ์การเลี้ยงดูจากพ่อแม่มีอิทธิพลทางอ้อมต่อการกระทำ ความรุนแรงต่อคู่รักผ่านความวิตกกังวลในความผูกพัน เนื่องจากเด็กที่ถูกกระทำ ความรุนแรงทางกายมักแสดงออกถึงการหลีกเลี่ยงในความผูกพันแต่เด็กที่ถูกพ่อแม่ละเลยมีการพัฒนาไปเป็นความวิตกกังวลในความผูกพัน (Finzi, Ram, Har-Even, Shnit, & Weizman, 2001) และรูปแบบความผูกพันก็สามารถทำนายถึงความสัมพันธ์ที่มีกับพ่อแม่ได้โดย Hazan และ Shaver (1987) พบว่า หากมีรูปแบบความผูกพันแบบมั่นคงก็จะรายงานถึงความสัมพันธ์ที่อบอุ่นกับพ่อแม่ ในทางตรงกันข้ามคนที่หลีกเลี่ยงในความผูกพันอธิบายถึงประสบการณ์การเลี้ยงดูจากแม่ที่เย็นชาและไม่ยอมรับในตัวเขา ส่วนคนที่วิตกกังวลในความผูกพันรับรู้ถึงการไม่ได้รับความเป็นธรรมจากพ่อ ผู้กระทำ ความรุนแรงต่อคู่รัก

ที่วิตกกังวลในความผูกพันจึงมีแนวโน้มทำพฤติกรรมรุนแรงต่อคู่รักมากกว่าผู้กระทำความรุนแรงต่อคู่รักที่มีการหลีกเลี่ยงในความผูกพันเพราะคนที่วิตกกังวลในความผูกพันมักตระหนักถึงอารมณ์ความรู้สึกทางลบ มุ่งความสนใจไปที่ความรู้สึกมึนงงร้ายและแสดงออกถึงความกลัวและความโกรธอย่างมาก ในด้านความสัมพันธ์พวกเขาต้องการใกล้ชิดแนบแน่นกับคู่รักเพราะกังวลถึงเรื่องคุณค่าในตนเองและการเป็นที่รัก มีรูปแบบการคิดทางลบต่อตนเอง กลัวว่าจะถูกทอดทิ้งจึงมีแนวโน้มชอบตำหนิและจับผิด มีการกระทำความรุนแรงทางใจและความรุนแรงทางกายต่อคู่รักซึ่งเป็นสัญญาณของการไม่ได้รับการตอบสนองความต้องการใกล้ชิดกับคู่รัก ในทางตรงกันข้ามคนที่หลีกเลี่ยงในความผูกพันมักแสดงความโกรธออกมาน้อยกว่า มีความเย็นชาและห่างเหิน แต่พวกเขาจะแสดงความก้าวร้าวก็เพื่อรักษาระยะห่างและหลีกเลี่ยงความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดเพราะเรียนรู้ว่าความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดอาจนำมาซึ่งความเจ็บปวดและการถูกทอดทิ้งได้ ดังนั้นพวกเขาจึงพยายามกันตนเองออกจากสถานการณ์มากกว่า (Bowlby, 1988; Godbout et al., 2009; Mayseless, 1991; Mikulincer & Shaver, 2003) สอดคล้องกับงานวิจัยของ Orcutt และคณะ (2005) ซึ่งรายงานว่าผู้หญิงที่วิตกกังวลในความผูกพันสูงและหลีกเลี่ยงในความผูกพันต่ำมีการกระทำความรุนแรงสูงกว่าผู้หญิงที่วิตกกังวลในความผูกพันและหลีกเลี่ยงในความผูกพันสูง นอกจากนี้ Péloquin, Lafontaine, และ Brassard (2011) ยังพบว่าการหลีกเลี่ยงในความผูกพันสามารถทำนายการกระทำความรุนแรงต่อคู่รักได้เฉพาะในเพศหญิงแต่ไม่สามารถทำนายได้ในเพศชาย ดังนั้นการหลีกเลี่ยงในความผูกพันจึงไม่มีอิทธิพลมากพอที่จะทำนายการกระทำความรุนแรงต่อคู่รักได้

อย่างไรก็ตาม Mayseless (1991) อธิบายว่าคนที่หลีกเลี่ยงในความผูกพันมีแนวโน้มทำพฤติกรรมก้าวร้าวแบบเป็นฝ่ายรับ (passive-aggressive behavior) เพื่อควบคุมความโกรธ (Mikulincer, 1998) และถอนตัวจากสถานการณ์ความขัดแย้งเพื่อปิดกั้นระบบการสร้างความผูกพัน (Bartholomew & Allison, 2006) มากกว่าจะแสดงความก้าวร้าวออกมาอย่างเปิดเผยแบบเป็นฝ่ายรุกแม้ว่าจะสามารถทำได้ก็ตาม เช่นเดียวกับงานของ Allison, Bartholomew, Mayseless, และ Dutton (2008) ที่พบว่าคนที่วิตกกังวลในความผูกพันจะกระทำความรุนแรงเพื่อบังคับให้คู่รักสนใจมาที่พวกเขาและมีการกระทำความรุนแรงทางกาย ทางใจสูง ซึ่งเป็นเป็นกลยุทธ์ในการไล่ตามสำหรับคนที่หลีกเลี่ยงในความผูกพันจะกระทำความรุนแรงเพื่อผลักคู่รักให้ออกห่างจากพวกเขาเป็นการรักษาระยะหรือหลีกเลี่ยงเมื่อรับรู้ว่าคุณรักเข้ามาใกล้หรือรุกร้าเข้ามามากเกินไป ซึ่งเป็นกลยุทธ์ในการรักษาระยะห่าง จะเห็นได้ว่าประสบการณ์ความรุนแรงจากพ่อแม่มีอิทธิพลทางบวก ส่วนประสบการณ์การสนับสนุนจากพ่อแม่มีอิทธิพลทางลบต่อความวิตกกังวลในความผูกพันที่ส่งผลต่อการกระทำความรุนแรงต่อคู่รักแต่ไม่มีอิทธิพลต่อการหลีกเลี่ยงในความผูกพันที่ส่งผลต่อการกระทำความรุนแรงต่อคู่รัก

3. ประสบการณ์ความรุนแรงและประสบการณ์การสนับสนุนจากพ่อแม่มีอิทธิพลทางอ้อมต่อการถูกระทำ ความรุนแรงจากคู่อริผ่านความวิตกกังวลและการหลีกเลี่ยงในความผูกพัน

ผลการวิจัยสนับสนุนสมมติฐานที่ 7.1 7.2 9.1 และ 9.2 โดยประสบการณ์การเลี้ยงดูจากพ่อแม่สามารถทำนายรูปแบบความผูกพันที่ไม่มั่นคงและสามารถทำนายการถูกระทำ ความรุนแรงจากคู่อริได้ เนื่องจากคนที่มีการหลีกเลี่ยงในความผูกพันมักทำพฤติกรรมถอยห่างหรือหลีกเลี่ยง ความสัมพันธ์อันใกล้ชิดกับคู่อริ ทำให้คู่อริที่มีความวิตกกังวลในความผูกพันเข้าใจว่าเป็นสัญญาณเตือนของการยุติความสัมพันธ์ ซึ่งกระตุ้นให้คู่อริกระทำ ความรุนแรงเพื่อควบคุมหรือรักษา ความสัมพันธ์ของตนไว้ ดังงานวิจัยของ Roberts และ Noller (1998) พบว่า เพศชายที่มีความวิตกกังวลในความผูกพันสัมพันธ์กับการถูกระทำ ความรุนแรงในเพศหญิง นอกจากนี้ Babcock และ คณะ (2000) ยังพบว่า สามีที่ชอบทำร้ายภรรยาซึ่งมีรูปแบบความผูกพันแบบแบบวิตกกังวล การ ถอนตัวหรือการหลีกเลี่ยงในความสัมพันธ์ของภรรยาเป็นตัวทำนายการกระทำ ความรุนแรงของสามี อย่างมีนัยสำคัญ

นอกจากนี้ผู้กระทำ ความรุนแรงต่อคู่อริก็มักตีความสถานการณ์ผิด (Jordan, 1997) เนื่องจากผู้กระทำ ความรุนแรงที่มีความวิตกกังวลในความผูกพันมักรับรู้ไม่ถูกต้องเมื่อคู่อริทำ พฤติกรรมถอนตัวซึ่งมักใช้การถอยห่างเป็นปกติอยู่แล้ว การถอนตัวจึงสะท้อนถึงการจัดการกับคู่อริที่ เริ่มกระทำ ความรุนแรงทางใจต่อพวกเขา เนื่องจากมีความวิตกกังวลในความผูกพันซึ่งเกิดขึ้นก่อนที่จะ มีการกระทำ ความรุนแรงทางกายตามมาและที่สำคัญคนที่วิตกกังวลในความผูกพันจะกลัวการถูก ทอดทิ้งจึงอาจรับรู้ว่าการถอนตัวของคู่อริคือการจะยุติความสัมพันธ์จึงอาจตอบโต้โดยการกระทำ ความรุนแรงทางกายจนบานปลายได้ ดังนั้นคนที่มีการหลีกเลี่ยงในความผูกพันจึงมักกลายเป็นเหยื่อ หรือผู้ถูกระทำ ความรุนแรงจากคู่อริในที่สุด ส่วนคนที่วิตกกังวลในความผูกพันที่มีการใช้กลยุทธ์ การไล่ตามคู่อริ ซึ่งมักใช้ความรุนแรงในการดึงความสนใจหรือควบคุมคู่อริก็อาจถูกใช้วิธีเดียวกันตอบ โต้กลับมาซึ่งพบว่าเป็นธรรมดาของการใช้ความรุนแรงระหว่างกันอยู่แล้ว เช่นเดียวกับงานวิจัยของ Orcutt และคณะ (2005) พบว่าผู้หญิงที่เป็นทั้งผู้กระทำและผู้ถูกระทำ ความรุนแรงในคู่อริรายงานว่ามีความวิตกกังวลสูงในความผูกพัน

เห็นได้ว่าประสบการณ์ความรุนแรงจากพ่อแม่มีอิทธิพลทางอ้อมต่อการถูกระทำ ความรุนแรงจากคู่อริผ่านความวิตกกังวลและการหลีกเลี่ยงในความผูกพัน ส่วนประสบการณ์ การสนับสนุนจากพ่อแม่มีอิทธิพลทางลบต่อการถูกระทำ ความรุนแรงจากคู่อริผ่านความวิตกกังวล และการหลีกเลี่ยงในความผูกพัน

4. ประสบการณ์ความรุนแรงและการสนับสนุนจากพ่อแม่มีอิทธิพลทางอ้อมต่อการกระทำ ความรุนแรงต่อคู่อริผ่านความหลงตนเอง

จากการวิเคราะห์ประสบการณ์ความรุนแรงและการสนับสนุนจากพ่อแม่ที่มีอิทธิพลทางอ้อมต่อการกระทำ ความรุนแรงต่อคู่รักผ่านความหลงตนเองพบว่าสนับสนุนสมมติฐานที่ 3 และ 5 แต่ไม่สนับสนุนสมมติฐานที่ 8 และ 10 โดยประสบการณ์ทั้งความรุนแรงและการสนับสนุนจากพ่อแม่มีอิทธิพลต่อความหลงตนเอง และความหลงตนเองมีอิทธิพลต่อการกระทำ ความรุนแรงต่อคู่รักแต่ไม่มีอิทธิพลต่อการถูกกระทำ ความรุนแรงจากคู่รัก เนื่องจากความหลงตนเองเป็นผลของการเลี้ยงดูจากพ่อแม่ที่มีต่อลูกโดยให้ค่าสูงเกินไปหรือได้รับการปฏิเสธจากพ่อแม่ (Freud, 1957) นอกจากนี้ก็วิจัยยังพบว่าความหลงตนเองเป็นผลมาจากการเลี้ยงดูอันยาวนานซึ่งมีความเย็นชา การไม่แสดงออกหรือปกปิดความรู้สึกของพ่อแม่แต่มีเจตคติที่ไม่ดีต่อเด็ก ทำให้คนที่มีความหลงตนเองพยายามรักษาภาพลักษณ์ของตนเองซึ่งถูกแผ่ขยายไปรวมถึงความสัมพันธ์ในภายหลังเพื่อปกป้องตัวตน ดังนั้นคนที่หลงตนเองจึงแสดงออกเพื่อป้องกันตัวจากความรู้สึกที่ไม่ดีและการถูกทอดทิ้งอันเกิดจากการถูกปฏิเสธในวัยเด็ก คนที่มีความหลงตนเองจะมีความไม่ไว้วางใจผู้อื่นสูงและไม่สามารถพึ่งผู้อื่นได้อย่างสมบูรณ์ ความสัมพันธ์กับคู่รักจึงมีลักษณะของความหึงหวง การควบคุมและการถอนตัวจากคู่รัก (Kernberg, 1975; Kohut, 1977)

นอกจากนี้ Ryan และคณะ (2008) พบว่า ความหลงตนเองมีความสัมพันธ์กับรูปแบบความผูกพันที่ไม่มั่นคง โดยเฉพาะความวิตกกังวลในความผูกพัน เนื่องจากคนที่มีความวิตกกังวลในความผูกพันรู้สึกด้อยกว่าคู่รักของตนเองและไม่มีคุณค่าในสายตาคนอื่น ซึ่งทำให้พวกเขาวิตกกังวลเนื่องจากเคยประสบกับความผูกพันที่ไม่อาจไว้วางใจหรือคาดเดาได้ในอดีต (Mikulincer & Florian, 1998) ในขณะที่คนที่มีการหลีกเลี่ยงในความผูกพันสัมพันธ์กับประสบการณ์วัยเด็กจากผู้เลี้ยงดูที่ปฏิเสธหรือไม่เคยแสดงออกต่อพวกเขาทำให้พวกเขาหลีกเลี่ยงความสัมพันธ์ ไม่ต้องการใกล้ชิดและเชื่อใจแต่ตนเองมากเกินไป (Brennan, Clark, & Shaver, 1998) ส่วน Ahmadi, Ahmadi, Honarmand, Zargar, Arshadi, และ Mirshekar (2013) พบความสัมพันธ์ทางบวกระหว่างการหลีกเลี่ยงในความผูกพันและความวิตกกังวลในความผูกพันกับความหลงตนเอง ดังนั้นจะพบว่าประสบการณ์ความรุนแรงรวมถึงประสบการณ์การสนับสนุนที่น้อยที่ได้รับจากพ่อแม่มีอิทธิพลทางบวกต่อความหลงตนเองซึ่งมีอิทธิพลต่อการกระทำ ความรุนแรงต่อคู่รักแต่ไม่พบในการถูกกระทำ ความรุนแรงจากคู่รักผ่านความหลงตนเอง

ข้อเสนอแนะเพื่อการป้องกันความรุนแรงในคู่รักของสังคมไทย

การวิจัยนี้มีความแตกต่างจากงานวิจัยอื่นๆตรงที่มีการศึกษาวิเคราะห์โมเดลเพื่ออธิบายสาเหตุของพฤติกรรมกรรมการกระทำและการถูกกระทำ ความรุนแรงในคู่รักต่างประเทศที่เป็นผู้ใหญ่จาก 4

ภูมิภาค ทั่วประเทศไทยด้วยการรายงานผลจากมุมมองของบุคคลเดียวกัน โดยใช้ตัวแปรทางจิตวิทยาชุดเดียวกันในการวิเคราะห์และยังศึกษาตัวแปรประสบการณ์การสนับสนุนจากผู้เลี้ยงดูเพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเกิดและการป้องกันการกระทำและการถูกกระทำ ความรุนแรงในคูรััก โดยมี การจำแนกประเภทความรุนแรงในคูรัักออกเป็น 4 แบบ ซึ่งผลการวิจัยนำไปสู่ข้อเสนอแนะเพื่อ การป้องกันความรุนแรงในคูรััก ดังต่อไปนี้

1. ลดประสบการณ์ความรุนแรงจากพ่อแม่

เนื่องจากประสบการณ์ความรุนแรงที่ได้รับจากพ่อแม่มีอิทธิพลต่อการกระทำและการถูกกระทำ ความรุนแรงในคูรัักโดยตรงมากที่สุด โดยเฉพาะประสบการณ์ความรุนแรงทางจิตใจจากพ่อแม่ ได้แก่ การแข่งด่า การทำให้ลูกรู้สึกเป็นคนโง่ การตำหนิหรือการทำให้ลูกอับอายต่อหน้าคนอื่น และยังมีอิทธิพลทางอ้อมต่อการกระทำ ความรุนแรงต่อคูรััก โดยเฉพาะการกระทำ ความรุนแรงทางเพศผ่านความวิตกกังวลในความผูกพันและความหลงตนเอง โดยเฉพาะความหลงตนเองแบบแสดงออก ซึ่งด้านที่มีค่าอิทธิพลสูงสุด ได้แก่ ด้านการแสวงหาผลประโยชน์ นอกจากนี้ประสบการณ์ความรุนแรงจากพ่อแม่ยังมีอิทธิพลต่อการถูกกระทำ ความรุนแรงโดยเฉพาะองค์ประกอบการถูกกระทำ ความรุนแรงทางกายผ่านความวิตกกังวลและการหลีกเลี่ยงในความผูกพันด้วย

ดังนั้นพ่อแม่ควรลดการให้ประสบการณ์ทางลบต่อเด็กเพื่อจะทำให้เด็กไม่เกิดความกลัว รู้สึกปลอดภัย เนื่องจากการถูกกระทำ ความรุนแรงจากผู้เลี้ยงดูไม่ว่าจะเป็นทางจิตใจ ทางกาย ตลอดจนการถูกละเลยไม่เอาใจใส่จากพ่อแม่หรือผู้เลี้ยงดูถือเป็นสิ่งคุกคามโดยตรงต่อความปลอดภัยของเด็ก ผู้เลี้ยงดูต้องทำให้มั่นใจว่าเด็กจะปลอดภัยโดยพยายามควบคุมการตอบสนองทางอารมณ์ต่อเด็ก ปกป้องเด็กให้พ้นจากอันตรายต่างๆ ผู้ปกครองจึงควรเฝ้าดูพฤติกรรม พัฒนาการและสภาพแวดล้อมที่ไม่เป็นอันตรายต่อเด็กทั้งทางกายและจิตใจ (Centers for Disease Control and Prevention, 2014)

อย่างไรก็ตามความรุนแรงในครอบครัวมีลักษณะเป็นพลวัต มีวงจรความรุนแรงและสามารถถ่ายทอดจากรุ่นไปสู่รุ่นได้ (intergenerational violence) ดังนั้นการจะป้องกันความรุนแรงจึงจำเป็นต้องพิจารณาให้ครบกระบวนการ หากเกิดการกระทำ ความรุนแรงต่อคูรัักหรือสามีภรรยา โดยเฉพาะครอบครัวที่มีบุตรหรือเด็กอยู่จะมีผลกระทบต่อเด็กอย่างคาดไม่ถึง เนื่องจากความรุนแรงนั้นอาจทำลายความสัมพันธ์ระหว่างเด็กกับผู้เลี้ยงดู ซึ่งจะส่งผลเสียต่อตัวเด็กเองรวมถึงความรุนแรงรูปแบบอื่นๆด้วย เมื่อเกิดความรุนแรงต่อคูรัักหรือสามีภรรยาแล้วมักมีผลมาถึงการกระทำ ความรุนแรงต่อลูกเพราะผลจากความเครียดในความสัมพันธ์นั้นทำให้บุคคลเกิดความห่างเหินทางจิตใจหรือถูกยับยั้งความสามารถในการดูแลลูก (Stasiak, Davies, Koziol-McLain, & Hanna, 2004)

นอกจากนี้มากกว่าครึ่งหนึ่ง (ร้อยละ 57) ของคนที่เคยเห็นการกระทำความรุนแรงระหว่างพ่อแม่ได้รับประสบการณ์ตรงความรุนแรงจากพ่อแม่ด้วย โดยพบความเชื่อมโยงระหว่างการกระทำ ความรุนแรงต่อเด็กกับความรุนแรงระหว่างสามีภรรยาที่สามารถเกิดขึ้นในเวลาใกล้เคียงกันได้ ซึ่ง ทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างเด็กกับพ่อแม่เลวร้ายลง และยังพบอีกว่า ร้อยละ 34 ของเด็กที่เคยเห็น การกระทำความรุนแรงระหว่างพ่อแม่ได้รับประสบการณ์ตรงจากความรุนแรงนั้นทั้งทางกาย จิตใจ ถูกกลั่นแกล้ง รวมถึงความรุนแรงทางเพศจากคนในครอบครัว (Hamby, Finkelhor, Turner, & Ormrod, 2010) จากงานวิจัยพบว่า ร้อยละ 70 ของครอบครัวที่มีความรุนแรงระหว่างสามีภรรยา เด็กจะตกเป็นเหยื่อโดยตรงจากความรุนแรงนั้น แม้ว่าจะพยายามปกปิดแต่เด็กก็สามารถรับรู้ถึง ความรุนแรงนั้นได้ตั้งแต่อายุยังน้อย (Houghton, 2008) ผลที่ตามมาของการประสบความรุนแรงใน ครอบครัว ได้แก่ ด้านจิตใจ (เช่น รู้สึกวิตกกังวล มีอัตมโนทัศน์ที่ไม่ดีต่อตนเอง มีอารมณ์ผิดปกติ กลัว การพลัดพราก รู้สึกโกรธ) ด้านความคิด (เช่น ยอมรับระบบความเชื่อของผู้กระทำ ความรุนแรง เริ่มไม่ เคารพเพศหญิง) ด้านพฤติกรรม (เช่น กระทำ ความรุนแรงในหลายรูปแบบ ไม่เคารพต่อพ่อแม่ที่ไม่ใช่ ความรุนแรง รั้งแกเพื่อนหรือเป็นเหยื่อความรุนแรงเอง กระทำ ความผิด ต่อด้านสังคม มีการสื่อสาร แบบไม่ให้เกิดประโยชน์หรือไม่ใช้การเจรจา ถอนตัว มุ่งร้ายคนอื่น) และด้านสังคม (เช่น สร้าง ความผูกพันแบบมั่นคงในช่วงต้นของชีวิตไม่ได้ ผูกมิตรหรือสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่นยาก มี ความสัมพันธ์ที่ไม่ดีกับคนอื่น) (Murphy, Paton, Gulliver, & Fanshow, 2013b) ซึ่งการสร้าง รูปแบบความผูกพันที่ไม่มั่นคงจะนำไปสู่ความรุนแรงในคู่รัก และมีโอกาสกระทำ ความรุนแรงทั้ง ทางตรงและทางอ้อมต่อลูกหรือเด็กๆในครอบครัว สุดท้ายก็จะกลับเข้าสู่วงจรความรุนแรงต่อไปอีก

2. ส่งเสริมประสบการณ์การสนับสนุนจากพ่อแม่

แม้ว่าประสบการณ์การสนับสนุนจากพ่อแม่จะไม่มีอิทธิพลต่อความรุนแรงในคู่รักโดยตรง แต่ประสบการณ์การสนับสนุนมีอิทธิพลทางอ้อมทางลบต่อการกระทำ ความรุนแรงต่อคู่รัก โดยเฉพาะ ประสบการณ์การสนับสนุนด้านการเป็นตัวแบบที่ดีและการให้ความเป็นธรรมแก่ลูก ผ่านความวิตก กังวลในความผูกพันและความหลงตนเอง นอกจากนี้ประสบการณ์การสนับสนุนจากพ่อแม่ยังมี อิทธิพลทางอ้อมทางลบต่อการถูกกระทำ ความรุนแรงในคู่รักผ่านความวิตกกังวลและการหลีกเลี่ยงใน ความผูกพัน จึงต้องส่งเสริมให้มีประสบการณ์การสนับสนุนจากพ่อแม่หรือผู้เลี้ยงดูแต่ต้องมีในระดับที่ มากพอด้วย เพราะการไม่ได้รับประสบการณ์การสนับสนุนหรือได้รับน้อยเกินไปก็ยังมีโอกาสกระทำ หรือถูกกระทำ ความรุนแรงในคู่รักได้ หากมีรูปแบบความผูกพันแบบไม่มั่นคง รวมถึงบุคลิกภาพแบบ หลงตนเองเป็นตัวส่งผ่าน

หากเด็กได้รับการสนับสนุนจากพ่อแม่หรือผู้เลี้ยงดูจะช่วยสร้างสภาพแวดล้อมที่สามารถ คาดเดาได้และมีความคงเส้นคงวาให้แก่เด็ก รวมถึงคนที่เด็กได้มีปฏิสัมพันธ์ด้วยการปฏิสัมพันธ์กับ สภาพแวดล้อมมีความสำคัญในการสร้างตัวแบบความคิดที่มีต่อสิ่งต่างๆในโลก สิ่งที่คาดหวังและทราบ

ว่าจะตอบสนองต่อสภาพแวดล้อมอย่างเหมาะสมได้อย่างไร ความคงเส้นคงวานี้ช่วยให้เด็กรู้สึกถึงความเชื่อมโยงว่าโลกนี้เป็นสิ่งที่สามารถคาดการณ์ได้ จัดการได้ หากมีการขัดขวางในความคงเส้นคงวาของความสัมพันธ์หรือสภาพแวดล้อมของเด็ก อาทิ การหย่าร้าง การเจ็บตายหรือการเปลี่ยนแปลงต่างๆของผู้เลี้ยงดูอาจส่งผลกระทบต่อการสร้างรูปแบบความผูกพันที่มั่นคงที่ควรมีพัฒนาการอย่างเหมาะสมต่อเด็ก การขาดความสัมพันธ์หรือสภาพแวดล้อมที่มั่นคงเด็กอาจมีแนวโน้มประสบกับความสัมพันธ์หรือสภาพแวดล้อมที่ตึงเครียดและไม่ปลอดภัยเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะความไม่คงเส้นคงวาในการเลี้ยงดูของพ่อแม่ เช่น ความเครียด การแตกแยกหรือการขาดการสนับสนุนจะเพิ่มปัจจัยเสี่ยงในการเกิดความรุนแรงต่อเด็ก (Centers for Disease Control and Prevention, 2014) ผลดีของการสนับสนุนที่พ่อแม่หรือผู้เลี้ยงดูมีต่อเด็กจะช่วยสร้างความสัมพันธ์ที่แน่นแฟ้นขึ้น รวมถึงช่วยฟื้นฟูความสัมพันธ์ขึ้นใหม่จากที่ถูกทำลายลงเนื่องมาจากความรุนแรงในครอบครัวที่เด็กได้รับ (Humphrey, 2010) นอกจากนี้การให้ประสบการณ์การสนับสนุนยังช่วยเพิ่มประสิทธิผลในการสื่อสารและเป็นการสนับสนุนทางด้านอารมณ์ ซึ่งช่วยเพิ่มความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้เลี้ยงดูกับเด็ก และช่วยลดผลกระทบความรุนแรงในครอบครัวที่มีต่อเด็กอีกด้วย (Murphy, Paton, Gulliver, & Fanshow, 2013a)

3. ปัจจัยเสี่ยงจากตัวแปรพื้นฐานส่วนบุคคล

3.1 การได้รับการเลี้ยงดูจากแม่และพ่อเลี้ยงซึ่งเป็นกลุ่มที่มีความน่าจะเป็นในการเกิดสถานการณ์ความขัดแย้งระหว่างคู่รักบ่อยกว่าผู้เลี้ยงดูกลุ่มอื่นๆ ซึ่งมีงานวิจัย พบว่า เด็กที่มีประสบการณ์ความรุนแรงและได้รับบาดเจ็บสาหัสมักถูกกระทำโดยพ่อเลี้ยงหรือคู่รักของมารดา โดยเฉพาะผู้ชายที่มีอายุน้อยกว่า (Centers for Disease Control and Prevention, 2014) ดังนั้นคู่สมรสที่ตัดสินใจจะหย่าร้างรวมถึงการจะสมรสใหม่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเพศหญิงที่มีลูกติด ควรตระหนักถึงความเสี่ยงของลูกที่มีโอกาสซึมซับ เรียนรู้และเลียนแบบพฤติกรรมความรุนแรงระหว่างสามีภรรยาได้ ยิ่งไปกว่านั้นเด็กสามารถจดจำทั้งประสบการณ์ที่ดีและเลวร้ายในอดีตได้ตั้งแต่อายุยังน้อยเพราะจากการศึกษาในกลุ่มนักร้องพบว่าพวกเขาสามารถรายงานทั้งประสบการณ์การสนับสนุนและประสบการณ์ความรุนแรงที่ได้ประสบจากพ่อแม่หรือผู้เลี้ยงดูตั้งแต่วัยเด็กจนถึงก่อนอายุ 18 ปี ออกมาได้ไม่แตกต่างกัน จากนั้นเมื่อพวกเขาเข้าสู่วัยของการมีคู่รัก การพัฒนาความสัมพันธ์ของคู่รักก็ได้สอดแทรกประสบการณ์ในวัยเด็กเข้าไปโดยอัตโนมัติ ซึ่งนำไปสู่การทำพฤติกรรมรุนแรงต่อคู่รักหรือต้องเผชิญกับการถูกกระทำความรุนแรงจากคู่รักในที่สุด

3.2 คู่รักเพศชายที่มีรายได้น้อยกว่าและเพศหญิงที่มีรายได้น้อยกว่าคู่รักมีค่าเฉลี่ยการกระทำความรุนแรงต่อคู่รักสูงสุด ในขณะที่ทั้งเพศชายและเพศหญิงที่มีรายได้น้อยกว่าคู่รักมีค่าเฉลี่ยการกระทำความรุนแรงต่อคู่รักต่ำสุด ซึ่งเป็นไปในแนวทางเดียวกับ Harvey และคณะ (2007) ที่พบว่า เพศชายที่มีรายได้น้อยสัมพันธ์กับการกระทำความรุนแรงต่อคู่รัก เช่นเดียวกับ Hotaling และ

Sugarman (1986) ที่พบว่าสามีจะกระทำความรุนแรงต่อภรรยามากขึ้นหากภรรยามีรายได้มากกว่า ดังนั้นผู้ชายที่มีรายได้ต่ำกว่าคู่รักอาจรู้สึกสูญเสียอำนาจหรือการควบคุมคู่รักไปจึงพยายามเรียกอำนาจในการควบคุมกลับคืนมา (Parish, Wang, Laumann, Pan, & Luo, 2004) ในขณะที่ทั้งเพศชายและหญิงที่มีรายรับสูงกว่าคู่รักตระหนักถึงคุณค่าในตนเองสูงจึงมีการกระทำความรุนแรงต่อคู่รักต่ำ

โดยสรุปภาพรวมของการวิจัยคือ ประสบการณ์การเลี้ยงดูที่คู่รักได้รับจากพ่อแม่หรือผู้เลี้ยงดูมีผลต่อพฤติกรรมความรุนแรงในคู่รักแตกต่างกันไปตามลักษณะการเลี้ยงดูคือ คู่รักที่ได้รับประสบการณ์ทางลบหรือความรุนแรงจากพ่อแม่มีอิทธิพลทางตรงทางบวกต่อการกระทำความรุนแรงต่อคู่รักมากที่สุด รองลงมาคืออิทธิพลทางอ้อมจากประสบการณ์ความรุนแรงจากพ่อแม่ผ่านความวิตกกังวลในความผูกพันและความหลงตนเองที่มีค่าเท่ากัน อย่างไรก็ตามหากคู่รักที่ได้รับประสบการณ์ทางบวกหรือประสบการณ์การสนับสนุนจากพ่อแม่โดยมีความวิตกกังวลในความผูกพันเป็นตัวแปรส่งผ่านจะมีอิทธิพลทางลบมากที่สุด รองลงมาคือความหลงตนเอง ส่วนอิทธิพลทางอ้อมจากทั้งประสบการณ์การสนับสนุนและประสบการณ์ความรุนแรงจากพ่อแม่ผ่านการหลีกเลี่ยงในความผูกพันไม่มีอิทธิพลต่อการกระทำความรุนแรงต่อคู่รัก

สำหรับโมเดลการถูกกระทำความรุนแรงจากคู่รัก คนที่ได้รับประสบการณ์ความรุนแรงจากพ่อแม่มีอิทธิพลทางตรงทางบวกต่อการกระทำความรุนแรงต่อคู่รักมากที่สุด รองลงมาคืออิทธิพลทางอ้อมจากประสบการณ์ความรุนแรงจากพ่อแม่ผ่านความวิตกกังวลในความผูกพันและถัดมาคือ การหลีกเลี่ยงในความผูกพัน แต่ถ้าคู่รักที่ได้รับประสบการณ์การสนับสนุนจากพ่อแม่โดยมีความวิตกกังวลในความผูกพันเป็นตัวแปรส่งผ่านจะมีอิทธิพลมากที่สุด รองลงมาคือการหลีกเลี่ยงในความผูกพัน ส่วนอิทธิพลทางอ้อมจากทั้งประสบการณ์การสนับสนุนและประสบการณ์ความรุนแรงจากพ่อแม่ผ่านความหลงตนเองไม่มีอิทธิพลต่อการถูกกระทำความรุนแรงจากคู่รัก

แม้โมเดลการกระทำและการถูกกระทำความรุนแรงในคู่รักจะสามารถทำนายสาเหตุการเกิดความรุนแรงในคู่รักได้ไม่สูงนัก แต่งานวิจัยนี้พบผลที่แตกต่างกันระหว่างประสบการณ์ความรุนแรงกับประสบการณ์การสนับสนุนอย่างชัดเจน นั่นคือ พ่อแม่หรือผู้เลี้ยงดูควรลดละประสบการณ์ความรุนแรงที่ปฏิบัติต่อลูกหรือเด็กในครอบครัวให้น้อยลง เนื่องจากการเลี้ยงดูที่มีความรุนแรงไม่ว่าจะเป็นทางจิตใจ ทางร่างกายหรือแม้ว่าจะไม่ได้กระทำความรุนแรงแต่ละเลยไม่ใส่ใจไม่ให้เวลาในการดูแลอย่างเพียงพอก็ถือเป็นความรุนแรงรูปแบบหนึ่งที่มีผลต่อการเกิดความรุนแรงต่อพวกเขาในอนาคตได้ อย่างไรก็ตามแม้พ่อแม่จะสามารถลดประสบการณ์ความรุนแรงได้แต่เด็กก็ยังมีโอกาสเกิดปัญหาความรุนแรงในคู่รักได้หากพวกเขามีการสร้างความผูกพันที่มั่นคงกับผู้อื่นไม่ได้หรือมีการให้ค่ากับตัวเองสูงเกินจริงจนไม่เห็นความสำคัญของคู่รัก ซึ่งความผิดปกตินี้ก่อให้เกิดการทำพฤติกรรมที่ก้าวร้าวรุนแรงต่อคู่รัก หรืออาจทำพฤติกรรมถอนตัวจากความสัมพันธ์มากเกินไปจน

กระตุ้นให้คู่รักกลัวว่าจะถูกทอดทิ้งจึงกระทำความรุนแรงเพื่อควบคุมหรือดึงความสนใจของพวกเขาให้กลับคืนมา งานวิจัยนี้พบว่า ประสบการณ์การสนับสนุนจากพ่อแม่ที่คู่รักได้รับในวัยเด็กเป็นปัจจัยสำคัญที่จะช่วยป้องกันปัญหาความรุนแรงในคู่รักได้ ดังนั้นนอกจากจะลดความรุนแรงจากพ่อแม่แล้ว ก็ควรเพิ่มการสนับสนุนจากพ่อแม่ให้มากขึ้นด้วย จึงจะสามารถป้องกันปัญหาความรุนแรงในคู่รักได้

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. ศึกษาอัตราส่วน ความถี่และรูปแบบของการกระทำและถูกรกระทำ ความรุนแรงในคู่รัก
2. พัฒนาโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของการเป็นผู้กระทำและผู้ถูกรกระทำ

ความรุนแรงในคู่รัก

สมมติฐานการวิจัย

ก. การกระทำ ความรุนแรงต่อคู่รัก

สมมติฐานข้อที่ 1 ประสบการณ์ความรุนแรงจากพ่อแม่มีอิทธิพลทางตรงต่อการกระทำ ความรุนแรงต่อคู่รัก

สมมติฐานข้อที่ 2 ประสบการณ์ความรุนแรงจากพ่อแม่มีอิทธิพลทางอ้อมต่อการกระทำ ความรุนแรงต่อคู่รักผ่านรูปแบบความผูกพันแบบไม่มั่นคง

2.1 ประสบการณ์ความรุนแรงจากพ่อแม่มีอิทธิพลต่อการกระทำ ความรุนแรงต่อคู่รักผ่านความวิตกกังวลในความผูกพัน

2.2 ประสบการณ์ความรุนแรงจากพ่อแม่มีอิทธิพลต่อการกระทำ ความรุนแรงต่อคู่รักผ่านการหลีกเลี่ยงในความผูกพัน

สมมติฐานข้อที่ 3 ประสบการณ์ความรุนแรงจากพ่อแม่มีอิทธิพลทางอ้อมต่อการกระทำ ความรุนแรงต่อคู่รักผ่านความหลงตนเอง

สมมติฐานข้อที่ 4 ประสบการณ์การสนับสนุนจากพ่อแม่มีอิทธิพลทางอ้อมต่อการกระทำ ความรุนแรงต่อคู่รักผ่านรูปแบบความผูกพันแบบไม่มั่นคง

4.1 ประสบการณ์การสนับสนุนจากพ่อแม่มีอิทธิพลต่อการกระทำ ความรุนแรงต่อคู่รักผ่านความวิตกกังวลในความผูกพัน

4.2 ประสบการณ์การสนับสนุนจากพ่อแม่มีอิทธิพลต่อการกระทำความรุนแรงต่อคูรักร ผ่านการหลีกเลี่ยงในความผูกพัน

สมมติฐานข้อที่ 5 ประสบการณ์การสนับสนุนจากพ่อแม่มีอิทธิพลทางอ้อมต่อการกระทำความรุนแรงต่อคูรักรผ่านความหลงตนเอง

ข. การถูกระทำความรุนแรงจากคูรักร

สมมติฐานข้อที่ 6 ประสบการณ์ความรุนแรงจากพ่อแม่มีอิทธิพลทางตรงต่อการถูกระทำ ความรุนแรงจากคูรักร

สมมติฐานข้อที่ 7 ประสบการณ์ความรุนแรงที่ได้รับจากพ่อแม่มีอิทธิพลทางอ้อมต่อการถูกระทำ ความรุนแรงจากคูรักรผ่านรูปแบบความผูกพันแบบไม่มั่นคง

7.1 ประสบการณ์ความรุนแรงที่ได้รับจากพ่อแม่มีอิทธิพลต่อการถูกระทำ ความรุนแรงจากคูรักรผ่านความวิตกกังวลในความผูกพัน

7.2 ประสบการณ์ความรุนแรงที่ได้รับจากพ่อแม่มีอิทธิพลต่อการถูกระทำ ความรุนแรงจากคูรักรผ่านการหลีกเลี่ยงในความผูกพัน

สมมติฐานข้อที่ 8 ประสบการณ์ความรุนแรงที่ได้รับจากพ่อแม่มีอิทธิพลทางอ้อมต่อการถูกระทำ ความรุนแรงจากคูรักรผ่านความหลงตนเอง

สมมติฐานข้อที่ 9 ประสบการณ์การสนับสนุนจากพ่อแม่มีอิทธิพลทางอ้อมต่อการถูกระทำ ความรุนแรงจากคูรักรผ่านรูปแบบความผูกพันแบบไม่มั่นคง

9.1 ประสบการณ์การสนับสนุนจากพ่อแม่มีอิทธิพลต่อการถูกระทำ ความรุนแรงจาก คูรักรผ่านความวิตกกังวลในความผูกพัน

9.2 ประสบการณ์การสนับสนุนจากพ่อแม่มีอิทธิพลต่อการถูกระทำ ความรุนแรงจาก คูรักรผ่านการหลีกเลี่ยงในความผูกพัน

สมมติฐานข้อที่ 10 ประสบการณ์การสนับสนุนจากพ่อแม่มีอิทธิพลทางอ้อมต่อการถูกระทำ ความรุนแรงจากคูรักรผ่านความหลงตนเอง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ผู้เข้าร่วมการวิจัยจำนวนทั้งหมด 1,010 คน เพศชาย 454 คน และเพศหญิง 556 คน เป็น ผู้ที่มีอายุไม่ต่ำกว่า 20 ปี ที่ทำงานอยู่ในหน่วยงานราชการและองค์กรเอกชน อาศัยอยู่ในภาคเหนือ 299 คน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 300 คน ภาคกลาง 251 คนและภาคใต้ 160 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. มาตรการวัดประสบการณ์ที่ได้รับจากพ่อแม่ในวัยเด็ก จำนวน 18 ข้อ พัฒนาจากมาตร Exposure to Abusive and Supportive Environments Parenting Inventory (EASE-PI) ตามแนวคิดของ Nicholas และ Bieber (1998) และมาตร Parent-Child Conflict Tactics Scales, CTSPC ตามแนวคิด Straus และคณะ (1998) เป็นมาตรการวัดความถี่ของการมีประสบการณ์ในวัยเด็ก แบบ 7 ช่วง ตั้งแต่ 0 = ไม่เคยทำเลย ถึง 6 = มากกว่า 20 ครั้ง ประกอบด้วย

1.1 ประสบการณ์การสนับสนุน ได้แก่ 1) ความรัก/การสนับสนุน มีค่าความเที่ยงเท่ากับ .82 2) ส่งเสริมความเป็นอิสระ มีค่าความเที่ยงเท่ากับ .91 3) เป็นตัวแบบที่ดี/ให้ความเป็นธรรม มีค่าความเที่ยงเท่ากับ .90 ด้านละ 3 ข้อ รวมเป็น 9 ข้อ

1.2 ประสบการณ์ความรุนแรง ได้แก่ 1) ความรุนแรงทางจิตใจ มีค่าความเที่ยงเท่ากับ .70 2) ความรุนแรงทางกาย มีค่าความเที่ยงเท่ากับ .60 3) การละเลย/ทอดทิ้ง มีค่าความเที่ยงเท่ากับ .66 ด้านละ 3 ข้อ รวมเป็น 9 ข้อ

2. มาตรการวัดรูปแบบความผูกพัน จำนวน 48 ข้อ ประกอบด้วยมิติวิตกกังวล 24 ข้อ และมิติหลีกเลี่ยง 24 ข้อ เป็นมาตรการวัดประมาณค่าแบบลิเคิร์ต 5 ระดับ ตั้งแต่ 1 = ไม่ตรงเลย ถึง 5 = ตรงมากที่สุด ทั้งสองมิติมีค่าความเที่ยงเท่ากับ .92 และ .86 ตามลำดับ พัฒนาตามโครงสร้างของมาตร Experiences in Close Relationships-Revised: ECR-R ของ Fraley และคณะ (2000) โดยนำข้อกระทงที่เหมาะสมตรงตามภาวะสันนิษฐานมาจากมาตร ECR-R และมาตร Relationship Scales Questionnaire: RSQ ของ Griffin และ Bartholomew (1994) มาตร Albany Measure of Attachment Styles: AMAS (อรพรรณ ภากรพบ, 2546) มาตรการวัดรูปแบบความผูกพันของ ปารณีย์ อิมธนาวณิช (2545) และมาตรการวัดรูปแบบความผูกพันของ อนุรักษ์ แทนทอง (2548)

3. มาตรการวัดบุคลิกภาพแบบหลงตนเอง จำนวน 48 ข้อ มีค่าความเที่ยงโดยรวมเท่ากับ .97 ซึ่งมี 8 ด้าน คือ ด้านอำนาจหน้าที่ มีค่าความเที่ยงเท่ากับ .81 ด้านเหนือกว่าผู้อื่น มีค่าความเที่ยงเท่ากับ .88 ด้านความสามารถในการพึ่งตนเอง มีค่าความเที่ยงเท่ากับ .87 ด้านการแสวงหาผลประโยชน์ มีค่าความเที่ยงเท่ากับ .85 ด้านการสมควรได้มากกว่าที่เป็นอยู่ มีค่าความเที่ยงเท่ากับ .81 ด้านการชอบแสดงออก มีค่าความเที่ยงเท่ากับ .87 และด้านความทะนงตน มีค่าความเที่ยงเท่ากับ .89 และด้านการหัวนโหมมากกว่าปกติ มีค่าความเที่ยงเท่ากับ .85 โดยเป็นมาตรประมาณค่าแบบลิเคิร์ต 5 ช่วง ตั้งแต่ 1 = ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ถึง 5 = เห็นด้วยอย่างยิ่ง ซึ่งพัฒนาตามโครงสร้างของ The Narcissistic Personality Inventory, NPI ของ Raskin และ Terry (1988) แบบ 7 ด้าน และนำมาปรับปรุงเพิ่มมาอีก 1 ด้าน โดยชิตศุภางค์ รังสีสมบัติศิริ (2550) นุชารัตน์ มุงคุณ (2550)

ปฏิการ นาครอด (2550) และประพิมพา จรัสรัตนกุล (2550) จากนั้นถูกนำมาปรับปรุงโดยหยกฟ้า อิศรานนท์ (2551) ผกาทิพย์ ชันติพงศ์ (2552) ธันยธร อนันต์วิโรจน์ (2552) วันวิสาข์ เอกกรณ์พงษ์ (2551) กัญฐิกา บรรลือ (2553) และสุธาสิณี ใจสมิทธิ์ (2553)

4. มาตรการทำพฤติกรรมความรุนแรงในคู่รัก จำนวน 16 ข้อ ซึ่งมีองค์ประกอบ 4 ด้าน ดังนี้ 1) ทางจิตใจ 6 ข้อ มีค่าความเที่ยงเท่ากับ .91 2) ทางกาย 3 ข้อ มีค่าความเที่ยงเท่ากับ .77 3) ทางเพศ 4 ข้อ มีค่าความเที่ยงเท่ากับ .52 4) การทำร้ายจนบาดเจ็บ 3 ข้อ มีค่าความเที่ยงเท่ากับ .67 และมาตรการถูกระทำความรุนแรงจากคู่รักจำนวน 16 ข้อ ซึ่งมีองค์ประกอบ 4 ด้าน เช่นกัน ดังนี้ 1) ทางจิตใจ มีค่าความเที่ยงเท่ากับ .90 2) ทางกาย มีค่าความเที่ยงเท่ากับ .78 3) ทางเพศ มีค่าความเที่ยงเท่ากับ .57 และ 4) การถูกทำร้ายจนบาดเจ็บ มีค่าความเที่ยงเท่ากับ .74 เป็นมาตรการความถี่ของพฤติกรรมความรุนแรงแบบ 7 ช่วง ตั้งแต่ 0 = ไม่เคยทำเลย ถึง 6 = มากกว่า 20 ครั้ง พัฒนาจากมาตร The revised Conflict Tactics Scales (CTS2) โดยใช้แนวคิดของ Straus และคณะ (1996)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยติดต่อกับผู้เข้าร่วมการวิจัยผ่านฝ่ายบุคคลหรือผู้บังคับบัญชาของผู้เข้าร่วมการวิจัยซึ่งทำงานอยู่ทั้งในภาครัฐและเอกชนในภูมิภาคต่างๆของประเทศไทย ส่วนขั้นตอนการเก็บข้อมูลนั้นผู้วิจัยจะเข้าไปแจ้งรายละเอียดการวิจัยและคัดเลือกบุคคลที่เป็นไปตามเกณฑ์การคัดเลือกที่กำหนด ดังนี้

1. มีอายุ 20 ปี ขึ้นไป
2. มีคู่รักเป็นเพศตรงกันข้ามเท่านั้น
3. มีคู่รักหรือคู่สมรสในปัจจุบันที่คบหากันมาไม่น้อยกว่า 6 เดือน หรือไม่มีคู่รักหรือคู่สมรส

ในปัจจุบันแต่เคยมีในอดีตที่คบหากันมาไม่น้อยกว่า 6 เดือน

หากผู้มีส่วนร่วมในการวิจัยยินยอมให้ข้อมูล ผู้วิจัยจะให้ลงนามยินยอมให้ข้อมูลแล้วแจกแบบสอบถามที่ถูกใส่ซองกระดาษทึบให้ผู้วิจัยตอบแบบสอบถาม ซึ่งแบบสอบถามจะมีทั้งหมด 4 ตอน ได้แก่ 1) ข้อมูลส่วนบุคคลและคู่รัก 2) มาตรการประสบการณ์จากพ่อแม่ 3) มาตรการรูปแบบความผูกพัน 4) มาตรการบุคลิกภาพแบบหลงตนเอง 5) มาตรการกระทำและถูกระทำ

ความรุนแรงในคู่รัก จากนั้นให้ผู้มีส่วนร่วมในการวิจัยที่ตอบแบบสอบถามเสร็จแล้วบรรจุแบบสอบถามนั้นกลับในซองกระดาษที่ปิดแล้วผู้วิจัยเก็บแบบสอบถามทั้งหมดกลับคืนมา หากผู้มีส่วนร่วมในการวิจัยไม่สะดวกตอบแบบสอบถามในเวลานี้ขอให้แจ้งวันเวลาที่สะดวกแก่ผู้วิจัยให้มารับเอกสารคืนได้ เมื่อเสร็จสิ้นการวิจัยแล้วข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับผู้มีส่วนร่วมในการวิจัยจะถูกนำไปวิเคราะห์ผลและจะถูกเก็บรักษาเป็นความลับ หากผู้มีส่วนร่วมในการวิจัยประสบปัญหาหรือมีการใช้ความรุนแรงในครอบครัวหรือคู่รัก อันอาจส่งผลกระทบต่อทางด้านร่างกาย จิตใจหรือการทำงาน ผู้วิจัยได้ให้เอกสารความรู้และการระงับความรุนแรงในครอบครัว พร้อมเบอร์โทรศัพท์การขอความช่วยเหลือหรือการแจ้งเหตุความรุนแรงต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องไว้ด้านท้ายของแบบสอบถาม

การวิเคราะห์ข้อมูล

การทดสอบสมมติฐานเป็นการตรวจสอบอิทธิพลเชิงสาเหตุของประสบการณ์การเลี้ยงดูจากพ่อแม่ต่อการกระทำและถูกกระทำ ความรุนแรงในคู่รักโดยส่งผ่านรูปแบบความผูกพันกับความหลงตนเอง จึงวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้าง (structural equation modeling: SEM) ในโปรแกรม LISREL

ผลการวิจัย

อัตราส่วนและรูปแบบความรุนแรงในคู่รัก

1. อัตราส่วนการกระทำ ความรุนแรงต่อคู่รัก พบว่า เพศชายและหญิงไม่ต่ำกว่า ร้อยละ 75 เคยกระทำ ความรุนแรงต่อคู่รักอย่างน้อยรูปแบบใดรูปแบบหนึ่ง ซึ่งรูปแบบของการเป็นผู้กระทำ ความรุนแรงต่อคู่รักมี 4 รูปแบบ คือ ทางจิตใจ ทางกาย ทางเพศและการทำร้ายจนบาดเจ็บ ทั้งนี้ เพศชายมีอัตราส่วนการกระทำ ความรุนแรงมากกว่าเพศหญิงโดยรวม ซึ่งทางจิตใจมีค่าใกล้เคียงกัน แต่เพศชายมากกว่าเพศหญิงทางกาย ทางเพศและการทำร้ายจนบาดเจ็บ แต่เมื่อพิจารณาระดับของการกระทำ ความรุนแรงแล้ว พบว่า เพศชายมีค่าเฉลี่ยการกระทำ ความรุนแรงโดยรวมสูงกว่าเพศหญิงเล็กน้อย แต่เพศหญิงมีค่าเฉลี่ยการกระทำ ความรุนแรงทางจิตใจสูงกว่าเพศชายเล็กน้อยและมีค่าเฉลี่ยการกระทำ ความรุนแรงทางกายสูงกว่าเพศชายอย่างมีนัยสำคัญ โดยเพศชายมีค่าเฉลี่ยการกระทำ ความรุนแรงทางเพศสูงกว่าเพศหญิงอย่างมีนัยสำคัญและมีค่าเฉลี่ยการทำร้ายจนบาดเจ็บสูงกว่าเพศหญิงเล็กน้อย ส่วนคุณลักษณะที่พบความแตกต่างระหว่างชายหญิงที่มีความแตกต่างในการกระทำ

ความรุนแรงอย่างมีนัยสำคัญ คือ เพศชายที่มีรายได้น้อยกว่าและเพศหญิงที่มีรายได้น้อยกว่าคู่รักมีค่าเฉลี่ยการกระทำความรุนแรงต่อคู่รักสูงสุด ในขณะที่ทั้งเพศชายและเพศหญิงที่มีรายได้น้อยกว่าคู่รักมีค่าเฉลี่ยการกระทำความรุนแรงต่อคู่รักต่ำสุด

2. อัตราส่วนการถูกกระทำความรุนแรงจากคู่รัก พบว่า เพศชาย ร้อยละ 74 รายงานว่าเคยถูกกระทำความรุนแรงจากคู่รักไม่ว่าทางใดก็ทางหนึ่ง โดยมีอัตราส่วนในการถูกกระทำความรุนแรงทางจิตใจสูงสุด รองลงมาคือทางกาย ทางเพศและถูกทำร้ายจนบาดเจ็บ โดยมีค่าเฉลี่ยการถูกกระทำความรุนแรงทางจิตใจสูงสุด รองลงมาได้แก่ทางกายและทางเพศที่มีคะแนนใกล้เคียงกันและถูกทำร้ายจนบาดเจ็บต่ำที่สุด ส่วนเพศหญิงมีอัตราส่วนการถูกกระทำความรุนแรง ร้อยละ 70 รายงานว่าเคยถูกกระทำความรุนแรงจากคู่รักไม่ว่าทางใดก็ทางหนึ่ง โดยมีอัตราส่วนการถูกกระทำความรุนแรงทางจิตใจสูงสุด รองลงมาคือทางกายและทางเพศที่ใกล้เคียงกันและการถูกคู่รักทำร้ายจนบาดเจ็บแพร่หลายน้อยที่สุด ซึ่งมีค่าเฉลี่ยการถูกกระทำความรุนแรงทางจิตใจสูงสุด รองลงมาได้แก่ทางเพศทางกายและถูกทำร้ายจนบาดเจ็บต่ำที่สุด โดยเพศชายมีค่าเฉลี่ยการถูกกระทำความรุนแรงจากคู่รักสูงกว่าเพศหญิงในทุกด้านอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ยกเว้นการได้รับความรุนแรงทางเพศที่มีค่าเฉลี่ยเท่ากับเพศหญิง สำหรับตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อความแตกต่างในการถูกกระทำความรุนแรงระหว่างชายหญิง ได้แก่ สถานภาพสมรสของกลุ่มคนทำงานพบว่า เพศชายที่มีสถานภาพโสดและในเพศหญิงที่แต่งงานและจดทะเบียนสมรสมีค่าเฉลี่ยการถูกกระทำความรุนแรงจากคู่รักสูงสุด แต่กลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยการถูกกระทำความรุนแรงจากคู่รักต่ำสุดได้แก่ เพศชายที่แต่งงานและจดทะเบียนสมรสกับเพศหญิงที่ไม่ได้แต่งงานแต่อยู่ร่วมกันกับคู่รัก นอกจากนี้ เพศชายที่มีรายได้น้อยกว่าและเพศหญิงที่มีรายได้น้อยกว่าคู่รักมีค่าเฉลี่ยการถูกกระทำความรุนแรงจากคู่รักสูงสุดแต่เพศชายที่มีรายได้น้อยกว่าและเพศหญิงที่มีรายได้น้อยกว่าคู่รักมีค่าเฉลี่ยการถูกกระทำความรุนแรงจากคู่รักต่ำสุด

ผลการทดสอบสมมติฐาน

1. ประสบการณ์ความรุนแรงจากพ่อแม่มีอิทธิพลทางตรงต่อการกระทำความรุนแรงต่อคู่รัก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
2. ประสบการณ์ความรุนแรงจากพ่อแม่มีอิทธิพลทางอ้อมต่อการกระทำความรุนแรงต่อคู่รักผ่านความวิตกกังวลในความผูกพัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
3. ประสบการณ์ความรุนแรงจากพ่อแม่มีอิทธิพลทางอ้อมต่อการกระทำความรุนแรงต่อคู่รักผ่านการหลีกเลี่ยงในความผูกพัน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ
4. ประสบการณ์ความรุนแรงจากพ่อแม่มีอิทธิพลทางอ้อมต่อการกระทำความรุนแรงต่อคู่รักผ่านความหลงตนเอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
5. ประสบการณ์การสนับสนุนจากพ่อแม่มีอิทธิพลทางอ้อมต่อการกระทำความรุนแรงต่อคู่รักผ่านความวิตกกังวลในความผูกพัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

6. ประสบการณ์การสนับสนุนจากพ่อแม่มีอิทธิพลทางอ้อมต่อการกระทำ ความรุนแรงต่อ คู่รักผ่านการหลีกเลี่ยงในความผูกพัน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

7. ประสบการณ์การสนับสนุนจากพ่อแม่มีอิทธิพลทางอ้อมต่อการกระทำ ความรุนแรงต่อ คู่รักผ่านความหลงตนเอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

8. ประสบการณ์ความรุนแรงจากพ่อแม่มีอิทธิพลทางตรงต่อการถูกกระทำ ความรุนแรง จากคู่รัก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

9. ประสบการณ์ความรุนแรงจากพ่อแม่มีอิทธิพลทางอ้อมต่อการถูกกระทำ ความรุนแรง จากคู่รักผ่านความวิตกกังวลในความผูกพัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

10. ประสบการณ์ความรุนแรงจากพ่อแม่มีอิทธิพลทางอ้อมต่อการถูกกระทำ ความรุนแรง จากคู่รักผ่านการหลีกเลี่ยงในความผูกพัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

11. ประสบการณ์ความรุนแรงจากพ่อแม่มีอิทธิพลต่อทางอ้อมการถูกกระทำ ความรุนแรง จากคู่รักผ่านความหลงตนเอง อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

12. ประสบการณ์การสนับสนุนจากพ่อแม่มีอิทธิพลทางอ้อมต่อการถูกกระทำ ความรุนแรง จากคู่รักผ่านความวิตกกังวลในความผูกพัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

13. ประสบการณ์การสนับสนุนจากพ่อแม่มีอิทธิพลทางอ้อมต่อการถูกกระทำ ความรุนแรง จากคู่รักผ่านการหลีกเลี่ยงในความผูกพัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

14. ประสบการณ์การสนับสนุนจากพ่อแม่มีอิทธิพลทางอ้อมต่อการถูกกระทำ ความรุนแรง จากคู่รักผ่านความหลงตนเอง อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ข้อเสนอแนะในการป้องกันความรุนแรงในคู่รักของสังคมไทย

1. การไม่ให้ประสบการณ์ความรุนแรงต่อเด็กของพ่อแม่ช่วยลดความเสี่ยงในการเป็น ผู้กระทำและผู้ถูกกระทำ ความรุนแรงในคู่รักหรือคู่สมรสในอนาคตได้ในระดับหนึ่งโดยเฉพาะ การกระทำ ความรุนแรงทางจิตใจโดยการทำร้ายความรู้สึก คุกคามและสร้างความอับอายจากพ่อแม่ที่มัก ถูกละเลยและมองว่าเป็นเรื่องเล็กน้อย อย่างไรก็ตามการไม่ใช้ความรุนแรงต่อเด็กเป็นเพียงการระงับ การพัฒนาไปสู่รูปแบบความผูกพันที่ไม่มั่นคงโดยเฉพาะความวิตกกังวลในความผูกพันและบุคลิกภาพ แบบหลงตนเองซึ่งมีอิทธิพลต่อความรุนแรงในคู่รัก แต่การให้ประสบการณ์การสนับสนุนของพ่อแม่ ควบคู่ไปด้วยโดยเฉพาะการเป็นต้นแบบที่ดีและให้ความเป็นธรรมชาติแก่ลูกเป็นวิธีการสอนที่ดีกว่าโดยใช้ การปฏิบัติให้มากกว่าใช้คำพูดเพียงอย่างเดียว อันจะช่วยเสริมสร้างความเข้มแข็งในการสร้าง

ความสัมพันธ์ที่ดี เป็นการสร้างภูมิคุ้มกันและเด็กได้มีตัวแบบที่ได้ในการพัฒนาไปในทิศทางที่เหมาะสม เพื่อสุขสภาวะที่ดีต่อไป

2. แม้จะมีประสบการณ์ความรุนแรงจากพ่อแม่หรือมีประสบการณ์การสนับสนุนจากผู้เลี้ยงดูมาน้อยแต่ถ้าบุคคลรู้จักการหลีกเลี่ยงในความสัมพันธ์ โอกาสที่จะกระทำ ความรุนแรงต่อคู่รักจะน้อยลง ดังนั้นผู้ที่อยู่ในสถานการณ์ขัดความแย้งหรือมีอาการโกรธกับคู่รักอย่างรุนแรงควรพยายามหลีกเลี่ยงสถานการณ์หรือถอยห่างจากคู่รักจนกว่าจะใจเย็นลง อย่างไรก็ตามการถอยห่างจากคู่รักควรทำด้วยความสงบเพื่อไม่เป็นการยั่วยุคู่รักของตนเองและควรสังเกตสัญญาณที่จะนำไปสู่ความขัดแย้งก่อนที่จะเกิดเหตุความรุนแรงขึ้น

3. คนที่มีบุคลิกภาพแบบหลงตนเองแบบแสดงออก โดยเฉพาะความหลงตนเองด้านการแสวงหาผลประโยชน์ มีแนวโน้มกระทำ ความรุนแรงต่อคู่รัก โดยเฉพาะการกระทำ ความรุนแรงทางเพศ เนื่องจากมีความอดทนต่ำต่อสถานการณ์คุกคาม ไม่ไว้วางใจผู้อื่น มีความไม่มั่นคงสูง จึงควรส่งเสริมความสัมพันธ์ในคู่รักโดยไม่คิดเกี่ยวกับเรื่องผลประโยชน์ การได้เปรียบเสียเปรียบในคู่รักมากเกินไป แต่ความหลงตนเองแบบความหวั่นไหวมากกว่าปกติจะมีอิทธิพลเพิ่มขึ้นในการถูกกระทำ ความรุนแรงจากคู่รักเนื่องจากกลัวการไม่ยอมรับและการถูกปฏิเสธจากคนอื่นจึงเป็นฝ่ายถูกกระทำ ความรุนแรงจากคู่รัก โดยเฉพาะความรุนแรงทางกาย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Ryan และคณะ (2008) ที่พบว่า เพศหญิงที่มีการแสวงหาผลประโยชน์และการสมควรได้มากกว่าที่เป็นอยู่มีสหสัมพันธ์กับการกระทำ ความรุนแรงทางเพศ ส่วนในเพศชายพบว่าความหลงตนเองแบบไม่แสดงออกมีสหสัมพันธ์กับการกระทำ ความรุนแรงทางกาย ดังนั้นแนวทางที่จะช่วยลดความกลัวการถูกปฏิเสธโดยพยายามให้การสนับสนุนความสัมพันธ์ทางสังคมเพื่อลดความหลงตนเองแบบไม่แสดงออก

4. หากเกิดความรุนแรงขึ้นในครอบครัวแล้วต้องพยายามยุติโดยเร็วที่สุดเพราะจะมีผลต่อคนในครอบครัวโดยเฉพาะบุตรหลานที่สามารถรับรู้ถึงความรุนแรงนั้นได้ทั้งทางตรงและทางอ้อมตั้งแต่อายุยังน้อย นอกจากนี้ยังมีความเสี่ยงในการกระทำ ความรุนแรงต่อเด็กที่จะทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างผู้เลี้ยงดูกับเด็กเสียไปส่งผลต่อการพัฒนาความผูกพัน บุคลิกภาพและความสัมพันธ์กับผู้อื่นในอนาคต

5. ปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลต่อการเกิด ความรุนแรงในคู่รัก อาทิ ความเหลื่อมล้ำของรายได้ สถานภาพสมรส การแต่งงานใหม่ของเพศหญิงรวมถึงภาพความรุนแรงระหว่างพ่อแม่ที่ลูกรับรู้ ดังนั้น

การเลือกคู่รักหรือคู่สมรสรวมถึงการจัดการความขัดแย้งภายในครอบครัวแบบไม่ใช้ความรุนแรงคือสิ่งที่ควรให้ความสำคัญ

ข้อจำกัดและข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ผู้เข้าร่วมการวิจัยที่ใช้ในการศึกษาครั้งต่อไปควรศึกษาเพิ่มเติมในกลุ่มอายุที่เป็นเด็กวัยรุ่น(dating violence) ด้วย เนื่องจากความรุนแรงในคู่รักที่เป็นเด็กวัยรุ่น มีการรายงานสถิติความรุนแรงที่เพิ่มสูงขึ้นและยังมีประเด็นที่น่าสนใจจากงานวิจัยที่พบว่า ค่าเฉลี่ยการกระทำ ความรุนแรงที่กระทำโดยเด็กหญิงสูงกว่าในเด็กชาย (Fernandez-Fuertes, & Fuertes, 2010; O'Leary, et al, 2008) แต่ค่าเฉลี่ยการกระทำ ความรุนแรงจากเด็กหญิงจะลดลงเมื่อเข้าสู่วัยผู้ใหญ่ ในขณะที่เด็กชายมีค่าเฉลี่ยเพิ่มขึ้น นอกจากนี้ในงานวิจัยนี้ไม่สามารถสร้างเครื่องมือในการวัดความรุนแรงทางอ้อม คือ การเห็นการกระทำ ความรุนแรงระหว่างพ่อแม่หรือผู้เลี้ยงดูในวัยเด็กได้ เนื่องจากกลุ่มคนทำงานเป็นผู้ใหญ่ที่มีอายุไม่ต่ำกว่า 20 ปี ซึ่งรายงานข้อมูลประสบการณ์ทางอ้อมได้ต่ำกว่าความเป็นจริง แต่จากการทบทวนวรรณกรรมพบว่า ไม่ต่ำกว่าครึ่งของเด็กที่มีประสบการณ์ความรุนแรงทางอ้อมเป็นผู้ที่ได้รับประสบการณ์ความรุนแรงทางตรงจากผู้เลี้ยงดู ดังนั้นการเก็บข้อมูลประสบการณ์ความรุนแรงในวัยเด็กควรเก็บข้อมูลจากเด็กโดยตรงเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้อง

2. ผู้เข้าร่วมการวิจัยทั้งหมดเป็นบุคคลที่ทำงานอยู่ในภาครัฐและเอกชน ซึ่งอาจไม่มี ความขัดสนหรือมีสถานภาพทางเศรษฐกิจสังคมโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง แต่จากการทบทวนวรรณกรรมพบว่า ความขัดสนทางการเงินและการว่างงานเป็นตัวกระตุ้นให้เกิดพฤติกรรมความรุนแรงในคู่รักได้เนื่องจากความจำเป็นในการต้องพึ่งพาทางเศรษฐกิจจากอีกฝ่าย ดังนั้นหากถูกกระทำ ความรุนแรงอาจต้องยอมทนเพราะต้องพึ่งพาทางการเงิน ในทางตรงกันข้ามฝ่ายที่ถูกพึ่งพาก็รู้สึกถึงการมีอำนาจในการควบคุมมากกว่าด้วย (สำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์, 2549) เช่นเดียวกับงานวิจัยของ Lewis และ Fremouw (2001) ที่พบว่า คนที่มีสถานะเศรษฐกิจสังคมต่ำสัมพันธ์กับการถูกกระทำ ความรุนแรงจากคู่รักทั้งชายและหญิง ด้วยเหตุนี้จึงควรศึกษากลุ่มที่มีฐานะทางเศรษฐกิจต่ำในการวิจัยต่อไป

3. งานวิจัยนี้ใช้ตัวแปรประสบการณ์ในวัยเด็กและตัวแปรบุคลิกภาพในการทำนายความรุนแรงในคู่รักซึ่งสามารถอธิบายสาเหตุของความรุนแรงในคู่รักได้ไม่สูงนัก จึงควรศึกษาตัวแปรอื่นที่เกี่ยวข้องโดยเฉพาะตัวแปรในบริบทเชิงความคิด อาทิ เจตคติต่อความรุนแรง การยอมรับ

การกระทำ ความรุนแรง ความเชื่อในบทบาทชายหญิง รวมถึงตัวแปรเชิงสถานการณ์ อาทิ สถานการณ์ความตึงเครียด สถานการณ์การนอกใจ เป็นต้น

4. งานวิจัยนี้ศึกษาเกี่ยวกับความรุนแรงระหว่างคู่รักหรือคู่สมรส รวมถึงความรุนแรงระหว่างพ่อแม่หรือผู้เลี้ยงดูกับลูกเท่านั้น แต่ในสถานการณ์ความรุนแรงในครอบครัวของสังคมไทย ทุกวันนี้ยังรวมถึงความรุนแรงระหว่างลูกที่กระทำต่อพ่อแม่หรือผู้ใหญ่ในครอบครัวด้วย ซึ่งในงานวิจัยนี้มีได้ทดสอบต่อไปว่าความรุนแรงในคูรักรมีอิทธิพลต่อการกระทำ ความรุนแรงต่อลูกหรือเด็กในครอบครัวหรือไม่ ดังนั้นการวิจัยต่อไปควรจะศึกษาปรากฏการณ์ความรุนแรงในครอบครัวให้ครอบคลุมด้วย

5. การพัฒนาเครื่องมือการวิจัยโดยปรับปรุงมาตรวัดประสบการณ์ความรุนแรงจากพ่อแม่ ถูกตัดองค์ประกอบการสร้างวินัยโดยไม่ใช้ความรุนแรงและความรุนแรงทางเพศออกไป ส่วนมาตรวัดความรุนแรงในคูรักรก็ถูกตัดองค์ประกอบที่ตรงออกไป อาจทำให้ไม่ได้มาตรวัดที่สอดคล้องกับแนวคิดเชิงภาวะสันนิษฐานของนักวิจัยโดยสมบูรณ์

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- เกสรรา ศรีพิชญาการม, ยุพิน เพียรมงคล, นงนุช ไชยยศ, และ แสงเดือน กฤษณรัักษ์. (2538). ศึกษาความชุก ปัจจัยและผลกระทบของความรุนแรงในคู่สมรส. from www.women-family.go.th/.../สรุปความรุนแรงต่อสตรี.doc
- เหมวรรณ เหมะพัต. (2533). ความรุนแรงในครอบครัว : ศึกษากรณีสามผู้มีรายได้น้อยในเขตเทศบาลเมืองอำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- กมลพร แพทย์ชีพ. (2542). ศึกษาความรุนแรงในคู่ครองและผลกระทบต่อปัญหาด้านจิตใจในกลุ่มอาการความวิตกกังวลความซึมเศร้าและความก้าวร้าว : กรณีศึกษา อ. เมือง จ. ราชบุรี. (วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต (สาธารณสุขศาสตร์)), มหาวิทยาลัยมหิดล.
- กฤตยา อาชวนิจกุล, ชื่นฤทัย กาญจนะจิตรา, วาสนา อิ่มเอม, และ อุษา เลิศศรีสันทัต. (2546). ความรุนแรงในชีวิตคู่กับสุขภาพผู้หญิง. (271). นครปฐม: มหาวิทยาลัยมหิดล.
- กัญฐิกา บรรลือ. (2553). บุคลิกภาพแบบหลงตนเองและบุคลิกภาพห้ำหั่นประกอบในฐานะตัวทำนายนายการเกิดผู้นำในกลุ่มที่ไม่คุ้นเคยกัน. (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต), จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชิตศุภางค์ รังสีสมบัติศิริ. (2550). อิทธิพลของบุคลิกภาพแบบหลงตนเองต่อพินินัยในการให้อภัยและการให้อภัยเฉพาะเหตุการณ์. (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต), จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ดลนภา หงส์ทอง. (2542). ศึกษาปัจจัยบางประการที่มีผลต่อความรุนแรงที่เกิดขึ้นกับสตรีในครอบครัวและผลสืบเนื่องทางสุขภาพ : กรณีศึกษาสตรีที่สมรสแล้วในเขตจังหวัดพะเยา.
- ทิพย์วรรณ จันทร์. (2548). ทางเลือกของภรรยาหลงในการจัดการปัญหาความรุนแรงของครอบครัวกรณีสามีนอกใจภรรยา. (วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต), มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ธัญภา พรหมรัักษ์. (2550). ผู้หญิง ความรุนแรงในครอบครัว การหย่าร้างในฐานะทางเลือก. (วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต), มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ฉันทธร อนันต์วีโรจน์. (2552). การวิเคราะห์อิทธิพลส่งผ่านของบุคลิกภาพแบบหลงตนเองและบุคลิกภาพห้ำหั่นประกอบต่อพฤติกรรมนอกใจในคู่สมรส. (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต คณะจิตวิทยา), จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- นุชารัตน์ มุงคุณ. (2550). ความสัมพันธ์ของบุคลิกภาพแบบหลงตนเองกับการรับรู้ตนเองและการรับรู้ของผู้อื่นเกี่ยวกับความเป็นผู้นำ พฤติกรรมการทำงานตามบทบาทและพฤติกรรมนอกเหนือบทบาท. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย).
- ปฎิการ นาครอด. (2550). อิทธิพลของบุคลิกภาพแบบหลงตนเองต่อปฏิกิริยาตอบสนองเมื่อได้รับการยอมรับหรือถูกปฏิเสธ. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย).
- ประพิมพา จรรย์รัตนกุล. (2550). การทำนายพฤติกรรมการทำงานแบบถ่วงความก้าวหน้าขององค์กรและเพื่อนร่วมงานจากบุคลิกภาพแบบหลงตนเอง ลักษณะนิสัยด้านความโกรธและสิ่งเร้าความเครียดในการทำงาน. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, คณะจิตวิทยา, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย).
- ปสาธณีย์ สิทธิสรเดช. (2542). ศึกษาปัจจัยที่เป็นแรงผลักดันให้ภรรยาฆ่าสามี. (วิทยานิพนธ์สังคมวิทยาและมานุษยวิทยา มหาวิทยาลัยมหิดล, คณะรัฐศาสตร์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย).
- ปัญญาสิทธิ์ โชติคุต. (2541). การใช้ความรุนแรงต่อคู่สมรส. (วิทยานิพนธ์สังคมวิทยาและมานุษยวิทยา มหาวิทยาลัยมหิดล, คณะสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์).
- ปารณีย์ อิ่มธนาวนิช. (2545). แรงจูงใจของความรักที่ไม่ได้รับการตอบสนองและรูปแบบความผูกพันในฐานะตัวทำนายระดับความรุนแรงและประสบการณ์ความรักที่ไม่ได้รับการตอบสนอง. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, คณะจิตวิทยา, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย).
- ผกาทิพย์ ชันติพงศ์. (2552). อิทธิพลของบุคลิกภาพแบบหลงตนเอง ผลป้อนกลับและกลวิธีการจูงใจต่อผลการปฏิบัติงานและแรงจูงใจในกิจกรรม. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, คณะจิตวิทยา, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย).
- มูลนิธิหญิงชายก้าวไกล. (2554). หวั่นปัญหาน้ำท่วมส่งผลให้ความรุนแรงในครอบครัวเพิ่มสูงขึ้น. from <http://www.wmp.or.th/content/view/36.htm>
- วันวิสาข์ เอกกรณ์พงษ์. (2551). บทบาทของการเพิ่มคุณค่าให้ตนเองในการส่งผ่านความสัมพันธ์เชิงสาเหตุระหว่างความหลงตนเองและอัตถุนิยม. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, คณะจิตวิทยา, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย).
- ศิริระชัย โชติรัตน์. (2537). ศึกษาความรุนแรงในครอบครัว : กรณีสามีทำร้ายร่างกายภรรยาในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานครและจังหวัดใกล้เคียง. กรุงเทพฯ: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- ศูนย์ข้อมูลความรุนแรงต่อเด็ก สตรีและความรุนแรงในครอบครัว. (2557). รายงานสรุปจำนวนเหตุการณ์ความรุนแรงในครอบครัวประจำปี. from <http://www.violence.in.th/violence/report/violence/report003-01.aspx?lid=24&accordion=1>

สมาคมส่งเสริมสถานภาพสตรี. (2553). สรุปรายงานผลการดำเนินงาน “บ้านพักฉุกเฉิน” 29 ปี 8 เดือน (สิงหาคม 2523 – สิงหาคม 2553). from <http://www.apsw-hailand.org/satitiTH.htm>

สำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์. (2548). นโยบายและแผนจัดความรุนแรงต่อเด็กและสตรี. from <http://www.thaifamily.in.th/document/mydoc/0a01020e-666c-82b9.doc>

สำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์. (2549). ความรุนแรงในครอบครัว. from <http://www.women-family.go.th/wofa/home.php?mode=normal&mod=article.list&group=20&start=10&page=2>

สำนักสารนิเทศ สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข. (2553). “จูนินทร์” เผย ปี 53 ศูนย์พึ่งได้ของสร. ได้ช่วยเหลือเด็กและสตรีที่ถูกกระทำรุนแรง 25,744 ราย เฉลี่ยวันละ 71 ราย. from http://www.moph.go.th/ops/iprg/module.php?mod=news_print&idHot_new=34920

สุธาสินี ใจสมิทธิ์. (2553). อิทธิพลของความหลงตนเอง รูปแบบความรักแบบเล่นเกมและการกระตุ้นลักษณะเน้นความสัมพันธ์ต่อการผูกมัดในความสัมพันธ์. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต คณะจิตวิทยา), จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

หยกฟ้า อิศรานนท์. (2551). อิทธิพลของบุคลิกภาพแบบหลงตนเอง และความไม่สอดคล้องระหว่างการเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัยและการเห็นคุณค่าแห่งตนที่รับรู้ ต่อสุขภาวะทางจิต : การวิเคราะห์อิทธิพลของตัวแปรกำกับและตัวแปรส่งผ่าน. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต คณะจิตวิทยา), จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อนุรักษ์ แทนทอง. (2548). ความดึงดูดใจระหว่างบุคคลและรูปแบบความผูกพัน : รูปแบบที่คล้ายคลึงกับตน รูปแบบที่เติมเต็มซึ่งกันและกัน และรูปแบบความผูกพันแบบมั่นคง. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต คณะจิตวิทยา), จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อรพรรณ ภารพบ. (2546). รูปแบบความผูกพันกับการอนุমানสาเหตุการกระทำของตนเองและผู้อื่นในสถานการณ์ทางลบ. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต คณะจิตวิทยา), จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ภาษาอังกฤษ

Ahmadi, V., Ahmadi, S., Honarmand, M. M., Zargar, Y., Arshadi, N., & Mirshekar, S. (2013). The relationships between attachment styles and narcissism among

- students of Shahid Chamran University in Iran. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 84, 215-218.
- Ainsworth, M. D. S., Blehar, M. C., Water, E., & Wall, S. (1978). *Patterns of attachment: A psychological study of the Strange Situation*. Hilldale, NJ: Erlbaum.
- Alexander, P. C. (2009). Childhood trauma, attachment, and abuse by multiple partners. *Psychological Trauma: Theory, Research, Practice, and Policy*, 1(1), 78-88.
- Allison, C. J., Bartholomew, K., Mayseless, O., & Dutton, D. G. (2008). Love as a battlefield: Attachment and relationship dynamics in couples identified for male partner violence. *Journal of Family Issues*, 129, 125-150.
- Babcock, J. C., Jacobson, N. S., Gottman, J. M., & Yerington, T. P. (2000). Attachment, emotional regulation, and the function of marital violence: Differences between secure, preoccupied, and dismissing violent and nonviolent husbands. *Journal of Family Violence*, 15, 391-409.
- Bandura, A. (1973). *Aggression: a social learning analysis*. Oxford, England: Prentice-Hall.
- Bandura, A., & Walters, R. (1963). *Social learning and personality development*. New York, NY: Holt, Rinehart & Winston.
- Bartholomew, K. (1990). Avoidance of intimacy: An attachment perspective. *Journal of Social and Personal Relationships*, 7, 147-178.
- Bartholomew, K., & Allison, C. J. (2006). An attachment perspective on abusive dynamics in intimate relationships. In M. Mikulincer & G. S. Goodman (Eds.), *Dynamic of romantic love: Attachment, caregiving, and sex* (pp. 103-127). NY: Guilford.
- Bartholomew, K., & Horowitz, L. M. (1991). Attachment styles among young adults: A test of a four-category model. *Journal of Personality and Social Psychology*, 61(2), 226-244.
- Baumeister, R. F., Catanese, K. R., & Wallace, H. M. (2002). Conquest by force: A narcissistic reactance theory of rape and sexual coercion. *Review of General Psychology*, 6, 92-135.

- Baumeister, R. F., Smart, L., & Boden, J. M. (1996). Relation of threatened egoism to violence and aggression: The dark side of high self-esteem. *Psychological Review, 103*, 5-33.
- Beech, A. R., & Ward, T. (2004). The integration of etiology and risk in sexual offenders: A theoretical framework. *Aggression and Violent Behavior, 10*, 31-63.
- Bensley, L., Eenwyk, J. V., & Simmons, K. W. (2003). Childhood family violence history and women's risk for intimate partner violence and poor health. *American Journal of Preventive Medicine, 25*, 38-44.
- Bowlby, J. (1969). *Attachment and loss*. New York, NY: Basic Books.
- Bowlby, J. (1973). *Separation: Anxiety & anger*. London, England: Hogarth Press.
- Bowlby, J. (1980). *Loss: Sadness & depression*. London, England: Hogarth Press.
- Bowlby, J. (1984). Violence in the family as a disorder of the attachment and caregiving systems. *American Journal of Psychoanalysis, 44*, 9-27.
- Brehm, S. S., Miller, R. S., Perlman, D., & Campbell, S. M. (2002). *Intimate relationships* (3 ed.). New York, NY: McGraw-Hill.
- Brennan, K. A., Clark, C. L., & Shaver, P. R. (1998). Self-report measurement of adult attachment: An integrative overview. In J. A. Simpson & W. S. Rholes (Eds.), *Attachment theory and close relationships* (pp. 44-76). New York: Guilford.
- Bushman, B. J., & Baumeister, R. F. (1998). Threatened egotism, narcissism, self-esteem, and direct and displaced aggression: Does self-love or self-hate lead to violence? *Journal of Personality and Social Psychology, 75*, 219-229.
- Campbell, J., & Humphreys, J. (1993). *Nursing care of survivors of family violence*. (2 ed.). St. Louis, MO Mosby-Year Book.
- Campbell, J., Simpson, J. A., Boldry, J., & Kashy, D. A. (2005). Perceptions of conflict and support in romantic relationships : The role of attachment anxiety. *Journal of Personality and Social Psychology, 88*(3), 510-531.
- Carlson, B. E. (1987). Dating violence: A research review and comparison with spouse abuse. *Social Casework, 68*, 16-23.
- Centers for Disease Control and Prevention. (2014). Strategic direction for child maltreatment: Preventing child maltreatment through the promotion of safe,

- stable, and nurturing relationships between children and caregivers. from <http://www.cdc.gov/violenceprevention/overview/strategicdirections.html>
- Dutton, D. G. (1999). Traumatic origins of intimate rage. *Aggression and Violent Behavior, 4*, 431-447.
- Edleson, J. L. (1999). The overlap between child maltreatment and woman battering. *Violence against Women, 5*, 134-154.
- Feldman, C. M. (1997). Childhood precursors of adult interpartner violence. *Clinical Psychology: Science and Practice, 4*, 307-334.
- Fernandez-Fuertes, A. A., & Fuertes, A. (2010). Physical and psychological aggression in dating relationships of Spanish adolescents: Motives and consequences. . *Child Abuse & Neglect, 34*, 183-191.
- Finzi, R., Ram, A., Har-Even, D., Shnit, D., & Weizman, A. (2001). Attachment styles and aggression in physically abused and neglected children. *Journal of Youth and Adolescence, 30*, 769-786.
- Flora, J., & Segrin, C. (2005). *Family communication*. Mahwah, NJ: Lawrence Erlbaum.
- Foshee, V. A., Bauman, K., & Linder, G. (1999). Family violence and the perpetration of adolescent dating violence: Examining social learning and control processes. *Journal of Marriage and Family, 61*, 331-342.
- Fraley, R. C., Waller, N. G., & Brennan, K. A. (2000). An item response theory analysis of self-report measures of adult attachment. *Journal of Personality and Social Psychology, 78*, 350-365.
- Freud, S. (1957). On narcissism: An introduction. (J. Strachey, Trans.). In J. Strachey (Ed.), *The standard edition of the complete psychological works of Sigmund Freud* (pp. 67-104). London, England: Hogarth.
- Gage, A. J., & Hutchinson, P. L. (2006). Power, control, and intimate partner sexual violence in Haiti. *Archives of Sexual Behavior, 35*, 11-24.
- Garcia-Moreno, C., Jansen, H. E. F., Ellsberg, M., Heise, L., & Watts, C. H. (2005). *WHO multi-country study on women's health and domestic violence against women*. Geneva World Health Organization.

- Garvey, S., McDowell, M., & Streit, L. (1999). *The effects of domestic violence on children*. Paper presented at the the skillenium 2000 meeting foe CWLA, Miami, FL.
- Godbout, N., Dutton, D. G., Lussier, Y., & Sabourin, S. (2009). Early exposure to violence, domestic violence, attachment representations, and marital adjustment. *Personal Relationships, 16*, 365-384.
- Gray, H., & Foshee, V. (1997). Adolescent dating violence: Differences between one-sided versus mutually violent profiles. *Journal of Interpersonal Violence, 12*, 126-141.
- Griffin, D. W., & Bartholomew, K. (1994). The metaphysics of measurement: The case of adult attachment. *Advances in Personal Relationships, 5*, 17-52.
- Hair, J. F., Black, W. C., Babin, B. J., & Anderson, R. E. (2010). *Multivariate data analysis: A global perspective*. NJ: Pearson Prentice Hall.
- Hamby, S., Finkelhor, D., Turner, H., & Ormrod, R. (2010). The overlap of witnessing partner violence with child maltreatment and other victimization in a nationally representative survey of youth. *Child Abuse and Neglect, 34*, 734-741.
- Harvey, A., Garcia-Moreno, C., & Butchart, A. (2007). *Primary prevention of intimate partner violence and sexual violence*. Paper presented at the Background paper for WHO expert meeting May 2-3, 2007.
- Hazan, C., & Shaver, P. (1987). Romantic love conceptualized as an attachment process. *Journal of Personality and Social Psychology, 52*, 511-524.
- Heise, L., & Garcia-Moreno, C. (2002). Intimate partner violence. In E. G., Krug, L. L., Dahlberg, J. A., Mercy, A. B., Zwi, & R., Lozano (Ed.), *World report on violence and health* (pp. 3-4). Geneva: World Health Organization.
- Henderson, A. J. Z., Bartholomew, K., & Dutton, D. G. (1997). He loves me, he loves me not: Attachment and separation resolution of abused women. *Journal of Family Violence against Women, 12*, 169-191.
- Henderson, A. J. Z., Bartholomew, K., Trinke, S. J., & Kwong, M. J. (2005). When loving means hurting: An exploration of attachment and intimate abuse in a community sample. *Journal of Family Violence, 20*, 219-230.

- Hickman, L. J., Jaycox, L. H., & Aronoff, J. (2004). Dating violence among adolescents: Prevalence, gender distribution, and prevention program effectiveness. . *Trauma, Violence, & Abuse, 5*, 123-142.
- Higginbotham, B., Ketring, S., Wright, D., Hibbert, J., & Guarino, A. (2007). The association between adult attachment styles, religiosity, and courtship violence experienced by females. *Journal of Family Violence, 22*, 55-62.
- Hotaling, G., & Sugarman, D. (1986). An analysis of risk markers in husband to wife violence: The current state of knowledge. *Violence and Victims, 1*, 101-124.
- Houghton, C. (2008). *Making a difference: Young people speak to Scottish Ministers about their priorities for the National Domestic Abuse Delivery Plan for children and young people.*
- Humphrey, C. (2010). Crossing the great divide: Response to Douglas and Walsh. *Violence against Women, 16*, 509-515.
- Johnson, M. P., & Ferraro, K. J. (2000). Research on domestic violence in the 1990s: Making distinctions. *Journal of Marriage and the Family, 62*(4), 948-963.
- Jordan, J. V. (Ed.). (1997). *Women's growth in diversity: More writings from the Stone Center.* NY: Guilford Press.
- Kernberg, O. F. (1975). *Borderline conditions and pathological narcissism.* New York, NY: Aronson.
- Kernberg, O. F. (1985). *Internal world external realities: Object relations theory applied.* NY: Jason Aronson.
- Kesner, J. E., & McKenry, P. C. (1998). The role of childhood attachment factors in predicting male Violence toward female intimates. *Journal of Family Violence, 13*, 417-432.
- Kohut, H. (1977). *The restoration of the self.* Madison, CT: International Universities Press.
- Krug, E. G., Dahlberg, L. L., Mercy, J. A., Zwi, A. B., & Lozano, R. (2002). *World report on violence and health.* Geneva: World Health Organization.
- Lawson, D. M. (2008). Attachment, interpersonal problems, and family of origin functioning: Differences between partner violent and nonpartner violent men. *Psychology of Men and Masculinity, 9*, 90-105.

- Lewis, S. F., & Fremouw, W. (2001). Dating violence: A critical review of the literature. *Clinical Psychology Review, 21*, 105-127.
- Marcus, R. F., & Swett, B. (2003). Violence in close relationships the role of emotion. *Aggression and Violent Behavior, 8*, 313-327.
- Mayseless, O. (1991). Adult attachment patterns and courtship violence. *Family Relations, 40*, 21-28.
- McKinney, C. M., Caetano, R., Ramisetty-Mikler, S., & Nelson, S. (2008). Childhood family violence and perpetration and victimization of intimate partner violence: Findings from a national population-based study of couples. *Association of Educational Psychologists Journal, 19*, 25-32.
- Mikulincer, M. (1998). Adult attachment style and individual differences in functional versus dysfunction experiences of anger. *Journal of Personality and Social Psychology of Men and Masculinity, 74*, 513-524.
- Mikulincer, M., & Florian, V. (1998). The relationship between adult attachment styles and emotional and cognitive reactions to stressful events. In J. A. Simpson & W. S. Rholes (Ed.), *Attachment theory and close relationships* (pp. 143-165). NY: Guilford.
- Mikulincer, M., & Shaver, P. R. (2003). The attachment behavioral system in adulthood: Activation, psychodynamics, and interpersonal processes. In M. P. Zanna (Ed.), *Advances in Experimental Social Psychology* (Vol. 35, pp. 53-152). New York: Academic Press.
- Millon, T. (1981). *Disorders of personality: DSM-III, Axis II*. New York: John Wiley.
- Mitchell, K., & Finkelhor, D. (2001). Risk of crime victimization among youth exposed to domestic. *Journal of Interpersonal Violence, 16*, 944-964.
- Murphy, C., Paton, N., Gulliver, P., & Fanshow, J. (2013a). Understanding connections and relationships: Child maltreatment, intimate partner violence and parenting (Vol. paper 3): New Zealand Family Violence Clearinghouse.
- Murphy, C., Paton, N., Gulliver, P., & Fanshow, J. (2013b). Policy and practice implications: Child maltreatment, intimate partner violence and parenting (Vol. paper 4): New Zealand Family Violence Clearinghouse.

- Nicholas, K. B., & Bieber, S. L. (1998). Assessment of perceived parenting behaviors: The exposure to abusive and supportive environments parenting inventory (EASE-PI). *Journal of Family Violence, 12*, 275-291.
- Nowakowski, E. (2006). *An analysis of family violence, dating violence perpetration and social learning theory*. (Doctoral dissertation), Barry University.
- O'Leary, K. D., Slep, A. M. S., Avery-Leaf, S., & Cascardi, M. (2008). Gender differences in dating aggression among multiethnic high school students. *Journal of Adolescent Health, 42*, 473-479.
- Orcutt, H. K., Garcia, M., & Pickett, S. M. (2005). Female-perpetrated intimate partner violence and romantic attachment style in a college student sample. *Violence and Victims, 20*, 287-302.
- Paludi, M. A. (1998). *The psychology of women*. NJ: Prentice Hall.
- Parish, W. L., Wang, T., Laumann, E. O., Pan, S., & Luo, Y. (2004). Intimate partner violence in China : National prevalence, risk factors and associated health problems. *International Family Planning Perspectives, 30*(4), 174-181.
- Péloquin, K., Lafontaine, M.-F., & Brassard, A. (2011). A dyadic approach to the study of romantic attachment, dyadic empathy, and psychological partner aggression. *Journal of Social and Personal Relationships, 28*(7), 915-942.
- Raskin, R., & Terry, H. (1988). A principal-components analysis of the Narcissistic Personality Inventory and further evidence of its construct validity. *Journal of Personality and Social Psychology, 54*(5), 890-902.
- Rinker, L. S. (2009). *Narcissism and type of violent relationships for perpetrators of intimate partner violence*. (Doctoral dissertation), Texas A & M University.
- Roberts, N., & Noller, P. (1998). The associations between adult attachment and couple violence: The role of communication patterns and relationship satisfaction. In J. A. Simpson & W. S. Rholes (Eds.), *Attachment theory and close relationships* (pp. 317-350). NY: Guilford Press.
- Rose, P. (2002). The happy and unhappy faces of narcissism. *Personality and Individual Differences, 33*, 379-392.
- Ryan, K. M. (2004). Further evidence for a cognitive component of rape. *Aggression and Violent Behavior, 9*, 579-604.

- Ryan, K. M., Weikel, K., & Sprechini, G. (2008). Gender differences in narcissism and courtship violence in dating couples. *Sex Roles, 58*, 802-813.
- Shaw, K. (2009). *Interparental violence and child abuse among alcoholic households: Relationships to adult self-esteem and dating violence*. (Doctoral dissertation), Old Dominion University.
- Shorey, R. C., Cornelius, T. L., & Bell, K. M. (2008). A critical review of theoretical frameworks for dating violence: Comparing the dating and marital fields. *Aggression and Violent Behavior, 13*, 185-194.
- Stasiak, K., Davies, E., Koziol-McLain, J., & Hanna, K. (2004). Incubated in terror: Children living with domestic violence. *Te Awatea Review, 2*(1), 3-5.
- Straus, M. A., Hamby, S. L., Boney-McCoy, S., & Sugarman, D. B. (1996). The revised Conflict Tactics Scales (CTS2): Development and preliminary psychometric data. *Journal of Family Issues, 17*, 283-316.
- Straus, M. A., Hamby, S. L., Finkelhor, D., Moore, D. W., & Runyan, D. (1998). Identification of child maltreatment with the parent-child conflict tactics scales: Development and psychometric data for a national sample of American parents. *Child Abuse & Neglect, 22*, 249-270.
- Tang, C. S.-K., & Lai, B. P.-Y. (2008). A review of empirical literature on the prevalence and risk markers of male-on-female intimate partner violence in contemporary China, 1987-2006. *Aggression and Violent Behavior, 13*, 10-28.
- UN Women. (2011). 2011-2012 Progress of the world's women: In pursuit of justice. from <http://progress.unwomen.org/>
- UNIFEM. (2008). About HRH Princess Bajrakitiyabha. from http://www.unifem.org/partnerships/goodwill_ambassadors/hrh_princess_bajrakitiyabha_bio.php
- UNIFEM. (2009). Change now! Say no to violence against women presskit. from http://www.unifem-seasia.org/docs/sayno/CHANGE_NOW_Launch_PressKit.pdf
- Van Hasselt, V. B., Morrison, R. L., Bellack, A. S., & Hersen, M. (Eds.). (1988). *Handbook of family violence*. New York, NY: Plenum.
- Weiten, W., Lloyd, M. A., Dunn, D. S., & Hammer, E. Y. (2009). *Psychology applied to modern life: Adjustment in the 21st century*. Belmont: Wadsworth Cengage Learning.

- Wekerle, C., & Wolfe, D. A. (1999). Dating violence in mid-adolescence: Theory, significance, and emerging prevention initiatives. *Clinical Psychology Review, 19*, 435-456.
- Weston, R. (2008). Insecure attachment mediates effects of partners' emotional abuse and violence on women's relationship quality. *Journal of Family Violence, 23*, 483-493.
- Widman, L., & McNulty, J. K. (2010). Sexual narcissism and the perpetration of sexual aggression. *Archival Sexual Behavior, 39*, 926-939.
- Wink, P. (1991). Two faces of narcissism. *Journal of Personality and Social Psychology, 61*, 590-597.

ภาคผนวก

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

แบบสอบถาม

ข้อมูลสำหรับกลุ่มประชากรหรือผู้มีส่วนร่วมในการวิจัย

ชื่อโครงการวิจัย.....การศึกษาพฤติกรรมระหว่างคู่รัก.....

ชื่อผู้วิจัย...นางสาวศรัญญา...ศรีโยธิน.....ตำแหน่ง...นิสิต.....

สถานที่ติดต่อผู้วิจัย (ที่บ้าน) ...43/141 ม.ปากเกร็ดวิลเลจ ต. บางพูด อ. ปากเกร็ด จ.นนทบุรี

11120.....โทรศัพท์ที่บ้านโทรศัพท์มือถือ

E-mail.....

1. ขอเรียนเชิญท่านเข้าร่วมในการวิจัย ก่อนที่ท่านจะตัดสินใจเข้าร่วมในการวิจัย ผู้วิจัยใคร่ขอเรียนให้ทราบถึงรายละเอียดของโครงการวิจัย ท่านสามารถสอบถามข้อมูลเพิ่มเติมหรือข้อมูลที่ไม่ชัดเจนได้ตลอดเวลา

2. การวิจัยนี้เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมระหว่างคู่รัก/คู่ครองของผู้ใหญ่วัยทำงาน

3. การวิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการทำพฤติกรรมระหว่างคู่รัก/คู่ครองของผู้ใหญ่วัยทำงาน ซึ่งในการวิจัยนี้อยู่ในขั้นตอนการเก็บข้อมูลการวิจัย

4. รายละเอียดของกลุ่มประชากรหรือผู้มีส่วนร่วมในการวิจัย

4.1 ผู้มีส่วนร่วมในการวิจัยครั้งนี้คือ คนวัยทำงานทั้งเพศชายและเพศหญิง

4.2 ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์การคัดเลือกผู้มีส่วนร่วมในการเข้าวิจัย ดังนี้

- มีอายุ 20 ปี ขึ้นไป

- มีคู่รักเป็นเพศตรงกันข้ามเท่านั้น

- มีคู่รักหรือคู่สมรสในปัจจุบันที่คบหากันมาไม่น้อยกว่า 6 เดือน **หรือ** ไม่มีคู่รักหรือคู่สมรสในปัจจุบันแต่เคยมีในอดีตที่คบหากันมาไม่น้อยกว่า 6 เดือน

5. จำนวนผู้มีส่วนร่วมในการวิจัยทั้งหมดประมาณ 1,200 คน

6. ผู้วิจัยจะติดต่อผู้มีส่วนร่วมในการวิจัยผ่านฝ่ายบุคคลหรือผู้บังคับบัญชาที่ผู้มีส่วนร่วมในการวิจัยทำงานอยู่

7. เหตุผลที่ท่านได้รับเชิญเข้าร่วมโครงการวิจัยเนื่องจากผู้วิจัยเลือกบุคคลที่ทำงานอยู่ในหน่วยงานทั้งในภาครัฐและเอกชนมาตอบแบบสอบถามในการวิจัยนี้

8. ผู้มีส่วนร่วมในการวิจัยจะแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ ผู้ที่ทำงานในส่วนราชการและผู้ทำงานในส่วนเอกชน กลุ่มละ 600 คน

9. ในขั้นตอนการเก็บข้อมูลนั้นผู้วิจัยจะเข้าไปแจ้งรายละเอียดการวิจัยและคัดเลือกบุคคลที่เป็นไปตามเกณฑ์การคัดเลือกที่กำหนด หากผู้มีส่วนร่วมในการวิจัยยินยอมให้ข้อมูล ผู้วิจัยจะให้ลงนามยินยอมให้ข้อมูลแล้วแจกแบบสอบถามที่ถูกใส่ซองกระดาษทึบให้ผู้วิจัยตอบแบบสอบถาม ซึ่งแบบสอบถามจะมีทั้งหมด 5 ตอน ได้แก่ 1) ข้อมูลส่วนบุคคล คู่รักและครอบครัว จำนวน 18 ข้อ 2) มาตรการประสพการณ์จากพ่อแม่ จำนวน 18 ข้อ 3) มาตรการความสัมพันธ์ระหว่างคู่รัก จำนวน 48 ข้อ 4) มาตรการบุคลิกภาพ จำนวน 48 ข้อ 5) มาตรการพฤติกรรมระหว่างคู่รัก จำนวน 24 ข้อ ใช้เวลาในการตอบแบบสอบถามประมาณ 20 นาที จากนั้นให้ผู้มีส่วนร่วมในการวิจัยที่ตอบแบบสอบถามเสร็จแล้วบรรจุแบบสอบถามนั้นกลับในซองกระดาษทึบดังเดิมแล้วผู้วิจัยเก็บแบบสอบถามทั้งหมดกลับคืนมา หากผู้มีส่วนร่วมในการวิจัยไม่สะดวกตอบแบบสอบถามในเวลานี้ ขอความอนุเคราะห์แจ้งวันเวลาที่สะดวกแก่ผู้วิจัยให้มารับเอกสารคืนได้ เมื่อเสร็จสิ้นการวิจัยแล้ว ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับผู้มีส่วนร่วมในการวิจัยจะถูกนำไปวิเคราะห์ผลและจะถูกเก็บรักษาเป็นความลับ

10. หากผู้มีส่วนร่วมในการวิจัยประสบปัญหาเกี่ยวกับพฤติกรรมระหว่างคู่รัก/คู่สมรสอันอาจส่งผลกระทบต่อทางด้านร่างกาย จิตใจหรือการทำงาน ผู้วิจัยได้ให้เบอร์โทรศัพท์การขอความช่วยเหลือหรือการแจ้งเหตุต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องไว้ด้านท้ายของแบบสอบถามนี้แล้ว

11. การเข้าร่วมวิจัยของท่านจะได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ซึ่งจะถูกนำไปวิเคราะห์ถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการทำพฤติกรรมระหว่างคู่รัก/คู่สมรส ซึ่งผู้วิจัยจะสามารถนำไปพัฒนาเป็นแนวทางการป้องกันหรือช่วยลดปัญหาพฤติกรรมระหว่างคู่รัก/คู่สมรสของประเทศได้ต่อไปในอนาคต

12. การเข้าร่วมในการวิจัยของท่านเป็นโดย**สมัครใจ** และสามารถ**ปฏิเสธ**ที่จะเข้าร่วมหรือ**ถอนตัว**จากการวิจัยได้ทุกขณะ โดยไม่ต้องให้เหตุผลและไม่สูญเสียประโยชน์ที่พึงได้รับ และไม่มีผลกระทบต่อการประเมินผลการปฏิบัติงานหรือเงินเดือน ค่าจ้างใดๆ ทั้งสิ้น

13. หากท่านมีข้อสงสัยให้สอบถามเพิ่มเติมได้โดยสามารถติดต่อผู้วิจัยได้ตลอดเวลา และหากผู้วิจัยมีข้อมูลเพิ่มเติมที่เป็นประโยชน์หรือโทษเกี่ยวกับการวิจัย ผู้วิจัยจะแจ้งให้ท่านทราบอย่างรวดเร็ว

14. ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับท่านจะถูกเก็บเป็น**ความลับ** หากมีการเสนอผลการวิจัยจะเสนอเป็นภาพรวม ข้อมูลใดที่สามารถระบุถึงตัวท่านได้จะไม่ปรากฏในรายงาน

15. ผู้วิจัย**ได้มีการจ่ายค่าพาหนะ ค่าชดเชยการเสียเวลา หรือของที่ระลึกแก่ผู้มีส่วนร่วม**ในการวิจัยครั้งนี้แต่อย่างใด

16. หากท่านไม่ได้รับการปฏิบัติตามข้อมูลดังกล่าวสามารถร้องเรียนได้ที่คณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในคน กลุ่มสหสถาบัน ชุดที่ 1 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ชั้น 4 อาคารสถาบัน 2 ซอยจุฬาลงกรณ์ 62 ถนนพญาไท เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330 โทรศัพท์ 0-2218-8147 หรือ 0-2218-8141 โทรสาร 0-2218-8147 E-mail: eccu@chula.ac.th”

หนังสือแสดงความยินยอมเข้าร่วมการวิจัย

ทำที่.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

เลขที่ กลุ่มตัวอย่างหรือผู้ตอบแบบสอบถาม.....

ข้าพเจ้า ซึ่งได้ลงนามท้ายหนังสือนี้ ขอแสดงความยินยอมเข้าร่วมโครงการวิจัย

ชื่อโครงการวิจัยการศึกษาพฤติกรรมระหว่างคู่รัก.....

ชื่อผู้วิจัยนางสาวศรัญญา ศรีโยธิน.....

ที่อยู่ติดต่อ43/141 ม.ปากเกร็ดวิไลเจีจ ต. บางพูด อ. ปากเกร็ด จ.นนทบุรี 11120.....

โทรศัพท์มือถือ.....

ข้าพเจ้า **ได้รับทราบ**รายละเอียดเกี่ยวกับที่มาและวัตถุประสงค์ในการทำวิจัย รายละเอียดขั้นตอนต่างๆ ที่จะต้องปฏิบัติหรือได้รับการปฏิบัติ ความเสี่ยง/อันตรายและประโยชน์ซึ่งจะเกิดขึ้นจากการวิจัยเรื่องนี้ โดยได้อ่านรายละเอียดในเอกสารชี้แจงผู้เข้าร่วมการวิจัยโดยตลอด และ**ได้รับคำอธิบาย**จากผู้วิจัย**จนเข้าใจเป็นอย่างดีแล้ว**

ข้าพเจ้าจึง**สมัครใจ**เข้าร่วมในโครงการวิจัยนี้ ตามที่ระบุไว้ในเอกสารชี้แจงผู้เข้าร่วมการวิจัย โดยข้าพเจ้ายินยอมตอบแบบสอบถาม 5 ตอน ได้แก่ 1) ข้อมูลส่วนบุคคล คู่รักและครอบครัว จำนวน 18 ข้อ 2) มาตรการประสพการณ์จากพ่อแม่ จำนวน 18 ข้อ 3) มาตรการความสัมพันธ์ระหว่างคู่รัก จำนวน 48 ข้อ 4) มาตรการบุคลิกภาพ จำนวน 48 ข้อ 5) มาตรการพฤติกรรมระหว่างคู่รัก จำนวน 24 ข้อ ใช้เวลาในการตอบแบบสอบถามประมาณ 20 นาที

ข้าพเจ้ามีสิทธิถอนตัวออกจากการวิจัยเมื่อใดก็ได้ตามความประสงค์ **โดยไม่ต้องแจ้งเหตุผล** ซึ่งการถอนตัวออกจากการวิจัยนั้น จะไม่มีผลกระทบในทางใดๆ ต่อผลการปฏิบัติงานของข้าพเจ้าทั้งสิ้น

ข้าพเจ้าได้รับคำรับรองว่า ผู้วิจัยจะปฏิบัติต่อข้าพเจ้าตามข้อมูลที่ระบุไว้ในเอกสารชี้แจง ผู้เข้าร่วมการวิจัย และข้อมูลใดๆ ที่เกี่ยวข้องกัข้าพเจ้า ผู้วิจัยจะ**เก็บรักษาเป็นความลับ** โดยจะนำเสนอข้อมูลการวิจัยเป็นภาพรวมเท่านั้น ไม่มีข้อมูลใดในการรายงานที่จะนำไปสู่การระบุตัวข้าพเจ้า

หากข้าพเจ้าไม่ได้รับการปฏิบัติตรงตามที่ได้ระบุไว้ในเอกสารชี้แจงผู้เข้าร่วมการวิจัย

ข้าพเจ้าสามารถร้องเรียนได้ที่คณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในคน กลุ่มสหสถาบัน ชุดที่ 1 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ชั้น 4 อาคารสถาบัน 2 ซอยจุฬาลงกรณ์ 62 ถนนพญาไท เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330 โทรศัพท์ 0-2218-8147, 0-2218-8141 โทรสาร 0-2218-8147 E-mail: eccu@chula.ac.th

ข้าพเจ้าได้ลงลายมือชื่อไว้เป็นสำคัญต่อหน้าพยาน ทั้งนี้ข้าพเจ้าได้รับสำเนาเอกสารชี้แจงผู้เข้าร่วมการวิจัยและสำเนาหนังสือแสดงความยินยอมไว้แล้ว

ลงชื่อ..... ลงชื่อ.....

(นางสาวศรัญญา ศรีโยธิน) (.....)

ผู้วิจัย

ผู้มีส่วนร่วมในการวิจัย

ลงชื่อ.....

(.....)

พยาน

แบบสอบถาม

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล คู่รักและครอบครัว

คำชี้แจง กาเครื่องหมาย ✓ หน้าข้อความหรือกรอกข้อมูลที่ตรงกับตัวคุณมากที่สุด

ข้อมูลส่วนบุคคล

1. เพศ _____ 1) ชาย _____ 2) หญิง
2. อายุ _____ ปี
3. คุณคบหาหรืออยู่ร่วมกับคู่รักมาเป็นเวลา _____ ปี _____ เดือน (ถ้าไม่มีคู่รักในปัจจุบันให้ตอบอดีตคู่รักคนล่าสุด)
4. สถานภาพความสัมพันธ์กับคู่รักในปัจจุบัน (ถ้าไม่มีคู่รักในปัจจุบันให้ตอบอดีตคู่รักคนล่าสุด)
 - 4.1 ยังไม่แต่งงาน _____ 1) ไม่ได้พักอยู่ด้วยกัน _____ 2) พักอยู่ด้วยกัน
 - 4.2 แต่งงานแล้ว _____ 1) จัดทะเบียนสมรส _____ 2) ไม่ได้จดทะเบียนสมรส
 - 4.3 คุณแต่งงานเมื่ออายุ _____ ปี
5. จำนวนบุตร _____ คน
6. ความสัมพันธ์/การแต่งงานกับคู่รักครั้งนี้เป็น _____ 1) ครั้งแรก _____ 2) ไม่ใช่ครั้งแรก

ในอดีตคุณเคยมีคู่รัก _____ คน เคยแต่งงาน _____ ครั้ง
7. รายรับต่อเดือน _____ 1) ต่ำกว่า 10,000 บาท _____ 3) 20,001-30,000 บาท

_____ 2) 10,000-20,000 บาท _____ 4) มากกว่า 30,000 บาท
8. ระดับการศึกษาสูงสุดของคุณ

_____ 1) ไม่ได้ศึกษา _____ 4) ปริญญาตรี _____ 7) อื่นๆ โปรดระบุ _____

_____ 2) ประถมศึกษา _____ 5) ปริญญาโท

_____ 3) มัธยมศึกษา _____ 6) ปริญญาเอก
9. อาชีพของคุณ โปรดระบุ _____
10. หน่วยงานที่คุณสังกัด

_____ 1) หน่วยงานราชการ _____ 4) ธุรกิจส่วนตัว

_____ 2) หน่วยงานรัฐวิสาหกิจ _____ 5) อื่นๆ โปรดระบุ _____

_____ 3) หน่วยงานเอกชน

ข้อมูลของคู่รัก

11. อายุของคู่รัก _____ ปี
12. รายรับต่อเดือนของคู่รัก _____ 1) ต่ำกว่า 10,000 บาท _____ 3) 20,001-30,000 บาท
 _____ 2) 10,000-20,000 บาท _____ 4) มากกว่า 30,000 บาท
13. ระดับการศึกษาสูงสุดของคู่รัก
 _____ 1) ไม่ได้ศึกษา _____ 4) ปริญญาตรี _____ 7) อื่นๆ โปรดระบุ _____
 _____ 2) ประถมศึกษา _____ 5) ปริญญาโท
 _____ 3) มัธยมศึกษา _____ 6) ปริญญาเอก
14. อาชีพของคู่รัก โปรดระบุ _____
15. หน่วยงานที่คู่รักสังกัด
 _____ 1) หน่วยงานราชการ _____ 4) ธุรกิจส่วนตัว
 _____ 2) หน่วยงานรัฐวิสาหกิจ _____ 5) อื่นๆ โปรดระบุ _____
 _____ 3) หน่วยงานเอกชน

ข้อมูลของครอบครัว

16. ตั้งแต่เด็กจนถึงก่อนอายุ 18 ปี คุณอาศัยอยู่กับ/ใครเป็นผู้ดูแลคุณมากที่สุด
 _____ 1) แม่เท่านั้น _____ 4) แม่กับพ่อเลี้ยง
 _____ 2) พ่อเท่านั้น _____ 5) พ่อกับแม่เลี้ยง
 _____ 3) พ่อกับแม่ _____ 6) อื่นๆ โปรดระบุ _____
17. ตั้งแต่เด็กจนถึงก่อนอายุ 18 ปี คุณเคยเห็นการทำร้ายร่างกายระหว่างผู้ที่อาศัยอยู่ด้วย/ผู้ดูแล
 คุณบ่อยเพียงใด
 _____ 1) ไม่เคยเลย _____ 4) 3 – 5 ครั้ง _____ 7) มากกว่า 20 ครั้ง
 _____ 2) 1 ครั้ง _____ 5) 6 - 10 ครั้ง
 _____ 3) 2 ครั้ง _____ 6) 11 - 20 ครั้ง
18. ตั้งแต่เด็กจนถึงก่อนอายุ 18 ปี ผู้ที่อาศัยอยู่ด้วย/ผู้ดูแลคุณถูกส่งโรงพยาบาล/คลินิกหลังจาก
 ทะเลาะกันบ่อยเพียงใด
 _____ 1) ไม่เคยเลย _____ 4) 3 – 5 ครั้ง _____ 7) มากกว่า 20 ครั้ง
 _____ 2) 1 ครั้ง _____ 5) 6 - 10 ครั้ง
 _____ 3) 2 ครั้ง _____ 6) 11 - 20 ครั้ง

ตอนที่ 2 ตัวอย่างมาตรวัดประสบการณ์ทางบวกและทางลบจากพ่อแม่

คำชี้แจง

ข้อคำถามประกอบด้วยประสบการณ์ที่คุณได้รับจากพ่อแม่หรือผู้เลี้ยงดูท่านเมื่อวัยเด็กจนถึงก่อนอายุ 18 ปี หากคุณอาศัยอยู่กับพ่อแม่เลี้ยงหรือแม่เลี้ยงกรุณาใช้ข้อมูลจากพ่อแม่เลี้ยงหรือแม่เลี้ยงแทน หรือหากคุณอาศัยอยู่กับผู้ดูแลที่ไม่ใช่พ่อหรือแม่กรุณาตอบคำถามจากข้อมูลของบุคคลนั้น

การให้คะแนน

0 = ไม่เคยทำเลย 2 = 2 ครั้ง 4 = 6 - 10 ครั้ง 6 = มากกว่า 20 ครั้ง
1 = 1 ครั้ง 3 = 3 - 5 ครั้ง 5 = 11 - 20 ครั้ง

ตัวอย่าง

ตั้งแต่วัยเด็กจนถึงก่อนคุณอายุ 18 ปี.....

ข้อความ	ไม่เคย ทำเลย (0)	1 ครั้ง (1)	2 ครั้ง (2)	3 - 5 ครั้ง (3)	6 - 10 ครั้ง (4)	11 - 20 ครั้ง (5)	มากกว่า 20 ครั้ง (6)
1. แม่ (พ่อ) ของคุณเชื่อมั่นในตัวคุณ	0	1	2	3	4	5	6
หากแม่หรือพ่อของคุณ ไม่เคย เชื่อมั่นในตัวคุณให้วงกลมล้อมรอบเลข 0	0	1	2	3	4	5	6
หากแม่หรือพ่อของคุณเชื่อมั่นในตัวคุณ 1 ครั้ง ให้วงกลมล้อมรอบเลข 1	0	1	2	3	4	5	6
หากแม่หรือพ่อของคุณเชื่อมั่นในตัวคุณ 2 ครั้ง ให้วงกลมล้อมรอบเลข 2	0	1	2	3	4	5	6
หากแม่หรือพ่อของคุณเชื่อมั่นในตัวคุณ 3-5 ครั้ง ให้วงกลมล้อมรอบเลข 3	0	1	2	3	4	5	6
หากแม่หรือพ่อของคุณเชื่อมั่นในตัวคุณ 6-10 ครั้ง ให้วงกลมล้อมรอบเลข 4	0	1	2	3	4	5	6
หากแม่หรือพ่อของคุณเชื่อมั่นในตัวคุณ 11-20 ครั้ง ให้วงกลมล้อมรอบเลข 5	0	1	2	3	4	5	6
หากแม่หรือพ่อของคุณเชื่อมั่นในตัวคุณ มากกว่า 20 ครั้ง ให้วงกลมล้อมรอบเลข 6	0	1	2	3	4	5	6

ตั้งแต่วัยเด็กจนถึงก่อนคุณอายุ 18 ปี.....

ข้อความ	ไม่เคย ทำเลย (0)	1 ครั้ง (1)	2 ครั้ง (2)	3 - 5 ครั้ง (3)	6 - 10 ครั้ง (4)	11 - 20 ครั้ง (5)	มากกว่า 20 ครั้ง (6)
1. แม่ (พ่อ) ของคุณเชื่อมั่นในตัวคุณ	0	1	2	3	4	5	6
2. แม่ (พ่อ) ของคุณทำให้คุณรู้ว่าท่านรัก คุณ	0	1	2	3	4	5	6
3. แม่ (พ่อ) ของคุณช่วยเหลือเมื่อคุณ ประสบปัญหา	0	1	2	3	4	5	6
4. แม่ (พ่อ) ของคุณให้คุณทำในสิ่งที่ คุณเป็น	0	1	2	3	4	5	6
5. แม่ (พ่อ) ของคุณทำให้คุณรู้สึก ว่าสามารถควบคุมชีวิตของตนเองได้	0	1	2	3	4	5	6
6. แม่ (พ่อ) ของคุณให้คุณได้สำรวจ ความเชื่อของตนเอง	0	1	2	3	4	5	6
7. แม่ (พ่อ) ของคุณทำในสิ่งที่ท่าน พร่ำสอนคุณ	0	1	2	3	4	5	6

ตอนที่ 3 ตัวอย่างมาตรวัดรูปแบบความผูกพัน

คำชี้แจง

ให้คุณนึกถึงความสัมพันธ์โดยทั่วไประหว่างคุณกับคนรัก โดยความสัมพันธ์นี้เป็น
ความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นกับคู่รักในปัจจุบันหรือคู่รักในอดีตก็ได้ จากนั้นให้คุณอ่านข้อความต่อไปนี้แล้ว
พิจารณาว่าตรงกับความรู้สึกของคุณมากน้อยเพียงใด ให้ทำเครื่องหมาย O ล้อมรอบเลขที่ตรงกับ
ความรู้สึกของคุณมากที่สุด

การให้คะแนน

- หมายถึง ไม่ตรงกับความรู้สึกของคุณเลย 4 หมายถึง ตรงกับความรู้สึกของคุณมาก
- หมายถึง ตรงกับความรู้สึกของคุณน้อย 5 หมายถึง ตรงกับความรู้สึกของคุณมากที่สุด
- หมายถึง ตรงกับความรู้สึกของคุณปานกลาง

ตัวอย่าง

ข้อความ	ไม่เลย (1)	น้อย (2)	ปาน กลาง (3)	มาก (4)	มาก ที่สุด (5)
1. ฉันกลัวว่าฉันจะสูญเสียความรักจากเขา	1	2	3	4	5
หากข้อความนี้ไม่ตรงกับความรู้สึกของคุณ ให้วงกลมล้อมรอบเลข 1	①	2	3	4	5
หากข้อความนี้ตรงกับความรู้สึกของคุณน้อย ให้วงกลมล้อมรอบเลข 2	1	②	3	4	5
หากข้อความนี้ตรงกับความรู้สึกของคุณปานกลาง ให้วงกลมล้อมรอบเลข 3	1	2	③	4	5
หากข้อความนี้ตรงกับความรู้สึกของคุณมาก ให้วงกลมล้อมรอบเลข 4	1	2	3	④	5
หากข้อความนี้ตรงกับความรู้สึกของคุณมากที่สุด ให้วงกลมล้อมรอบเลข 5	1	2	3	4	⑤

ข้อความ	ไม่เลย (1)	น้อย (2)	ปาน กลาง (3)	มาก (4)	มาก ที่สุด (5)
1. ฉันกลัวว่าฉันจะสูญเสียความรักจากเขา	1	2	3	4	5
2. ฉันไม่ชอบแสดงความรู้สึกในส่วนลึกของหัวใจให้เขา	1	2	3	4	5
3. ฉันมักกังวลว่าเขาไม่ต้องการที่จะอยู่กับฉัน	1	2	3	4	5
4. ฉันมักกังวลว่าเขาไม่ได้รักฉันจริง	1	2	3	4	5
5. ฉันไม่ชอบทำตนให้พึ่งพาเขา	1	2	3	4	5
6. ฉันมักกังวลว่าเขาไม่ได้ใส่ใจฉันมากเท่าที่ฉันใส่ใจเขา	1	2	3	4	5
7. ฉันรู้สึกไม่สบายใจที่ต้องเปิดเผยกับเขา	1	2	3	4	5
8. ฉันวิตกกังวลกับความสัมพันธ์ระหว่างเรา	1	2	3	4	5
9. ฉันไม่ชอบที่จะมีความสัมพันธ์แบบใกล้ชิดกับเขามากเกินไป	1	2	3	4	5
10. เมื่อเขาอยู่ห่างฉัน ฉันจะกังวลว่าเขาอาจจะสนใจคนอื่น	1	2	3	4	5
11. เมื่อฉันแสดงความรู้สึกของฉันให้เขา รู้ ฉันก็กลัวว่าเขาจะไม่รู้สึกเช่นเดียวกับฉัน	1	2	3	4	5
12. ฉันรู้สึกใกล้ชิดกับเขาได้ค่อนข้างง่าย	1	2	3	4	5
13. ฉันแทบจะไม่กังวลเลยว่าเขาจะทิ้งฉัน	1	2	3	4	5
14. เขาทำให้ฉันไม่แน่ใจในตนเอง	1	2	3	4	5

ตอนที่ 4 ตัวอย่างมาตรวัดบุคลิกภาพแบบหลงตนเอง

คำชี้แจง

โปรดอ่านข้อความแต่ละข้อ แล้วทำเครื่องหมาย O ล้อมรอบตัวเลขในช่องคำตอบของ
กระดาษคำตอบที่ตรงกับความรู้สึกหรือการกระทำของคุณมากที่สุด

การให้คะแนน

- 1 = ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง 3 = เห็นด้วยและไม่เห็นด้วยพอๆ กัน 5 = เห็นด้วยอย่างยิ่ง
2 = ค่อนข้างไม่เห็นด้วย 4 = ค่อนข้างเห็นด้วย

ตัวอย่าง

ข้อความ	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง (1)	ค่อนข้าง ไม่เห็น ด้วย (2)	เห็นด้วย และไม่เห็น ด้วยพอๆ กัน (3)	ค่อนข้าง เห็นด้วย (4)	เห็นด้วย อย่างยิ่ง (5)
1. ฉันมองว่าตนเองมีอิทธิพลต่อผู้อื่น	1	2	3	4	5
หากคุณไม่เห็นด้วยอย่างยิ่งกับข้อความ ให้วงกลมล้อมรอบเลข 1	①	2	3	4	5
หากคุณค่อนข้างไม่เห็นด้วยกับข้อความ ให้วงกลมล้อมรอบเลข 2	1	②	3	4	5
หากคุณเห็นด้วยและไม่เห็นด้วยพอๆกันกับข้อความ ให้วงกลมล้อมรอบเลข 3	1	2	③	4	5
หากคุณค่อนข้างเห็นด้วยกับข้อความ ให้วงกลมล้อมรอบเลข 4	1	2	3	④	5
หากคุณเห็นด้วยอย่างยิ่งกับข้อความ ให้วงกลมล้อมรอบเลข 5	1	2	3	4	⑤

ข้อความ	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง (1)	ค่อนข้าง ไม่เห็น ด้วย (2)	เห็นด้วย และไม่เห็น ด้วยพอๆ กัน (3)	ค่อนข้าง เห็นด้วย (4)	เห็นด้วย อย่างยิ่ง (5)
1. ฉันมองว่าตนเองมีอิทธิพลต่อผู้อื่น	1	2	3	4	5
2. ฉันเชื่อว่าฉันมีความสามารถมากกว่าคนอื่นๆ ในสังคม	1	2	3	4	5
3. ฉันสามารถดำรงชีวิตอยู่ได้โดยไม่ต้องพึ่งพา ใคร	1	2	3	4	5

ตอนที่ 5 ตัวอย่างมาตรวัดความรุนแรงในคู่รัก

คำชี้แจง

ไม่ว่าความสัมพันธ์ระหว่างคู่รักจะดีเพียงใดก็มีหลายครั้งที่พวกเขาทะเลาะเบาะแว้งกัน อาจสร้างความรำคาญใจให้กับอีกฝ่าย อาจต้องการในสิ่งที่แตกต่างหรืออาจทำร้ายกันเพราะกำลังอารมณ์ไม่ดี เหนื่อย หรือเพราะสาเหตุอื่นๆ คู่รักมีวิธีการที่แตกต่างหลายวิธีในการยุติความต่างต่างนั้น ข้อความด้านล่างอาจเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นเมื่อคุณเกิดความแตกต่างกับคู่รัก

กรุณาวงกลมรอบตัวเลขในแต่ละข้อความโดยระบุจำนวนครั้งที่คุณและคู่รักของคุณทำพฤติกรรมนั้นในรอบปีที่ผ่านมา (หากคุณไม่มีคู่รักในปัจจุบันกรุณาตอบคำถามข้อมูลจากอดีตคู่รักหรือคนรักล่าสุด)

การให้คะแนน

0 = ไม่เคยทำเลย 2 = 2 ครั้ง 4 = 6 - 10 ครั้ง 6 = มากกว่า 20 ครั้ง
1 = 1 ครั้ง 3 = 3 - 5 ครั้ง 5 = 11 - 20 ครั้ง

ตัวอย่าง

1 ปีที่ผ่านมาจนถึงปัจจุบัน.....

ข้อความ	ไม่เคยทำเลย	1 ครั้ง	2 ครั้ง	3 - 5 ครั้ง	6 - 10 ครั้ง	11 - 20 ครั้ง	มากกว่า 20 ครั้ง
	(0)	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)
1. ฉันแข่งตำคู่รักของฉัน	0	1	2	3	4	5	6
หากคุณ ไม่เคย แข่งตำคู่รักของคุณ ให้วงกลมล้อมรอบเลข 0	0	1	2	3	4	5	6
หากคุณแข่งตำคู่รักของคุณ 1 ครั้ง ให้วงกลมล้อมรอบเลข 1	0	1	2	3	4	5	6
หากคุณแข่งตำคู่รักของคุณ 2 ครั้ง ให้วงกลมล้อมรอบเลข 2	0	1	2	3	4	5	6
หากคุณแข่งตำคู่รักของคุณ 3-5 ครั้ง ให้วงกลมล้อมรอบเลข 3	0	1	2	3	4	5	6
หากคุณแข่งตำคู่รักของคุณ 6-10 ให้วงกลมล้อมรอบเลข 4	0	1	2	3	4	5	6
หากคุณแข่งตำคู่รักของคุณ 11-20 ครั้ง ให้วงกลมล้อมรอบเลข 5	0	1	2	3	4	5	6
หากคุณแข่งตำคู่รักของคุณ มากกว่า 20 ครั้ง ให้วงกลมล้อมรอบเลข 6	0	1	2	3	4	5	6

1 ปีที่ผ่านมาจนถึงปัจจุบัน.....

ข้อความ	ไม่เคยทำ เลย (0)	1 ครั้ง (1)	2 ครั้ง (2)	3 - 5 ครั้ง (3)	6 - 10 ครั้ง (4)	11 - 20 ครั้ง (5)	มาก กว่า 20 ครั้ง (6)
1. ฉันแข่งค่าคู่รักของฉัน	0	1	2	3	4	5	6
2. คู่รักของฉันแข่งค่าฉัน	0	1	2	3	4	5	6
3. ฉันค่าคู่รักของฉันด้วยคำพูด รุนแรง	0	1	2	3	4	5	6
4. คู่รักของฉันค่าฉันด้วยคำพูด รุนแรง	0	1	2	3	4	5	6
5. ฉันทำลายข้าวของที่เป็นของคู่รัก ของฉัน	0	1	2	3	4	5	6
6. คู่รักของฉันทำลายข้าวของที่เป็น ของฉัน	0	1	2	3	4	5	6
7. ฉันแผลดเสียงใส่คู่รักของฉัน	0	1	2	3	4	5	6
8. คู่รักของฉันแผลดเสียงใส่ฉัน	0	1	2	3	4	5	6
9. ฉันค่าว่าคู่รักของฉันเป็นคนไม่ได้ เรื่อง	0	1	2	3	4	5	6
10. คู่รักของฉันค่าว่าฉันเป็นคน ไม่ได้เรื่อง	0	1	2	3	4	5	6

ความรู้และการระดับความรุนแรงในครอบครัว

ความหมายของความรุนแรงในครอบครัว	สาเหตุของความรุนแรงในครอบครัว
<p>ความรุนแรงในครอบครัว หมายถึง พฤติกรรมล่วงละเมิด บังคับ ชู่เชื้อน ทำร้ายโดยบุคคลในครอบครัว ปรากฏออกมาหลายรูปแบบ ส่วนใหญ่ ผู้ถูกทำร้ายคือ ผู้หญิง เด็ก และผู้สูงอายุ มีรูปแบบความรุนแรงหลายประการ ดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ความรุนแรงทางกาย เช่น การชกต่อย ตบตี เตะ ผลักและใช้อาวุธทำร้าย 2. ความรุนแรงทางจิตใจ เช่น การบังคับข่มขู่ บีบคั้นทางอารมณ์ด้วยพฤติกรรมต่างๆ ใช้วาจาเหยียดหยาม ดุด่า ทำให้เศร้าเสียใจหรืออับอาย 3. การละเมิดทางเพศ เช่น การข่มขืน กระทำอนาจาร ล่วงเกินทางเพศด้วยกายและวาจา 4. การปิดกั้นทางสังคม เช่น การห้ามมิให้ติดต่อกับเพื่อน ญาติ เพื่อตัดขาดจากสังคมและโลกภายนอก 5. การควบคุมการเงิน เช่น การควบคุมไม่ให้ใช้จ่ายเงิน เพื่อต้องพึ่งพาทางเศรษฐกิจจากอีกฝ่าย 	<ol style="list-style-type: none"> 1. เจตคติของสังคมที่ส่งเสริมความรุนแรง เช่น ภรรยาเป็นสมบัติของสามี ผู้ชายมีอำนาจเหนือผู้หญิงจะทำอะไรกับผู้หญิงก็ได้ รวมถึงพฤติกรรมบางอย่างของคู่สมรสที่สร้างการทะเลาะเบาะแว้ง เช่น การนอกใจ การดื่มสุรา การใช้จ่ายเสพติดและบทบาททางเพศที่ไม่เท่าเทียม 2. การพูดสื่อสารกันไม่รู้เรื่องระหว่างคู่สมรสหรือคนในครอบครัว มีการกล่าวโทษกัน 3. ผู้ใช้ความรุนแรงต่อผู้อื่น เคยได้รับหรือมีประสบการณ์ความรุนแรงมาก่อน หรือเรียนรู้การแก้ปัญหาด้วยความรุนแรง 4. ความกดดันทางเศรษฐกิจหรือการทำงาน ความเครียดจะช่วยให้เพิ่มความรุนแรงให้สูงขึ้น 5. ความเชื่อที่ผิดว่าความรุนแรงในครอบครัวเป็นเรื่องส่วนตัว นำอับอาย จึงพยายามปกปิดและไม่มีใครช่วยได้ ทำให้ปัญหารุนแรงและลุกลามยิ่งขึ้น
การระดับความรุนแรงในครอบครัวด้วยตนเอง	หน่วยงานที่ให้คำปรึกษาและความช่วยเหลือ
<ol style="list-style-type: none"> 1. ไม่ทำให้เหตุการณ์รุนแรงยิ่งขึ้น เช่น ยุติการโต้เถียงในขณะที่ต่างฝ่ายกำลังมีอารมณ์โกรธแล้วคิดทบทวนเรื่องราวเพื่อหาทางแก้ไขปัญหา 2. หายใจลึกๆ 5 ครั้ง ช้าๆ หยุดถอยหลังแล้วนั่งลงพักนับ 1-10 จะให้สติถึง 100 ก็ได้ อาจโทรศัพท์คุยกับเพื่อนหรือญาติ ตีพิมพ์เรื่องตื้นเขินๆ สักถ้อย อ่านหนังสือ ออกกำลังกาย อาบน้ำ ล้างหน้า ดูโทรทัศน์ ฟังเพลง นอนพัก 3. ไม่ระบายอารมณ์กับเด็ก เช่น ไม่ดุด่า ทูตตี ทำร้ายเด็กเพื่อระบายอารมณ์หรือประชดอีกฝ่าย 4. พยายามหลีกเลี่ยงไปจากความรุนแรง เช่น เมื่อถูกสามีทุบตีทำร้าย ควรหลบไปพักที่อื่นชั่วคราวแล้วจึงคิดหาทางแก้ปัญหา 5. โทรศัพท์ขอคำปรึกษา หรือขอความช่วยเหลือจากเพื่อน ญาติหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง 	<ol style="list-style-type: none"> 1. สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ทั้ง 75 จังหวัด (ศูนย์ประชาชนดี) โทร. ฟรี 1300 2. ศูนย์บริการช่วยเหลือเด็กและสตรีในภาวะวิกฤตจากความรุนแรง (ศูนย์พึ่งได้) กระทรวงสาธารณสุข โทร. ฟรี 1669 3. มูลนิธิศูนย์ฮอตไลน์ โทร. ฟรี 0 2277 8811, 0 2277 7699 หรือ โทร. 0 2276 2950-1 4. สมาคมส่งเสริมสถานภาพสตรี <ol style="list-style-type: none"> 4.1 บ้านพักฉุกเฉิน 1 โทร. 0 2241 5116, 0 2241 4171 4.2 บ้านพักฉุกเฉิน 2-3 โทร. 0 2929 2222 5. ศูนย์จิตวิทยาสุขภาพและสุขภาพะสาธาณะ คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โทร. 0 2218 1171 ฮอตไลน์ โทร. 0 2218 0336

ที่มา : สำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว (2549)

ผลการวิเคราะห์ข้อกระทงของมาตรวัดประสบการณ์ทางบวกและทางลบจากพ่อแม่

ตารางที่ ข 1

ผลการวิเคราะห์ข้อกระทงของมาตรวัดประสบการณ์ทางบวกจากพ่อแม่

ด้าน	ข้อกระทง	การวิเคราะห์ข้อกระทง วิธีกลุ่มสูง-กลุ่มต่ำ				t	p	ข้อที่ผ่าน สถิติ ทดสอบที	CITC 18 ข้อ (N=197)	CITC 9 ข้อ (N=197)	ข้อที่ นำมาใช้
		กลุ่มสูง (n=53)		กลุ่มต่ำ (n=53)							
		M	SD	M	SD						
สนับสนุน/ ความรัก	suppo1	21.62	7.38	5.68	7.42	11.09***	.000	√	.56	-	-
	suppo2	23.47	4.20	5.51	6.48	16.96***	.000	√	.68	.70	√
	suppo3	24.81	1.37	7.92	7.97	15.20***	.000	√	.70	.71	√
	suppo4	24.11	3.24	9.57	8.35	11.83***	.000	√	.63	.61	√
	suppo5	23.40	4.58	4.57	3.99	22.57***	.000	√	.74	-	-
	suppo6	22.51	5.51	5.62	5.89	15.24***	.000	√	.73	-	-
ส่งเสริม ให้มีอิสระ	suppo7	23.92	3.47	5.11	5.07	22.28***	.000	√	.79	.77	√
	suppo8	23.79	3.92	4.94	4.89	21.88***	.000	√	.75	.75	√
	suppo9	24.25	2.67	3.98	3.46	33.76***	.000	√	.80	.78	√
	suppo10	23.66	4.03	5.45	6.25	17.81***	.000	√	.69	-	-
	suppo11	24.43	2.33	6.17	6.54	19.15***	.000	√	.71	-	-
	suppo12	22.47	6.28	5.09	5.64	14.98***	.000	√	.62	-	-
ตัวแบบ ทางบวก/ ให้ความ เป็นธรรม	suppo13	22.96	4.82	4.68	4.70	19.76***	.000	√	.73	-	-
	suppo14	24.06	2.95	6.94	5.99	18.65***	.000	√	.75	.74	√
	suppo15	24.62	1.924	7.30	6.00	20.03***	.000	√	.78	.78	√
	suppo16	25.00	0.00	6.98	5.92	22.17***	.000	√	.77	.74	√
	suppo17	24.81	1.37	10.60	8.70	11.75***	.000	√	.69	-	-
	suppo18	23.49	5.24	6.87	6.11	15.04***	.000	√	.69	-	-

หมายเหตุ ค่า t ที่ขีดเส้นใต้ วิเคราะห์โดยแยกความแปรปรวน

ค่าวิกฤตของ $t(195) \approx .160$, $\alpha = .01$ (หนึ่งหาง)

*** $p < .001$, หนึ่งหาง.

ตารางที่ ข 2

ผลการวิเคราะห์ข้อกระทงของมาตรวัดประสบการณ์ทางลบจากพ่อแม่

ด้าน	ข้อกระทง	การวิเคราะห์ข้อกระทง วิธีกลุ่มสูง-กลุ่มต่ำ				t	p	ข้อที่ผ่าน สถิติ ทดสอบที่	CITC (N=197) 25 ข้อ	CITC (N=197) 9 ข้อ	ข้อที่ นำมาใช้
		กลุ่มสูง (n=55)		กลุ่มต่ำ (n=54)							
		M	SD	M	SD						
ทางจิตใจ	abus19	5.56	7.75	0.69	1.23	4.61***	.000	√	.21	-	-
	abus20	3.93	6.77	0.15	0.41	4.13***	.000	√	.35	.50	√
	abus21	2.67	4.91	0.26	0.71	3.61***	.001	√	.32	.43	√
	abus22	2.02	4.62	0.13	0.39	3.02**	.002	√	.31	-	-
	abus23	1.60	3.79	0.15	0.60	2.80**	.004	√	.34	-	-
	abus24	3.60	7.29	0.19	0.48	3.47***	.001	√	.56	.69	√
ทางกาย	abus25	2.73	6.08	0.11	0.32	3.19**	.001	√	.43	.41	√
	abus26	1.80	5.80	0.19	1.11	2.02*	.024	√	.37	-	-
	abus27	9.64	10.60	0.94	1.60	6.01***	.000	√	.47	.57	√
	abus28	3.55	7.77	0.06	0.23	3.33**	.001	√	.40	.34	√
	abus29	1.78	5.28	0.02	0.14	2.48*	.008	√	.24	-	-
	abus30	1.33	4.91	0.04	0.19	1.95	.029	√	.38	-	-
ทางเพศ	abus31	1.04	3.70	0.13	0.44	1.81	.038	√	.38	-	-
	abus32	1.33	4.85	0.09	0.29	1.89	.033	√	.28	-	-
	abus33	0.78	3.56	0.04	0.19	1.55	.064	-	-	-	-
	abus34	0.56	3.40	0.00	0.00	1.23	.113	-	-	-	-
	abus35	0.75	3.58	0.00	0.00	1.55	.064	-	-	-	-
	abus36	0.71	3.55	0.00	0.00	1.48	.073	-	-	-	-
สร้างวินัย โดยไม่ใช้ ความรุนแรง	discip1	18.38	9.41	7.98	7.45	6.40***	.000	√	.17	-	-
	discip2	13.05	10.19	2.69	2.74	7.29***	.000	√	.23	-	-
	discip3	5.07	8.28	0.72	2.23	3.76***	.000	√	.13	-	-
	discip4	16.11	10.18	3.46	3.53	8.70***	.000	√	.40	-	-
	discip5	11.58	10.55	2.04	3.83	6.30***	.000	√	.31	-	-

ตารางที่ ข 2 (ต่อ)

ด้าน	ข้อกระทง	การวิเคราะห์ข้อกระทง วิธีกลุ่มสูง-กลุ่มต่ำ				<i>t</i>	<i>p</i>	ข้อที่ผ่าน สถิติ ทดสอบที่	CITC (<i>N</i> =197) 25 ข้อ	CITC (<i>N</i> =197) 9 ข้อ	ข้อที่ นำมาใช้
		กลุ่มสูง (<i>n</i> =55)		กลุ่มต่ำ (<i>n</i> =54)							
		<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>						
การ ละเลย	negle6	6.91	9.81	0.81	1.48	4.56***	.000	√	.29	-	-
	negle7	5.11	8.85	0.37	1.28	3.93***	.000	√	.19	-	-
	negle8	2.95	6.55	0.06	0.30	3.27**	.001	√	.12	-	-
	negle9	4.75	8.97	0.24	0.85	3.71***	.000	√	.31	.39	√
	negle10	6.96	10.01	0.31	0.91	4.91**	.001	√	.38	.50	√
	negle11	5.02	9.25	0.76	2.28	3.32**	.001	√	.21	.36	√

หมายเหตุ ค่า *t* ที่ขีดเส้นใต้ วิเคราะห์โดยแยกความแปรปรวน

ค่าวิกฤตของ $t(195) \approx .160$, $\alpha = .01$ (หนึ่งหาง)

* $p < .05$, หนึ่งหาง. ** $p < .01$, หนึ่งหาง. *** $p < .001$, หนึ่งหาง.

ตารางที่ ข 3

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของมาตรวัดประสบการณ์ทางบวกและทางลบจากพ่อแม่

องค์ประกอบ ของมาตร	(34 ข้อ)		(r)					
	M	SD	ประสบการณ์ทางบวก			ประสบการณ์ทางลบ		
			love	inde	model	psy	phy	negle
love	15.56	7.45	1.00	.67**	.66**	-.16*	.03	-.26**
inde	14.46	7.91	.73**	1.00	.69**	-.15*	.07	-.20**
model	16.52	7.50	.72**	.75**	1.00	-.23**	-.022	-.24**
psy	1.49	2.64	-.23**	-.20**	-.22**	1.00	.61**	.40**
phy	1.56	3.26	-.01	.00	-.06	.57**	1.00	.27**
negle	2.56	3.97	-.24**	-.16*	-.18*	.37**	.20**	1.00
(18 ข้อ)	M		17.20	14.68	16.80	1.37	2.13	2.33
	SD		7.85	8.63	8.09	3.19	4.07	4.86

หมายเหตุ : ตัวเลขใต้แนวทแยง คือ ค่าสหสัมพันธ์ของมาตรวัด 34 ข้อ และตัวเลขเหนือแนวทแยง

คือ ค่าสหสัมพันธ์ของมาตรวัด 18 ข้อ

* $p < .05$. ** $p < .01$.

ผลการวิเคราะห์ข้อกระทงของมาตรวัดความรุนแรงในคูรััก

ตารางที่ ค 1

ผลการวิเคราะห์ข้อกระทงของมาตรวัดการกระทำความรุนแรงต่อคูรััก

ด้าน	ข้อ กระทง	การวิเคราะห์ข้อกระทง วิธีกลุ่มสูง-กลุ่มต่ำ				t	p	ข้อที่ผ่าน สถิติ ทดสอบที	CITC 30 ข้อ (N=197)	CITC 16 ข้อ (N=197)	ข้อที่ นำมาใช้
		กลุ่มสูง (n=48)		กลุ่มต่ำ (n=44)							
		M	SD	M	SD						
การต่อรอง	cts1	20.52	8.84	2.43	2.55	13.58***	.000	√	.49	-	-
	cts3	21.21	7.19	2.48	2.36	17.08***	.000	√	.59	-	-
	cts5	21.52	6.76	2.52	2.21	18.41***	.000	√	.59	-	-
	cts7	20.52	7.57	3.32	4.16	13.65***	.000	√	.54	-	-
	cts9	19.98	8.38	2.57	2.82	13.57***	.000	√	.54	-	-
	cts11	17.33	9.44	2.18	1.94	10.88***	.000	√	.47	-	-
ทางจิตใจ	cts13	5.15	7.91	0.50	0.90	4.04***	.000	√	.48	.75	√
	cts15	7.04	9.24	0.50	0.88	4.88***	.000	√	.44	.71	√
	cts17	3.77	7.47	0.36	0.65	3.15***	.000	√	.33	.61	√
	cts19	8.44	10.19	0.45	0.66	5.42***	.000	√	.46	.60	-√
	cts21	6.42	8.96	0.30	0.55	4.73***	.000	√	.47	.72	√
	cts23	4.58	7.79	0.27	0.54	3.83***	.000	√	.47	.70	√
ทางกาย	cts25	0.62	1.73	0.09	0.36	2.09*	.021	√	.20	-	-
	cts27	2.29	4.43	0.20	0.46	3.25**	.001	√	.37	.58	√
	cts29	2.96	5.26	0.30	0.55	3.49**	.001	√	.35	.58	√
	cts31	1.50	4.53	0.11	0.32	2.11*	.020	√	.35	.54	√
	cts33	1.62	4.51	0.16	0.48	2.24*	.015	√	.34	-	-
	cts35	1.06	3.07	0.09	0.36	2.18*	.017	√	.28	-	-
ทางเพศ	cts37	4.96	9.34	0.32	1.27	3.41***	.001	√	.20	.17	√
	cts39	3.81	7.47	0.09	0.29	3.45***	.001	√	.25	.25	√
	cts41	1.25	3.99	0.05	0.21	2.09*	.021	√	.29	-	-
	cts43	1.48	4.74	0.09	0.36	2.02*	.025	√	.21	.25	√
	cts45	1.52	5.43	0.09	0.36	1.82	.038	√	.22	-	-
	cts47	0.85	2.86	0.02	0.15	2.01*	.025	√	.27	.39	√

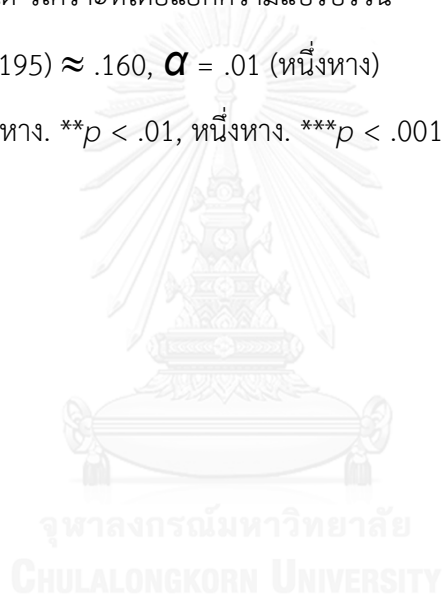
ตารางที่ ค 1 (ต่อ)

ด้าน	ข้อ กระทง	การวิเคราะห์ข้อกระทง วิธีกลุ่มสูง-กลุ่มต่ำ				<i>t</i>	<i>p</i>	ข้อที่ผ่าน สถิติ ทดสอบที	CITC 30 ข้อ (<i>N</i> =197)	CITC 16 ข้อ (<i>N</i> =197)	ข้อที่ นำมาใช้
		กลุ่มสูง (<i>n</i> =48)		กลุ่มต่ำ (<i>n</i> =44)							
		<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>						
การ บาดเจ็บ	cts49	0.81	2.04	0.02	0.15	<u>2.68</u> **	.005	√	.35	.59	√
	cts51	1.31	4.42	0.00	0.00	<u>2.06</u> *	.023	√	.36	.49	√
	cts53	1.60	5.52	0.05	0.30	<u>1.95</u>	.029	√	.28	-	-
	cts55	1.21	4.33	0.02	0.15	<u>1.90</u>	.032	√	.31	-	-
	cts57	0.62	1.85	0.02	0.15	<u>2.25</u> *	.015	√	.26	-	-
	cts59	0.46	1.37	0.02	0.15	<u>2.19</u> *	.017	√	.19	.33	√

หมายเหตุ ค่า *t* ที่ขีดเส้นใต้ วิเคราะห์โดยแยกความแปรปรวน

ค่าวิกฤตของ $n(195) \approx .160$, $\alpha = .01$ (หนึ่งหาง)

* $p < .05$, หนึ่งหาง. ** $p < .01$, หนึ่งหาง. *** $p < .001$, หนึ่งหาง.

ตารางที่ ค 2

ผลการวิเคราะห์ข้อกระทงของมาตรวัดการถูกกระทำความรุนแรงจากคูรััก

ด้าน	ข้อ กระทง	การวิเคราะห์ข้อกระทง วิธีกลุ่มสูง-กลุ่มต่ำ				t	p	ข้อที่ผ่าน สถิติ ทดสอบที่	CITC 30 ข้อ (N=197)	CITC 16 ข้อ (N=197)	ข้อที่ นำมา ใช้
		กลุ่มสูง (n=53)		กลุ่มต่ำ (n=53)							
		M	SD	M	SD						
การ ต่อรอง	cts2	20.66	8.17	2.68	2.92	15.08***	.000	√	.51	-	-
	cts4	20.94	7.19	3.11	4.14	15.65***	.000	√	.56	-	-
	cts6	20.28	6.73	3.28	3.35	16.46***	.000	√	.57	-	-
	cts8	21.26	7.11	3.08	2.65	17.46***	.000	√	.60	-	-
	cts10	20.34	7.83	2.55	2.29	15.89***	.000	√	.56	-	-
	cts12	18.94	8.25	2.42	2.05	14.16***	.000	√	.52	-	-
ทางจิตใจ	cts14	3.47	6.66	0.60	1.15	3.09**	.002	√	.37	.58	√
	cts16	4.83	8.02	0.51	1.01	3.89***	.000	√	.33	.63	-
	cts18	3.00	7.13	0.43	0.84	2.60*	.006	√	.40	.67	-
	cts20	6.15	8.74	0.74	2.20	4.37***	.000	√	.36	.59	-
	cts22	4.43	7.98	0.40	0.91	3.66***	.001	√	.46	.69	√
	cts24	3.51	7.64	0.47	0.95	2.87**	.003	√	.42	.74	√
ทางกาย	cts26	0.70	2.34	0.11	0.38	1.80	.039	√	.36	-	-
	cts28	1.15	3.38	0.15	0.41	2.14*	.019	√	.29	.51	√
	cts30	1.64	4.32	0.21	0.53	2.40*	.010	√	.37	.58	√
	cts32	1.45	4.62	0.13	0.44	2.07*	.022	√	.37	.52	√
	cts34	1.02	3.24	0.15	0.46	1.93	.030	√	.32	-	-
	cts36	1.11	3.89	0.13	0.48	1.82	.037	√	.28	-	-
ทางเพศ	cts38	5.64	9.91	0.30	1.17	3.90***	.000	√	.27	.36	-
	cts40	3.28	7.14	0.13	0.44	3.21**	.001	√	.30	.34	√
	cts42	1.19	4.84	0.06	0.31	1.70	.048	√	.26	-	-
	cts44	1.75	5.51	0.08	0.27	2.22*	.016	√	.23	.25	√
	cts46	1.64	5.49	0.09	0.35	2.05*	.023	√	.26	-	-
	cts48	0.75	2.04	0.04	0.19	2.55*	.007	√	.36	.52	√

ตารางที่ ค 2 (ต่อ)

ด้าน	ข้อ กระทง	การวิเคราะห์ข้อกระทง วิธีกลุ่มสูง-กลุ่มต่ำ				t	p	ข้อที่ผ่าน สถิติ ทดสอบที่	CITC 30 ข้อ (N=197)	CITC 16 ข้อ (N=197)	ข้อที่ นำมา ใช้
		กลุ่มสูง (n=53)		กลุ่มต่ำ (n=53)							
		M	SD	M	SD						
การ บาดเจ็บ	cts50	0.92	2.40	0.02	0.14	2.74**	.004	√	.36	.50	√
	cts52	0.96	3.24	0.02	0.14	2.12*	.020	√	.39	.47	√
	cts54	1.09	3.65	0.06	0.31	2.06*	.022	√	.29	-	-
	cts56	1.30	4.47	0.02	0.14	2.09*	.021	√	.29	-	-
	cts58	0.64	2.42	0.04	0.28	1.81	.039	√	.22	-	-
	cts60	0.25	0.83	0.00	0.00	2.15*	.018	√	.16	.30	√

หมายเหตุ ค่า t ที่ขีดเส้นใต้ วิเคราะห์โดยแยกความแปรปรวน

ค่าวิกฤตของ $t(195) \approx .160$, $\alpha = .01$ (หนึ่งหาง)

* $p < .05$, หนึ่งหาง. ** $p < .01$, หนึ่งหาง. *** $p < .001$, หนึ่งหาง.

ตารางที่ ค 3

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของมาตรวัดการกระทำความรุนแรงต่อคู่อีก

องค์ประกอบ	(21 ข้อ)		(r)			
	M	SD	p_psy	p_phy	p_sex	p_injur
p_psy	2.22	4.28	1.00	.53**	.10	.38**
p_phy	0.63	1.67	.52**	1.00	.30**	.64**
p_sex	0.86	2.28	.15*	.43**	1.00	.33**
p_injur	0.30	1.46	.36**	.68**	.36**	1.00
(16 ข้อ)	M		2.22	0.80	1.36	0.28
	SD		4.28	2.15	3.44	1.22

หมายเหตุ : ตัวเลขใต้แนวทแยง คือ ค่าสหสัมพันธ์ของมาตรวัด 21 ข้อ และตัวเลขเหนือแนวทแยง คือ ค่าสหสัมพันธ์ของมาตรวัด 16 ข้อ

* $p < .05$. ** $p < .01$.

ตารางที่ ค 4

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของมาตรวัดการถูกกระทำความรุนแรงจากคู่อีก

องค์ประกอบ	(21 ข้อ)		(r)			
	M	SD	v_psy	v_phy	v_sex	v_injur
v_psy	2.04	3.97	1.00	.45**	.22**	.26**
v_phy	0.53	1.62	.43**	1.00	.40**	.63**
v_sex	0.93	2.48	.23**	.54**	1.00	.48**
v_injur	0.29	1.29	.26**	.82**	.47**	1.00
(16 ข้อ)	M		2.03	0.65	1.46	0.25
	SD		3.97	1.99	3.67	1.09

หมายเหตุ : ตัวเลขใต้แนวทแยง คือ ค่าสหสัมพันธ์ของมาตรวัด 21 ข้อ และตัวเลขเหนือแนวทแยง คือ ค่าสหสัมพันธ์ของมาตรวัด 16 ข้อ

** $p < .01$.

.123	.204	.233	.211	.208	.218	.223	.212	.201	.256	.239
	.227	.168	.169	.674	1					
.107	.142	.069	.092	.092	.122	.121	.098	.082	.149	.172
	.179	.086	.150	.387	.457	1				
-.230	-.231	-.168	-.149	-.156	-.214	-.171	-.151	-.096	-.185	-.025
	.001	-.128	-.112	-.064	-.011	.060	1			
-.126	-.157	-.045	-.050	-.018	-.100	-.073	-.078	-.052	-.113	-.040
-.001	-.114	-.080	-.033	.027	.055	.724	1			
-.283	-.324	-.259	-.258	-.196	-.299	-.265	-.264	-.195	-.312	-.039
-.041	-.105	-.109	-.077	-.011	.037	.597	.555	1		

ME

2.6847	2.6069	2.4318	2.3873	2.5675	2.3354	2.4446	2.3619	2.5592	2.2197	1.9946
	1.0442	1.1710	.4838	3.1257	3.5716	3.5739	17.2290	16.2495	16.2634	

SD

.48603	.55139	.89543	.94905	.94037	.97373	.92491	.97334	.88847	.87763	3.17814
	2.57760		2.97043		2.08170		5.30382		4.93356	
	5.69599		7.99320		8.11651		8.05921			

MO NY=14 NX=6 NE=4 NK=2 c

LX=FU,FI LY=FU,FI PH=SY PS=SY TD=SY TE=SY GA=FU,FI BE=FU,FI

FR GA (1,1) GA(2,1) GA(3,1) GA(4,1) GA(1,2) GA(2,2) GA(3,2) GA(4,2)

FR BE(3,1) BE(3,2) BE(4,1) BE(4,2) BE(4,3)

FR LX(1,1) LX(2,1) LX(3,1) LX(4,2) LX(5,2) LX(6,2) LY(1,1)LY(2,2) LY(3,3) LY(4,3) LY(5,3)

LY(6,3) LY(7,3) LY(8,3) LY(9,3) LY(10,3) LY(11,4) LY(12,4) LY(13,4) LY(14,4)

FI TE(1,1) TE(2,2)

FR TE(2,1) TE(4,3) TE(9,8) TE(12,11) TD(5,4) TE(8,5) TE(10,5) TE(9,6) TE(14,12) TE(9,5)

TE(7,5) TE(8,6) TD(6,5) TH(3,3) TE(8,3) TE(9,4) TE(7,4) TE(7,6) TH(1,14) TD(3,2) TE(5,2)

TH(2,6) TE(10,2) TE(10,1) TH(6,10) TE(5,1) TH(6,5) TE(10,6) TH(1,10) TE(3,2) TE(6,3)

TE(10,9) TE(11,8) TH(5,3) TH(5,5) TE(14,9) TE(14,2) TE(6,4) TH(2,10) TH(3,10) TH(5,4)
TE(11,1) TH(4,2) TE(11,4) TE(11,3) TE(14,3) TH(4,9) TH(4,8) TH(6,9) TH(4,4) TH(2,12)
TH(2,11) TH(1,13) TH(2,1) TD(4,3) TE(11,2) TH(2,3) TH(3,12) TH(3,11) TH(3,14) TE(9,2)
TE(9,1) TE(6,1) TE(6,2) TH(4,6)

LE

Avo Anx Nar Per

LK

Abus Supp

PD

OU SE TV EF SS MI RS FS AD=OFF

.123	.204	.233	.211	.208	.218	.223	.212	.201	.256	.249
	.194	.166	.171	.674	1					
.107	.142	.069	.092	.092	.122	.121	.098	.082	.149	.167
	.148	.107	.151	.387	.457	1				
-.230	-.231	-.168	-.149	-.156	-.214	-.171	-.151	-.096	-.185	-.046
-.028	-.123	-.108	-.064	-.011	.060	1				
-.126	-.157	-.045	-.050	-.018	-.100	-.073	-.078	-.052	-.113	-.032
-.018	-.113	-.071	-.033	.027	.055	.724	1			
-.283	-.324	-.259	-.258	-.196	-.299	-.265	-.264	-.195	-.312	-.046
-.042	-.100	-.105	-.077	-.011	.037	.597	.555	1		

ME

2.6847	2.6069	2.4318	2.3873	2.5675	2.3354	2.4446	2.3619	2.5592	2.2197	1.8802
	.9884	1.1319	.4630							
	3.1257	3.5716	3.5739	17.2290	16.2495	16.2634				

SD

.48603	.55139	.89543	.94905	.94037	.97373	.92491	.97334	.88847	.87763	3.35651
	2.57562		2.72321		2.05518					
	5.30382		4.93356		5.69599		7.99320		8.11651	8.05921

MO NY=14 NX=6 NE=4 NK=2 c

LX=FU,FI LY=FU,FI PH=SY PS=SY TD=SY TE=SY GA=FU,FI BE=FU,FI

FR GA (1,1) GA(2,1) GA(4,1) GA(1,2) GA(2,2) GA(3,1) GA(4,2) GA(3,2)

FR BE(3,1) BE(4,1) BE(4,2) BE(3,2) BE(4,3)

FR LX(1,1) LX(2,1) LX(3,1) LX(4,2) LX(5,2) LX(6,2) LY(1,1) LY(2,2) LY(3,3) LY(4,3) LY(5,3)

LY(6,3) LY(7,3) LY(8,3) LY(9,3) LY(10,3) LY(11,4) LY(12,4) LY(13,4) LY(14,4)

FI TE(2,2) TE(1,1)

FR TE(2,1) TE(4,3) TE(9,8) TE(14,11) TE(6,5) TD(5,4) TE(9,6) TE(10,5) TE(5,3) TE(5,4)

TE(7,5) TE(8,6) TD(6,5) TE(3,3) TE(3,2) TH(3,3) TE(14,13) TE(13,11) TE(13,9) TE(10,2)

TE(10,1) TH(2,6) TE(10,5) TH(6,10) TE(9,7) TE(10,8) TH(4,5) TH(5,3) TE(10,3) TE(6,4)
 TE(11,1) TH(1,10) TE(10,6) TE(7,3) TE(7,4) TH(4,9) TH(6,9) TH(4,8) TE(13,8) TE(11,2)
 TE(9,2) TE(9,1) TE(8,7) TH(2,1) TD(3,1) TH(4,2) TE(11,10) TE(12,10) TE(13,10) TE(14,10)
 TH(2,10) TH(3,10) TH(2,3) TH(1,8) TE(9,14) TH(5,13) TE(3,6) TH(4,13) TH(3,7) TH(5,10)
 TH(5,5) TE(6,1) TH(2,11) TE(6,2) TE(3,1) TH(2,13) TH(2,14) TH(1,12) TH(3,14) TE(4,10)
 TH(4,14) TD(2,1) TE(7,2) TH(4,4) TH(5,2)

LE

Avo Anx Nar Vic

LK

ABUS SUPP

PD

OU SE TV EF SS MI RS FS AD=OFF

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นางสาวศรัญญา ศรีโยธิน เกิดเมื่อวันที่ 26 พฤศจิกายน พ.ศ. 2520 สำเร็จการศึกษา
ระดับมัธยมศึกษาจากโรงเรียนจอมสุรางค์อุปถัมภ์ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ในปีการศึกษา 2537
สำเร็จการศึกษาวิทยาศาสตร์บัณฑิต (เกียรตินิยมอันดับหนึ่ง) สาขาวิชาจิตวิทยาอุตสาหกรรม
คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ในปีการศึกษา 2541 และสำเร็จการศึกษาศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาอุตสาหกรรมและองค์การ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ในปีการศึกษา 2547 จากนั้นศึกษาต่อในหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาสังคม คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในปีการศึกษา 2552 โดยได้รับ
ทุน 90 ปี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2555 กองทุนรัชดาภิเษกสมโภช

